

STREDA 19. NOVEMBRA 2008

PRESEDA: PÁN SIWIEC

podpredsa

1. Otvorenie rokovania

(Rokovanie sa začalo o 9 hod.)

*
* *

Paul van Buitenen, *v mene skupiny Verts/ALE.* – (NL) Vážený pán predsedajúci, v súvislosti s procedurálnou námietkou by som v mene Skupiny zelených/Európskej slobodnej aliancie rád predstavil požiadavku týkajúcu sa zajtrašej rozpravy a hlasovania o nariadení (ES) č. 1073/1999 o vyšetrovaniach vykonávaných Európskym úradom pre boj proti podvodom (OLAF), teda správy pani Gräbsteovej. Zdá sa, že Komisia zvažuje ukončenie prebiehajúceho procesu skúmania nariadenia, ktoré sa vykonáva v dôsledku nedávnych zistení nezrovnalostí vnútri úradu OLAF, a následne chce v spolurozhodovacom postupe s Parlamentom stiahnuť aktuálne návrhy.

V mene Skupiny zelených by som vás chcel poprosiť, aby ste sa Komisie spýtali, či je to naozaj tak, a poprosili ju o vydanie vyhlásenia pred zajtrašou rozpravou, aby Európsky parlament vedel, či má táto rozprava a hlasovanie vôbec nejaký význam.

Predsedajúci. – Táto otázka je určená Komisii. Pani Ferrerová-Waldnerová bude mať príležitosť odpovedať na ňu. Víтам pána Jouyeta. Všetci sú prítomní, takže sa môžeme venovať ďalšiemu bodu programu.

2. Predložené dokumenty: pozri zápisnicu

3. Reakcia Európskej únie na zhoršujúcu sa situáciu na východe Konžskej demokratickej republiky (rozprava)

Predsedajúci. – Ďalším bodom je vyhlásenie Rady a Komisie o reakcii Európskej únie na zhoršujúcu sa situáciu na východe Konžskej demokratickej republiky.

Jean-Pierre Jouyet, *úradujúci predseda Rady.* – (FR) Vážený pán predsedajúci, pani komisárka, drahá Benita, dámy a páni, viem, ako veľmi ste, rovnako ako my, znepokojení zhoršujúcou sa situáciou na východe Konžskej demokratickej republiky. Už sme túto záležitosť spolu preberali, takže si spomínam na naše rastúce obavy, keď sme túto otázku v októbri predniesli vo Výbore pre zahraničné veci.

Ministri zahraničných vecí Únie sa podrobne zaoberali touto otázkou na zasadnutí Rady pre všeobecné záležitosti a vonkajšie vzťahy 10. novembra minulého roka, pričom predseda sa rozhodol zaradiť tento bod do programu nasledujúceho zasadnutia Rady pre všeobecné záležitosti a vonkajšie vzťahy 8. decembra, na ktorom budú prítomní aj zástupcovia Komisie, pán Louis Michel a pani Benita Ferrerová-Waldnerová.

Treba povedať, že situácia na východe Konžskej demokratickej republiky sa výrazne zhoršila po tom, ako začal koncom augusta Národný kongres obrany ľudu (CNDP) vedený lídrom povstalcov Laurentom Nkundom ofenzívu proti konžským ozbrojeným silám. Ukázalo

sa, že tie nie sú schopné odolávať, takže civilné obyvateľstvo teraz chráni jedine mierová misia OSN v Konžskej demokratickej republike (MONUC).

Úspechy na súde privedli povstalcov až k bránam Gomy, hlavného mesta provincie Severné Kivu, čím sa výrazne rozšírila ich sféra vplyvu v tejto provincii na hranici s Rwandou. Táto pokračujúca kríza opäť ukazuje potenciál nestability, ktorú spôsobuje prítomnosť jednotlivých povstaleckých skupín na východe Konžskej demokratickej republiky – nielen CNDP, ale aj povstalcov z kmeňa Hutu zo skupiny Demokratické sily za oslobodenie Rwandy (FDLR).

Drvivá porážka konžských ozbrojených síl tiež ukázala, že táto komplikovaná kríza sa nedá urovnať vojenským riešením a že cesta k udržateľnému urovnaniu si vyžaduje politické riešenie, ktoré bude brať do úvahy miestnych aj regionálnych aktérov. O chvíľu sa k tomu vrátim.

V čase najhlbšej krízy a najsilnejšej ofenzívy povstaleckých síl Laurenta Nkundu sa Európska únia rýchlo zmobilizovala, v čom ju nasledoval aj zvyšok medzinárodného spoločenstva. Naliehavou úlohou, ako si spomeniete, bolo v prvom rade zabrániť dobytíu Gomy a pokúsiť sa stabilizovať konflikt. Preto šiel do tohto regiónu aj komisár Louis Michel, aby sa oboznámil so situáciou na vlastné oči; 1. a 2. novembra ho nasledovali Bernard Kouchner v pozícii úradujúceho predsedu Rady a David Miliband.

Obaja ministri prezentovali politický odkaz zdržanlivosti, a to v Kinshase, Kigali aj Dar es Salaame. Ministri navštívili aj Gomu, aby priamo na mieste ukázali, že kríze venujeme plnú pozornosť, preskúmali požiadavky vysídleného obyvateľstva a stretli sa s humanitárnymi organizáciami, pretože aj v tomto prípade je civilné obyvateľstvo prvou obeťou obnovenia bojov.

Boje viedli k výraznému zhoršeniu humanitárnej situácie. Odhaduje sa, že bolo vysídlených ďalších 250 000 ľudí za tých najdramatickejších okolností, čím sa aktuálny celkový počet vysídlených osôb len v provincii Severné Kivu zvýšil na viac ako jeden milión. K tomu sa pridáva vážne porušovanie ľudských práv, ktorého sa dopúšťajú povstalecké skupiny, vrátane masových poprav, rozšíreného sexuálneho násillia, verbovania detských vojakov a rabovania, a to zo strany povstaleckých skupín aj niektorých zložiek konžských ozbrojených síl.

Obnovenie bojov tiež prerušilo plnenie dohôd uzatvorených v novembri 2007 medzi Konžskou demokratickou republikou a Rwandou, známych ako proces z Nairobi, ktoré už poznáte a ktoré sú zamerané na boj proti rwandským povstalcom z kmeňa Hutu z FDLR sídliacim na východe Konžskej demokratickej republiky. Nedodríava sa ani dohoda medzi konžskou vládou a konžskými povstaleckými skupinami vrátane CNDP pána Nkundu z januára 2008 známa ako proces z Gomy.

V súčasnosti je prioritou riešiť naliehavú humanitárnu situáciu a zaistiť prístup k vysídleným obyvateľom. V súlade so svojím mandátom zohráva kľúčovú úlohu misia MONUC. Momentálne posilňuje svoje opatrenia v Severnom Kivu a my ju nabádame, aby v tomto úsilí pokračovala. Generálny tajomník OSN požiadal o ďalšie zdroje pre túto misiu a v Bezpečnostnej rade sa už o tejto otázke začalo diskutovať. Veríme, že k dohode dôjde veľmi rýchlo.

V tejto naliehavej situácii Európska únia významne posilnila svoje humanitárne úsilie. Mnohé členské štáty i Komisia poskytli výnimočné núdzové príspevky na podporu činnosti mimovládnych organizácií, agentúr OSN, napríklad Svetového potravinového programu,

a Vysokého komisára pre utečencov. Vďaka zvláštnemu príspevku na leteckú dopravu v aktuálnej výške viac ako 43 miliónov EUR – teraz hovorím o krajinách ako Spojené kráľovstvo, Belgicko a Taliansko – je Európa v tejto kríze zďaleka najvýznamnejším prispievateľom k humanitárnemu úsiliu.

Teraz musíme opäť postupovať dynamicky, aby sme našli udržateľné riešenie problému ilegálnych ozbrojených skupín pôsobiacich na východe Konžskej demokratickej republiky, všetkých ilegálnych ozbrojených skupín, či už konžských, alebo zahraničných. Vieme už, že neexistuje žiadne vojenské riešenie krízy a že akékoľvek riešenie vyžaduje obnovenie procesov z Gomy a Nairobi, o ktorých som pred chvíľou hovoril a ktoré tvoria vhodný rámec pre trvalú stabilizáciu situácie v tejto konžskej provincii.

Obnovenie dialógu a spolupráce medzi Konžskou demokratickou republikou a Rwandou je v tejto súvislosti rozhodujúce. Rád by som vyzdvihol činnosť osobitného predstaviteľa Európskej únie pre oblasť Veľkých afrických jazier Roelanda Van de Geera, ktorý vyvíja úsilie o opätovné rozbehnutie tohto dialógu. Práve v súvislosti s týmito cieľmi sa v priebehu posledných niekoľkých týždňov zmobilizovalo medzinárodné spoločenstvo a najmä Európska únia.

Toto úsilie už prinieslo svoje prvé ovocie, predovšetkým v podobe obnovenia dialógu na úrovni ministrov medzi Kinshasou a Kigali a zorganizovania medzinárodného samitu venovaného kríze na východe Konžskej demokratickej republiky 7. novembra v Nairobi, ktorý sa uskutočnil z iniciatívy štátov regiónu Veľkých jazier a Africkej únie a na ktorom sa zúčastnili aj konžský prezident Joseph Kabila a rwandský prezident Paul Kagame.

Spomedzi pozitívnych výsledkov tohto samitu treba spomenúť predovšetkým záväzok štátov regiónu vyslať v prípade potreby mierové sily na východ Konžskej demokratickej republiky a tiež v prípade potreby vymenovať tím sprostredkovateľov na vysokej úrovni, ktorého členmi by boli bývalý prezident Nigérie pán Obasanjo a bývalý prezident Tanzánie pán Mkapa.

Na mimoriadnom samite v Johannesburgu 10. novembra deklarovali svoju pripravenosť vyslať v prípade potreby mierové sily na východ Konžskej demokratickej republiky aj štáty Rozvojového spoločenstva južnej Afriky (SADC). Európska únia víta záväzok afrických štátov a je naďalej rozhodnutá pokračovať vo svojej činnosti spolu s OSN, Africkou úniou a krajinami regiónu Veľkých jazier s cieľom dosiahnuť riešenie tejto krízy. Musíme však jasne povedať, že riešenie tejto krízy nebude možné bez posilnenia zdrojov určených na stabilizáciu mieru, a to hlavne zdrojov OSN.

Benita Ferrero-Waldner, členka Komisie. – (FR) Vážený pán predsedajúci, najskôr chcem v rýchlosti povedať pánovi van Buitenenovi, že som si poznamenala, čo povedal, a budem to tlmočiť svojim kolegom, ktorí sa k tomu zajtra určite vyjadria.

Vážený pán predsedajúci, vážení poslanci, vážené poslankyne, pán úradujúci predseda Rady, drahý Jean-Pierre, dnes vystupujem namiesto svojho kolegu komisára Louisa Michela, ktorý sa nemohol zúčastniť na tomto zasadnutí zo zdravotných dôvodov a ktorý ma poprosil, aby som sa vám v jeho mene ospravedlnila.

Všetci viete, aký má pán komisár Michel vzťah k regiónu Veľkých jazier. Ako už povedal pán predseda Rady, bol to práve on, kto ako prvý cestoval 30. a 31. októbra minulého roka v čase vrcholiacej krízy do Konžskej demokratickej republiky a Rwandy, aby sa pokúsil riešiť tieto záležitosti. Vďaka tejto tieňovej diplomatickej misii vznikla myšlienka

zorganizovať konferenciu v Nairobi, ktorej praktické závery nám dnes dávajú nové vyhliadky na prekonanie krízy.

Čo sa týka odpovede, ktorú môže Komisia poskytnúť, rada by som sa s vami podelila o analýzu situácie z dvoch pohľadov, ktoré sú v podstate veľmi podobné tým, ktoré opísal pán predseda Rady.

Po prvé, z humanitárneho pohľadu sa medzinárodné spoločenstvo vrátane Európskej únie nachádza vo fáze poskytovania reakcie na krízu. Komisia okamžite zmobilizovala 6,3 milióna EUR na pokrytie núdzových potrieb. Zostávame však naďalej veľmi obozretní, aby sme boli schopní upraviť túto sumu podľa vývoja situácie. Humanitárne potreby sú úplne pokryté v Kivu a spolupráca medzi humanitárnymi agentúrami je skutočne dobrá.

Komisia a členské štáty 14. novembra v Marseille spoločne oznámili poskytnutie nových príspevkov, ktoré predstavujú ďalších 43,5 milióna EUR na riešenie krízy.

Najväčším problémom však naďalej zostáva prístup k obyvateľom v niektorých oblastiach, v ktorých pokračujú boje medzi konžskými ozbrojenými silami, ich spojencami z kmeňa Mai-Mai a FDLR na jednej strane a CNDP na strane druhej, pretože ani jedna zo strán nedodržiava prímerie.

Po druhé, z politického a vojenského hľadiska nie je na východe Konžskej demokratickej republiky (KDR) možné vojenské riešenie. Do úvahy prichádza jedine vyvážené politické riešenie postavené na dialógu. Odporučili to aj krajiny z tohto regiónu na samite v Nairobi 7. novembra a predovšetkým sa zdá, že v to dúfali aj povstalci z CNDP a veľká časť politických štruktúr v Kinshase, napríklad Národné zhromaždenie.

Komisia je preto veľmi spokojná so závermi samitu, na ktorých sa dohodli vedúci predstavitelia krajín regiónu Veľkých jazier, konkrétne s rozhodnutím zapojiť africkú diplomaciu na vysokej úrovni do riešenia krízy a vytvoriť kontrolný mechanizmus, ktorý umožní vedúcim predstaviteľom krajín regiónu podrobne monitorovať vývoj a včas zodpovedajúco reagovať.

V tejto súvislosti je veľkým povzbudením návšteva regiónu, ktorú práve uskutočnil pán Obasanjo. Táto návšteva nás uistila o možnostiach vojenského zásahu niektorých krajín v regióne a získala záruky od prezidenta Kabilu, že Kinshasa bude pripravená vypočuť si požiadavky CNDP a vydať sa na cestu dialógu. Počas návštevy zazneli aj sťažnosti zo strany CNDP a generál Nkunda potvrdil svoju pripravenosť dodržať prímerie a urobiť všetko pre umožnenie dodávky humanitárnej pomoci do oblastí, ktoré má pod kontrolou.

Je preto kľúčové zachovať súčasnú politickú atmosféru a urobiť všetko pre to, aby sa vyhlásenia jednotlivých aktérov dodržiavali v praxi. Je zároveň najvyšší čas venovať sa prvotným príčinám krízy na východe krajiny, ktoré všetci dobre poznajú – prítomnosť FDLR, organizované drancovanie minerálnych zdrojov, politická frustrácia komunit a menších – a musí sa prísť s návrhmi na ich riešenie.

V tejto súvislosti je nevyhnutné, aby celé medzinárodné spoločenstvo podporilo diplomatické úsilie nadväzujúce na samit v Nairobi a aby sa koordinovali kroky na medzinárodnej úrovni s cieľom vytvoriť dostatočný priestor pre prezidentov Obasanja a Mkapu na pokračovanie v rokovaníach.

Je tiež dôležité vyzdvihnúť úlohu misie MONUC. Misia MONUC nie je zodpovedná za rôzne prípady zneužitia moci. Misia MONUC vykonáva dôležitú prácu, a to napriek

chudobným zdrojom a obmedzeniam svojich funkcií. Má aj úlohu, ktorá by sa len ťažko dala nahradiť, a to zabezpečovanie mieru namiesto vedenia vojny.

Avšak práve teraz, keď bude v nasledujúcich dňoch Bezpečnostná rada rokovať o tejto otázke, je ešte dôležitejšie podporovať súčasné úsilie o posilnenie jej mandátu. Myslíme si, že tento mandát by sa mal rozšíriť, napríklad o kontrolu drancovania prírodných zdrojov, a predovšetkým, ako povedal pán predseda Rady, by sa malo zvýšiť množstvo zdrojov, ktoré misii takúto činnosť umožnia.

Jürgen Schröder, *v mene skupiny PPE-DE.* – Vážený pán predsedajúci, v súčasnosti čelíme finančnej kríze, ktorá sa zapíše do histórie. V priebehu niekoľkých týždňov sme však dokázali zorganizovať stretnutie G20, ktoré prinieslo konkrétne výsledky, z ktorých najdôležitejším bolo rozhodnutie použiť 2 % HDP na stimulovanie hospodárstva a pomoc finančnému sektoru.

Naopak, nepodarilo sa nám dodržať záväzok použiť 0,7 % HDP na rozvoj. Ak by sme to urobili, KDR by bola určite rozvinutejšia a možno by k tomuto celému konfliktu ani nedošlo. Berme však veci také, aké sú. Teraz nemáme čas diskutovať o rozvoji Kivu – čelíme tam humanitárnej kríze. Počas uplynulých týždňov bolo vysídlených ďalších dvestopäťdesiat tisíc ľudí. Ľudia zomierajú priamo alebo nepriamo v dôsledku bojov a rýchlo sa šíria choroby ako cholera.

V roku 2005 prijala OSN koncepciu zodpovednosti za ochranu. OSN vyslala do KDR mierové sily MONUC. So 17 000 vojakmi je MONUC najväčšou mierovou misiou na svete, ktorá pôsobí na základe silného mandátu podľa kapitoly 7. Čo však môže misia MONUC urobiť? Kvalita vojakov a výbavy je veľmi nízka a rozloha KDR je obrovská. Preto jednoznačne podporujem výzvu na posilnenie misie MONUC, realita je však taká, že prejdú mesiace, kým sa tieto posily dostanú priamo na miesto – cenné mesiace, počas ktorých budú zomierať ľudia. Z tohto dôvodu navrhujem vyslať krátkodobé európske sily s cieľom rýchleho stabilizovania regiónu, kým nebude posilnená misia MONUC funkčná a rozmiestnená v teréne.

Alain Hutchinson, *v mene skupiny PSE.* – (FR) Vážený pán predsedajúci, pán úradujúci predseda Rady, pani komisárka, dámy a páni, v prvom rade by som vám chcel uprostred tejto pokojnej rozpravy v tejto veľmi príjemnej atmosfére načrtnúť obraz situácie, keďže za posledných niekoľko mesiacov som bol trikrát priamo na mieste.

Kým my tu diskutujeme, tam dochádza k násiliu, znásilneniam, vládne tam smrť. Dnes je to každodennou realitou pre mnoho obyvateľov žijúcich v tejto strašnej časti sveta. Pre mňa už nie je čas na rétoriku, je čas na činy. Táto špinavá vojna podľa mňa vôbec nie je etnickou vojnou, ako to poniektorí začínajú tvrdiť. Etnické vojny si vždy možno vymyslieť, pretože sa to nám, Európanom, hodí, lebo keď sa hovorí o etnických vojnách, znamená to, že Afričania bojujú medzi sebou, a to nie je náš problém. Nie, pôvod prebiehajúcej vojny treba hľadať v útrobach baní – diamantových baní, koltánových baní a zlatých baní – ktoré napriek masakrom naďalej pokojne a efektívne fungujú. Minerály z nich sa vyvážajú priamo pod nosom síl OSN z letiska v Gome alebo dole do Kigali a niektorí ľudia na tom stále nesmierne bohatnú. O tomto je táto vojna.

Ak chceme túto vojnu zastaviť, toto je prvá vec, na ktorú sa musíme pozrieť. Ako možno tieto bane zatvoriť a aké opatrenia sú potrebné na zastavenie tohto škandalózneho obchodovania? Môžeme sa vrátiť k procesom ako proces v Kimberley, ktorý bol zavedený pre diamanty. Predpokladám, že niektorí kolegovia poslanci tu o tom budú hovoriť.

Za posledných desať rokov – a hoci toto číslo niektorí spochybňujú, uisťujem vás, že sa dá ľahko overiť – viac ako 5 miliónov Konžanov zomrelo v tomto regióne násilnou smrťou, či už to boli priame obeť vojny, alebo obeť vedľajších škôd, napríklad chorôb a podobne, ktoré priniesla vojna. Otázkou teda je, komu táto vojna vyhovuje a kto bude mať prospech z jej pokračovania. Myslím si, že toto je prvá zásadná vec.

Pokiaľ ide o Európsku úniu, ja a naša skupina si myslíme, že sú tu tri dôležité otázky. V prvom rade musíme skutočne podporiť prebiehajúce mierové úsilie, ktoré trvá nielen niekoľko posledných týždňov, ale už dlhšiu dobu. Nominovali sme Abbota Malua Malua na Sacharovovu cenu, pretože tento pán sa už veľmi dlho snaží hľadať mierové riešenia v tomto regióne. V Gome sprostredkoval stretnutie vlády KDR nielen s predstaviteľmi CNDP – pretože tí prišli, odišli, vrátili sa a zase odišli – ale všetkých povstaleckých hnutí. Toto považujem za dôležité. Je tu proces z Nairobi a nedávny samit v Nairobi, o ktorom sa zmienila pani komisárka.

Samozrejme, verím, že je potrebné podporovať toto úsilie a nášho komisára Louisa Michela, ktorý vynakladá obrovské úsilie v tejto oblasti, a hovorím to ako socialista, kým on je liberál.

V druhom rade musíme za každú cenu chrániť miestnych obyvateľov. Vraví sa, že misia MONUC tam nie je na vedenie vojny, ale na udržiavanie mieru. To je možno pravda, ale misia MONUC má mandát podľa kapitoly 7. Nie je to ako v roku 1994 v Kigali, keď sa nedalo nič robiť a museli sme len stáť a bezmocne sa pozerieť, ako pokračujú masakre. Teraz je tu kapitola 7 a úlohou misie MONUC je chrániť civilných obyvateľov. Civilní obyvatelia sú tam masakrovaní a misia MONUC nezasiahla. Nedávno došlo v dedine, na ktorej názov si teraz nespomínam, k skutočnému masakru hneď vedľa tábora misie MONUC v Kiwanji.

Názor našej skupiny je, že misiu MONUC musia posilniť európske sily. V každom prípade v tejto súvislosti predložíme pozmeňujúci a dopĺňujúci návrh.

Okrem toho som presvedčený, a budem to na záver musieť povedať veľmi rýchlo, že je, samozrejme, potrebné prijať rozhodnutia nutné na zastavenie ťažby minerálov a obchodovania s nimi, pretože to je v skutočnosti príčinou všetkých masakrov páchaných v tejto oblasti.

Thierry Cornillet, *v mene skupiny ALDE.* – (FR) Vážený pán predsedajúci, pani komisárka, zdá sa, že tento kút sveta je prekliaty, a ako veľmi výstižne povedal pán Alain Hutchinson, od začiatku 90. rokov tu bolo takmer päť miliónov mŕtvych.

Táto oblasť je ako cela smrti – masové zabíjanie v Severnom Kivu, Ugande, Rwande, Burundi – nemá to konca a každý rok zabíjanie pokračuje. Viem, že rovnaké príčiny vždy vedú k rovnakým dôsledkom – sú tam etnické konflikty, pretože hranice, ktoré sme vytýčili, boli často umelými hranicami. Vládne tam určitá forma prehnaného nacionalizmu – každý chce byť malým Napoleonom III. a púšťa sa do mexického dobrodružstva, aby sa zabudlo na problémy vlastnej krajiny. Samozrejme, je v tom túžba po peniazoch, ako povedal Alain, po často neúmernom bohatstve tejto oblasti. Je v tom aj šialenstvo, veď ako inak môžeme pomenovať činy Božej armády odporu?

Takže čo môžeme urobiť? Rád by som tiež upozornil na kroky pána komisára Michela, ktorý sa o túto záležitosť už dlho zaujíma. Videli sme jeho pôsobenie na stretnutiach v Kigali a Kinshase, ktoré priniesli samit v Nairobi. Sú tu tiež štáty SADC a pán Obasanjo. Ešte raz,

je dobré uskutočňovať veľké diplomatické samity. Je to však dôvod spoliehať sa výlučne na diplomaciu? Čelíme veľmi vážnej humanitárnej situácii.

Vo funkcii spravodajcu tohto Parlamentu pre humanitárnu pomoc som začiatkom novembra navštívil Kinshasu, aby som sa stretol s pánom Botswalim Lengomom, novým ministrom sociálnych záležitostí a humanitárnej pomoci. Stretol som sa tiež s pánom Apollinairom Maluom Maluom, ktorému sme takmer udelili Sacharovovu cenu a ktorý vedie program Amani. Predovšetkým nesmieme zabúdať na značné humanitárne úsilie, ktoré musíme vyvinúť.

Takže čo vlastne v skutočnosti robíme? Sme si istí, že robíme všetko, čo by sme mali? Čo robí misia MONUC? Zdá sa, že koná úplne správne. 17 000 mužov, z toho 6 000 v oblasti, to sa rovná ozbrojenej divízii s tankami. Kto uverí, že to nestačí na zabezpečenie prístupu pre humanitárnu pomoc? Som si pritom vedomý, rovnako ako vy, rozsiahlosti území, ktoré treba chrániť.

Riešenie musí byť preto, samozrejme, diplomatické. Musíme podporovať africké riešenie za predpokladu, že ho budeme schopní realizovať. Samozrejme, musíme zaistiť trvalé prímerie, aby sa zabezpečil prístup pre humanitárnu pomoc. Bez tohto predpokladu sa tam humanitárna pomoc nedostane. Musí sa tiež zastaviť zdroj príjmov. Netreba pripomínať, že musíme zatvoriť bane, možno však tiež treba začať kritizovať spoločnosti na Západe, ktoré nakupujú koltán a iné minerály a umožňujú tak nákup zbraní. Samozrejme, tiež musíme poskytnúť našu plnú podporu mierovým iniciatívam, a to tak, že prejavíme trvalý, a nie niekedy neurčitý politický záujem.

Svoje vystúpenie ukončím výzvou na omnoho silnejšiu vojenskú prítomnosť s cieľom stabilizácie mieru, a to môže uskutočniť jedine OSN. Pokiaľ viem, Európska únia bola kedysi známa tým, že dokázala presvedčiť OSN, v čom spočívajú jej povinnosti.

Seán Ó Neachtain, *v mene skupiny UEN.* – (GA) Vážený pán predsedajúci, súčasná situácia vo východnej oblasti Konžskej demokratickej republiky sa každým dňom zhoršuje a medzinárodné spoločenstvo je tým veľmi znepokojené. V provincii Kivu bolo vysídlených viac ako jeden a pol milióna ľudí, čo dokazuje, aký vážny je tento problém.

Podporujem úsilie Roelanda Van de Geera, osobitného predstaviteľa Európskej únie pre región Veľkých afrických jazier, a bývalého nigérijského prezidenta, pána Obasanja, ktorí sa zúčastnili na intenzívnych rozhovoroch s politickými a vojenskými skupinami podieľajúcimi sa na týchto násilnostiach.

Žiadam Africkú úniu, aby pokračovala v úsilí o zabezpečenie mieru v regióne Veľkých jazier.

Vlády v Rwande a Nairobi podpísali mierovú dohodu v novembri 2007, čím sa pokúsili ukončiť nepriateľstvo medzi týmito dvomi krajinami. Musí sa zaistiť dodržiavanie tejto dohody, v prvom rade sa však musí ukončiť násilie.

Európska únia dáva regiónu Veľkých jazier viac peňazí ako ktorákoľvek iná organizácia alebo krajina na svete. Prosím pána Louisa Michela, európskeho komisára pre rozvoj, a Radu, aby sa pokúsili ukončiť boje a uzavrieť mier.

Frithjof Schmidt, *v mene skupiny Verts/ALE.* – (DE) Vážený pán predsedajúci, hrozné boje na východe Konga nie sú len prípadom občianskej vojny, je to aj regionálny konflikt zahŕňajúci mnohé susedné krajiny. Ide aj o strategické suroviny ako koltán, ktorý potrebujeme na výrobu našich mobilných telefónov, prehrávačov DVD a počítačov. Ide

tiež o zlato, diamanty, kobalt a vzácne drevo. Toto sú hlbšie príčiny tohto konfliktu. Čo môžeme a čo musíme urobiť? OSN sa musí posilniť, aby bola schopná vykonávať svoju úlohu chrániť civilné obyvateľstvo pred všetkými ozbrojenými jednotkami pôsobiacimi v regióne. Misia OSN v Konžskej demokratickej republike (MONUC) potrebuje jasný mandát, viac výbavy a viac ľudských síl. Členské štáty Európskej únie v posledných rokoch opakovane prehliadali požiadavky na novú výbavu pre misiu MONUC. Napriek tomu sme potom boli svedkami ostrej kritiky zlyhaní a chýb misie MONUC. Toto používanie dvojitého metra sa musí skončiť. Teraz nepotrebujeme špeciálny vojenský kontingent EÚ, teraz musíme urýchlene poskytnúť novú výbavu misii MONUC. So záujmom a súhlasom som si vypočul, že práve toto je cesta, ktorou sa chcú uberať Rada i Komisia.

Druhou dôležitou vecou je, že je nutné prísne a na medzinárodnej úrovni monitorovať ťažbu a obchodovanie so surovinami v Kongu. Medzinárodné korporácie, ktoré sa podieľajú na tomto obchode a zarábajú na ťažbe surovín v Kongu, sa musia monitorovať a donútiť k transparentnému postupu. Samozrejme, existuje už skupina odborníkov OSN na ilegálnu ťažbu prírodných zdrojov v Kongu. Táto skupina odborníkov predložila sériu odporúčaní vrátane sankcií proti jednotlivcom a podnikom podieľajúcim sa na tejto nezákonnej ťažbe. Európska únia musí tlačiť na realizovanie tohto odporúčania OSN, a to hlavne pokiaľ ide o dovoz do EÚ, pretože to je oblasť, v ktorej môžeme konať sami za seba a aktívne tieto odporúčania OSN realizovať.

Tretou dôležitou vecou je, že sa musí začať iniciatíva na uskutočnenie medzinárodnej konferencie o regióne Veľkých jazier. Jedine politická spolupráca a hospodárska integrácia regiónu môže zabezpečiť dlhodobý mier. Európa v tom môže a musí hrať kľúčovú úlohu.

Tobias Pflüger, v mene skupiny GUE/NGL. – (DE) Vážený pán predsedajúci, na tejto vojne je fyzicky zainteresovaná celá skupina susediacich krajín a predovšetkým sa na nej priamo zúčastňujú konžské vládne jednotky spolu s milíciou a angolskými jednotkami na jednej strane a generálom Nkundom, vojakmi z kmeňa Tutsi a rwandskou podporou na strane druhej. Je to regionálna vojna, ktorá sa netýka len východného Konga.

Jedna zásadná vec je jasná – konžská vláda doteraz nebola pripravená vyjednávať priamo s povstalcami. V tomto bode je nutné pritlačiť. Je veľmi dôležité venovať sa skutočnému pozadiu tohto konfliktu. Sám prezident Spolkovej republiky Nemecko upozornil na fakt, že tento konflikt sa týka surovín. Veľmi dôležitú úlohu tu zohrávajú ropa, zlato, diamanty, meď, kobalt, koltán, zinok, cín atď.

Ide predovšetkým aj o to, kto vlastne vlastní príslušné licencie na ťažbu týchto materiálov. Je potrebné konať práve proti týmto spoločnostiam. Chcel by som spomenúť len jednu z nich – spoločnosť *Gesellschaft für Elektrometallurgie mbh*, ktorá sídli v Norimbergu, je jednoznačne priamym vlastníkom jednej z hlavných baní, o ktoré sa bojuje v tomto konflikte.

Chcel by som niečo povedať o úlohe misie OSN v Konžskej demokratickej republike (MONUC), pretože sa zdá, že všetci v tomto Parlamente vyzývajú na poskytnutie novej výbavy pre túto misiu. Podľa toho, čo som čítal, je misia MONUC skôr súčasťou problému ako riešenia, pretože sama tvrdí, že jej situácia sa vyvinula tak, že musí bojovať na štyroch frontoch. Úloha misie MONUC by však mala byť úplne iná. Okrem toho sme sa od organizácie Human Rights Watch dozvedeli, že indickí a pakistanskí vojaci z misie MONUC sa priamo zúčastňujú na obchodovaní so zbraňami s nepravidelnými milíciami a evidentne sa podieľajú na konflikte o suroviny. Takéto konanie nesmieme tolerovať. Úloha misie

MONUC musí byť úplne iná, neutrálna. V takejto situácii nie sú výzvy na poskytnutie novej výbavy pre misiu MONUC vôbec užitočné.

Chcel by som ešte raz zdôrazniť, že Kongo už raz hralo dôležitú úlohu pri predchádzajúcej operácii Európskej únie. V tom čase bolo našou úlohou zaistiť bezpečnosť volieb a pán Kabila bol zvolený za prezidenta – ten istý pán Kabila, ktorého jednotky sú teraz významným faktorom eskalácie napätia. Tento fakt treba mať na pamäti a podrobne preskúmať skutočnú úlohu, ktorú EÚ zohrala pri zvolení pána Kabilu. Myslím si, že to, čo urobila EÚ, je veľmi problematické. Treba jednoznačne povedať, že v tejto súvislosti musí byť kritizovaný aj pán Kabila a jeho jednotky.

Správa miestneho spravodajcu novín *Frankfurter Allgemeine*, ktorý bol zajatý, je veľmi poučná. Veľmi dobre opísal vypuknutie konfliktu. Jeho článok ozrejmuje vzťahy medzi oficiálnymi a neoficiálnymi jednotkami a jasne tak ukazuje, že nemá význam iba vyzývať na poskytnutie novej výbavy pre misiu MONUC, ale naozaj je potrebné zaoberať sa príčinami konfliktu.

Bastiaan Belder, v mene skupiny IND/DEM. – (NL) Vážený pán predsedajúci, včera večer som mal tú česť rozprávať sa priamo so skúseným humanitárnym pracovníkom o vojne vo východnom Kongu. Krízu v Severnom aj Južnom Kivu pozná ako vlastnú dlaň. Jeho rozprávanie, bez toho, aby som chcel nejako prikrášľovať prevládajúce utrpenie v regióne, nám prináša niekoľko lúčov nádeje. Jedným lúčom nádeje je bezpochyby skutočnosť, že pred viac ako týždňom konžská prezidentská garda v spolupráci s políciou obkľúčila vládnych vojakov, ktorí sa podieľali na rabovaní. Je to nádejným znamením toho, že konžská vláda začína zavádzať právo a poriadok, a tento vývoj si zaslúži zo strany Európy jednoznačné povzbudenie a podporu.

Ďalším lúčom nádeje je, že líder povstalcov Nkunda doteraz, zdá sa, nebol schopný zmobilizovať a zverbovať Tutsiov v Severnom Kivu na podporu svojich mocenských ambícií. Môj kontakt to považuje za pozitívne vyjadrenie identifikácie Tutsiov s konžským štátom a civilným obyvateľstvom.

Tretím lúčom nádeje sú iniciatívy s cieľom náboženského zmierenia na miestnej aj provinčnej úrovni. Zvolené orgány sa na týchto platformách podieľajú rovnako aktívne ako tradičné authority a kmeňoví predstavitelia. Tieto platformy v Severnom a Južnom Kivu si zaslужujú dvojité podporu Európy – finančnú pomoc a profesionálnu angažovanosť pri riešení konfliktov. Na to, aby bola humanitárna pomoc v oboch regiónoch Kivu účinná, je nevyhnutné zapojenie miestnych orgánov, medzi ktoré patria skupiny oboch miestnych lídrov, tradiční kmeňoví predstavitelia a zvolené orgány.

Na základe vlastných skúseností môj kontakt zdôraznil, že napriek všetkým vojenským konfliktom a tomu, že ľudia stále utekajú, tieto ustanovené mocenské štruktúry aj naďalej fungujú. Z tohto dôvodu naliehavo žiadal o poskytnutie peňazí pre návaly utečencov v osadách v Severnom a Južnom Kivu a aj pre samotných obyvateľov osád. Nakoniec môj zdroj povedal: „Ak máte peniaze, môžete sa dostať k jedlu. Na prekvapenie, každý deň je niekde trh. V Kongu je možné bez problémov narábať s peňažnými prídelmi. Nerobí to ľudí závislými, pretože sa môžu sami rozhodnúť, na čo peniaze minú. Naštartuje sa miestne hospodárstvo, čo prináša okamžitý účinok. Na zaistenie hladkého priebehu tohto procesu navštevujeme zvolené dedinské výbory, rozprávame sa s nimi a oni nás potom nasmerujú na tých, ktorí pomoc najviac potrebujú.“

Vzhľadom na tento rozhovor a úprimnú snahu Európy o zmierenie musí existovať budúcnosť pre Severné a Južné Kivu a zároveň aj pre celé Kongo. Preto z celého srdca vyzývam Radu, Komisiu, Európsky parlament a európske inštitúcie, aby urobili všetko, čo bude potrebné.

Koenraad Dillen (NI). – (NL) Vážený pán predsedajúci, nemá veľký význam diskutovať dnes o tom, za akú tragickú považujeme situáciu vo východnom Kongu. Mali by sme nazývať veci pravým menom a, samozrejme, položiť si otázku, či by Európa a hlavne krajiny ako Francúzsko a Belgicko, ktoré majú mimoriadne zlú povesť v tomto regióne, mali zasahovať vo vojenskom zmysle. Podľa mňa odpoveď znie „nie“, vzhľadom na to, čoho sme boli svedkami. V Kongu Európa opäť raz dokázala, aká je rozdelená a slabá a akou ilúziou by bolo myslieť si, že na tejto úrovni by bola možná spoločná zahraničná a bezpečnostná politika. Pripomeňme si, že Paríž, ktorý dokonca v súčasnosti vykonáva predsedníctvo Rady, dal práve v Nemecku zatknúť vedúceho protokolu rwandského prezidenta Kagameho za pokus o vraždu prezidenta Habyarimanu v roku 1994. Ten je považovaný za jednu zo strán zúčastnených na konflikte. Dokonca ani naša vlastná krajina, Belgicko, nie je úprimná, veď len včera belgický minister zahraničných vecí Karel De Gucht ostro kritizoval politiku európskeho komisára pre rozvoj a humanitárnu pomoc Louisa Michela, a to práve v súvislosti s jeho politikou vo vzťahu ku Kongu. Citujem Karla De Guchta: „Ak je súčasná situácia v Kongu výsledkom Michelovej politiky, tak to je naozaj niečo. Situácia nikdy nebola taká alarmujúca, ako je teraz.“

Dámy a páni, tieto slová vyslovil jeden z politických spojencov pána komisára. V tejto kakofónii môže byť jediným naším záverom to, že ochrana civilného obyvateľstva by mala byť v prvom rade úlohou Africkej únie, ktorú treba podporovať, a misie OSN v Kongu. Európa by preto urobila najlepšie, keby do tohto regiónu vlastné jednotky neposielala.

Colm Burke (PPE-DE). – Vážený pán predsedajúci, stotožňujem sa s pocitmi svojich kolegov a vyjadrujem mimoriadne znepokojenie v súvislosti s obnovením bojov medzi konžskou armádou a obnovenými milíciami v Severnom Kivu v KDR. Rastúce násilie v Severnom Kivu vážne presiahlo možnosti mierovej misie OSN (MONUC), ktorá funguje v tejto krajine.

Humanitárna situácia v provincii Kivu s viac ako 1,5 milióna vnútorne vysídlených osôb je mimoriadne závažná. Činnosť Svetového potravinového programu a ďalších MVO bola vážne obmedzená násilím, sú rozšírené krádeže, znásilňovanie a vraždenie civilistov vládnymi i povstaleckými silami.

Misia MONUC má mandát podľa kapitoly 7 Charty OSN na zaistenie ochrany civilistov bezprostredne ohrozených fyzickým násilím, chýbajú jej však zdroje a vojaci potrební na plnenie tohto mandátu. Medzinárodné spoločenstvo a Bezpečnostná rada OSN musia posilniť misiu MONUC tým, že jej poskytnú výbavu a ľudí potrebných na to, aby mohla plniť svoju úlohu. Keďže vidím, že Európska únia sa rozhodla nepodnikať kroky smerom k ďalšej misii Európskej bezpečnostnej a obrannej politiky (EBOP), ktorá by riešila túto eskaláciu násillia v KDR, nalieham na Európsku úniu, aby posilnila spoluprácu s misiou MONUC na čo najvyšší možný stupeň.

Najnovšia rezolúcia Bezpečnostnej rady OSN, ktorú vypracovalo Francúzsko, navrhuje dočasné zvýšenie vojenskej sily v rámci misie MONUC až o 2 785 vojakov. Tým by sa zvýšil maximálny povolený počet vojakov a policajtov rozmiestnených v rámci misie MONUC, ktorá je už teraz najväčšou mierovou silou OSN na svete, na viac ako 20 000, pričom by pokrývali krajinu s veľkosťou približne ako západná Európa.

Dôrazne žiadam Bezpečnostnú radu OSN, aby vzhľadom na naliehavosť súčasných udalostí v KDR hlasovala o tejto rezolúcii čo najskôr. Som pohoršený masakrami, zločinmi proti ľudskosti a aktmi sexuálneho násillia na ženách a dievčatách vo východnej provincii KDR a vyzývam všetky príslušné národné i medzinárodné orgány, aby páchatel'ov postavili pred súd.

Ana Maria Gomes (PSE). – (PT) Najnovšie hrôzy v Severnom a Južnom Kivu a neschopnosť medzinárodného spoločenstva ukončiť ich sú rovnako šokujúce ako chamtivosť rwandských a konžských predstaviteľ'ov, ktorí podporujú tento stav organizovaného chaosu, aby zakryli otrasné plienenie prírodných zdrojov regiónu.

Čo môže urobiť Európska únia? Čo môže urobiť pre krajinu, v ktorej boli a stále sú rôzne misie EBOP (Európska bezpečnostná a obranná politika) a v ktorej by sa prvé demokratické voľby nemohli uskutočniť bez podpory Európy? Čo môže urobiť pre krajinu, ktorá dostáva milióny v rámci rozvojovej a humanitárnej pomoci? Čo môže urobiť pre krajinu s jedinečným strategickým významom, v ktorej päť miliónov ľudí zomrelo v dôsledku toho najbarbarskejšieho násillia za posledné roky?

Európska únia musí urobiť omnoho viac ako len to minimum, o ktorom sa rozhodlo od začiatku tejto poslednej vojenskej eskalácie. Nestačí zvýšiť humanitárnu pomoc a začať diplomatické iniciatívy, pri ktorých sa neustále opakujú sľuby o odzbrojení a vyhlásenia dobrej vôle.

Európska únia súrne potrebuje posilniť misiu MONUC (misia OSN v Konžskej demokratickej republike), ktorá by tak opäť nadobudla svoju stratenú dôveryhodnosť a účinnosť. V tomto smere nestačí len predkladať rezolúcie v Bezpečnostnej rade. Európska únia sa musí okamžite spojiť s oddelením OSN pre mierové operácie (DPKO) a poskytnúť výbavu a v prípade potreby aj vojakov na vyplnenie medzier v misii MONUC.

Ako poslednú možnosť, ak to bude odôvodnené vývojom v New Yorku a situáciou priamo na mieste, by EÚ nemala a nesmie vylúčiť možnosť vyslania vojenskej misie v rámci EBOP. Je našou zodpovednosťou chrániť to, čo je v stávke, a to životy bezbranných civilistov, ktorí potrebujú okamžitú medzinárodnú ochranu.

Už nikdy viac! Musíme to začať brať vážne a už nikdy nedopustiť, aby sa zopakovala genocída v Rwande a masakry v Kongu.

Luca Romagnoli (NI). – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, vyhlásenia Rady a Komisie o reakcii EÚ na vážnu krízu v Kongu sú ako zvyčajne pokrytecké a neplodné. Za Laurentom Nkundom stojí Rwanda a Uganda, krajiny, ktoré vždy mali v tomto regióne svoje záujmy, a to až do takej miery, že sa v nedávnej minulosti niekoľkokrát pokúsili o inváziu – podzemné zdroje a zdroje na východe KDR sú príliš bohaté na to, aby ich nechali v rukách niekoho iného.

Od januára do dnešného dňa bolo zakúpených trikrát toľko zbraní ako v roku 2007 a niektoré z nich, pokiaľ ide o oblasť Rwandy, boli určené pre povstalca Laurenta Nkundu. Dnes vidíme výsledok. Záujem Washingtonu sa už roky obracia k regiónu Veľkých jazier, pričom ide hlavne o podporu Ugandy a Rwandy. Napríklad najväčšie veľvyslanectvo USA v Afrike je v Kampale – v Ugande ani Rwande sa nič neudeje bez súhlasu Spojených štátov.

Tento náhly obrat Európskej únie v súvislosti s možnosťou vyslania mierových síl do regiónu vysiela ako zvyčajne zlý signál, pretože my uprednostňujeme diplomaciu, ako keby diplomacia stačila na presvedčenie nepríjemného zákazníka ako Laurent Nkunda,

aby sa stiahol. Naše debaty ako vždy nič neznamenajú a nakoniec si ešte vypočujeme pána komisára Michela, ako pána Nkundu takmer chváli. Za to vám pekne ďakujem!

Geoffrey Van Orden (PPE-DE). – Vážený pán predsedajúci, všetci chápeme komplikovanosť súčasnej hroznej situácie vo východnom Kongu, ktorá má etnický základ a jej pôvod treba hľadať v Rwande, Burundi a Ugande.

Je naliehavo potrebné začať účinný sprostredkovateľský proces medzi Rwandou a KDR. Je nutné uzavrieť prímerie a riadne ho dodržiavať. Civilné obyvateľstvo jednoznačne potrebuje ochranu a okamžitú humanitárnu pomoc.

Som oboznámený s nedávnym vyhlásením stáleho zástupcu Africkej únie v Bruseli v Podvýbore Parlamentu pre bezpečnosť a obranu, kde sa vyjadril, že uprednostňuje, aby si Afričania riešili bezpečnostné otázky na svojom kontinente sami. Preto ma teší, že EÚ sa nesnaží využiť tragédiu v Kongu len ako príležitosť na vyvesenie svojej značky na ďalšiu takzvanú vojenskú operáciu EÚ. Sú to predovšetkým Afričania, kto musí prevziať zodpovednosť za riešenie súčasnej situácie, my im však pri tom musíme poskytnúť všetku možnú pomoc prostredníctvom Africkej únie a OSN.

Zároveň sa však zdá, že panuje istá nejasnosť, pokiaľ ide o mandát misie MONUC, pravidlá jej pôsobenia a použitie sily. Veliteľ misie MONUC generálporučík Vicente Díaz de Villegas nedávno po siedmich týždňoch z tejto pozície odstúpil. Uviedol osobné dôvody, ja však uvažujem, či nešlo o profesionálnu frustráciu.

Povzbudzujúce však je, že 6. novembra bola v blízkosti Gomy v rámci misie MONUC rozmiestnená tisícčlenná juhoafrická jednotka. Vedenie misie MONUC tvrdí, že majú inštrukcie v prípade potreby začať paľbu. Misia MONUC musí byť schopná konať v záujme ochrany civilistov pred bezprostredným ohrozením násilím. Je jasné, že sa musí značne zvýšiť počet výkonných jednotiek OSN a Africkej únie rozmiestnených vo východnom Kongu, a musí tiež byť jasné, odkiaľ pochádzajú – je veľa krajín, ktoré by sa na tom mohli podieľať, momentálne to však nerobia.

Ak Západ neurobí maximum pre pomoc pri operáciách v Kongu, neďaleko už čakajú ďalší aktéri s menej vznešenými úmyslami.

Genowefa Grabowska (PSE). – (PL) Vážený pán predsedajúci, pani komisárka, pán Jouyet, som členkou Spoločného parlamentného zhromaždenia AKT – EÚ. Počas posledného zasadnutia v Kigali v Rwande som si vypočula prezidenta Paula Kagameho, ktorý hovoril o potrebe stabilizácie situácie v strednej Afrike. Hovoril o tom, že chce mier, avšak počas pobytu v Kigali som navštívila múzeum holokaustu, ktoré je spomienkou na smrť milióna Tutsiov zmasakrovaných v priebehu len troch mesiacov – sto dní. To sa stalo v roku 1994.

Budeme teraz svedkami zopakovania sa toho, čo sa stalo vtedy? To nesmieme dopustiť. Považujem to za našu povinnosť. Myslím si, že Európska únia musí urobiť viac. Neviem, či vyslanie ďalších vojakov vyrieši situáciu. Osobne o tom pochybujem, zdá sa mi však, že musíme dôkladne preskúmať zdroje financovania, ktoré, ako poznamenal môj kolega, pochádzajú z ťažby konžských prírodných zdrojov a následne nesmerujú k malým obchodníkom a anonymným jednotlivcom, ale vstupujú aj na európske trhy. Toto je zdrojom a zároveň riešením problému.

Venujme sa teraz humanitárnej situácii, ktorá sa evidentne začína vymykať spod kontroly. Tu môžeme zohrať svoju úlohu a tu musí Európska únia urobiť všetko pre ochranu tých

1 600 000 ľudí, ktorí potrebujú vodu, jedlo, prikrývky, stany a starostlivosť. Poďme tento problém riešiť.

José Ribeiro e Castro (PPE-DE). – (PT) Vážený pán úradujúci predseda Rady, pani komisárka, dámy a páni, v tejto chvíli sa svetové mocnosti zaoberajú medzinárodným finančným systémom. Snažia sa dostať ho pod kontrolu a nedá sa povedať, že včas. Možno tiež nastal čas, aby sme vyriešili ďalší problém, o ktorom rozprávame už celé desaťročia.

Už roky počúvame príbehy o nehanebnom drancovaní zdrojov. Koľkokrát ako teraz opäť v Kongu sme už počuli o krviprelievani? Myslím si, že nastal čas potrestať tieto spoločnosti, zastaviť tento nemravný obchod a zmraziť kontá prinášajúce hanebné zisky z ťažby minerálnych zdrojov za cenu krvi a utrpenia ľudí.

Nerozumiem, prečo sa tieto spoločnosti nenachádzajú na takom istom čiernom zozname, aký máme pre teroristické organizácie. Nerozumiem, prečo medzinárodné spoločenstvo nie je schopné potrestať týchto podnikateľov, ktorí vlastne nie sú podnikateľmi, ale banditami ohrozujúcimi regionálnu a svetovú bezpečnosť.

Naliehavo žiadam francúzske predsedníctvo a Komisiu, aby v tejto súvislosti viedli medzinárodnú iniciatívu.

Ioan Mircea Pașcu (PSE). – Vážený pán predsedajúci, mená ako Lumumba, Mobutu, Chombe, Dag Hammarskjöld a Katanga sa niesli mojím neskorým detstvom na začiatku 60. rokov. O päťdesiat rokov neskôr je Kongo – teraz Konžská demokratická republika – opäť sužované vnútornými nepokojmi hraničiacimi s občianskou vojnou. Tentoraz však vojna vo východných častiach KDR prichádza po významnom úsilí EÚ – a napriek nemu – vo forme peňazí, programov, misií priamo na mieste vrátane vojenských misií a intenzívneho diplomatického úsilia.

Súčasná situácia v KDR preto nie je len ďalšou krízou. Je skôr skúškou schopnosti a ochoty EÚ zohrávať medzinárodnú úlohu, na ktorú si teraz vo svetovej politike nárokuje, pretože táto kríza má všetky aspekty, o ktorých Únia tvrdí, že je na ich riešenie najlepšie vybavená, a odohráva sa v Afrike, teda na kontinente, ktorého geohospodársky význam exponenciálne rastie.

Bart Staes (Verts/ALE) . – (NL) Vážený pán predsedajúci, pán Hutchinson začal rozpravu tým, že povedal, že by sme mali skončiť s rétorikou a pristúpiť k činom. Myslím si, že má úplnú pravdu. Dovoľte mi spomenúť dva kľúčové body tejto rozpravy.

V prvom rade najdôležitejšia je realizácia odporúčaní skupiny odborníkov OSN na ilegálnu ťažbu prírodných zdrojov KDR, ako aj uloženie sankcií osobám a spoločnostiam, u ktorých sa dokázala účasť na drancovaní zdrojov. EÚ musí začať konať.

V druhom rade musíme rázne zastaviť nezákonnú ťažbu a zaviesť systémy sledovania a potvrdzovania pôvodu zlata, cínovej rudy, koltánu, kobaltu, diamantov, pyrochlóru a dreva, aby sa tento krvavý obchod konečne zastavil.

Moja explicitná otázka na úradujúceho predsedu Rady pána Jouyeta a pani komisárku Ferrerovú-Waldnerovú znie, aké iniciatívy budete v tejto súvislosti vyvíjať v nasledujúcich niekoľkých mesiacoch? Myslím si, že máme právo dostať odpoveď na túto otázku.

Jim Allister (NI). – Vážený pán predsedajúci, rozhodne sa nepovažujem za odborníka na otázky Konga, ani nemám žiadne hotové riešenia, viem však jedno – ak za posledných 20 rokov zomrelo päť miliónov ľudí, mali by sme byť všetci znepokojení.

Moje znepokojenie silnie, keď čítam niektoré ostré kritiky pochádzajúce od množstva MVO, ktoré pôsobia v tejto oblasti. Pred pár dňami som napríklad čítal takéto vyjadrenie organizácie Amnesty International – s ktorou, musím povedať, nie vždy súhlasím – v súvislosti s ľudskými právami a konkrétne s humanitárnou tragédiou v provincii Severné Kivu: „Bezpečnostná rada OSN, Európska únia a Africká únia sedia so založenými rukami. Doteraz nedokázali posilniť mierové sily OSN a poskytnúť im vybavenie, ktoré potrebujú na zabezpečenie účinnej ochrany civilistov.“

Očakával som, že v tejto rozprave budem počuť odpoveď na túto kritiku. Musím otvorene povedať, že sa tak nestalo. Diplomacia je v poriadku, ale samotná diplomacia všetky odpovede neprinesie.

Jas Gawronski (PPE-DE). – Vážený pán predsedajúci, vzhľadom na naše vlastné hospodárske problémy by pre nás bolo jednoduché zabudnúť na problémy Afriky, bola by to však strašná chyba.

Myslím si, že musíme vyvinúť tlak na Africkú úniu, aby si uvedomila vlastnú zodpovednosť v tomto regióne. Ak má Africká únia raz prevziať rovnaký typ zodpovednosti ako EÚ, musí premeniť slová na činy – niečo, v čom očividne zlyhala napríklad v prípade Zimbabwe. Nemali by sme tiež váhať podmieniť naše dlhodobé obchodné vzťahy a pomoc krajinám ako KDR dodržiavaním ľudských práv, dobrou správou vecí verejných a transparentnosťou v týchto krajinách.

Na základe toho dúfam, že Komisia opäť potvrdí svoju podporu Iniciatívy za transparentnosť ťažobného priemyslu.

Anne Van Lancker (PSE). – (NL) Vážený pán predsedajúci, pán úradujúci predseda Rady, pani komisárka, po tom všetkom, čo bolo povedané, by som vám chcela adresovať nasledujúcu poznámku. Obaja ste zdôraznili, že neexistuje vojenské riešenie tohto konfliktu. Musím s vami absolútne súhlasiť – na dohodách z Gomy alebo Nairobi nie je nič zlé. Nič zlé nie je ani na procese, ktorý sa opäť uvádza do života, okrem toho, že dohody sa nikdy nedodržiavajú. Netreba ani pripomínať, že Európa by mala vyvíjať tlak na silnejší a lepší mandát misie MONUC a väčší počet vojakov. Veľkou otázkou, ktorú by sme si však mali položiť, je, či vôbec môže byť misia MONUC úspešná bez akejkoľvek európskej intervencie, hoci má mandát podľa kapitoly 7. Pán Jouyet, chcela by som sa vás spýtať, aké dobré dôvody mali ministri EÚ na zamietnutie európskej intervencie takéhoto typu?

Jean-Pierre Jouyet, úradujúci predseda Rady. – (FR) Vážený pán predsedajúci, vážení poslanci, vážené poslankyne, pani komisárka Ferrerová-Waldnerová, veľmi pekne vám ďakujem za túto zaujímavú rozpravu.

Sme si plne vedomí výzvy tohto Parlamentu smerom k Európskej únii na rozmiestnenie vojenskej misie v tomto regióne Konžskej republiky. Musím však pripomenúť, že Európska únia už má záväzky v Konžskej republike. V prvom rade v podobe pomoci spoločenstva – 50 miliónov EUR v roku 2008 a ďalších 6 miliónov EUR ako núdzovú pomoc, ako spomenula pani Benita Ferrerová-Waldnerová. Máme tam dve misie EBOP zamerané na podporu reformy konžskej polície a armády, ktorých nepripravenosť a neúčinnosť boli, ako sme videli v tomto prípade, doslova tragické. Navyše Európska únia tam už zasahovala, a to v roku 2003 prostredníctvom vojenskej misie nazývanej Artemis. Podmienky však vtedy boli iné, pretože Európska únia pripravovala pôdu na príchod misie OSN, ktorá tam potom pôsobila.

Takže, ako môžeme okrem rétoriky reagovať na tragédiu v tomto regióne? Najrýchlejším riešením humanitárnej krízy by bolo posilnenie existujúcich opatrení, teda misie MONUC, prostredníctvom širšieho mandátu a ďalších vojakov. Chcem povedať, že Francúzsko je pripravené zúčastniť sa na takomto posilnení, pretože ak budeme čakať na rozmiestnenie misie Európskej únie, riskujeme, že stratíme veľa času. Ako viete, Únia už pôsobí v Čade a v Stredoafrickej republike, takže je tu problém s rozmiestnením a, aby som sa vyjadril úplne jasne, viacero štátov v Rade momentálne nebude schopných zúčastniť sa na týchto posilňovacích operáciách.

Ako pripomenuli viacerí rečníci, posilnenie misie MONUC by bolo výhodné, pretože jej mandát je založený na kapitole 7 Charty OSN. Musíme tiež vziať do úvahy, že zastavenie ofenzívy Nkundu 29. októbra umožnilo začatie opätovného rozmiestňovania misie MONUC. Ďalším krokom je zmena usporiadania misie OSN s príchodom nových elitných jednotiek, najmä indických Gurkov, ktorí sa očakávajú tento mesiac. K už prítomným 17 000 mužom je potrebné pridať ďalších 3 000, čo je aj cieľom procesu, ktorý sme začali v Bezpečnostnej rade v New Yorku počas posledných niekoľkých dní.

Ako však naznačili viacerí rečníci, nesmieme zostať len pri riešení vojenskej situácie, pretože zverstvávajú, ktorých sme svedkami a ktoré, ako mnohí pripomenuli, už trvajú príliš dlho, si ako prvoradé vyžadujú politické riešenie, čo potvrdili aj návštevy komisára Michela, Bernarda Kouchnera a Davida Milibanda. Len to umožní opätovné nadviazanie kontaktu medzi protagonistami v tomto regióne. Prioritou musia byť rokovania vedené v africkom rámci, či už pôjde o Africkú úniu, SADC, alebo konferenciu o oblasti Veľkých jazier, ktoré povedú k oživeniu procesov z Gomy a Nairobi.

Z dlhodobého hľadiska musí Únia pomáhať Konžskej republike vybudovať skutočnú armádu, ktorá tam teraz neexistuje, je úplne zruinovaná. Tak bude môcť Konžská republika zaistiť bezpečnosť krajiny, ktorá je obrovská a ťažko sa spravuje, a zabrániť ďalším humanitárnym krízam.

Stotožňujem sa s názormi tých, ktorí povedali, že musíme riešiť aj príčiny konfliktu, a presne to Rada urobila, keď 10. novembra vyzvala na boj proti nezákonnej ťažbe prírodných zdrojov v regióne najmä povstaleckými skupinami. Mala by sa táto úloha monitorovať boj proti nezákonnej ťažbe zveriť misii MONUC? Otázka je otvorená, ale vzhľadom na situáciu humanitárnej krízy musí byť prioritou misie MONUC ochrana civilného obyvateľstva, čo zdôraznili aj mnohí ďalší. Myslím si, že je dôležité, a tiež to už bolo povedané, aby sa jedno z riešení drancovania zdrojov hľadalo na regionálnej úrovni, aby sa zastavila ťažba a vývoz týchto zdrojov do našich krajín.

Nakoniec dodávam, že by sme určite mali vykonať rezolúcie skupiny OSN týkajúce sa týchto otázok.

Takže to bolo ešte pár vecí, na ktoré som chcel upriamiť pozornosť tohto Parlamentu.

Benita Ferrero-Waldner, členka Komisie. – (FR) Vážený pán predsedajúci, vážení poslanci, vážená poslankyňa, v prvom rade som presvedčená, že táto rozprava ukázala, že sa všetci zhodujeme na tom istom – v tejto nesmierne tragickej situácii musíme teraz konať veľmi rýchlo.

Pokiaľ ide o vyslanie európskych síl na východ KDR, myslím si, že sa ukázalo, že jedine európske sily s jasným cieľom zaistenia humanitárneho priestoru by mohli byť prijateľné pre všetky krajiny v regióne. To by znamenalo nastolenie humanitárneho prímeria pre všetky strany konfliktu na umožnenie dodávky pomoci obyvateľom v blízkosti bojovej

línii. To je presne to, čo chcú krajiny z oblasti Veľkých jazier, a prímerie a humanitárna pomoc sú pre ne absolútnou a okamžitou prioritou.

V tejto súvislosti tiež naznačili cesty, ktorými sa dá ísť – politické rokovanie a predovšetkým, a to je to, o čom sme všetci hovorili, posilnenie misie MONUC. Hoci humanitárna situácia sa postupne dostáva pod kontrolu, zdá sa, že niektoré členské štáty nevyklúčujú možnosť misie SZBP. Neurobíme však žiadne konečné rozhodnutie, kým v tejto otázke nebude panovať jednomyselná európska podpora a kým Bezpečnostná rada OSN neoznámí svoje oficiálne stanovisko v tejto záležitosti.

Čo sa týka posilnenia misie MONUC, rovnako ako Louis Michel si myslím, že je to absolútne kľúčové. Misia MONUC prináša do tohto konfliktu konštruktívny a objektívny prístup, nemôžeme ju však žiadať o veci, ktoré nie sú súčasťou jej úloh. Misia MONUC musí zaisťovať dodržiavanie mieru v špecifickom schválenom rámci a nie vynucovať ho na všetkých stranách s použitím vojenských prostriedkov. Niekedy je to možno ťažké odlíšiť, rozdiel je však podľa mňa podstatný.

Na druhej strane je zrejmé, že vzhľadom na veľkosť Konga a komplikovanosť problému nie je misia MONUC dostatočne vybavená – všetci ste to povedali a je to pravda – ani čo sa týka zdrojov a možno ani z hľadiska svojho mandátu. Preto je žiadosť Generálneho tajomníka OSN o viac zdrojov, konkrétne tritisíc ďalších mužov, nepochybne oprávnená.

Navyše rozšírenie mandátu misie MONUC, zvlášť v súvislosti s monitorovaním nezákonnej ťažby prírodných zdrojov – ktorá je, ako ste povedali, skutočnou hybnou silou vojny – je veľmi dôležité, ako už mnohí správne poznamenali, aby sme mali nejaký vplyv na vývoj konfliktu. Keď sa opäť nastolí mier, touto otázkou sa musí zaoberať medzinárodné spoločenstvo.

Príklad procesu v Kimberley rozhodne otvára cestu, ktorou sa dá v tejto súvislosti ísť. Z praktického hľadiska už Komisia uvoľnila 75 miliónov EUR na program na východe Konga zameraný na opätovné vybudovanie vládnych štruktúr ako súdnictvo a polícia a na obnovenie monitorovania ťažby zdrojov. Tento program sa začína uskutočňovať a verím, že sa ukážu prvé výsledky.

PREDSEDÁ: PANI KRATSA-TSAGAROPOULOU

podpredsedníčka

Predsedajúca. – V súlade s článkom 103 ods. 2 rokovacieho poriadku som dostala šesť návrhov uznesení⁽¹⁾.

Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční vo štvrtok 20. novembra 2008.

Písomné vyhlásenia (článok 142)

Alessandro Battilocchio (PSE), písomne. – (IT) Uznesenie o Konžskej republike predstavuje jednoznačný záväzok Európskej únie voči tejto časti sveta. Tentoraz však máme s prihliadnutím na závažnosť krízy zodpovednosť zaistiť, aby po slovách nasledovali skutky. Ako vždy, OSN dochádzajú riešenia. Nech teda pokus o sprostredkovanie mieru medzi stranami konfliktu iniciuje Európska únia.

⁽¹⁾ Pozri zápisnicu.

Chcem poďakovať Komisii za mimoriadne dôležitý signál, ktorý v uplynulých týždňoch vyslala smerom ku KDR – vyčlenenie príspevku 75 miliónov EUR na program, ktorý má za cieľ obnoviť administratívne a vládne štruktúry v krajine vrátane systémov súdnictva a polície. Je to mimoriadne dôležitý krok, pretože sa uskutočňuje v súčasnosti s výhľadom do budúcnosti a je začiatkom boja proti tomu, čo je jadrom tohto sporu – ťažbe prírodných zdrojov Konga, ktorá je momentálne predmetom ostrého a neregulovaného sporu medzi rôznymi bojujúcimi skupinami.

4. Kríza automobilového odvetvia (rozprava)

Predsedajúca. – Ďalším bodom programu sú vyhlásenia Rady a Komisie o kríze automobilového odvetvia.

Jean-Pierre Jouyet, úradujúci predseda Rady. – (FR) Vážená pani predsedajúca, pán komisár Verheugen, dámy a páni, v treťom štvrtroku tohto roka zasiahla európsky automobilový priemysel prehlbujúca sa kríza globálneho hospodárstva. Prichádza po dobrom výkone priemyslu v druhom štvrtroku tohto roka. Zasiahnuté sú všetky popredné svetové automobilové trhy, líši sa len stupeň závažnosti.

Predaj v Spojených štátoch za rok klesol o 32 %, pričom dosiahol najnižšiu úroveň za posledných 25 rokov. Traja veľkí americkí výrobcovia automobilov, General Motors, Ford a Chrysler, požiadali federálny štát o núdzovú pomoc. Rozvíjajúce sa trhy, ktoré až do tohto leta kompenzovali pokles predaja v týchto krajinách, tiež zasiahla kríza, ale v menšej miere.

V Číne klesol v septembri predaj o 1,4 %. Je to už druhý po sebe idúci mesiac poklesu predaja v Číne, ktorý nasleduje po poklese o 6,3 % v auguste.

V Brazílii klesol predaj áut v uplynulom mesiaci o 11 %, a to po prvýkrát od roku 1999.

Automobilový trh zatiaľ neklesol v Rusku, zaznamenal však výrazné spomalenie a začiatkom budúceho roka môže dôjsť k prvým poklesom.

Môžeme teda jasne vidieť, že situácia sa zhoršuje aj vo veľkých krajinách s rozvíjajúcim sa hospodárstvom.

V Európe klesla registrácia vozidiel za obdobie od začiatku roka do augusta takmer o 4 %. Koniec roka môže byť náročný a pokles automobilového trhu môže dosiahnuť približne 5 % za celý rok 2008, čo by bolo pre tento trh najhorším výsledkom od roku 1993.

Automobilový priemysel na celom svete však v boji proti kríze vyvíja značné úsilie a snaží sa hľadať základy pre nový rast. Opatrenia zamerané na obmedzenie výroby budú mať negatívne účinky na pracovné príležitosti vo všetkých hodnotových reťazcoch a tiež na dopyt. Prejaví sa to v priebehu niekoľkých nasledujúcich dní.

Napriek ťažkej hospodárskej situácii budú vedúci európski výrobcovia automobilov v roku 2008 stále ziskoví, hoci miera rastu ziskového rozpätia sa evidentne spomaľuje. Tieto zisky sú schopní udržať vďaka veľmi vysokým prírastkom produktivity za posledných niekoľko rokov. Pozícia európskeho automobilového priemyslu voči konkurencii tak zostáva stále pomerne dobrá – nehovorím to len tak – čo sa dá vysvetliť tromi faktormi.

V prvom rade je to skutočnosť, že stále stúpa prítomnosť európskeho automobilového priemyslu v krajinách s rozvíjajúcim sa hospodárstvom, ktoré preň predstavujú trhy aj

výrobné miesta. Práve v týchto krajinách zostáva rast hybnou silou, hoci aj tam sa spomaľuje, ako som už povedal.

Druhým faktorom je, že je tu lepšia politika v súvislosti s novými modelmi, ktoré sú teraz hospodárnejšie, ekologickjšie a viac vyhovujú požiadavkám spotrebiteľov.

A nakoniec, ako som už povedal, finančná situácia európskeho priemyslu je v súčasnosti stále relatívne zdravá vzhľadom na prírastky produktivity v predchádzajúcich rokoch.

V tejto situácii je predovšetkým potrebná obozretnosť, aby sa zabránilo deformácii spravodlivej hospodárskej súťaže na svetovom trhu a zvlášť na rozvíjajúcich sa trhoch štátnymi dotáciami, ktoré neeurópskym výrobcom poskytujú ich vlády. Cílené a dočasné podporné opatrenia pre európskych výrobcov môžu byť užitočné hlavne z hľadiska zlepšenia technických a ekologických vlastností európskych automobilov, pretože vieme, že práve v Európe je regulačné prostredie najnáročnejšie na celom svete v súvislosti s právnymi predpismi na ochranu životného prostredia. Práve nutnosť čeliť týmto ekologickým nárokom viedla európskych výrobcov k väčším investíciám do výskumu a vývoja v porovnaní s ich hlavnými americkými konkurentmi.

Môže nás tešiť, že tým náš priemysel získal náskok v odvetví životného prostredia, musíme však byť obozretní a zaistiť, aby sme si tento náskok udržali. Komisia – a ja nechám pána komisára Verheugena, aby sa tomu venoval podrobnejšie – predloží 26. novembra návrhy v súvislosti s európskymi opatreniami na podporu priemyslu, najmä automobilového odvetvia. O účasť na snahách prebiehajúcich na európskej úrovni bola požiadaná aj Európska investičná banka a mala by so do nich zapojiť.

Členské štáty musia v prípade potreby poskytnúť banke dostatočné zdroje, aby bola schopná sprístupniť nové zdroje na podporu automobilového odvetvia. Členské štáty tiež zvažujú kroky na vnútroštátnej úrovni na podporu vlastných výrobcov. Toto úsilie musí byť koordinované, aby sa maximalizovala účinnosť tejto podpory. Tak ako to bolo v iných oblastiach v reakcii na krízu, aj tu musí francúzske predsedníctvo urobiť všetko pre to, aby zabezpečilo spoločný európsky postup pri riešení tejto dôležitej priemyselnej otázky.

Na decembrovom zasadnutí Európskej rady sa bude diskutovať o návrhoch Komisie a o rôznych národných podporných plánoch, ktoré by sa dovedy mohli začať. To si bude, samozrejme, vyžadovať konanie v súlade s ostatnými politickými cieľmi Únie. Podpora automobilového odvetvia musí predovšetkým rešpektovať integritu vnútorného trhu. Nie je v nikoho záujme využiť krízu na vytvorenie deformácií na automobilovom trhu a, prirodzene, táto podpora musí byť jednoznačne v súlade s cieľmi v oblasti životného prostredia, ktoré si Únia vytýčila v rámci energetického a klimatického balíka.

Verím, že Komisia koná v tomto zmysle. Predsedníctvo je rozhodnuté presadzovať vytvorenie vyváženej dohody medzi členskými štátmi a Parlamentom o koordinovanom aktívnom prístupe na podporu automobilového priemyslu.

Günter Verheugen, *podpredseda Komisie*. – (DE) Vážená pani predsedajúca, pán úradujúci predseda Rady, dámy a páni, nie je prekvapujúce, že prvý plný účinok krízy na finančných trhoch na reálne hospodárstvo zasiahol práve automobilový trh.

Automobilový trh je mimoriadne citlivý na správanie spotrebiteľov. Je jasné, že v tejto situácii spotrebiteľa, ktorí si nie sú istí vlastnou ekonomickou budúcnosťou, ktorí nevedia, či budú mať na budúci rok ešte zamestnanie, či bude ich príjem dostatočne vysoký alebo

či budú mať stále svoj kapitál, sa nebudú ponáhľať s kúpou nového auta. Je to dobre známa a tiež pravdepodobne prirodzená reakcia.

Nie je to však len kríza na finančných trhoch, ktorá vedie k tejto zdržanlivosti. Je to aj neistota medzi výrobcami a spotrebiteľmi v súvislosti s požiadavkami, ktoré budú mať politici na automobil budúcnosti. Spotrebiteľia napríklad nevedia, či môžu počítať s daňovými stimulmi alebo úľavami, ak si kúpia alebo nekúpia určité autá. Je preto potrebné, aby sa zákonné podmienky pre toto odvetvie čo najskôr ujasnili.

Situácia je jasná. Automobilový priemysel je pre Európu kľúčovým odvetvím, ak nie dokonca tým najkľúčovejším odvetvím, do ktorého nepatrí len výroba automobilov. Musíme sa pozerieť na celý zásobovací reťazec a celý automobilový trh, ktorý, samozrejme, zahŕňa aj predaj vozidiel a autoopravovne. Toto odvetvie v Európe celkove zamestnáva 12 miliónov ľudí a má ďalekosiahle účinky zasahujúce aj do iných odvetví.

Pán úradujúci predseda Rady už hovoril o poklese. Ja vám poviem ďalšie číslo. V tomto roku bolo doteraz v Európe zaregistrovaných o 700 000 menej automobilov ako v minulom roku. Týka sa to v podstate obdobia deviatich mesiacov, čo znamená, že do konca roka toto číslo pravdepodobne stúpne na viac ako milión. Som si istý, že si veľmi ľahko dokážete predstaviť hospodárske dôsledky tejto situácie.

Stále nemáme žiaden dôvod dúfať, že sa to v roku 2009 zásadne zmení. Inými slovami, musíme predpokladať, že aj rok 2009 bude pre automobilový priemysel krízovým rokom, čo bude mať významný vplyv na využívanie kapacít, počet zamestnaných ľudí a schopnosť výrobcov automobilov investovať, najmä čo sa týka veľkých investícií, ktoré sú potrebné na vyhovieenie požiadavkám na vozidlá s nízkou úrovňou znečisťovania a nízkou spotrebou.

Tento hospodársky vývoj tiež viedol k mimoriadne negatívnemu vývoju vo vzťahu k životnému prostrediu. Čím staršie budú autá na európskych cestách, tým viac znečistenia vyprodukujú – a to je veľmi dôležitý aspekt, na ktorý musíme neustále prihliadať. Ak chceme naozaj znížiť znečisťujúce emisie, najmä CO₂, čo je náš spoločný prvoradý cieľ, rozhodujúce je rýchlo nahradiť staré autá, ktoré momentálne jazdia po európskych cestách.

Nejaký čas sa teraz dial presný opak. Autá na európskych cestách čoraz viac starnú a úroveň znečisťujúcich emisií sa zvyšuje. Vravím vám čo najotvorenejšie: ak všetky zainteresované strany – Parlament, Rada a Komisia – nebudú venovať dôkladnú pozornosť tomu, aby boli autá v nasledujúcich niekoľkých rokoch pre spotrebiteľov čo najdostupnejšie, táto situácia sa ešte zhorší.

Samozrejme, už teraz vieme ponúknuť autá s nulovými emisiami. Problém je len v tom, že si ich nikto nemôže dovoliť. Musíme teda vytvoriť rozumný pomer medzi týmito bodmi. Ako viete, máme proces Cars 21. Keďže sme si uvedomili vážnosť situácie už vo veľmi skorej fáze, pred niekoľkými týždňami som v Bruseli zorganizoval „automobilový samit“ ako súčasť tohto procesu. Zúčastnili sa na ňom výrobcovia automobilov, členské štáty, v ktorých sa automobily vyrábajú, odborové zväzy, združenia zaoberajúce sa životným prostredím a všetky zainteresované strany. Veľmi jasne sa tam ukázalo niekoľko vecí, ktoré musíme urobiť.

Prvou z nich je, že naozaj musíme udržiavať stabilné a predvídateľné zákonné podmienky pre podnikanie. Priemysel musí vedieť, ako je na tom a čo od neho očakávame. Musíme sledovať kumulatívny vplyv opatrení, ktoré uskutočňujeme. Chcel by som vám pripomenúť, že CO₂ nie je jedinou otázkou, o ktorej diskutujeme v súvislosti s automobilovým priemyslom.

Schválili sme už normy Euro 5 a Euro 6. Tieto opatrenia však zatiaľ neboli vykonané a tiež si vyžadujú vysokú mieru investícií a spôsobia zdrazenie vozidiel. Prijali sme už ďalšie požiadavky týkajúce sa ochrany chodcov. To si opäť vyžaduje veľké investície, ktoré autá predražia. Legislatívnym procesom už v súčasnosti prechádzajú ďalšie prísne nariadenia týkajúce sa bezpečnostných vylepšení európskych automobilov. Účinok je rovnaký. Keď to spočítame všetko dohromady, môžeme už teraz vidieť, že európske autá postihne v nasledujúcich niekoľkých rokoch výrazný cenový skok, a aj toto musíme brať do úvahy.

Druhou vecou, na ktorej sme sa dohodli, je, že potrebné oživiť dopyt. To sa môže stať rôznymi spôsobmi. Podľa môjho názoru sú daňové stimuly dobrým nástrojom, ale len v prípade, že sa týkajú CO₂. Daňové stimuly, ktoré jednoducho vedú k nákupu akýchkoľvek starých áut, majú naozaj len malý význam. Musia viesť k posilneniu dopytu po autách s nízkou spotrebou a šetrných k životnému prostrediu. To isté platí aj pre verejné obstarávanie.

Potom je tu otázka schopnosti investovať. V tejto súvislosti má Európska investičná banka už roky k dispozícii úverovú linku, ktorá ponúka výrobcovi automobilov úvery s výhodným úrokom na vývoj nových vozidiel šetrných k životnému prostrediu. Tieto úverové linky sa už používali aj v minulosti, takže to nie je nič nové.

Teraz musíme zvýšiť tieto úverové linky, aby sme uspokojili dopyt, a Európska investičná banka je pripravená to urobiť. Pracujem na tom, aby sa príslušné rozhodnutia uskutočnili do konca decembra.

Nakoniec by som chcel ešte raz upozorniť, že aj v našej obchodnej politike musíme zaistiť udržanie budúcej pripravenosti európskeho automobilového priemyslu. Konkurencia sa bude čoraz viac presúvať do regiónov sveta s očakávaným vysokým rastom. V týchto regiónoch budeme súťažiť s výrobcami z iných častí sveta, ktorí vyrábajú za výrazne lacnejších podmienok ako európski výrobcovia.

Vyjadriť sa úplne jasne – obrovskou výhodou, ktorú majú európski výrobcovia v rámci celosvetovej hospodárskej súťaže, je skutočnosť, že Európa už bude čoskoro ponúkať najekologickejšie a najbezpečnejšie autá na svete, a dúfam, že to isté bude platiť aj pre kvalitu a budeme ponúkať aj najlepšie autá na svete.

Ešte by som rád niečo dodal k problému, ktorým sa tu teraz zaoberáme a ktorý vlastne podnietil dnešnú rozpravu. Jeden z európskych výrobcov automobilov, nemecká spoločnosť Adam Opel GmbH, 100 % dcérska spoločnosť General Motors, je momentálne vo veľmi znepokojujúcej finančnej situácii. Medzi spoločnosťou Opel a nemeckou vládou prebiehajú rokovania o prípadnej štátnej záruke, ktorá by vyriešila finančné problémy spoločnosti. Objavujú sa veľmi vážne argumenty proti takémuto riešeniu v súvislosti s politicko-strategickou štruktúrou a ja ich úplne chápem, pretože naša priemyselná politika nie je založená na dotáciách, a tak to aj zostane. Cieľom našej európskej priemyselnej politiky je všetkými dostupnými prostriedkami zabrániť návratu k starému prístupu založenému na dotáciách a namiesto toho chce napomáhať rastu priemyslu prostredníctvom predvídateľných a stabilných podmienok pre podniky, aby obstáli v hospodárskej súťaži.

Problém spoločnosti Opel však nespôsobila chyba riadenia, slabá výroba ani nekvalitné autá. Táto spoločnosť v posledných rokoch vyvíjala mimoriadne úsilie, aby vyhovedla požiadavkám budúcnosti, a výrazne investovala do moderných technológií. Problém v spoločnosti Opel nastal výlučne ako dôsledok krízovej situácie v jej americkej materskej

spoločnosti. Som skutočne presvedčený, že tu ide o mimoriadne okolnosti, ktoré neplatia pre iných výrobcov v Európe a ktoré oprávňujú na zvažovanie mimoriadnych opatrení.

Chcel by som zopakovať, že tu nehovoríme o dotáciách, ale o možnej záruke. Hovoríme tu o konkurencieschopnej spoločnosti. Z európskeho pohľadu nemáme žiaden záujem vidieť odchod spoločnosti Opel z trhu, a tiež nejde len o problém Nemecka. Opel vyrába v mnohých európskych krajinách a jeho zásobovací reťazec sa vinie celou Európou. Tento zásobovací reťazec je úzko spojený so všetkými ostatnými výrobcami automobilov, čo znamená, že ak z trhu zmizne jeden veľký európsky výrobca, bude to mať následky aj na všetkých ostatných výrobcov. Ako vravím, to nie je v našom záujme, pretože zo sociálneho i politického hľadiska by jednoznačne nebolo správne povedať, že zamestnanci spoločnosti Opel majú zaplatiť účet – a to chcem povedať celkom otvorene – za vážne a nezodpovedné chyby, ktorých sa dopustila materská spoločnosť v Spojených štátoch.

(potlesk)

Takže uvidíme, aké rozhodnutie prijmú príslušné vlády, pričom zdôrazňujem slovo „vlády“, pretože je to niečo, čomu doposiaľ verejnosť nevenovala dostatočnú pozornosť.

Aj vo Švédsku existuje problém s ďalšou dcérskou spoločnosťou General Motors, spoločnosťou Saab, kde sú problémy štrukturálne a omnoho závažnejšie. Okrem toho je tu problém v Španielsku, kde panuje neistota v súvislosti s plánovanou výrobou nového vozidla šetrného k životnému prostrediu. Z európskeho pohľadu by som povedal, že urobíme všetko, čo je v našich silách, aby sme pomohli európskym výrobcam prežiť tieto ťažké časy tak, aby boli schopní zohrávať svoju úlohu skutočného motora budúceho rastu a tiež v budúcnosti poskytovať stabilné pracovné miesta.

(potlesk)

Vito Bonsignore, *v mene skupiny PPE-DE. – (IT)* Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, hovoríme o výrobnom odvetví v Európskej únii, ktoré produkuje tretinu všetkých automobilov na svete. V Európe toto odvetvie zamestnáva tri milióny ľudí, a to nerátam všetkých nepriamych zamestnancov, a je jedným z kľúčových priemyselných odvetví v celosvetovom meradle, pokiaľ ide o priamy predaj, nepriamy predaj a celkový počet zamestnaných ľudí.

Uvedomme si aj to, že dnes, keď tu vedíme túto rozpravu, najnovšie odhady hovoria, že v priebehu budúceho roka sa počty nezamestnaných ľudí v Európskej únii zdvojnásobia. Osobne si myslím, že tento odhad je dokonca optimistický. Súhlasím s pánom komisárom, že automobilový priemysel by mal dostať pomoc pri snahe vyhovieť našim požiadavkám vyrábať autá s nízkymi emisiami a nízkou spotrebou paliva. Musíme napomáhať zmenám, nie trestať tých, ktorí zostali pozadu, a musíme spojiť financovanie s inováciami. Pomoc automobilovým firmám sa môže zdať záťažou, bankrot niektorých z nich by však stál EÚ omnoho viac.

Odvetvie je v kríze na celom svete. Cestu z tejto situácie môžeme nájsť v podobe technologického pokroku – na tom sa zhodneme – a preto sa musíme rozhodnúť medzi výrobou áut 21. storočia v Európe alebo stratou tejto výrobnéj aktivity v prospech krajín, ktoré sa pripravujú na výrobu áut s nízkou technologickou úrovňou a nízkou cenou v obrovských množstvách, ako sú India alebo Čína.

Je pravdou, že banky už teraz nepožičiavajú peniaze, že veľké automobilové firmy využívajú likviditu, ktorú si predtým vytvorili a ktorá existovala až do polovice tohto roka, a že trh

sa výrazne zmenšil a v roku 2008 skončí v záporných číslach. Myslím si, pán Jouyet, že percento sa bude blížiť k dvojcifernému číslu, pričom moja predpoveď na rok 2009 je pesimistická.

Európa má skvelú príležitosť – bez diskriminácie, prostredníctvom dlhodobých úverov s nízkym úrokom podporiť štrukturálne zmeny v odvetví a pomoc výskumu.

Robert Goebbels, v mene skupiny PSE. – (FR) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, tvárou v tvár recesii zastáva Socialistická skupina v Európskom parlamente jednotnú a európsku politiku. Platí to nielen pre bankové odvetvie, ale aj pre iné hospodárske odvetvia vrátane priemyselného odvetvia.

Často sme ľutovali neprítomnosť silnej priemyselnej politiky v Európskej únii. Krajiny ako Spojené štáty a Veľká Británia dopustili úpadok svojho priemyslu, keď podporili predovšetkým služby. Výsledok je nepresvedčivý. Európa musí bojovať za zachovanie svojej rozsiahlej priemyselnej štruktúry, od ktorej závisia MSP a služby pre podniky.

Automobilový priemysel v Európe nie je v žiadnom prípade dinosaurom, nie je to druh odsúdený na vyhynutie. V tomto úplne súhlasím s pánom podpredsedom Verheugenom. Predstavujeme tretinu celosvetovej výroby automobilov, a to napriek tomu, že výroba áut v poslednej dobe poklesla. Autá vyrobené v Európe musia byť ekologickejšie a s menšou spotrebou energie, pretože v dohľadnej budúcnosti sa bez tohto dôležitého individuálneho dopravného prostriedku nezaobídeme. Ani tá najlepšia organizácia hromadnej dopravy nikdy nedokáže uspokojiť ľudskú potrebu mobility. Európska únia preto musí prísť so spoločnou odpoveďou na problémy tohto odvetvia, pričom touto odpoveďou nesmie byť, ako práve povedal pán Verheugen, priškrtenie európskeho automobilového priemyslu. Nechcem Európu, v ktorej jedinými autami na cestách budú japonské alebo v budúcnosti čínske autá.

Som si vedomý toho, že politicky korektný argument trvá na presadzovaní takzvaných „zelených“ pracovných príležitostí. Nedávna správa OSN odhaduje potenciál zelených pracovných príležitostí v celosvetovom meradle na 3 % z globálnych pracovných príležitostí. To by bolo veľmi vítané. Jednoduchá matematika nás však privedie k záveru, že 97 % pracovných príležitostí nie je zelených, ale patrí do oblasti tradičných odvetví. To je ďalším dôvodom, aby sme bojovali za zachovanie európskeho automobilového priemyslu, ktorý zamestnáva 2 milióny ľudí priamo a 10 miliónov nepriamo, čo sa rovná 7 % všetkých európskych pracovných príležitostí.

V čase, keď Spojené štáty, Čína a Japonsko masívne investujú do hospodárskych programov, Európa si nemôže dovoliť zostať pozadu a pasívne sa pozeráť, ako miznú celé oblasti jej priemyslu. Tí, ktorí tvrdia, že nemáme zasahovať do trhu, sú naivní ideológovia. Bez zásahu ruky verejnosti by skrytá ruka, taká drahá Adamovi Smithovi, uprednostnila krátkodobý výhľad a zničila štruktúry, ktoré sú kľúčové pre formovanie našej spoločnej budúcnosti.

A nakoniec, vážená pani predsedajúca, očakávame od Komisie, že pripraví aktívny rámec na udržanie konkurencieschopnosti a samotnej existencie európskeho automobilového priemyslu.

(potlesk)

Jorgo Chatzimarkakis, v mene skupiny ALDE. – (DE) Vážená pani predsedajúca, pán komisár Verheugen veľmi pôsobivo vykreslil, ako sa kríza preniesla z finančného trhu na automobilový trh. Navyše realita tejto situácie je taká, že dôvera sa vyparila a v súvislosti

s budúcim nariadením o CO₂ prevláda neistota. Z tohto dôvodu môžem len vyzvať svojich kolegov poslancov a Radu, aby veľmi rýchlo prišli s jasným a spoľahlivým nariadením v oblasti regulácie CO₂ pre autá, a to na základe návrhu francúzskeho predsedníctva, za ktorý vám môžem, pán Jouyet, len poďakovať.

Avšak aj to najšetrnejšie auto k ovzdušiu, aké by sme si mohli v Európe želať, bude nanič, ak zostane vo výklade obchodu a nedostane sa na cestu. Ľudia nepotrebujú len vlastniť takéto auto, musia byť aj schopní zaň zaplatiť. Preto vyzývame na nasledujúci trojstupňový prístup. V prvom rade musíme dostať nové modely na cesty. To si vyžaduje množstvo okamžitých investícií do výskumu a z tohto dôvodu vítame program Európskej investičnej banky. Rada Ecofin sa stretne 2. decembra – dúfame, že sa tam prijme rozhodnutie, ktoré do automobilového priemyslu prinesie flexibilné a výhodné úverové toky.

Po druhé, je nutné zaručiť ochranu finančných inštitúcií automobilového priemyslu. Nemôžeme to urobiť tu, na európskej úrovni – musí to byť súčasťou záchranných balíkov jednotlivých krajín, ktoré musia zostať otvorené.

Po tretie, musíme v Európe zaviesť šrotovné. V tejto oblasti vedie Taliansko a tiež Švédsko, nie však možno až tak výrazne ako Taliansko. Takto možno využiť daňové stimuly na to, aby sa nové modely dostali do ulíc. Bolo by dobré, keby sa na základe právnych predpisov o hospodárskej súťaži nestavali tomuto procesu do cesty žiadne európske prekážky. Preto by tiež bolo dobré, keby tu bola prítomná pani Cruzová. Toto je nová cesta, ktorou sa dá ísť vpred.

Rebecca Harms, *v mene skupiny Verts/ALE.* – (DE) Vážená pani predsedajúca, pán úradujúci predseda Rady, pán komisár, tak ako včera musím povedať, že mám vážne pochybnosti o úprimnosti, s ktorou Komisia vedie túto rozpravu. Podľa môjho názoru, pán komisár, musíte ako zakladateľ strategickej skupiny CARS 21 v prvom rade prijať zodpovednosť za skutočnosť, že nedosiahla svoj cieľ dostatočne pripraviť európsky automobilový priemysel na budúcnosť. Čo ste vlastne urobili za posledné roky, že sa teraz pri bilancovaní musíte odvolávať na finančnú krízu?

Skutočnosť, že automobilový priemysel v Európe má strategický problém, je jedna vec. Avšak skutočnosť, že do tejto bilancie nezahrňate svoje strategické slabiny, ktoré sa ukázali za uplynulé roky – neschopnosť postaviť sa za ekologické inovácie – považujem za nečestnosť. Ak sa tisíce až desaťtisíce európskych rodín teraz obávajú o budúcnosť svojich pracovných pozícií v automobilovom priemysle, určitú zodpovednosť za to musí niesť aj Komisia, komisár a skupina CARS 21.

Ako vôbec môžeme povedať, že Komisia, a zvlášť vy, pán komisár, nemáte žiadnu vinu na stave, keď nakoniec neboli realizované strategické ciele vyplývajúce z nestálych cien ropy spôsobených obmedzeným charakterom dodávok ropy a z požiadaviek na ochranu klímy? Pán komisár, vy osobne ste roky blokovali návrhy svojho kolegu komisára pána Dimasa týkajúce sa regulácie CO₂ pre autá. Vy ste ten, kto má nohu na brzde, pokiaľ ide o presadzovanie záväzného cieľa v súvislosti s výkonnými autami – premenu toho, čo sa dobrovoľne prijalo v polovici 90. rokov, na záväznú dohodu v polovici nasledujúceho desaťročia. Chcete, aby bolo v tom čase menej ekologických inovácií, ako sa považovalo za samozrejmé už v polovici 90. rokov. Včera sme sa dozvedeli, že Rada pod tlakom Nemecka stále nie je pripravená prihlásiť sa k záväzným cieľom na rok 2020, ktoré sú v každom prípade stále blízke tým z polovice 90. rokov.

Pre mňa je tento dvojitý meter, táto nepoctivosť v diskusii o ekologických inováciách škandalom. V rámci tohto trialógu vás vyzývam, aby ste konečne splnili svoj sľub v súvislosti s inováciami v automobilovom priemysle, ktorý ste dali v tejto rozprave. Čokoľvek iné by znamenalo, že naozaj prijímate ešte väčšiu zodpovednosť za zlyhanie tohto odvetvia a jeho dodávateľov v súvislosti s pripravenosťou na budúcnosť.

Ilda Figueiredo, v mene skupiny GUE/NGL. – (PT) Kríza v automobilovom priemysle má rôzne príčiny, jednou z najdôležitejších však určite je pokles kúpnej sily väčšiny obyvateľstva spôsobený nízkymi príjmami, najmä v dôsledku nízkych miezd, nestabilnej práce a nezamestnanosti.

Z toho vyplýva, že jedným z najúčinnějších opatrení by bolo zvýšenie miezd prostredníctvom spravodlivého prerozdelenia príjmov. Prirodzene, momentálne sú potrebné aj iné opatrenia. Je to preto, že zastavenie výroby automobilov sa odzrkadlí aj na mnohých ďalších odvetviach vrátane rôznych odvetví, ktoré dodávajú komponenty, a dopravy, čo môže celú hospodársku a sociálnu situáciu ešte zhoršiť.

Preto, tak ako sa uskutočnili mimoriadne opatrenia vo finančnom sektore, mali by sa s cieľom zaistiť zamestnanosť uskutočniť mimoriadne opatrenia aj v automobilovom sektore. Nemožno predsa povedať, že ochrana výroby a zamestnanosti je menej dôležitá ako finančný sektor. Musíme zaistiť potrebnú solidaritu na podporu priemyslu v Európskej únii, a to hlavne v tých zraniteľnejších hospodárstvach a odvetviach.

V Portugalsku je situácia veľmi znepokojujúca, pretože odvetvie je do veľkej miery závislé od stratégie nadnárodných spoločností. V uplynulých rokoch sme boli svedkami premiestnenia viacerých podnikov, a to vo výrobe automobilov, ako v prípade spoločností Opel a Renault, aj vo výrobe komponentov, najmä v prípade spoločností Yazaki Saltano a Lear. Okrem toho je tu aj hrozba zníženia zamestnanosti v ďalších spoločnostiach ako Sunviauto a Delphi a v stovkách mikropodnikov a malých podnikov, ktoré postihla táto situácia.

V niektorých prípadoch bola z dôvodu nedostatku objednávok na niekoľko dní zastavená výroba, napríklad v spoločnosti Autoeuropa v Palmele alebo v továrni na komponenty spoločnosti Renault v Cacia v Aveire. Zníženie cirkulácie áut a komponentov postihuje aj odvetvie prepravy tovarov.

Preto je nevyhnutné, pán komisár, pán úradujúci predseda Rady, aby Európska únia poskytla mimoriadnu podporu na pomoc priemyselnej výrobe a ochranu pracovných miest so zaručenými právami.

Andreas Mølzer (NI). – (DE) Vážená pani predsedajúca, pán komisár, prvé signály krízy v automobilovom priemysle, napríklad prvé poklesy v objeme objednávok, sa pravdepodobne nebrali dostatočne vážne. Na začiatku sme možno dúfali, že postihnuté budú iba americké automobily s vysokou spotrebou benzínu. Každý, kto sa aspoň trochu rozprával s predajcami automobilov, však vie, že už niekoľko mesiacov je v EÚ problém aj s predajom vozidiel s naftovým motorom.

Európska únia by preto nemala byť prekvapená rastúcou hromadou problémov, pretože sama vytrvalo pracovala na tom, aby toto voľakedy prekvitajúce odvetvie začalo upadať pod záplavou nariadení, ktoré sa valia na automobilový priemysel. Spoločnosti potrebujú stabilný, predvídateľný právny základ, aby boli schopné plánovať. Ak bude EÚ neustále meniť pravidlá, nakoniec to zrejme zruinuje všetky odvetvia. Tiež by sme nemali zabudnúť

na postupné zvyšovanie daňového zaťaženia na naftu a na nedávne dobrodružstvo s biopalivami.

Ak chce EÚ vyriešiť krízu, nebude stačiť len uvoľnenie plánovaných 40 miliárd EUR na úvery. Únia musí v budúcnosti vytvoriť predvídateľné obchodné podmienky, na základe ktorých sa bude dať plánovať, a musí to urobiť v každom priemyselnom odvetví.

Werner Langen (PPE-DE). – (DE) Vážená pani predsedajúca, opäť by som chcel zdôrazniť význam automobilového priemyslu, ktorý poskytuje 12 miliónov priamych a nepriamych pracovných príležitostí, a jeho postavenie celosvetového technologického lídra v odvetví. Musíme si pripomenúť – pán komisár Verheugen a ďalší to urobili – že automobilový priemysel je, samozrejme, závislý od stavu hospodárstva a ceny ropy a že správanie kupujúcich sa v čase krízy na finančných trhoch vyznačuje dramatickou stratou dôvery. To je hlavný problém automobilového priemyslu. Konkurencia je veľmi silná a jednoducho sa nemôže stať, aby jedna spoločnosť – alebo dokonca jeden členský štát – zaviedli opatrenia, ktoré by narušili hospodársku súťaž bez toho, aby sa Európska komisia postarala o zabránenie takémuto narušeniu.

Hovorím to ako predbežnú poznámku. Z toho dôvodu sú návrhy na vytvorenie celoeurópskeho balíka na oživenie hospodárstva rovnako kontraproduktívne ako individuálne návrhy na vytvorenie ochranného štítu nad celým automobilovým priemyslom. Myslím si, že správnu cestou je podpora výskumu a vývoja smerom k vozidlám s nízkou úrovňou znečisťovania, či už prostredníctvom výskumného programu, alebo úverov, ako to navrhla Komisia. Myslím si, že je potrebné tiež zaistiť, aby pomoc na úrovni členských štátov nevedla k narušeniu hospodárskej súťaže. Som tiež hlboko presvedčený, že nesmieme zmeniť celú politiku hospodárskej súťaže, ako som v uplynulých dňoch čítal v návrhoch, a to aj od prominentných zdrojov v tomto Parlamente.

Komisia robí správne, keď prísne uplatňuje pravidlá hospodárskej súťaže. Tiež mám však dojem, že možno bude potrebné prísť s európskymi prechodnými riešeniami – nesmie však ísť o dlhodobé dotácie – v súvislosti s chybami riadenia, ako sú tie, ktoré postihli spoločnosť GM v Spojených štátoch a jej dcérske spoločnosti, a že tieto riešenia musia podliehať právnym predpisom o hospodárskej súťaži. Len takto možno dlhodobo zaistiť ochranu pracovných miest v tomto odvetví. Tiež si myslím, že najlepším stimulom by bol odklad zavedenia citlivej politiky v oblasti ochrany ovzdušia pre autá, zaistenie cenovej dostupnosti áut, ako už bolo povedané, a nekladenie žiadnych prehnaných nárokov. To, čo v tejto súvislosti povedala pani Harmsová, môžem opísať jedine ako úplne odrhnuté od reality tejto situácie.

Matthias Groote (PSE). – (DE) Vážená pani predsedajúca, pán komisár, pán úradujúci predseda Rady, dámy a páni, realita je taká, že automobilový priemysel je v kríze, a to z viacerých dôvodov. Krízu v tomto odvetví urýchlila najmä finančná kríza a členské štáty v súčasnosti pracujú na riešeníach.

Európsky automobilový priemysel je kľúčovým odvetvím. Preto potrebujeme na porazenie krízy v tomto kľúčovom európskom odvetví európske riešenia. Takmer všetci výrobcovia automobilov majú európske štruktúry. Na to, aby sme mohli realizovať potrebné investície do vozidiel šetrných k životnému prostrediu – ako dnes už bolo mnohokrát spomenuté – a do technológií s nízkou spotrebou, výrobcovia automobilov potrebujú verejné záruky alebo úvery s nízkymi úrokmi od Európskej investičnej banky. Pri tom všetkom nesmieme zabúdať – a to je veľmi dôležité – ani na odvetvie zásobovania. Odvetvie zásobovania

zahŕňa malé a stredné spoločnosti, v ktorých vznikajú pracovné príležitosti a tvoria sa inovácie.

Čo však môže urobiť Európska únia na ochranu tohto kľúčového odvetvia? Na poslednom plenárnom zasadnutí pán úradujúci predseda Rady navrhol, aby sa kľúčové odvetvia chránili. Podľa mňa to bol dobrý nápad, pretože ak dovedieme tento návrh do logických dôsledkov, znamená to „zákon Volkswagen“ pre celý európsky automobilový priemysel. To by bol rozhodne rozumný nástroj. Európska komisia však momentálne bojuje proti tomuto ochrannému nástroju. Preto by som sa chcel Komisie spýtať, či sa bude aj naďalej držať svojej nevíle napriek kríze v automobilovom priemysle, alebo vo svetle tejto krízy svoj postoj zmení.

Sophia in 't Veld (ALDE). – (NL) Vážená pani predsedajúca, je príznačné, že je tu prítomný komisár pre podnikanie a priemysel, nie však komisárka pre hospodársku súťaž. Mám vážne výhrady v súvislosti s pomocou automobilovému priemyslu. Problémy sú síce nepochybne veľmi vážne, prečo však podporovať automobilový priemysel a iné odvetvia nie? Úverová kríza možno zhoršila problémy, určite ich však nespôsobiła a štátna pomoc by nemala byť odmenou za zlé správanie. Hoci Zmluva o EÚ umožňuje záchrannú pomoc, nemali by sme využívať peniaze z daní – ktoré v konečnom dôsledku platia občania – na udržiavanie chorých odvetví nad vodou. A nemali by sme tiež zabúdať, že v uplynulých rokoch sa už na záchranu výrobcov automobilov použili obrovské množstvá peňazí – a dodávam, že nie vždy úspešne.

Hoci máme krátkodobú zodpovednosť za pracovné miesta, ktoré sú ohrozené, máme tiež dlhodobú zodpovednosť za zanechanie zdravého hospodárstva, zdravého životného prostredia a tiež zdravých štátnych financií pre budúce generácie. Príde mi trochu nespravodlivé, že dlhé roky neboli žiadne peniaze na zdravotnú starostlivosť, vzdelávanie, starostlivosť o deti alebo životné prostredie, a teraz sme žiadaní o natlačenie miliárd do automobilového priemyslu, aby sme ho zachránili pred katastrofou. Ak sa poskytne pomoc, musia existovať prísne podmienky v súvislosti s tým, čo musí automobilový priemysel urobiť na oplátku v podobe reštrukturalizácie, pričom pomoc by sa mala týkať len aktivít zameraných na budúcnosť, šetrných k životnému prostrediu a prinášajúcich inovácie. Štátna pomoc totiž môže niektoré spoločnosti zachrániť, iné však môže zruinovať v dôsledku narušenia hospodárskej súťaže.

Jean-Paul Gauzès (PPE-DE). – (FR) Vážená pani predsedajúca, pán úradujúci predseda Rady, pán komisár, dámy a páni, toto už bolo povedané niekoľkokrát. Automobilový priemysel predstavuje 12 miliónov priamych i nepriamych pracovných miest v Európskej únii. To je 10 % európskeho HDP. Automobilový priemysel dnes čelí vážnej kríze – európsky trh klesol približne o 15 %. Tento pokles by v poslednom štvrtroku roka 2008 mohol dosiahnuť 17 % až 20 %.

Výsledky výrobcov sa zhoršujú. V tejto súvislosti je hlavným nebezpečenstvom pre toto odvetvie nedostatok finančných prostriedkov. Výrobcovia v dôsledku toho obmedzujú výrobu a snažia sa znížiť štrukturálne náklady. Prvou obeťou krízy sa stávajú pracovné miesta.

Ako ste povedali, pán predseda, kríza, ktorej čelíme, si vyžaduje koordinovanú reakciu Európy a členských štátov, predovšetkým tých, ktorých sa to priamo týka. Plánovaná finančná podpora EIB je nevyhnutná.

Vaše návrhy, samozrejme, schvaľujem. V prvom rade musíme podporiť investovanie, najmä do projektovania a vývoja ekologických vozidiel a do vývoja hybridných a elektrických vozidiel. Musíme tiež podporiť trh prostredníctvom finančných stimulov zameraných na výmenu tých áut, ktoré už sú na cestách, za nové. Ako povedal pán komisár, staré autá majú významný podiel na celkovom znečistení, ktoré produkujú automobily.

Musíme však tiež vytvoriť stabilný a ambiciózny, ale realistický regulačný rámec. Musíme sa zasaďovať o ciele v súvislosti so znižovaním úrovne emisií CO₂, pretože výrobcovia už tomu obetovali – a stále obetujú – značné sumy peňazí, zároveň však musíme byť realisti a obmedziť pokuty za nedodržanie týchto cieľov. Prehnané pokuty by zničili všeobecných výrobcov.

Nezabúdajme, že automobilový priemysel je odvetvím, ktoré zápasí s najtvrdšími ekologickými požiadavkami.

Okrem toho by v súčasnej situácii bolo pre výrobcov škodlivé, ak by sa narušila ochrana týkajúca sa vonkajších súčiastok karosérie.

Monica Giuntini (PSE). – (IT) Vážená pani predsedajúca, pán komisár, dámy a páni, myslím si, že táto rozprava o jednom z najdôležitejších odvetví európskeho hospodárstva je dobre načasovaná.

Svetové hospodárstvo sa neustále zhoršuje a zhoršuje sa i už aj tak ťažká situácia automobilového priemyslu v Taliansku a v celej Európe. Pán minister tu spomenul údaje, ktoré hovoria o poklese predaja na trhu o 5 % v roku 2008. V Taliansku len v októbri klesol predaj o viac ako 18 %, čo je v tomto odvetví najhoršie číslo za viac ako desať rokov.

Táto kríza teda postihuje všetky najdôležitejšie európske trhy, chcem však zdôrazniť, že dôsledky krízy nepociťuje len odvetvie výroby automobilov, ale aj celý zásobovací reťazec. Mimoriadne škodlivý je najmä vplyv na firmy špecializované na výrobu komponentov do áut.

Ako už bolo povedané, kríza postihuje celé odvetvie. Situáciu v Taliansku vám priblížim na príklade z toskánskeho pobrežia, kde došlo v uplynulých mesiacoch k viacerým prípadom premiestnenia výroby. Stovky pracovníkov následne zostali odkázané na záručný mzdový fond a zamestnanci s dočasnými zmluvami boli prepustení. Jeden príklad z mnohých nám ukazuje, aká veľmi vážna je situácia, a to je príklad skupiny Delfi, ktorej pracovníci sú odkázaní na záručný mzdový fond už dva a pol roka. Sú potrebné okamžité kroky, aby sa mohli opäť zamestnať, pričom by mali začať konať orgány miestnej samosprávy.

Jasne sa však ukázalo, že štátne, regionálne a miestne inštitúcie sú v niektorých veciach bezmocné, a teda je potrebné, aby rázne zasiahla Európa, a to aj prostredníctvom diskusie s nadnárodnými spoločnosťami o problémoch premiestňovania výroby a potrebe prijatia celoeurópskych opatrení zameraných na boj proti tejto kríze s cieľom odvrátiť jej vplyv na sociálnu sféru a zamestnanosť.

Gianluca Susta (ALDE). – (IT) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, finančná kríza nás učí, že sa musíme vrátiť späť k reálnemu hospodárstvu. Preto musíme pomôcť európskemu výrobnému priemyslu pozviechať sa, a to zvlášť v čase, keď Spojené štáty na čele s Barackom Obamom pripravujú určitú zmenu v hospodárskych vzťahoch v celosvetovom meradle.

Nemalo by sa hovoriť o štátnej pomoci, mali by sme však posilniť výrobný priemysel v troch oblastiach: recyklácia, ktorá by sa v celej Európe mala chápať rovnako, presunutie výroby s cieľom zamerať sa na inovačné odvetvia a poskytovanie informácií spotrebiteľom. Dôrazne by mala postupovať aj Svetová obchodná organizácia s cieľom obnoviť rovnováhu v súvislosti s prekážkami, ktoré predstavujú colné tarify, a to predovšetkým pokiaľ ide o vzťahy medzi Európskou úniou a Ďalekým Východom.

Okrem toho nesmieme zabúdať na investície do výskumu v tomto odvetví a tiež do rozsiahlej infraštruktúry, hmotnej aj nehmotnej. Na tomto svete musíme hrať čestnú hru. Pravidlá sa dnes menia, preto musíme použiť závery skupiny G20 a vrátiť sa späť do rovnakého štartovacieho bodu.

Gunnar Hökmark (PPE-DE). – (SV) Vážená pani predsedajúca, pre Európu sú teraz dôležité pracovné miesta. V automobilovom odvetví stojí pred nami priemyselná úloha a platí to aj pre iné oblasti európskeho hospodárstva. Nesmieme teraz dopustiť, aby nastala situácia, keď štátna pomoc naruší zamestnanosť v spoločnostiach v jednej krajine a podporí ju v inej. Nemôžeme mať štátnu pomoc, ktorá uškodí priemyslu v jednej oblasti a pomôže v inej oblasti, pretože by to viedlo k nezamestnanosti a strate pracovných miest, ktoré by sa postupne šírili po celej Európe. Nemôžeme mať štátnu pomoc, ktorá bude sťažovať život prosperujúcim spoločnostiam a udržiavať nad vodou spoločnosti, ktoré nie sú schopné prežiť samy. Problém v automobilovom priemysle je dlhodobý, čo vidíme jasnejšie práve v tejto finančnej kríze, ale už dlho v ňom v celosvetovom meradle pozorujeme obrovské straty, oslabenie dopytu a nadmerné kapacity.

Teraz je predovšetkým dôležité zaistiť, aby v Európe existoval dopyt. To znamená zníženie daní, aby sa podporil dopyt európskych domácností po tunajších výrobkoch. Znamená to zaistiť, aby bol európsky priemysel vo všetkých oblastiach schopný zaujať vedúce postavenie pokiaľ ide o technológie a vývoj, a to isté platí aj pre odvetvia životného prostredia a energetiky. Na to by sa malo zamerať verejné úsilie.

Znamená to však aj pripraviť cestu pre európsky automobilový priemysel, aby sa mohol stať významným aktérom v celosvetovom meradle. Na to musí byť zaručený otvorený voľný obchod, v rámci ktorého bude mať európsky automobilový priemysel prístup na svetové trhy. Nemali by sme preto zabúdať, že tí, ktorí dnes stoja v ceste voľnému obchodu a pokračovaniu kola rokovaní v Dauhe, v podstate berú európskemu automobilovému priemyslu príležitosť na rast na veľkých trhoch budúcnosti.

Patrizia Toia (ALDE). – (IT) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, v situácii mimoriadne vážnej krízy, ktorej čelíme a ktorá postihla automobilový priemysel od Spojených štátov až po náš kontinent, má Európa veľmi jasnú voľbu – buď zostane pasívna a bude sa len pozeráť na tento kolaps v dopyte a výrobe, ktorého vplyvy sa dnes ani nedajú vypočítať, v mene abstraktného dodržiavania teoretického modelu trhového liberalizmu s absolútnym rešpektom k hospodárskej súťaži, ako dnes niektorí zdôrazňovali, alebo prevezme zodpovednosť a vyrovná sa so situáciou správnym spôsobom.

Rozhodli sme sa pre druhú možnosť a vyzývame Komisiu a Radu, aby ukázali rozhodnosť a odhodlanie. Privítali sme, čo povedal pán komisár Verheugen, a dúfame, že žiaden z jeho kolegov ho nebude príliš brzdiť v jeho odhodlaní. Toto je výnimočná situácia, a preto sú potrebné výnimočné opatrenia.

Na druhej strane, dámy a páni, finančná kríza nám ukázala niektoré kroky politických a hospodárskych orgánov, ktoré uskutočnili rozhodnutia v súvislosti s riadením

a investovaním verejných zdrojov, ktoré by ešte pred niekoľkými mesiacmi boli nemysliteľné. Naše kroky však – a už budem končiť – musia byť selektívne, musia kombinovať stratégiu s naliehavosťou a musia prostredníctvom atraktívnejších úverov a podpory dopytu posilniť selektívny presun smerom k výrobe, ktorá bude udržateľnejšia z hľadiska životného prostredia.

Martin Callanan (PPE-DE). – Vážená pani predsedajúca, podľa môjho názoru ukázal európsky automobilový priemysel v posledných niekoľkých rokoch pozoruhodnú odolnosť, a to napriek niektorým mimoriadne náročným hospodárskym podmienkam a skutočnej záplave právnych predpisov EÚ. Naši výrobcovia automobilov majú vo svete vedúce postavenie, pokiaľ ide o povedomie o životnom prostredí, technické normy a inovácie. To je postavenie, ktoré si zaslúži podporu, nie oslabenie. Som mimoriadne hrdý na automobilový priemysel Spojeného kráľovstva a, ak môžem, chcel by som urobiť reklamu našej miestnej spoločnosti Nissan, najproduktívnejšiemu automobilovému závodu v Európe, ktorý sídli v našom regióne v severovýchodnom Anglicku.

Nikto nepochybuje o význame ochrany životného prostredia, mimoriadne ma však znepokojuje skutočnosť, že v snahe potvrdiť naše zelené zásady sa niekedy dostávame do nebezpečenstva, že zničíme veľmi dôležité a úspešné priemyselné odvetvie. Už teraz vidíme v Spojenom kráľovstve výrazný pokles predaja. V minulom mesiaci predaj klesol o 23 %. Namiesto zavádzania veľmi prísneho a nepružného časového plánu na zmenu v tomto odvetví by sme sa mali snažiť podporovať ho a poskytnúť mu stimuly na uskutočnenie zmien potrebných pre budúcnosť. Ak má automobilový priemysel našu politickú podporu – a ak ju majú aj odvetvia dodávateľov a výrobcov komponentov – môžeme im pomôcť prekonať toto ťažké obdobie.

Dúfam, že Komisia bude mimoriadne obozretná v súvislosti s členskými štátmi, ktoré rozširujú hranice štátnej pomoci na výrobcov automobilov. Británia má veľmi dlhú a veľmi neúspešnú históriu štátnej podpory automobilového priemyslu. V 80. rokoch sa nám podarilo skončiť s ňou. Dúfam, že už sa k tomu nikdy nevrátíme, pretože ak budeme nalievať verejné peniaze do automobilového priemyslu, čo potom so stavebným priemyslom a potravinárskym priemyslom? Všetky odvetvia trpia a pri nakladaní s finančnými prostriedkami našich ťažko skúšaných daňových poplatníkov musíme byť mimoriadne opatrní, aby sme ich príliš veľa neutratili na automobilový priemysel. Nefungovalo to v minulosti a nebude to fungovať ani v budúcnosti. Dúfam, že Komisia bude mimoriadne ostražitá pri dohliadaní na zblúdilé členské štáty, ktoré môžu byť v pokušení vydať sa touto neúspešnou cestou.

Ivo Belet (PPE-DE). – (NL) Vážená pani predsedajúca, pán komisár, dámy a páni, ako už bolo povedané, automobilový priemysel je dôležité odvetvie, v podstate je to kľúčové odvetvie pre európske hospodárstvo, pretože poskytuje priame alebo nepriame zamestnanie 12 miliónom ľudí. To je obrovské množstvo. Preto som presvedčený, že lacné úvery pre toto kľúčové odvetvie sú viac ako oprávnené, tieto čerstvé peniaze by sa však mali, samozrejme, použiť na nové technológie šetrné k životnému prostrediu. Dá sa očakávať, že európski výrobcovia automobilov spoja sily v ešte väčšom rozsahu, pokiaľ ide o vývoj týchto nových technológií, napríklad vývoj cenovo dostupných, vysokovýkonných batérií pre elektrické autá.

Musíme si navyše uvedomiť, že aj Európa urobila viaceré chyby. Zrejme sme príliš mnoho investovali do vodíka, pričom momentálne vo veľmi krátkej dobe potrebujeme hospodárne elektrické hybridné motory. Preto by sme možno mali upraviť naše priority a projekty,

najmä v rámci siedmeho rámcového programu pre výskum a rozvoj. Malo by byť našou ambíciou, aby boli v roku 2020 všetky nové automobily v Európe poháňané elektrickou energiou, či už to budú hybridné automobily, alebo nie. Prečo by sa nám to nemalo podariť? Ak to chceme dosiahnuť, potrebujeme rýchlu zmenu, čo znamená, že musíme investovať aj do vzdelávania príslušných pracovníkov. Pán komisár, počítame s vašim súhlasom, že pomoc pri vzdelávaní pracovníkov je na budúcnosť orientovaná a oprávnenou investíciou a že sa za takú aj považuje. Navyše rôzni výrobcovia, napríklad Ford v Genku a Opel v Antverpách, už teraz investujú a vynakladajú obrovské úsilie, a to aj pokiaľ ide o zraniteľné skupiny na trhu práce. Podľa môjho názoru je oprávnené ďalej podporovať a odmeňovať takúto politiku.

Okrem toho právne predpisy týkajúce sa CO₂, ktoré budeme schvaľovať počas nasledujúcich niekoľkých týždňov, sú ideálnou príležitosťou, aby sme si latku nastavili vysoko. Krízy vždy vytvárajú príležitosti. Teraz musíme vynaložiť kombinované úsilie s cieľom vývoja týchto automobilov budúcej generácie. Ak teraz vytrváme, Európska únia bude v nasledujúcich desaťročiach tomuto trhu dominovať, preto vyzývam európskych výrobcov, aby sa nebáli a prešli do útoku.

Pierre Pribetich (PSE). – (FR) Vážená pani predsedajúca, aká by mala byť naša stratégia na prekonanie tejto krízy? Fakty máme teraz priamo pred sebou. Kríza postihuje všetkých výrobcov a jej negatívne dôsledky zasahujú 12 miliónov európskych obyvateľov, ktorí pracujú v automobilovom priemysle.

V prvom rade musíme myslieť na týchto pracovníkov a ich rodiny a musí byť našou prioritou chrániť ich. To sa nám podarí, ak si odpovieme na znepokojujúcu otázku, aká stratégia je potrebná na prekonanie tejto krízy.

Rýchla a účinná, spoločná a štruktúrovaná, strednodobá a dlhodobá priemyselná politika, „nový dohovor o automobiloch“, koordinovaná reakcia členských štátov a Únie, ktorá bude zodpovedať danej situácii.

Všimol som si, že v tomto Parlamente sa opäť objavujú staré dogmatické myšlienky prekonaného liberalizmu – žiadna pomoc, žiadne dotácie, len hospodárska súťaž, nič než hospodárska súťaž. Dámy a páni, nastal čas regulácií, konať musí verejnosť. Preto potrebujeme nový dohovor o automobiloch, ambiciózný a inteligentný plán pre automobilový priemysel predovšetkým preto, aby sme v Európe zachránili pracovné miesta a naštartovali zamestnanosť, pričom musíme podporovať aj vzdelávanie. Potom musíme urýchliť technologické zmeny v týchto podnikoch smerom k ekologickým a inteligentným vozidlám, musíme sa zamerať na oživenie dopytu zjednodušením výmeny starých áut na cestách, ktoré produkujú znečistenie, a to prostredníctvom zavedenia európskej ekologickej prémie.

Jednoducho povedané, Európa musí konať a nesmie zlyhať v reakcii. Musí konať, nie byť ticho a nerobiť nič. Musíme konať inteligentne s cieľom podporiť túto transformáciu.

Dumitru Oprea (PPE-DE). – (RO) Žijeme vo svete, v ktorom sme sa od premiestňovania jednej osoby na jednom koni dostali až k premiestňovaniu pomocou desiatok až stoviek konských síl. Vo viac ako 75 % prípadov sa v štvormiestnych a päťmiestnych autách vezie len jedna osoba. Už 100 rokov spotrebávajú tieto autá 7,5 litra paliva na 100 kilometrov. Hlavné problémy, ktorým ľudstvo čelí, sú problémy spojené so správaním a znečisťovaním. Musíme sa nad tým zamyslieť a začať používať autá inak. Musia byť omnoho menšie,

dostatočne bezpečné, zelené, s nižšou spotrebou a za ceny, ktoré umožnia kontrolu ľudského správania v budúcnosti.

Ieke van den Burg (PSE). – (NL) Vážená pani predsedajúca, pri všetkej kritike automobilového priemyslu a spôsobu, akým konala Komisia, nemáme inú možnosť, ako venovať automobilovému priemyslu pozornosť, pretože podobne ako stavebníctvo čelí dramatickému poklesu. Všetky zvony bijú na poplach, takže musíme zareagovať včas, v krátkodobom výhľade a cieľeným spôsobom.

Chcela by som zdôrazniť tri veci, ktoré by sa mali týkať nielen najväčších výrobcov automobilov, ale aj dodávateľov a inštitúcií, ktoré poskytujú finančné prostriedky. Reštrukturalizácia by sa mala zamerať na ekologickejšie, hospodárnejšie autá, pričom niektoré aspekty sa budú musieť koordinovať na európskej úrovni. Musíme odradiť členské štáty od konania na vlastnú päsť, čo by mohlo len zhoršiť problémy v susedných krajinách. Toto je mimoriadne dôležité pre dodávateľov, pretože pracujú na oboch stranách hraníc. Pôsobia na vnútornom trhu a v rámci neho by pre nich mali platiť aj príslušné opatrenia, teda nielen na vnútroštátnej úrovni. Tieto rovnaké pravidlá by mala pozorne monitorovať Európska komisia. Preto podporujem úlohu, ktorú v tejto súvislosti dostalo Generálne riaditeľstvo pre hospodársku súťaž.

Marie Anne Isler Béguin (Verts/ALE). – (FR) Vážená pani predsedajúca, už sme platili za záchranu bánk a teraz musíme zachraňovať automobilový priemysel, pričom opäť, samozrejme, s použitím verejných financií. Pritom už viac ako desať rokov upozorňujeme automobilový priemysel na dôsledky emisií CO₂ na verejné zdravie. Už viac ako desať rokov vyzývame toto odvetvie, aby vyrábalo ekologické autá. Už viac ako desať rokov si toto odvetvie zapcháva uši a odoláva s pomocou silnej automobilovej loby, čím brzdí akýkoľvek rozvoj. Vážení páni komisári, vy vo vašom postavení dobre viete, že nedávno sa v tomto Parlamente toto odvetvie postavilo proti procesu CARS 21, aby nedošlo k zníženiu emisií pod 130 gramov.

Avšak po tom, ako vykázalo značné zisky, ktoré neboli investované späť do priemyselnej reštrukturalizácie, sa finančná kríza stala dobrou výhovorkou na žiadosť o verejnú pomoc a vyhadzovanie pracovníkov podľa ľubovôle. Budú spotrebiteľia opäť oklamaní? V skutočnosti budú musieť spotrebiteľia platiť za to, aby si mohli na trhu kúpiť ekologické auto, pričom nebude záruka, že bude lacnejšie, tak ako je to v súčasnej situácii.

Automobilový priemysel sa preto musí nasmerovať inde, aby sa vyhol budúcim bankrotom, pretože sa musíme pripraviť na poautomobilovú éru.

Kurt Joachim Lauk (PPE-DE). – (DE) Vážená pani predsedajúca, v prvom rade si môžeme všimnúť, že kolaps menej zasiahol tie európske trhy, v ktorých vládne jasné regulačné prostredie v súvislosti s právnymi predpismi upravujúcimi zdanenie CO₂ a jasné regulačné prostredie v súvislosti s tým, čo sa očakáva od výrobcov automobilov. Pán Jouyet, ak vaše predsedníctvo čo najskôr uspeje v donucovaní členských štátov vytvárať jasné regulačné prostredia, spotrebiteľia opäť nadobudnú dôveru. To by bola tá najlepšia možná pomoc automobilovému priemyslu.

Mali by sme však urobiť aj niečo iné. Nemali by sme v tejto chvíli hovoriť o miliardových dotáciách a zároveň sa vyhrážať automobilovému priemyslu miliardovými pokutami, ak sa nesplnia ciele. To nedáva zmysel. Vytvára to obrovskú neistotu a predražuje to automobily pre spotrebiteľov. Musíme postupovať inak – stanoviť si víziu a oznámiť, že na konci 20. rokov tohto storočia bude 20, 25 alebo 30 % automobilov bez emisií. To by

podnietilo inovácie, ktoré by sa dostali do popredia záujmu, a zároveň by to spotrebiteľom jasne ukázalo budúcu stratégiu automobilového priemyslu v Európe.

Inés Ayala Sender (PSE). – (ES) Vážená pani predsedajúca, v súčasnej krízovej situácii by sme mali francúzskemu predsedníctvu a komisárovi pre priemysel pánovi Verheugenovi pogratulovať za ich chvályhodné úsilie. Musíme však urobiť viac, a to okamžite. Potrebujeme tiež, aby komisári pre priemysel a hospodársku súťaž vystupovali v zhode.

Automobilový priemysel, ktorý zahŕňa výrobcov, podporný priemysel, distribútorov a finančné inštitúcie, potrebuje okamžitý a odvážny, mnohostranný plán pomoci. Vzhľadom na to, že automobilový priemysel poskytuje obrovské množstvo priamych a vysokokvalitných pracovných príležitostí, ľudia nepochopia skromnosť a zdržanlivosť pri rozhodovaní o pomoci, ktorú toto odvetvie potrebuje, a to najmä v porovnaní s rozhodnosťou, s ktorou sa pomáhalo finančnému sektoru, v ktorom sa tie najvážnejšie chyby posudzovali veľmi zhovievavo.

Pracovníci spoločnosti Opel v závode Figueruelas v Zaragoze, ktorí pomáhali vytvárať a podporovali budúcnosť svojej spoločnosti v Španielsku a Nemecku, to nepochopia. Nepochopí to ani vláda Aragónska či španielska vláda, ktoré využívajú všetky svoje investičné zdroje a dúfajú v spoluprácu a vedenie zo strany Európskej únie.

Potrebujeme okamžitý a odvážny plán, ktorý rýchlo pomôže nahradiť európsky automobilový park bezpečnejšími a ekologickejšími vozidlami. Už od decembra potrebujeme európsky „Plan Renove“, alebo schému obnovy, ktorá povzbudí všetko od priamych investícií až po spotrebu.

Európski výrobcovia automobilov, ale aj podporný priemysel, distribútori a finančné inštitúcie tiež potrebujú pomoc a záruky. Pomohla by aj rýchla, jednoznačná a logická dohoda v otázke automobilov a emisií.

Gabriele Albertini (PPE-DE). – (IT) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, predseda Euroskupiny a luxemburský premiér pán Juncker vyhlásil, že potrebujeme európsku stratégiu na záchranu automobilového priemyslu ako reakciu na záchranný plán ohlásený Spojenými štátmi. Úplne s tým súhlasím a dúfam, že sa to aj stane.

Na najbližšom stretnutí ministrov financií členských štátov navrhne Európska investičná banka nárast v objeme úverov o 20 % v roku 2009 a 30 % v roku 2010, čo predstavuje 10 až 15 miliárd EUR ročne pre automobilový priemysel. Toto rozhodnutie je mimoriadne dobre načasované. Niektoré členské štáty už podnikli nezávislé kroky – nemecká vláda napríklad predložila začiatkom tohto mesiaca plán pomoci zameraný na hospodárstvo s cieľom vytvoriť v budúcom roku nové investície vo výške 50 miliárd EUR. Medzi kľúčové odvetvia, ktorých sa plán týka, patrí aj automobilový priemysel.

Dúfam, že Európska komisia urobí to isté a bude konať ako jeden celok. Pomoc odvetviu by sa mala investovať v rámci Európskej únie, čiže by mala ísť firmám, ktoré nepremiestňujú svoju výrobu. Každé rozhodnutie o poskytnutí pomoci firmám je vzhľadom na okolnosti mimoriadne vítané a jeho hlavným cieľom by malo byť podporiť zamestnanosť a stimulovať investície v rámci Európy.

Dorette Corbey (PSE). – (NL) Vážená pani predsedajúca, pán komisár, súhlasím s tým, čo povedala pani Harmsová. Skutočnosť, že automobilový priemysel potrebuje podporu, len poukazuje na zlyhávajúcu priemyselnú politiku. Už roky sa hovorí o potrebe pripraviť automobilový priemysel na 21. storočie, čo sa však nakoniec nestalo. Znovu a znovu si

automobilový priemysel zapchával uši pred požiadavkami na ekologickejšie a hospodárnejšie automobily. Doteraz sa však v tomto smere neudialo nič. Automobilový priemysel neurobil nič smerom k inováciám, ktoré by umožnili vyrábať autá s nižšími emisiami CO₂, a stále je tu loby, ktorá chce uvoľniť požiadavky v súvislosti s CO₂ v automobilovom priemysle. To je obrovská hanba.

Otázka znie, čo urobíme teraz? Myslím si, že môžeme aj naďalej podporovať automobilový priemysel, to však musí byť spojené s veľmi prísnyimi požiadavkami. Skutočná podpora by sa mala poskytnúť len elektrickým automobилоm, celému programu zameranému na elektrifikáciu automobilového priemyslu a, samozrejme, preškoleniu pracovníkov. Je predsa veľmi dôležité, aby mali pracovníci v automobilovom priemysle budúcnosť. Na nich nesmieme nikdy zabúdať.

Jean-Pierre Jouyet, *úradujúci predseda Rady*. – (FR) Vážená pani predsedajúca, rád by som poďakoval všetkým rečníkom. Je to veľmi bohatá rozprava o dôležitej veci a rovnako ako predsedníctvo sa stotožňujem s názorom, ktorý vyjadrila väčšina z vás, že je absolútne nevyhnutné, aby sme prebrali plnú zodpovednosť pri riešení tejto výnimočnej situácie, ktorá sa týka tohto kľúčového odvetvia. Ako ste povedali, ide o 12 miliónov pracovných miest v Európskej únii a priemyselné odvetvie zasiahnuté finančnou krízou v dôsledku úrovne spotrebiteľských úverov, ktoré sú preň kľúčové.

Okrem toho musí toto odvetvie zápasíť s mimoriadnymi ekologickými úlohami. Zaoštvávanie za plánom je jedna vec, druhá vec je však neschopnosť dobehnúť stratený čas, a to práve v čase, keď sme sa tiež zaviazali prijať energetický a klimatický balík, čo je jedna z najväčších úloh, ktoré musí Európska únia riešiť.

Toto je preto výnimočná situácia a reakcia Európy, pokiaľ ide o predsedníctvo, musí zodpovedať týmto úlohám. Táto reakcia musí vziať do úvahy tri faktory.

Po prvé, čo robia naši partneri z tretích krajín. Musíme zachovať konkurencieschopnosť tohto európskeho priemyselného odvetvia. Po druhé, musíme zachovať hlavné ciele Európskej únie – návrhy Komisie musia podporovať dosiahnutie cieľov energetického a klimatického balíka, ktoré dobre poznáte. Pokiaľ ide o automobilové emisie CO₂, verím, že sa blížime k dohode a že je na dosah v rámci postupov zahŕňajúcich tento Parlament, Komisiu a Radu.

Po tretie, musíme tiež rešpektovať integritu vnútorného trhu. Transparentnosť, rovnaké zaobchádzanie a koordinácia sú rozhodujúce, to však v situácii, v ktorej sa momentálne nachádzame, v žiadnom prípade nevyklučuje dočasnú cieleňú podporu poskytnutú na základe záväzkov, ktoré si dal automobilový priemysel.

Kroky navrhnuté pánom komisárom Verheugenom považujem za veľmi dobrú iniciatívu, ktorú podporuje aj predsedníctvo, či už prostredníctvom úverov z Európskej investičnej banky pre najvýznamnejšie ekologické investície, alebo prostredníctvom daňových stimulov zameraných na zvýšenie kompatibility dopytu po automobiloch s požiadavkami životného prostredia, obnovu automobilového parku, ktorý starne, a tým sa vzdáľuje požiadavkám životného prostredia, zníženie cien motorových vozidiel, čo je, zdá sa, tiež dôležitým cieľom, a pokrok smerom k hospodárnejším vozidlám. Okrem toho si myslím, že v tejto krízovej situácii je pre toto odvetvie dôležitý aj rozvoj verejných záruk.

Tiež si myslím, že potrebujeme stimuly na rozvoj vzdelávania a v niektorých prípadoch na preškolenie, pretože v nasledujúcich týždňoch a v prvých mesiacoch roku 2009 sa, bohužiaľ, môžeme dostať do ešte ťažšej situácie.

Zdá sa mi, že všetko, čo navrhol pán komisár Verheugen, sa uberá správnym smerom a mali by sme ho podporiť. Teraz je to otázkou času – musíme konať rýchlo. Schvaľujem aj myšlienku pána Goebbelsa o stabilnom a akčnom európskom rámci, aby sme udržali konkurencieschopnosť tohto dôležitého odvetvia.

Günter Verheugen, *podpredseda Komisie*. – (DE) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, myslím si, že je škoda, že tu už nie je pani Harmsová. Po takom netradičnom útoky, ktorý bol až na hranici urážania, by bolo správne, keby som mal príležitosť odpovedať jej. Urobím to teda písomne. V mene Komisie však čo najdôraznejšie odmietam tvrdenia pani Harmsovej, a to pokiaľ ide o štýl i obsah.

(*potlesk*)

To je neprijateľné.

Pokiaľ ide o samotnú vec, európsky automobilový priemysel nie je na infúzii. Niektoré príspevky vytvárajú dojem, že sa tu zaoberáme odvetvím, ktoré je buď závislé od dotácií, alebo ich požaduje. Európskemu automobilovému priemyslu sa nevyplácajú žiadne dotácie a ani o žiadne nepožiadal. Celá naša priemyselná politika je, samozrejme, založená na myšlienke, že chceme byť nezávislí od dotácií.

Jediným dostupným nástrojom sú úvery s nízkym úrokom od Európskej investičnej banky. Rád by som vám všetkým objasnil, čo presne to znamená. Tieto úvery majú približne o 1 % nižšie úrokové sadzby, ako sú štandardné trhové sadzby. To je potrebné na to, aby bolo možné financovať investície, ktoré napríklad vy ako európsky zákonodarca požadujete od výrobcov automobilov, konkrétne investície do moderných technológií šetrných k životnému prostrediu. Preto to Európska investičná banka robí, a nielen pre európsky automobilový priemysel. V tomto Parlamente sa niektorí snažili vzbudiť dojem, že automobilový priemysel je jediné európske odvetvie, ktoré môže využívať tieto úverové možnosti od Európskej investičnej banky. Nie, nie je to tak. Týkajú sa všetkých odvetví, teda rozhodne nie sú špecifické len pre automobilový priemysel. Naliehavo vás žiadam, aby ste v Parlamente nevyvolávali dojem, že európsky automobilový priemysel je na mizine a potrebuje štátne infúzie. Nie je na infúziách a ani ich nepotrebuje, pretože vďaka svojej pozícii v oblasti technológií a konkurencieschopnosti je to bezpochyby najvýkonnejší automobilový priemysel na svete. Som absolútne presvedčený, že to tak bude aj naďalej.

Dlhé roky pracujeme – s priemyslom a vedou – na vývoji moderných technológií budúcnosti. V kontexte siedmeho rámcového programu na to mŕime veľa peňazí, a to už dlhé roky. Intenzívne pracujeme na tom, aby sme pre toto odvetvie zaistili stabilné rámcové podmienky. Bolo to vôbec prvé priemyselné odvetvie, pre ktoré sme vypracovali odvetvovú politiku takéhoto typu, a dôvodom bola práve skutočnosť, že sme už v predstihu videli budúce problémy, ktorým bude toto odvetvie čeliť.

Pokiaľ ide o prípad spoločnosti Opel, chcel by som zopakovať, že ide o úplne výnimočnú, mimoriadnu situáciu, ktorá nemá nič spoločné so samotnou obchodnou politikou spoločnosti. Je výlučne dôsledkom problémov, ktoré vznikli v Spojených štátoch amerických a postihli aj Európu a na ktoré musíme nájsť odpoveď.

Posledná vec – pán Groote hovoril o téme, ktorá sa ho osobitne dotýka, a to o „zákone Volkswagen“. Nemyslím si, že je dobrý nápad spustiť európsku iniciatívu s cieľom zaviesť podobné zákonné regulácie pre všetkých európskych výrobcov automobilov. S touto myšlienkou asi nebude nikto súhlasiť. Podľa mojich informácií, pán Groote, Komisia v tejto veci svoj názor nezmenila. Rozhodnutia však možno očakávať čoskoro.

Predsedajúca. – Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční o 11.30 hod.

Písomné vyhlásenia (článok 142)

Esko Seppänen (GUE/NGL), písomne. – (FI) Svetový automobilový priemysel sa dostal do ťažkostí, hoci to neplatí pre všetky závody. Spoločnosť Porsche našla nový spôsob, ako zarobiť, a to tak, že využila možnosť nakúpiť akcie spoločnosti Volkswagen. To však nerieši problémy spoločnosti Volkswagen ani iných výrobcov automobilov.

Banková kríza so sebou priniesla automobilovú krízu – v hospodárstve, ktoré je v deflácií, si ľudia nemôžu dovoliť kupovať nové autá ani palivo. Európska investičná banka chce zachrániť automobilový priemysel v mene EÚ, musíme sa však opäť zamyslieť nad tým, či svet bude potrebovať všetky kapacity, ktoré sa dnes využívajú na výrobu áut. Ak by sa úvery EIB zamierovali na novú energiu a ekologické technológie, úspešnejšie by sa tým naplnili skutočné potreby sveta v súčasnosti. Voľné peniaze, ktoré spotrebiteľia v minulosti používali na nákup nových áut, sú preč a už sa nikdy nevrátia.

Silvia-Adriana Țicău (PSE), písomne. – (RO) Automobilový priemysel je jednou z hnacích síl európskeho hospodárstva. Každý rok sa v Európe vyrobí približne 300 000 automobilov a 300 000 nákladných vozidiel a vozidiel určených na prepravu cestujúcich. Cestná doprava je zodpovedná za 72 % všetkých emisií vyprodukovaných v doprave, nadišiel však čas, aby sme opäť potvrdili význam automobilového priemyslu z hospodárskeho a sociálneho hľadiska.

Finančná kríza a hospodárska recesia majú závažný vplyv na automobilový priemysel, ktorý priamo a nepriamo zabezpečuje viac ako 15 miliónov pracovných miest. Rok 2012 bude kľúčovým rokom pre európsky automobilový priemysel, pretože budú zavedené nové požiadavky v súvislosti s kvalitou paliva, obmedzeniami týkajúcimi sa znečisťujúcich emisií, typovým osvedčovaním a bezpečnosťou používateľov ciest.

V úsilí o ekologickejšiu cestnú premávku má Únia v úmysle zaviesť prémie pre ekologickejšie vozidlá a trestať tie, ktoré produkujú viac znečistenia. Klimatický balík sa tak stane jedným z prostriedkov na naštartovanie dopytu po ekologickejších a bezpečnejších vozidlách.

Sociálna Európa je založená na hospodárskom rozvoji a v rovnakej miere aj na sociálnych hodnotách. Európsky automobilový priemysel potrebuje podporu, aby dokázal reagovať na nové úlohy tak, aby sa zachovali existujúce pracovné miesta a aby zostal konkurencieschopný.

(Rokovanie bolo prerušené o 11.25 hod. a pokračovalo o 11.35 hod.)

PRESEDÁ: PÁN McMILLAN-SCOTT

podpredseda

5. Hlasovanie

Predsedajúci. – Ďalším bodom programu je hlasovanie.

(Informácie o výsledku a ostatných podrobnostiach hlasovania: pozri zápisnicu.)

5.1. Štatistika Spoločenstva v oblasti verejného zdravia a bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (A6-0425/2008, Karin Scheele) (hlasovanie)

5.2. Povinnosti zverejňovania a prekladania v prípade určitých druhov spoločností (A6-0400/2008, Piia-Noora Kauppi) (hlasovanie)

5.3. Európska štatistika (A6-0349/2008, Andreas Schwab) (hlasovanie)

5.4. Režimy podpory pre poľnohospodárov v rámci SPP (A6-0402/2008, Luis Manuel Capoulas Santos) (hlasovanie)

(Rokovanie bolo prerušené o 12.00 hod. z dôvodu slávnostnej schôdze a pokračovalo o 12.30 hod.)

PRESEDÁ: PÁN PÖTTERING

predseda

6. Slávnostná schôdza – Sir Jonathan Sacks

Predseda. – (DE) Vážený hlavný rabín Sacks, vážená pani Sacksová, vážený pán komisár, dámy a páni, je pre mňa veľkou ctou a potešením privítať hlavného rabína Spojených hebrejských kongregácií Commonwealthu a jeho manželku na tomto slávnostnom zasadnutí Európskeho parlamentu v Štrasburgu, ktoré je súčasťou Európskeho roku medzikultúrneho dialógu 2008. Srdečne vás vítam v Európskom parlamente, sir Jonathan.

(potlesk)

Ako náš prvý hosť v tomto roku medzikultúrneho dialógu, Veľký Mufti Sýrie šejk Ahmad Badr Al-Din Hassoun predniesol prejav na našom plenárnom zasadnutí. V priebehu roka sme tiež mali príležitosť vypočuť si príhovor jeho svätosti Bartolomeja I., ekumenického patriarchu z Konštantínopolu. Spolu s vaším dnešným prejavom, vážený hlavný rabín, si vypočujeme predstaviteľov judaizmu, kresťanstva a islamu.

Každé z týchto náboženstiev prinieslo osobitný príspevok k formovaniu súčasnej podoby európskej spoločnosti a jej špecifik. To isté môžeme povedať o humanizme a osvietenstve. Aj keď žijeme v sekulárnych spoločnostiach, v ktorých existuje jasné odlúčenie cirkvi a štátu, je vhodné náležite uznať pozitívnu úlohu, ktorú organizované náboženstvá zohrávajú v našich spoločnostiach.

Toto sa netýka iba ich hmotného prínosu, napríklad v oblasti vzdelávania, zdravotných a sociálnych služieb, ale v rovnakej miere aj ich prínosu k rozvoju nášho etického povedomia a formovaniu našich hodnôt. Európska únia je spoločenstvom založeným na hodnotách a najzákladnejšou z týchto hodnôt je dôstojnosť, ktorá patrí každej ľudskej bytosti.

Vážený hlavný rabín, ste známy ako významný autor a profesor, výnimočný učenec a jeden z popredných svetových zástupcov židovskej viery. Často ste písali alebo hovorili o nebezpečenstve, ktoré predstavuje oživovanie antisemitizmu pre naše spoločnosti.

Minulý týždeň sme mali v Európskom parlamente v Bruseli mimoriadne spomienkové podujatie, ktoré sme zorganizovali spolu s Európskym židovským kongresom pri príležitosti pripomenutia si 70. výročia Krištáľovej noci. Pri tejto príležitosti som zdôraznil, že my v Európskej únii nesieme zodpovednosť a máme povinnosť postaviť sa, bez akejkoľvek výnimky a bez ústupkov, proti všetkým formám extrémizmu, rasizmu, xenofóbie a antisemitizmu a obhajovať demokraciu, ochranu ľudských práv a ľudskej dôstojnosti na celom svete.

Vážený hlavný rabín, vo vašej knihe *Dôstojnosť v rozmanitosti* – a týmto ukončím svoje vystúpenie – ktorá bola napísaná rok po strašných udalostiach 11. septembra 2001, ste sa venovali jednej z najzákladnejších otázok dneška, a to: môžeme žiť všetci spolu v mieri, a ak áno, ako? Teraz je mi veľkou čťou požiadať hlavného rabína Spojených hebrejských kongregácií Commonwealthu, aby nám predniesol svoju reč.

(potlesk)

Sir Jonathan Sacks, *Hlavný rabín Spojených hebrejských kongregácií Commonwealthu.* – Vážený pán predseda, vážení poslanci Európskeho parlamentu, ďakujem vám za výsadu vystúpiť dnes pred vami a ešte väčšmi vám ďakujem za prijatie tejto zásadnej iniciatívy medzikultúrneho dialógu. Pozdravujem vás všetkých, ale najmä vášho predvídavého, múdreho a hlboko humánneho predsedu Hansa-Gerta Pötteringa. Rád by som – a myslím, že to dnes bude mojím jediným porušením odlúčenia cirkvi a štátu, náboženstva a politiky – predniesol modlitbu a požehnanie, aby Boh požehnal vás všetkých a všetko, čo robíte. Ďakujem.

Hovorím k vám ako Žid z najstaršej kontinuálnej kultúrnej komunity v Európe. Rád by som začal tým, že vám pripomeniem, že európska civilizácia sa zrodila pred 2 000 rokmi z dialógu, z dialógu medzi dvoma najvýznamnejšími kultúrami staroveku: starovekého Grécka a biblického Izraela – Atén a Jeruzalema. Boli spojené prostredníctvom kresťanstva, ktorého náboženstvo pochádzalo z Izraela, ale ktorého posvätné texty boli napísané po grécky, a toto bol dialóg zakladajúci Európu. A niektoré z najvýznamnejších momentov v histórii Európy počas nasledujúcich 2 000 rokov boli výsledkom dialógu. Spomeniem len tri z nich.

Prvý historický moment sa odohral v období medzi 10. a 13. storočím v krajine al-Andalus vo forme veľkého kultúrneho hnutia, ktoré iniciovali Umajjovci v Španielsku. Hnutie sa začalo islamským dialógom zo strany mysliteľov, akým bol Averroes, ktorí boli nositeľmi filozofického dedičstva Platóna a Aristotela. Islamský dialóg bol inšpiráciou pre židovských mysliteľov, akým bol Maimonides, a židovský dialóg bol inšpiráciou pre kresťanských mysliteľov, z ktorých najslávnejším je Tomáš Akvinský.

Druhý významný moment medzikultúrneho dialógu sa odohral na začiatku talianskej renesancie, keď mladý kresťanský intelektuál Pico della Mirandola cestoval do Padovy, kde sa stretol so židovským učencom rabínom Eljahom Dalmedigom, ktorý ho vyučoval hebrejskú Bibliu, Talmud a Kabbalu v ich pôvodných jazykoch. Z tohto dialógu vzišlo najznámejšie vyjadrenie renesančných hodnôt: reč O dôstojnosti človeka od Pica della Mirandolu.

Tretím a najdojímavejším z týchto historických momentov bol dialóg medzi kresťanmi a židmi po holokauste, inšpirovaný filozofiou dialógu Martina Bubera, druhým vatikánskym koncilom a deklaráciou *Nostra Aetate*. Výsledkom bolo, že po takmer 2 000 rokoch odcudzenia a tragédie sa dnes kresťania a židia stretávajú ako priatelia so vzájomným rešpektom.

Rád by som však povedal ešte niečo. Čítajúc hebrejskú Bibliu, od samého začiatku počujem Božie volanie po dialógu. Chcel by som upriamiť vašu pozornosť na dve pasáže. Neviem celkom presne, ako bude môj príhovor preložený, a preto dúfam, že všetci, ktorí ho počujú v preklade, ma pochopia. Chcel by som upriamiť vašu pozornosť na dve pasáže z úvodných kapitol Biblie, ktorých zmysel sa v procese prekladu na 2 000 rokov stratil.

Prvé volanie po dialógu nastáva, keď Boh vidí prvého izolovaného a osamelého muža a stvorí ženu. A muž, vidiac po prvýkrát ženu, prednesie prvú báseň v Biblii: „Toto je teraz kosť z mojich kostí a telo z môjho tela. Preto sa bude volať mužena (Aisha), lebo je vzatá z muža (Aish).“ Toto znie ako veľmi jednoduchá báseň. Znie to dokonca trochu povýšenecky, akoby muž bol prvým výtvorom a ženy boli len dodatočným nápadom. Avšak ozajstný zmysel spočíva vo fakte, že v biblickej hebrejčine existujú na označenie muža dva výrazy, a nie jeden. Jedným je Adam a tým druhým je Aish.

Tento verš, ktorý som práve citoval, je prvým miestom v Biblii, kde sa objavuje výraz „Aish“. Počúvajte znovu. „Preto sa bude volať mužena (Aisha), lebo je vzatá z muža (Aish).“ Inými slovami, muž musí vysloviť meno svojej ženy predtým, ako vôbec spozná svoje vlastné meno. Musím povedať „ty“ predtým ako budem môcť povedať „ja“. Musím uznať toho druhého, aby som mohol skutočne pochopiť sám seba.

(hlasný potlesk)

Toto je prvá zásadná vec v Biblii: identita je dialogická.

Druhé volanie po dialógu sa nachádza čoskoro potom, v prvej veľkej tragédii, ktorú prekonajú prví potomkovia ľudí Kain a Ábel. Očakávame bratskú lásku. Namiesto toho ide o rivalitu medzi súrodencami a potom o vraždu – bratovraždu. V srdci tohto príbehu v štvrtej kapitole knihy Genesis sa nachádza verš, ktorý nie je možné preložiť, a vo všetkých knihách Biblie v anglickom jazyku, ktoré som čítal, je tento verš parafrázovaný a nie preložený.

Preložím ho doslovne a pochopíte, prečo ho nikto takto neprekladá. V hebrejčine sa doslovne hovorí nasledujúce: „A Kain povedal Ábelovi, a odohralo sa to, keď boli vonku na poli, že Kain sa postavil proti Ábelovi a zavraždil ho.“ Okamžite chápete, prečo to nemôže byť preložené: pretože vo verši sa hovorí „a Kain povedal“, ale nehovorí sa o tom, čo povedal. Táto veta nie je gramaticky správna. Jej syntax je narušená. Otázka znie: prečo? Odpoveď je jasná: Biblia signalizuje najdramatickejším spôsobom, prostredníctvom narušenej vety, ako sa narušila konverzácia. Dialóg zlyhal. A čo sa píše ihneď potom? „A Kain sa postavil proti svojmu bratovi a zavraždil ho.“ Alebo jednoducho povedané: kde sa končia slová, začína sa násilie. Dialóg je jediný spôsob, akým môžeme poraziť temných anjelov našej prirodzenosti.

(hlasný potlesk)

Dialóg teda svedčí o duálnom aspekte všetkých medziľudských vzťahov, či už ide o vzťahy medzi jednotlivcami alebo medzi krajinami, kultúrami alebo vierovyznaniami. Na jednej strane sú naše spoločné črty a na strane druhej naše rozdiely. To, čo máme spoločné, a to, čo je výlučne naše.

Dovoľte mi vyjadriť to tak jednoducho, ako to len viem. Keby sme boli úplne rozdielni, nemohli by sme komunikovať, ale keby sme boli úplne rovnakí, nemali by sme si čo povedať.

(potlesk)

Toto je všetko, čo som chcel o dialógu povedať, ale predsa len by som chcel dodať, že dialóg by nemusel celkom postačovať. Viete, že medzi koncom 18. storočia a rokom 1933 existoval dialóg medzi Židmi a Nemcami, takisto ako existoval dialóg, a dokonca aj priateľstvo, medzi Hutuami a Tutsiami v Rwande alebo medzi Srbmi, Chorvátmi

a Moslimami v Bosne a v Kosove. Dialóg nás spája, ale nemôže nás vždy udržať spolu, keď nás rozdeľujú iné sily.

Preto by som rád spomenul ešte jeden pojem, ktorý zohral významnú úlohu v procese sceľovania fragmentovaných spoločností. Tým pojmom je „spoločenská dohoda“. Zohrávala poprednú úlohu v európskej politike 16. a 17. storočia vo Švajčiarsku, Holandsku, Škótsku a Anglicku. Spoločenská dohoda je súčasťou americkej kultúry od samého počiatku až dodnes, od podpisu dokumentu nazvaného Mayflower Compact v roku 1620, cez reč Johna Winthropu na palube *Arabelly* v roku 1631, až po súčasnosť. Nevieť, čo bude hovoriť Barack Obama vo svojej inauguračnej reči, ale pojem spoločenská dohoda spomenie buď priamo alebo nepriamo.

Dohoda je, samozrejme, kľúčovým pojmom hebrejskej Biblie z jednoduchého dôvodu: biblický Izrael bol vytvorený z 12 rôznych kmeňov, z ktorých každý trval na zachovaní svojej osobitnej identity.

Čo je spoločenská dohoda? Spoločenská dohoda nie je zmluvou v bežnom zmysle slova. Zmluva sa uzatvára na obmedzené časové obdobie s konkrétnym cieľom medzi dvoma alebo viacerými stranami, z ktorých každá sleduje svoj vlastný prospech. Dohoda je časovo neobmedzená, uzatvárajú ju dve alebo viaceré strany, ktoré sú spojené putom lojality a dôvery, aby spoločne dosiahli to, čo žiadna z nich nemôže dosiahnuť samostatne. Zmluva je ako obchod, dohoda je ako manželstvo. Zmluvy patria trhu a štátu, hospodárstvu a politike, ktoré sú obe arénou súťaže. Dohody patria rodinám, spoločenstvám, charitám, ktoré predstavujú arény spolupráce. Zmluva je uzatvorená medzi mnou a tebou, rozdielnymi osobnosťami, ale spoločenská dohoda je o nás – o kolektívnej príslušnosti. V zmluve ide o záujmy, v spoločenskej dohode ide o identitu. A odtiaľto pochádza zásadný rozdiel, ktorý nie je dostatočne jasne prezentovaný v európskej politike, medzi spoločenskou zmluvou a spoločenskou dohodou: spoločenská zmluva vytvára štát, spoločenská dohoda vytvára spoločnosť.

(potlesk)

Spoločnosť môže existovať bez štátu – v dejinách sa to občas stalo – ale môže existovať štát bez spoločnosti, bez niečoho, čo by ľudí držalo pohromade? Nevieť. Je možné držať ľudí pohromade mnohými rôznymi spôsobmi: násilím, strachom, potláčaním kultúrnych rozdielov, očakávaním, že všetci sa prispôbia. Ale ak si vyberieme rešpektovanie integrity mnohých kultúr, keď uznávame to, čo nazývam – ako nám pán predseda Parlamentu pripomenul – dôstojnosť v rozmanitosti, keď toto uznávame, potom na vytvorenie spoločnosti potrebujeme spoločenskú dohodu.

Dohoda navracia do sveta súťaž jazyk spolupráce. Zamieriava sa na povinnosti, nielen na práva. Práva sú zásadné, ale práva vytvárajú konflikty, ktoré práva nevedia vyriešiť: právo na život proti právu slobodnej voľby, moje právo byť slobodný proti tvojmu právu byť rešpektovaný. Práva bez zodpovednosti sú rizikovými hypotékami vo svete morálky.

(hlasný potlesk)

Spoločenská dohoda nás núti rozmyšľať o reciprocite. Spoločenská dohoda hovorí každému z nás: musíme rešpektovať ostatných, ak očakávame, že ostatní budú rešpektovať nás, musíme uznávať slobodu iných, ak oni majú uznávať tú našu. Európa potrebuje dospieť k novej spoločenskej dohode a teraz nastal čas s ňou začať.

(potlesk)

Teraz, uprostred finančnej krízy a hospodárskej recesie, pretože v ťažkých časoch si ľudia uvedomujú, že všetci máme rovnaký osud.

Prorok Izaiáš predpovedal deň, keď lev a jahňa budú žiť spolu. Ešte sa tak nestalo. Hoci existovala zoológická záhrada, kde lev a jahňa žili spolu v jednej klietke a návštevník sa spýtal správcu: „Ako sa vám to podarilo?“. Správca zoológickej záhrady povedal: „Jednoducho potrebujete iba jedno nové jahňa každý deň.“

(smiech)

Ale bol čas, keď lev a jahňa žili spolu. Kde sa to stalo? Na Noemovej arche. A prečo tomu tak bolo? Nestalo sa tak preto, lebo sa dostali do krajiny Utópia, ale preto, lebo pochopili, že inak by sa obaja utopili.

Drahí priatelia, minulý štvrtok, pred šiestimi dňami, arcibiskup z Canterbury a ja sme viedli misiu vedúcich predstaviteľov všetkých vierovyznaní vo Veľkej Británii, vedúcich predstaviteľov moslimského spoločenstva, hinduistov, sikhov, budhistov, jainistov, zorostríánov a baháistov, a spolu sme cestovali na jednodňovú návštevu do Osvienčimu. Tam sme spolu plakali a spolu sa modlili, pretože sme si uvedomili, čo sa stane, keď neuznáme ľudskosť tých, ktorí sú od nás odlišní.

Boh nás obdaril mnohými jazykmi a mnohými kultúrami, ale len jedným svetom, v ktorom musíme spolu žiť, a tento svet sa každým dňom zmenšuje. Želám si, aby sme my, krajiny a kultúry Európy v celej našej nádhernej rozmanitosti, spolu uzavreli novú európsku dohodu nádeje.

(Rečník zožal od Parlamentu potlesk v stoji.)

Predseda. – Vážený sir Jonathan, v mene Európskeho parlamentu mám tú česť poďakovať vám za vaše dôležité poslanstvo. Chcel by som vám poďakovať za váš významný príspevok k medzikultúrnemu dialógu.

Hovorili ste o spoločnej úcte a uznaní druhých. Myslím, že v tomto sme sa poučili z európskych dejín. Povedali ste, že toho, čo nás spája, je oveľa viac než toho, čo nás rozdeľuje. Toto je zásada – a to ste uviedli na záver – nášho európskeho úsilia o silnú, demokratickú Európsku úniu založenú na dôstojnosti každej ľudskej bytosti.

Vážený sir Jonathan, ďakujem vám za vaše skvelé poslanstvo. Želám všetko najlepšie vám, náboženstvu, ktoré reprezentujete, a mierovému spolunažívaniu všetkých náboženstiev na našom kontinente a vo svete. Ďakujem vám, sir Jonathan.

(potlesk)

PREDSEDA: PÁN McMILLAN-SCOTT

podpredseda

7. Hlasovanie (pokračovanie)

Predsedaajúci. – Budeme pokračovať hlasovaním.

(Informácie o výsledku a ostatných podrobnostiach hlasovania: pozri zápisnicu.)

7.1. Úprava spoločnej poľnohospodárskej politiky (A6-0401/2008, Luis Manuel Capoulas Santos) (hlasovanie)

7.2. Podpora rozvoja vidieka prostredníctvom Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (A6-0390/2008, Luis Manuel Capoulas Santos) (hlasovanie)

7.3. Strategické usmernenia Spoločenstva pre rozvoj vidieka (2007 – 2013) (A6-0377/2008, Luis Manuel Capoulas Santos) (hlasovanie)

8. Vysvetlenia hlasovania

Ústne vysvetlenia hlasovania

– Správa: Piia-Noora Kauppi (A6-0400/2008)

Laima Liucija Andrikiienė (PPE-DE). – Vážení pán predsedajúci, rada by som poďakovala pani Kauppiovej za jej správu o elektronickom obchodnom registri, ktorú plne podporujem. Je to skvelá myšlienka a výborná správa a Parlament jednotne podporuje jej vykonanie.

Dúfam, že v členských štátoch budeme mať čo najskôr elektronické obchodné registre, ako aj celoeurópsku elektronickú platformu, ktorá bude obsahovať všetky informácie, ktoré musia spoločnosti zverejniť. Vykonanie týchto návrhov by znamenalo menej byrokracie, viac transparentnosti, zníženie administratívnej záťaže, nižšie náklady pre spoločnosti a v dôsledku toho zlepšenie konkurencieschopnosti európskych spoločností.

– Správa: Andreas Schwab (A6-0349/2008)

Laima Liucija Andrikiienė (PPE-DE). – (LT) Hlasovala som za správu o nariadení o európskej štatistike, ktorú pripravil pán Andreas Schwab. Dôvodom, prečo som za ňu hlasovala, je skutočnosť, že obsah nového nariadenia je skutočne dôležitý a významne zlepšuje existujúce nariadenie. Myslím na definíciu Európskeho štatistického systému a jeho miesto v právnych predpisoch Spoločenstva. Nariadenie tiež stanovuje funkcie národných štatistických úradov v Európskom štatistickom systéme pri riešení záležitostí ochrany dôverných štatistických údajov a ich kvality. Nepochybne je to krok vpred v porovnaní so súčasnou situáciou a nariadením, ktoré je práve v platnosti.

Návrh Európskej komisie rozdeliť Výbor pre Európsky štatistický systém na dve časti je podľa môjho názoru kontroverzný a zdá sa mi, že postoj spravodajcu, ktorý navrhuje nerozdeľovať jeho funkcie, je prijateľnejší a hodný našej podpory. Verím však, že ak budú v budúcnosti Európsky parlament, Rada a Komisia spolupracovať, tieto nezhody prekonáme.

– Správa: Luis Manuel Capoulas Santos (A6-0402/2008)

Albert Deß (PPE-DE). – (DE) Vážení pán predsedajúci, musím vysvetliť svoje hlasovanie o správe v súvislosti s moduláciou. V najnovšej reforme poľnohospodárstva sa rozhodlo, že poľnohospodári budú mať istotu plánovania do roku 2013. Z tohto dôvodu som bol proti vykonaniu modulácie v rozsahu, ktorý by spôsobil, že farmári prídu o väčšie sumy. Som spokojný s výsledkom a rád by som poďakoval všetkým kolegom, ktorí hlasovali za zvýšenie kvóty z 5000 EUR na 10 000 EUR. Takto sa malým podnikom vezme menej modulačných finančných zdrojov.

Ak my v politike hovoríme o istote plánovania, tak túto istotu by sme mali poľnohospodárom zaručiť. Preto som spokojný s výsledkom dnešnej správy o modulácii a dúfam, že Rada naše výsledky prijme.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). – (PL) Vážený pán predsedajúci, dnešným hlasovaním sa zavrášilo takmer dvanásť mesiacov práce na príprave nášho stanoviska k fungovaniu spoločnej poľnohospodárskej politiky. Je dôležité, aby zmeny, ktoré sme urobili, prispeli k zjednodušeniu tejto politiky. Súčasne by sme mali zachovať jej povahu politiky Spoločenstva a zaistiť rovnaké podmienky hospodárskej súťaže. Dúfam, že ministri poľnohospodárstva EÚ si stanovisko prečítajú a prijmú naše návrhy.

Mám na mysli najmä návrhy týkajúce sa zjednodušenia požiadaviek krížového plnenia vrátane odloženia zavedenia požiadaviek súvisiacich s oblasťou životných podmienok zvierat, časť C, novými členskými štátmi do roku 2013. Mnohé riešenia sú, nanešťastie, navrhnuté spôsobom, ktorý nezohľadňuje situáciu či model poľnohospodárstva existujúci v nových členských štátoch. Práve začíname diskutovať o budúcnosti spoločnej poľnohospodárskej politiky po roku 2013 a revidovať finančný výhľad. Ešte máme pred sebou veľa práce.

Seán Ó Neachtain (UEN). – (GA) Vážený pán predsedajúci, rád by som vyjadril svoje uznanie veľmi pozitívnemu hlasovaniu, ktoré sa tu dnes uskutočnilo v súvislosti so spoločnou poľnohospodárskou politikou, a rád by som tiež privítal predložené opatrenia, ako napríklad dodávanie ovocia a zeleniny do škôl.

V súvislosti so samotnou politikou by som však rád znovu upozornil na povinnú moduláciu odporúčanú Komisiou a vyhlásil, že som rozhodne proti nej. Politika musí byť flexibilná a členské štáty musia mať možnosť zvýšiť alebo znížiť túto moduláciu podľa svojho uváženia.

Myslím si, že prah na úrovni 5 000 EUR je príliš nízky. Mal by sa zvýšiť na 10 000 EUR, aby ochránil a podporil poľnohospodárov s nízkymi príjmami, ktorí majú už dnes ťažkosti. Nemyslím si, že by sme im mali brať peniaze na povinnú moduláciu.

– **Správy: Luis Manuel Capoulas Santos (A6-0402/2008), (A6-0401/2008)**

Giovanni Robusti (UEN). – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, chcel som vystúpiť, aby som verejne predniesol dôvody hlasovania proti správam pána Santosa s číslami 0401 a 0402. Správy sa zakladajú výlučne na kontrole stavu spoločnej poľnohospodárskej politiky, ktorá vôbec nezohľadňuje zmenené podmienky vo svete. Diskutujeme o detailoch bez toho, aby sme videli hlavný problém.

Spoločná poľnohospodárska politika (SPP), ktorej stav kontrolujeme, aby sme overili jej fungovanie, bola vytvorená s cieľom znížiť poľnohospodársku výrobu, aby sa tak podporila ochrana životného prostredia, pretože práve to boli podmienky, za ktorých sme ju zaviedli. Všetci si uvedomujeme, že dnešné hospodárske podmienky sa dramaticky zmenili, no SPP zostáva viac či menej rovnaká a my diskutujeme len o tom, či je lepšia prvá alebo druhá možnosť, či potrebujeme menej alebo viac, toto alebo tamto opatrenie, pričom tieto v súčasnosti už nedokážu splňať požiadavky budúcnosti.

Nemôžem akceptovať toto nekonečné zaobranie sa malými, špecifickými záujmami a ignorovanie všeobecného blaha. Som presvedčený, že hlavnou obeťou tohto nedostatku odvahy je samotné poľnohospodárstvo. Hlasoval som proti tejto správe, aby som vyvolal dialóg a rozpravu; na svojej internetovej stránke uvádzam odborné detaily, ktoré nemôžem zahrnúť do jedinomínútového prejavu, a zverejňujem tam aj svoje konkrétne dôvody.

Csaba Sándor Tabajdi (PSE). – (FR) Vážený pán predsedajúci, maďarskí členovia Socialistickej skupiny v Európskom parlamente hlasovali za správy pána Capoulasa Santosa,

pretože tieto správy sú pre nové členské štáty a aj pre Maďarsko omnoho pozitívnejšie. Povinná modulácia a postupná modulácia sú menej drastické ako návrh Komisie. Lutujem, že v súvislosti s povinnou moduláciou neprešiel pozmeňujúci a doplňujúci návrh skupiny ALDE. Je to poľutovaniahodné, no aj napriek tomu je to dobrá správa.

V súvislosti s druhou správou predložila Skupina socialistov pozmeňujúci a doplňujúci návrh 67. S ohľadom na systém intervencií je veľmi dôležité neintervenovať na základe verejných zákaziek. Udržiavanie súčasného systému je veľmi pozitívne. Z tohto dôvodu sme hlasovali za.

Mairead McGuinness (PPE-DE). – Vážený pán predsedajúci, vyjadrujem uznanie pánovi Capoulasovi Santosovi za jeho veľmi komplexnú prácu. Delegácia strany Fine Gael podporila tieto správy s výhradami. V otázke kvót na mlieko sme podporili väčšiu flexibilitu a vyššie percentuálne zvýšenie kvót, čo poskytne poľnohospodárom príležitosť vyrábať mlieko, ak si to želajú. Lutujeme, že to plénum videlo inak a my sa znovu vraciame k návrhu Komisie.

Po druhé, pokiaľ ide o moduláciu, znepokojuje nás presúvanie finančných prostriedkov z prvého do druhého piliera, pretože to berie poľnohospodárom príjmy, aby sa využili v programoch, ktoré si vyžadujú spolufinancovanie členskými štátmi, a to nemôžeme do budúcnosti zaručiť. Víťame zvýšenie koncesie na 10 000 EUR, ktoré Parlament podporil. Rada by som objasnila, že naše hlasovanie o odôvodnení 6 – pozmeňujúce a doplňujúce návrhy 190 a 226 – by malo mať zápis „+“ (za). Dúfam, že Rada na svojich zajtrajších a dnešných rokovaníach pomôže chorľavému odvetviu chovu oviec.

– **Správa: Luis Manuel Capoulas Santos (A6-0401/2008)**

Dimitar Stoyanov (NI). – (BG) Rád by som upozornil na navrhovaný pozmeňujúci a doplňujúci návrh 54 predložený pánom Dessom a skupinou ďalších poslancov. Ak by sme tento pozmeňujúci a doplňujúci návrh prijali, vyústilo by to do neprijateľného uplatňovania dvojitého metra medzi starými a novými členskými štátmi vzhľadom na zvýšenie kvót. Nové členské štáty by ich museli zvýšiť len v prípade, že by im to rozpočtový rok umožňoval. Vidím, že pán Dess je stále v sále – možno by mi teda dokázal vysvetliť, či rozpočtový rok umožňuje zvýšiť kvóty pre nové členské štáty. Parlament, našťastie, tento pozmeňujúci a doplňujúci návrh neprijal, vďaka tomu som mohol hlasovať za správu ako celok a som veľmi šťastný, že Parlament neumožnil, aby vzhľadom na zvýšenie kvót mlieka vznikli dve kategórie členských štátov.

Albert Deß (PPE-DE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, správa o kvóte na mlieko argumentuje, že kvóty na mlieko by sa mali zvýšiť. Spolu so všetkými kolegami z CSU som hlasoval proti všetkým pozmeňujúcim a doplňujúcim návrhom, ktoré žiadali zvyšovanie kvót. Obdobie platnosti kvót na mlieko do 31. marca 2015 má stabilizovať európske trhy s mliekom. V súčasnosti je na európskych trhoch prebytok mlieka.

Preto sa ceny mlieka ocitli pod silným tlakom. Každé ďalšie zvýšenie kvót len urýchlí pád cien, ktorému čelia výrobcovia mlieka. Živobytie mnohých poľnohospodárov by sa potom ocitlo v ohrození. Nemusíme zvyšovať kvóty, skôr potrebujeme systém, ktorý by flexibilne reagoval na situáciu na trhu. Ak sa však väčšina tu v Parlamente a v Rade rozhodne stiahnuť kvóty na mlieko do roku 2015, na zaistenie ďalšieho zachovania výroby mlieka v znevýhodnených a pasienkárskych oblastiach bude v budúcnosti nutné vytvoriť fond pre mlieko.

– **Správy: Luis Manuel Capoulas Santos (A6-0402/2008), (A6-0401/2008), (A6-0390/2008), (A6-0377/2008)**

Daniel Hannan (NI). – Vážený pán predsedajúci, ak by som sa rozhodol vytvoriť najdrahší, najneúspornejší, najskorumpovanejší, najnemorálnejší, najbyrokratickejší systém na podporu poľnohospodárstva, aký by sa len dalo, nie som si istý, či by som prišiel s niečím takým geniálnym, ako je spoločná poľnohospodárska politika, systém, ktorý nás, daňových poplatníkov, trestá, aby sme dotovali výrobu potravín, pre ktoré nie je odbyt, a následne nás trestá opäť ako spotrebiteľov, keď udržiava ceny týchto potravín. Často nás trestá aj do tretice ako daňových poplatníkov pri likvidácii potravín, ktoré sa nepodarilo predať.

Súčasne spôsobuje ničenie životného prostredia, pretože dotácie založené na výkone podporujú likvidáciu krovinatých porastov a používanie pesticídov a agresívnych hnojív a, samozrejme, zapríčiňuje strašný hladomor v Afrike. Musím povedať, že je to škodlivé najmä pre krajinu, ako je tá vaša a naša, ktorá je dovozcom potravín s relatívne efektívnym poľnohospodárstvom a ktorá je preto trestaná pozitívne i negatívne, platí viac do systému a dostáva z neho menej ako ostatné členské štáty EÚ.

Prakticky čokoľvek, čo by sme urobili, by bolo lepšie ako spoločná poľnohospodárska politika, či už by išlo o priamu podporu alebo akýkoľvek iný systém. A v prípade, že ste si mysleli, že som to zabudol povedať, je najvyšší čas vyhlásiť referendum o Lisabonskej zmluve. *Pactio Olisipiensis censenda est!*

– **Správa: Luis Manuel Capoulas Santos (A6-0402/2008)**

Christa Klauß (PPE-DE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, hlasovala som za správu pána Capoulasa Santosa a pozmeňujúci a doplňujúci návrh 186, ktorý odporúča koncesiu vo výške 10 000 EUR na moduláciu.

Týka sa to maloplošného poľnohospodárstva v Európe. Modulačný proces sa musí uplatňovať s mierou. Malé poľnohospodárske podniky v Európe potrebujú podporu EÚ, aby mohli ďalej existovať v rámci mzdovej štruktúry EÚ. Chceme, aby sa v Európe vyrábali zdravé potraviny dostupné za rozumné ceny. Rovnako chceme správu vidieka. Ak toto všetko naozaj chceme, potom musíme našim poľnohospodárom poskytnúť podporu, aby sme mohli aj v budúcnosti v Európe naďalej vyrábať zdravé potraviny, ide predsa o oblasť s jedným z najpriaznivejších podnebí na svete. Preto som hlasovala za správu pána Capoulasa Santosa.

– **Správa: Luis Manuel Capoulas Santos (A6-0390/2008)**

Hynek Fajmon (PPE-DE). – (CS) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, hlasoval som proti správe pána Capoulasa Santosa týkajúcej sa Európskeho fondu pre rozvoj vidieka. Tento program sme uviedli do života iba pred dvoma rokmi a fungovať začal fakticky až minulý rok. Žiadatelia začali vypracovávať svoje projekty a učiť sa pravidlá tohto fondu. Teraz, po uplynutí iba jedného roka, tieto pravidlá meníme. Takýto krok nemôžem podporovať, pretože to prinesie iba straty a oddialenie financovania projektov, ktoré vidiek potrebuje. Také časté zmeny pravidiel nemôžu priniesť nič dobré, preto som hlasoval proti.

– **Správy: Luis Manuel Capoulas Santos (A6-0402/2008), (A6-0401/2008), (A6-0390/2008), (A6-0377/2008)**

Zdzisław Zbigniew Podkański (UEN) . – (PL) Vážený pán predsedajúci, táto téma je veľmi dôležitá. Hodnotenie spoločnej poľnohospodárskej politiky ukazuje, že v budúcnosti

bude mať zmysel, ak bude založená na spravodlivých zásadách. Spoločná poľnohospodárska politika by mala predovšetkým zaručiť potravinovú bezpečnosť Európy, sebestačnosť a výrobu potravín na vývoz, ako aj hospodársku bezpečnosť pre rodiny poľnohospodárov, ziskovosť poľnohospodárskej výroby, rovnaké dotácie pre poľnohospodárov zo starých a nových členských štátov, bezpečnosť životného prostredia, zachovanie biodiverzity, zastavenie pestovania a chovu geneticky modifikovaných organizmov v rámci celej Európskej únie, rozvíjanie vidieckych oblastí, zaistenie napredovania najviac znevýhodnených regiónov, ochranu kultúrneho dedičstva a zachovanie tradičnej kultúry, ako aj rovnaký prístup obyvateľov vidieckych oblastí k vzdelávaniu, kultúre a technickému rozvoju. Tieto ciele môžeme dosiahnuť, len ak si zo súčasného vývoja vezmeme to správne poučenie a siahneme po odvážnych riešeniach.

Písomné vysvetlenia hlasovania

Odporúčanie do druhého čítania: Karin Scheele (A6-0425/2008)

Šarūnas Birutis (ALDE), písomne. – (LT) Európsky akčný plán pre životné prostredie a zdravie na roky 2004 – 2010 uznáva potrebu zlepšenia kvality, možnosti porovnania a dostupnosti údajov o zdravotných stavoch a poruchách súvisiacich so životným prostredím, využívajúc štatistický program Spoločenstva. Domnievam sa, že je to veľmi dôležité nariadenie. Musíme vedieť, ako spoločnosť vníma zdravie a náchylnosť na rôzne choroby. Toto nariadenie zavádza spoločný systém organizácie štatistiky Spoločenstva o zdraví spoločnosti a zdraví a bezpečnosti zamestnancov.

Je veľmi dôležité, aby sa v Európskej únii zbierali údaje o tom, ako občania vnímajú zdravie, telesné a duševné aktivity a postihnutia, prípady ochorení, ktoré sú na vzostupe alebo na zostupe, úrazy, poškodenia spôsobené alkoholom a drogami, životný štýl a dostupnosť inštitúcií zdravotnej starostlivosti.

Štatistika bude musieť obsahovať informácie významné pre opatrenia Spoločenstva v oblasti zdravia spoločnosti zacielené na podporu národných stratégií, ktoré rozvíjajú vysoko kvalitnú a stabilnú zdravotnú starostlivosť dostupnú všetkým.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), písomne. – (PT) Toto nariadenie zavádza spoločný rámec na systematické vykonávanie štatistiky Spoločenstva v oblasti verejného zdravia a zdravia a bezpečnosti pri práci. Momentálne sa štatistické informácie o verejnom zdraví a zdraví a bezpečnosti pri práci zbierajú najmä na základe dobrovoľnosti. Prijatie tohto nariadenia sformalizuje súčasnú „džentlmenskú dohodu“ a zaručí kontinuitu zberu údajov, ako aj ich kvalitu a porovnateľnosť.

V prvom čítaní v roku 2007 Európsky parlament prijal 12 pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov k návrhu Komisie. Väčšina týchto pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov sa týkala horizontálnych otázok ako začlenenie pohlavia a veku medzi špecifikačné premenné a použitie prídavného a doplňujúceho financovania poskytovaného určitými programami Spoločenstva v dvoch oblastiach obsiahnutých v tomto nariadení. Niektoré pozmeňujúce a doplňujúce návrhy boli prijaté v prílohách týkajúcich sa výlučne buď verejného zdravia, alebo zdravia a bezpečnosti pri práci, ako napríklad zber údajov o ochrane pred pandémiami a prenosnými ochoreniami.

V nasledujúcich rokovaní so slovinským predsedníctvom bolo dohodnuté, že sa takmer všetky pozmeňujúce a doplňujúce návrhy prijaté Európskym parlamentom začlenia do spoločnej pozície. Rada takisto urobila niekoľko ďalších zmien v texte, všeobecne však išlo o prijateľné zmeny.

Duarte Freitas (PPE-DE), písomne. – (PT) Toto nariadenie zavádza spoločný rámec na systematické vykonávanie štatistiky Spoločenstva v oblasti verejného zdravia a zdravia a bezpečnosti pri práci.

Štatistika má mať formu zosúladených a spoločných súborov údajov a má byť vypracovaná Eurostatom spolu s národnými štatistickými úradmi a ďalšími vnútroštátnymi orgánmi zodpovednými za prípravu oficiálnej štatistiky.

Momentálne sa štatistické informácie o verejnom zdraví a zdraví a bezpečnosti pri práci zbierajú najmä na základe dobrovoľnosti.

Súhlasím s navrhovaným nariadením, pretože sa zameriava na konsolidáciu pokroku dosiahnutého pri pravidelnom získavaní údajov v dvoch príslušných oblastiach formalizáciou súčasnej neformálnej dohody medzi členskými štátmi, zaručením kontinuity pri získavaní údajov a vytvorením regulačného rámca na zlepšenie kvality a porovnateľnosti údajov prostredníctvom spoločných metodík. Určite zaistí väčšiu prehľadnosť v rámci plánovania, udržateľnosti a stability európskych požiadaviek na štatistiku o verejnom zdraví a zdraví a bezpečnosti pri práci.

Ian Hudghton (Verts/ALE), písomne. – V súčasnosti neexistujú žiadne zosúladené normy týkajúce sa štatistiky Spoločenstva v oblasti verejného zdravia a zdravia a bezpečnosti pri práci. Zosúladenie tejto štatistiky výrazne zvýši porovnateľnosť alepší rozvoj politiky. Spoločná pozícia celkovo prijíma pozmeňujúce a dopĺňujúce návrhy predložené týmto Parlamentom v prvom čítaní, a preto som mohol podporiť správu pána Scheeleho.

Andreas Mölzer (NI), písomne. – (DE) Stres moderného pracovného života s novými typmi pracovných zmlúv, neistotou práce a nerovnováhou medzi pracovným a rodinným životom zanecháva svoje stopy. Štatistika ukazuje, že problémy duševného zdravia sú v súčasnosti jednou z hlavných príčin skorého odchodu z pracovného života. Neistotu práce, samozrejme, sprevádza nárast prípadov šikanovania. Zdravotné problémy, ako napríklad bolesť chrbta, sústavne narastajú. Okrem toho sa v ostatných rokoch zvýšil počet prípadov, keď zamestnancov prepustili počas práceneschopnosti alebo po pracovnom úraze. Máme množstvo problémov, ktorým musíme čeliť, a potrebujeme štatistické údaje, aby sme udržali krok s najnovším vývojom. Z tohto dôvodu som hlasoval za správu pána Scheeleho.

Dumitru Oprea (PPE-DE), písomne. – (RO) Je zrejmé, že potrebujeme štatistiku Spoločenstva pre oblasť verejného zdravia a oblasť zdravia a bezpečnosti pri práci, aby sme poskytli podporu stratégiám zameraným na rozvíjanie vysoko kvalitnej zdravotnej starostlivosti, ktorá bude životaschopná a dostupná všetkým.

Zdravie a bezpečnosť pri práci je oblasť, ktorá presadzuje ochranu života, integrity a zdravia zamestnancov a vytvára pracovné podmienky, ktoré zaručia ich telesné, duševné a sociálne blaho. Aby sme to dosiahli, potrebujeme koherentný, udržateľný program, ktorý bude chrániť zamestnancov pred rizikami úrazov a chorobami z povolania.

Podporujem návrh tohto uznesenia, pretože v súčasnosti nemáme zosúladený a spoločný súbor údajov, ktorý dokáže poskytnúť kvalitu a porovnateľnosť informácií zo štatistických systémov jednotlivých krajín. Štatistika Spoločenstva o zdraví by mala byť upravená podľa dosiahnutého pokroku a výsledkov, ktoré priniesli opatrenia Komisie zavedené v tejto oblasti verejného zdravia.

Andrzej Jan Szejna (PSE), *písomne.* – (PL) Pri dnešnom hlasovaní som hlasoval za prijatie odporúčaní spoločnej pozície Rady k prijatiu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady týkajúceho sa štatistiky Spoločenstva o verejnom zdraví a zdraví a bezpečnosti pri práci.

Myslím si, že naša stratégia na propagáciu zdravia by mala venovať mimoriadnu pozornosť prevencii ochorení a včasnej diagnostike. Táto stratégia bude účinná, ak poskytneme ľuďom primeranú zdravotnú starostlivosť a liečebné zariadenia a ak znížime rozdiely v prístupe k zdravotnej starostlivosti medzi členskými štátmi Európskej únie.

Ak príslušné štatistické inštitúcie nebudú mať dôležité informácie, nedokážeme rozvinúť spoločnú stratégiu zdravotnej starostlivosti. Prijatie nariadenia bude potom krokom k lepšej koordinácii opatrení Spoločenstva v oblasti štatistiky zdravotnej starostlivosti. Zhromažďovanie informácií o pandémiách a infekčných ochoreniach nepochybne prispeje k ich účinnejšej kontrole.

Mali by sme si tiež uvedomiť, že v súčasnosti sa štatistické informácie o verejnom zdraví a zdravotnej starostlivosti zbierajú len na základe dobrovoľnosti. Práve v dôsledku toho je cieľom nariadenia formalizovať existujúce riešenia a zaistiť kontinuitu zberu údajov.

Jednohlasné prijatie vo Výbore pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín poukazuje na dôležitosť a správnosť tejto správy.

– Správa: Piia-Noora Kauppi (A6-0400/2008)

Ian Hudghton (Verts/ALE), *písomne.* – Hlasoval som za správu pani Kauppiovej. Spoločnosti v celej Európe by mali byť schopné fungovať v prostredí bez nadmerného zaťaženia. Napriek tomu musí byť členským štátom umožnené formulovať vlastné požiadavky a mala by sa rešpektovať zásada subsidiarity. Som spokojný, že správa pani Kauppiovej vytvára správnu rovnováhu.

Andrzej Jan Szejna (PSE), *písomne.* – (PL) Hlasoval som za prijatie správy o smernici Parlamentu a Rady týkajúcej sa zverejňovania informácií a požiadaviek prekladu, ktorá má znížiť nadmernú administratívnu záťaž určitých typov spoločností.

Cieľom návrhu je vypustiť z vnútroštátneho práva všetky ďalšie požiadavky na zverejňovanie informácií, ktoré zvyšujú náklady podnikov.

Podľa súčasných predpisov sa musia informácie zapísať do obchodných registrov členských štátov a uverejniť v národných úradných vestníkoch.

V súčasnosti, keď obchodné registre uverejňujú informácie na internete, publikovanie v úradných vestníkoch vo väčšine prípadov nevytvára pridanú hodnotu a spoločnosti jednoducho vystavuje vysokým nákladom.

Navrhované zmeny dávajú členským štátom flexibilitu pri stanovovaní ďalších požiadaviek na zverejňovanie informácií a zaisťujú oslobodenie spoločností od ďalších, často zbytočných platieb.

– Správa: Andreas Schwab (A6-0349/2008)

Šarūnas Birutis (ALDE), *písomne.* – (LT) Úlohou štatistiky je poskytovať objektívne a kvantitatívne údaje, na ktoré sa dá odvolávať v procese formovania verejnej mienky a v rozhodovacom procese. Štatistiky EÚ a členských štátov sú priamym podporným opatrením pri prijímaní politických a administratívnych rozhodnutí. Pri harmonizácii štatistických systémov EÚ sa preto musí brať do úvahy ich význam.

Európa si musí zachovať vedeckú nezávislosť štatistického výskumu. Okrem toho by nariadenia nemali byť v rozpore so zásadou subsidiarity.

Podporujem návrh Komisie o nariadení o európskej štatistike, ktorý je právnym základom na zber štatistických údajov na európskej úrovni a ktorý upravuje súčasne platný právny systém regulujúci organizáciu štatistiky na európskej úrovni.

Bruno Gollnisch (NI), *písomne*. – (FR) Hlasovanie proti správe, ktorá sa spočiatku zdá byť odbornou, keďže sa vzťahuje na vytváranie štatistiky Spoločenstva, môže vyzeráť nezmyselne. Skutočne nie je nezaujímavé mať údaje, ktoré vám pomôžu pri rozhodovaní.

Napriek deklarovaným zámerom toto nové nariadenie povedie k vytváraniu novej spletitej štatistiky, nárastu štatistického bremena vo vnútroštátnych úradoch a podnikoch, či už vo forme byrokracie alebo finančných nákladov, v rozpore so záväzkami zjednodušiť a znížiť toto bremeno deklarovanými pri viacerých príležitostiach.

Okrem toho nám bruselská Európa denne ukazuje, čo si myslí o číslach, ktoré má využívať. Uvediem len dva príklady. Po prvé, obmedzené návrhy na podporu reálneho hospodárstva, ktoré vstupuje do recesie a ktorého podpora bude v každom prípade vystavená dogmatickej prvoradej úlohe posvätej hospodárskej súťaže, globálneho voľného trhu a „hlúpeho“ Paktu stability a rastu. Po druhé, popieranie inflácie, ktorou trpia domácnosti od zavedenia euromincí a eurobankoviek. Cena určitých základných komodít sa za šesť rokov v skutočnosti zdvojnásobila či dokonca strojnásobila, zatiaľ čo Európska centrálna banka sa sústreďuje na globálne a klamlivé ukazovatele a žiada úpravy miezd.

Ian Hudghton (Verts/ALE), *písomne*. – Zber údajov zohráva kľúčovú úlohu pri rozvoji politiky a rozhodovaní. Návrh Komisie v tejto oblasti poskytne zberu údajov pevné právne postavenie a ja som správu pána Schwaba podporil.

– **Správa: Luis Manuel Capoulas Santos (A6-0402/2008)**

Jean-Pierre Audy (PPE-DE), *písomne*. – (FR) Na základe správy portugalského kolegu pána Luisa Manuela Capoulasa Santosa som hlasoval za legislatívne uznesenie, ktorým sa mení a dopĺňa návrh nariadenia Rady, ktorým sa stanovujú spoločné pravidlá režimov priamej podpory v prospech poľnohospodárov v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky a ktorým sa zavádzajú niektoré režimy podpory pre poľnohospodárov. V kontexte vyváženej a udržateľnej správy pôdy je kľúčové podporiť koncepciu potravinovej bezpečnosti, aby sme vylúčili akékoľvek ohrozenie dodávok. Víтам a podporujem požiadavky na zjednodušenie týchto postupov. Podporujem nástroje krízového riadenia Spoločenstva. Toto hlasovanie potvrdzuje priaznivú zmenu v tom, ako sa poľnohospodárstvo zohľadňuje v politikách Spoločenstva. Problém budúcnosti poľnohospodárstva sme však stále nevyriešili: o tom bude volebná rozprava v roku 2009 a politické rokovania, ktoré sa rozprúdia okamžite po voľbách.

Alessandro Battilocchio (PSE), *písomne*. – (IT) Potvrdzujem, že som hlasoval za správu pána Capoulasa Santosa, rád by som však upozornil na dva aspekty, ktoré môžu byť pre poľnohospodárov v našej krajine neúnosné. Prvý sa týka kvót na mlieko: výsledok kompromisu, jednopercenčný nárast, je príliš malý krok a nepostačuje na uspokojenie oprávnených požiadaviek poľnohospodárov.

Druhou nedostatočnou oblasťou je finančná podpora tabaku. Hoci práve vystupujem proti stanovisku vlastnej politickej skupiny, som pevne presvedčený, že by sa táto pomoc mala rozšíriť. Zníženie dotácií by v skutočnosti nepomohlo v boji proti fajčeniu, malo by však

negatívny účinok na ochranu pracovných miest v odvetví s vyše 500 000 zamestnancami v 27 členských štátoch. Dúfam, že v návrhu dôjde k zlepšeniu v priebehu krokov, ktoré budú nasledovať po jeho dnešnom prijatí.

Bastiaan Belder (IND/DEM), *písomne.* – (NL) Kontrola stavu SPP je rozsiahlou a dôležitou oblasťou. Či sa nám to páči alebo nie, určujeme smerovanie poľnohospodárskej politiky, ktorým by sa mala uberať po roku 2013. Dovoľte mi v tejto súvislosti spomenúť dva aspekty.

Oddelená podpora umožňuje väčšiu orientáciu na potreby trhu, a teda konkurencieschopnejšie a inovatívnejšie poľnohospodárstvo, nemali by sme sa však odkloniť opačným smerom k plne liberalizovanému trhu s poľnohospodárskymi výrobkami. Nemali by sme zahadzovať dáždnik vo chvíli, keď sa objaví slnko. Intervenčné mechanizmy, poistné krytie a podobne by sa mali organizovať spôsobom, ktorý nenaruší trh a súčasne bude skutočnou ochrannou sieťou.

Návrhy na presun značných finančných objemov do druhého piliera prostredníctvom modulácie nemajú moju podporu. Zdá sa, že finančné prostriedky v prvom pilieri sa čerpajú rozumnejšie ako z fondov na rozvoj vidieka. Okrem toho očakávam v súvislosti s vytváraním rovnakých podmienok množstvo problémov so spolufinancovaním.

Hanne Dahl (IND/DEM), *písomne.* – (DA) Strana Júnové hnutie hlasovala proti pozmeňujúcemu a doplňujúcemu návrhu 208 správy, pretože príčinou prepuknutia infekčných ochorení zvierat je ich nedostatočná veterinárna separácia. Problémy sa objavujú v spojitosti s komerčným využitím zvierat. Zodpovednosť a riziká spojené s riadnym zaobchádzaním so zvieratami, aby sa zabránilo ochoreniam, nesú preto poľnohospodári a ich odvetvie.

Návrh právneho predpisu o spoločnom hospodárskom vyčlenení nákladov nie je dobrým nápadom, keďže v konečnom dôsledku bude znamenať, že občania zaplatia za niečo, za čo nenesú zodpovednosť.

Bairbre de Brún (GUE/NGL), *písomne.* – (GA) Cieľom reformovania SPP by malo byť zlepšenie politiky tak, aby bol život na vidieku v celej Európe udržateľnejší na sociálnej, hospodárskej úrovni a na úrovni životného prostredia.

Opatrenie na „kontrolu stavu“ SPP je zmesou, ktorá obsahuje niektoré vylepšenia, no inak zlyháva pri riešení problémov, ktoré máme pred sebou. Vidiecky život a najmä poľnohospodárstvo čelí v súčasnosti mnohým hrozbám. Mladí poľnohospodári musia opustiť pôdu, zatiaľ čo veľkí vlastníci pôdy sú odmeňovaní za to, že nechávajú cennú poľnohospodársku pôdu neobrobenú. Ohrozená je aj biodiverzita.

Súhlasím, že by mala existovať možnosť využiť rezervné finančné prostriedky pre začínajúcich poľnohospodárov a mladých poľnohospodárov a pre kategórie v najviac znevýhodnených oblastiach, ako napríklad chov oviec, ktoré majú dôležitú úlohu v súvislosti so zachovaním biodiverzity. Podporujem tiež, aby sa žiadosti poľnohospodárov o platby predložili už začiatkom roku, čím by sa zabezpečila vyššia stabilita pre poľnohospodárov. Naše vidiecke spoločnosti potrebujú stabilitu, aby si mohli plánovať budúcnosť.

Avril Doyle (PPE-DE), *písomne.* – Hoci som podporila správu pána Santosa (A6-0402/2008) o návrhu nariadenia Rady, ktorým sa stanovujú spoločné pravidlá režimov priamej podpory pre poľnohospodárov v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky

a ktorým sa zavádzajú niektoré režimy podpory pre poľnohospodárov, nesúhlasím s prijatým pozmeňujúcim a doplňujúcim návrhom o zvýšení modulácie. Vyústi to do presunutia ďalších finančných prostriedkov z prvého do druhého piliera, čím v krajinách ako Írsko vezmú príjem priamo poľnohospodárom (najmä drobným poľnohospodárom). Finančné prostriedky pôjdu do režimov, ktoré si vyžadujú spolufinancovanie členskými štátmi. Zdroj tohto financovania je však neistý a nedá sa naň spoliehať.

Lena Ek (ALDE), *písomne*. – (SV) Rozhodla som sa hlasovať proti správe, pretože v mnohých oblastiach to bol jednoznačne krok nesprávnym smerom od návrhu Komisie. Jedným z príkladov je zmiernenie zmien v oblasti priamej pomoci na rozvoj vidieka. Väčšina súhlasila so znížením priamej pomoci na roky 2009 a 2010 len o 6 %. Komisia navrhovala znížiť pomoc o 7 % v roku 2009 a o 9 % v roku 2010. Ja osobne by som uvítala ešte výraznejšie zníženie.

Okrem toho sa zvýšila hranica, od ktorej sa priama pomoc mení na pomoc na rozvoj vidieka. Tento prechod sa mal podľa pôvodného návrhu uskutočniť pri dotáciách od 5 000 EUR ročne a viac. Väčšina teraz hlasovala za zvýšenie tejto hranice na 10 000 EUR. V dôsledku toho sa zníži podiel pasívnej poľnohospodárskej pomoci premenenej na aktívnu pomoc na rozvoj vidieka. Peniaze by bolo lepšie investovať do začínajúcich podnikov vo vidieckych oblastiach než do pestovania plodín, ktoré už prináša slušný zisk.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), *písomne*. – (PT) Napriek vylepšeniam tejto správy, ku ktorým sme prispeli v neposlednom rade prijatím nášho návrhu na zvýšenie modulačnej výnimky z 5 000 EUR na 10 000 EUR, aby sme podporili väčšiu sociálnu spravodlivosť v platbách pomoci poľnohospodárom, ľutujeme, že ďalšie návrhy boli zamietnuté, hoci niektoré získali viac ako 200 hlasov, ako napríklad podpora výroby cukru na Azorských ostrovoch.

Tiež ľutujeme, že nebol prijatý návrh na zjednodušenie pomoci poľnohospodárom v objemoch do 1 000 EUR napriek tomu, že získal 175 hlasov. Bol by to býval spôsob boja proti nedostatku sociálnej citlivosti návrhu Komisie zjednodušením procesu a znížením byrokracie, ktorú Európska komisia vlastne využila ako zámienku na to, aby navrhla ukončenie pomoci nižšej ako 250 EUR ročne. Môže to poškodiť približne 90 000 drobných portugalských poľnohospodárov.

Preto aj napriek tomu, že sme na záver hlasovali proti tejto správe, stále bránime naše návrhy, pretože sa domnievame, že je to tá najlepšia cesta, ako podporiť portugalských poľnohospodárov a naše rodinné poľnohospodárske podniky.

Glyn Ford (PSE), *písomne*. – Európska parlamentná labouristická strana mala množstvo vážnych výhrad týkajúcich sa tejto správy, ktorá v súvislosti s poľnohospodárskou výrobou zachováva a zvyšuje rozdiely v rámci Európskej únie a na globálnej úrovni. Z hľadiska dnešného hlasovania, keď prešla séria pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov, ktoré posilnia a zhoršia túto situáciu, nemohol som po dôkladnejšom zvážení hlasovať za pozmenený a doplnený návrh, ani za návrh legislatívneho uznesenia napriek skutočnosti, že táto správa obsahuje ďalšie podrobné body, ktoré podporujem.

Duarte Freitas (PPE-DE), *písomne*. – (PT) Napriek tomu, že súhlasím s potrebou prehodnotiť režimy pre poľnohospodárov, myslím si, že návrhy Komisie zachádzajú omnoho ďalej, než je potrebné, a tak vážne ovplyvňujú príjmy poľnohospodárov, ktorí sú strážcami európskej vidieckej krajiny a zohrávajú veľmi dôležitú úlohu pri zabezpečovaní našej potravinovej nezávislosti.

Správa pána Capoulasa Santosa v mnohých ohľadoch zlepšuje návrh Komisie, najmä tým, že členským štátom dáva väčšiu flexibilitu pri stanovovaní minimálnych hraníc pre platby.

Preto som hlasoval za hranicu 10 000 EUR ročne pre uplatnenie modulácie, ktorá podporí mnohých drobných a stredných poľnohospodárov, a neuplatňovanie vyšších modulačných sadzieb v prípade družstiev a iných právnych subjektov tvorených niekoľkými poľnohospodármi, ktorí samostatne nedostanú viac ako 100 000 EUR, aby sme tak predišli nespravodlivému trestaniu poľnohospodárov.

Hoci to nie je ideálna správa – neumožňuje napríklad prerozdeľovať prostriedky z ďalšej modulácie – som spokojný s konečným výsledkom hlasovania v pléne, preto som hlasoval za toto legislatívne uznesenie.

Hélène Goudin a Nils Lundgren (IND/DEM), písomne. – (SV) Výbor Európskeho parlamentu pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka si ako zvyčajne zvolil inú cestu ako Komisia. Namiesto reformy spoločnej poľnohospodárskej politiky chce výbor zvýšiť dotácie a zaistiť, aby daňoví poplatníci zvýšili svoj vklad do hospodárstva.

Strana Júnový zoznam chce jednoznačne zakázať vývozné náhrady na poľnohospodárske výrobky a hlasovala za návrhy, ktoré to odporúčali. Myslíme si, že EÚ spôsobuje veľké škody v zahraničí dampingom poľnohospodárskych výrobkov v chudobných krajinách bez ohľadu na sociálne dôsledky.

Strana Júnový zoznam chce zrušiť spoločnú poľnohospodársku politiku a radi by sme poznamenali, že Európsky parlament našťastie nemá spolurozhodovaciu právomoc v oblasti poľnohospodárskej politiky EÚ. V opačnom prípade by EÚ spadla do pasce protekcionizmu a obrovských dotácií pre rôzne skupiny v rámci poľnohospodárskeho odvetvia.

Jean-Marie Le Pen (NI), písomne. – (FR) Pred významným rozpočtovým prelomom v roku 2013, ktorý môže predznamenať koniec SPP prostredníctvom pomalého opätovného prenosu na národnú úroveň, sa členské štáty snažia dosiahnuť dohodu o novej reforme SPP nasledujúcej po utajenej reforme z roku 2003.

Deklarovaným cieľom Komisie je ešte viac sa prispôsobiť trhu znížením priamych dotácií na rozvojové politiky životného prostredia a vidieka.

Reforma, bohužiaľ, nedokáže čeliť problémom, ktoré má Európa v oblasti poľnohospodárstva: nasýtenie deviatich miliárd ľudí do roku 2050, využívanie obmedzenej poľnohospodárskej pôdy, závislosť od cien napojených na špekulatívne obchody s poľnohospodárskymi surovinami a podobne.

Za týchto meniacich sa a neistých okolností musíme brániť výnimku, ktorú poľnohospodárstvu udelila Svetová obchodná organizácia, pretože poľnohospodárstvo a výroba potravín nie sú podnikateľskými aktivitami ako ostatné, ale sú neprenosnou výrobou vychádzajúcou z know-how a geniality generácií poľnohospodárov.

A čo ak by kontrola stavu SPP bola len prvým krokom k úplnej liberalizácii spoločnej poľnohospodárskej politiky bez regulácie a bez ochrannej siete?

Musíme pozorne sledovať a odmietnuť každú liberálnu zmenu v tejto otázke, čo však neznamená, že nebudeme konať.

Astrid Lulling (PPE-DE), písomne. – (DE) Nemám radosť z kompromisného riešenia Výboru pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka, no celkovo som spokojná. Podarilo sa nám odvrátiť najzávažnejšie škody, ktoré by boli našim poľnohospodárom spôsobili katastrofálne návrhy predložené Európskou komisiou, keďže sme zaistili, aby sa priame platby neznižili až o 13 % v rozmedzí rokov 2009 až 2013. Tieto priame platby, ktoré sú pre našich poľnohospodárov veľmi dôležité, by sa mali znížiť nanajvýš o 1 % v rokoch 2009 a 2010 a o 2 % v rokoch 2011 a 2012.

Ak si tieto finančné prostriedky nájdú cestu napríklad do fondu pre mlieko, ako sme navrhovali, aby sa z nich vyplácali prémie z pasienkov výrobcov mlieka, zníženie priamych príjmov bude menej bolestné. Cena mlieka opäť klesá, no výrobné náklady nie. Napríklad cena hnojív stúpla o 40 %. Pán komisár, bohužiaľ, opäť raz vytiahol do boja proti fondu pre mlieko.

Ak by sme aj neznižili priame platby poľnohospodárom do výšky 5 000 EUR alebo dokonca do výšky 10 000 EUR ročne, ako sa to žiada v pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhoch, ktoré idú nad rámec kompromisu navrhnutého Výborom pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka, na poľnohospodárov v Luxembursku to nebude mať výrazný účinok, pretože pod hranicu 10 000 EUR patria len poľnohospodárske podniky spravované na čiastočný úväzok. Našou prioritou musí byť obmedzenie týchto škrtov na minimum, inak v Luxembursku nebudú mať poľnohospodári na plný úväzok žiadnu budúcnosť, a to je neprijateľné.

David Martin (PSE), písomne. – Podporujem zvýšenie kvót na mlieko o 2 % v priebehu štyroch rokov, pretože sa domnievam, že nám tie 2 % poskytnú v budúcnosti to najhľadšie pristátie po zrušení systému kvót na mlieko v roku 2015.

Dimitrios Papadimoulis (GUE/NGL), písomne. – (EL) Hlasoval som proti správe pána Capoulasa Santosa o novom režime podpory poľnohospodárov v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky, pretože si myslím, že udržateľnosť poľnohospodárstva nemožno zaručiť na európskej úrovni. Odvetvie poľnohospodárstva musí byť skutočne financované, aby sa zaručila udržateľnosť tohto odvetvia a potravinová bezpečnosť Európy. Financovanie by sa však malo poskytovať z rozpočtu Spoločenstva a nemalo by znevýhodňovať drobných a stredných výrobcov napríklad prijímaním minimálnych limitov pomoci. Práve naopak, kritérium osobnej práce by malo mať prvoradú dôležitosť pre vyplácanie podpory a mala by sa stanoviť horná hranica podpory na jednu spoločnosť.

Systém krízového riadenia navrhovaný Komisiou však nepostačuje. Väčší význam by malo vytvorenie verejného záručného fondu založeného na financovaní z prostriedkov Spoločenstva, ktorý by slúžil na predchádzanie krízam a chorobám rastlín a poľnohospodárom by zaručoval minimálny príjem. Na záver, by som chcel dodať, že správa neobsahuje žiadny návrh na vytvorenie mechanizmov na riešenie zmeny klímy, ktorá priamo ovplyvňuje európskych poľnohospodárov.

Neil Parish (PPE-DE), písomne. – Konzervatívni poslanci hlasovali proti tejto správe, pretože ide o krok nesprávnym smerom. Myslíme si, že je veľmi dôležité, aby sa proces oddeľovania zahájený reformou v roku 2003 rozšíril na všetky odvetvia, čo by umožnilo poľnohospodárom vyrábať to, čo trh požaduje, a vytvoriť skutočné rovnaké podmienky. Táto správa sa bráni oddeľovaniu a dokonca sa pokúša zvrátiť už prijaté rozhodnutia, najmä zaradenie tabakového režimu do jednotných poľnohospodárskych platieb. Správa by uvítala predĺženie dotácií spojených s výrobou tabaku do roku 2012, a to jednoznačne nemôžeme akceptovať.

Správa tiež povoľuje príliš veľkú flexibilitu v používaní článku 68, my sa však obávame, že naruší trh, umožní viazané platby zadnými dvierkami a môže byť napadnutá Svetovou obchodnou organizáciou. Na záver by som chcel povedať, že vyňatie prvých 10 000 EUR z modulácie v spojení s veľmi nízkou mierou povinnej modulácie EÚ jednoducho nevytvorí dostatočné príjmy na silnú politiku rozvoja vidieka a neprimerane zasiahne poľnohospodárov Spojeného kráľovstva.

Luís Queiró (PPE-DE), *písomne.* – (PT) Rozprava o kontrole stavu spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP) ponúkla skvelú príležitosť na začatie dôkladnej diskusie o jej reforme, ktorá sa musí uskutočniť v roku 2013. Ak to máme úspešne zvládnuť, musíme postupovať obozretne, klásť dôraz na konkurencieschopnosť a tiež na rozmer životného prostredia a sociálny rozmer, rozvoj vidieka a potravinovú bezpečnosť.

Dohoda uzavretá medzi hlavnými politickými skupinami, za ktorú skutočne vďačíme odhodlaniu spravodajcu, pána Capoulasa Santosa, už teraz ponúka niektoré riešenia a prístupy, ktoré, dúfajme, Rada vezme do úvahy. Hoci toto v súčasnosti nie je oblasť na spolurozhodovanie, Parlament pracuje v tomto duchu a vlády by mali túto skutočnosť využiť.

Hlasoval som za tento balík pre dôležitosť výsledku dosiahnutého v rámci príspevku Spoločenstva na platby poistného a zachovanie nižších dotácií, ktoré sú v krajinách ako Portugalsko nesmierne dôležité. To isté platí aj o vyváženom riešení modulácie pri podpore rozvoja vidieka. V prípade kvót na mlieko sme, bohužiaľ, nedosiahli vyváženosť, ktorá by zabránila možnému poškodeniu výrobcov v regiónoch, ako napríklad v severnom a strednom Portugalsku a na Azorských ostrovoch.

Carl Schlyter (Verts/ALE), *písomne.* – (SV) Hlasoval som za odmietnutie tejto správy a za to, aby bola správa vrátená do výboru, pretože ešte väčšmi oslabila reformy predložené Komisiou, pritom aj tie mali primálny vplyv a boli príliš pomalé.

Olle Schmidt (ALDE), *písomne.* – (SV) Obrovské množstvo pomoci, ktoré EÚ poskytuje domácemu poľnohospodárstvu, je nemorálne a priam škodlivé. Táto pomoc škodí globálnej hospodárskej súťaži, ktorá je, ako vieme, predpokladom prosperity, opodstatňuje reformy, ktoré si odvetvie poľnohospodárstva vyžaduje a znižuje možnosť voľby nás, spotrebiteľov.

Návrh predložený Komisiou je dôležitý pre ďalšie liberalizačné opatrenia v súlade s reformami z roku 2003. Preto nemôžem hlasovať za tie zo správ pána Santosa, ktoré do značnej miery oslabujú návrh Komisie.

Marek Siwiec (PSE), *písomne.* – Dnes sa uskutočnilo dôležité hlasovanie. Bolo dôležité pre všetkých poľnohospodárov v Európskej únii. Niektorí poľnohospodári však nie sú takí silní ako ostatní, pretože zatiaľ nemali čas, aby sa prispôbili poľnohospodárskym štruktúram Európskej únie. Všetky svoje zdroje využili na vybudovanie udržateľných poľnohospodárskych podnikov, keď po roku 1989 dostali túto príležitosť.

Títo poľnohospodári nie sú veľkými výrobcami, akých poznáme z Francúzska a Nemecka; sú len drobní producenti. Pre našu krajinu, Poľsko, však majú mimoriadny význam. Potrebujeme ich, ak máme mať vidiek, kde budú chcieť ľudia v budúcnosti žiť a pracovať. Preto potrebujú našu zvláštnu podporu. Z tohto dôvodu som dnes hlasoval tak, aby som pomohol drobným výrobcam, teda výrobcam v Poľsku, a aby som im ukázal, že sa dnes i v budúcnosti môžu spoľahnúť na našu a moju podporu.

Silvia-Adriana Țicău (PSE), *písomne*. – (RO) Hlasovala som za správu o režimoch podpory pre poľnohospodárov v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky. Podporujem spoločnú poľnohospodársku politiku.

Európska únia musí podporiť poľnohospodárov poskytovaním priamych platieb a rozvíjaním vidieckej infraštruktúry. EÚ musí investovať do poľnohospodárstva, najmä v čase hroziacej globálnej potravinovej krízy. Podporila som pozmeňujúci a doplňujúci návrh 23, ktorý uznáva potrebu podpory výrazne klesajúceho chovu oviec na úrovni Spoločenstva.

Rovnako si myslím, že by členské štáty mali byť oprávnené použiť ako doplnok 5 % z vlastných stropov na podporu poľnohospodárstva či skupín výrobcov formou finančných príspevkov na výdavky súvisiace s platbami poistného. Mimoriadnu pozornosť musíme venovať drobným poľnohospodárom, práve preto som podporila pozmeňujúci a doplňujúci návrh 211, ktorý zavádza výnimku z dodatočného znižovania priamych platieb v prípade, že sú družstvá alebo skupiny poľnohospodárov vyplácané priamo, a ktorý sústreďuje dotácie na distribúciu k ich členom. Hlasovala som za pozmeňujúce a doplňujúce návrhy 114 a 118, ktoré umožňujú členským štátom použiť až 15 % ich národných stropov na dotačnú podporu poľnohospodárov, aby vykompenzovali konkrétne znevýhodnenia zasahujúce odvetvie mliekarenstva, rovnako ako aj producentov hovädzieho, teľacieho, jahňacieho a kozieho mäsa.

Georgios Toussas (GUE/NGL), *písomne*. – (EL) Nariadenia na uplatnenie kontroly stavu SPP sú rozhodným krokom k ovládnutiu poľnohospodárskej výroby monopolnými podnikateľskými skupinami s cieľom zvýšiť ich zisky. Súčasne pripravujú cestu pre totálny útok na už oslabené malé a stredné podniky v roku 2013.

Veľké podniky vyvíjajú tlak na rozsiahlejšiu a rýchlejšiu reformu SPP a na to, aby sa prispôbila pravidlám Svetovej obchodnej organizácie, aby tak nadnárodné spoločnosti mohli získať ešte viac pôdy, skonsolidovať suverenitu vlastnej výroby a predaja potravín a posilniť svoju pozíciu v rámci medzinárodnej hospodárskej súťaže.

Dôsledky SPP sú už viditeľné na drobných a stredných poľnohospodároch, najmä po oddelení pomoci od výroby reformou z roku 2003: opúšťanie poľnohospodárskych podnikov, pokles počtu vidieckeho obyvateľstva, kľčovanie, opúšťanie vidieka a negatívne účinky na životné prostredie.

Prejavujú sa tiež na pracovníkoch, ktorí čelia neúnosným nákladom spôsobeným vyššími cenami krmív a zvýšeným rizikám v súvislosti s verejným zdravím, ktoré vyplývajú z nebezpečných látok a pochybných surovín a výrobných postupov.

Sme dôrazne proti navrhovaným nariadeniam, ktoré odhaľujú protividiecky charakter SPP. Vyzývame drobných a stredných poľnohospodárov, aby sa pridali k zamestnancom v spoločnom boji proti protividieckej politike EÚ a kapitálu.

(Písomné vysvetlenie skrátene v súlade s článkom 163 rokovacieho poriadku.)

– **Správa: Luis Manuel Capoulas Santos (A6-0401/2008)**

Sylwester Chruszcz (NI), *písomne*. – (PL) Hlasoval som proti správe o nariadení Rady, ktorým sa mení a dopĺňa spoločná poľnohospodárska politika. Myslím si, že toto nariadenie nespĺňa očakávania mnohých skupín výrobcov a neznižuje priepasť medzi starými a novými štátmi Európskej únie. Dôrazne odsudzujem skutočnosť, že väčšina poslancov Parlamentu

nevníma problémy, ktorým čelí európske a poľské poľnohospodárstvo, ktoré potrebuje zmeny. Myslím si však, že trend zmien navrhovaných Európskou komisiou nemožno akceptovať.

Avril Doyle (PPE-DE), *písomne*. – V súvislosti so správou pána Santosa (A6-0401/2008) o kontrole stavu SPP musím objasniť, že hoci som hlasovala za túto správu, je tu jeden prvok SPP, konkrétne dotácie na pestovanie tabaku, ktorý nemôžem podporiť a ani som ho nikdy nepodporovala. Tabak je najviac dotovanou plodinou na hektár v EÚ.

Už od začiatku deväťdesiatych rokov 20. storočia EÚ každoročne minula 1 000 miliónov EUR na dotácie pre pestovateľov tabaku. Napriek úsiliu o zníženie týchto dotácií poľnohospodári pestujúci tabak stále dostávajú tabakové dotácie v stovkách miliónov (936 miliónov EUR v roku 2002). Toto je najvyššia podpora v porovnaní s ostatnými odvetviami poľnohospodárstva vytvárajúca zdeformované stimuly a vysokú mieru neefektívnosti. Je to nákladná politika, ktorá z hospodárskeho hľadiska nefunguje a poškodzuje dobré meno EÚ a odhaľuje čudernú rozpoltenosť v zdravotných cieľoch EÚ. Dotácie na tabak by sa mali úplne zrušiť (nie však pre jeho pestovateľov) a presmerovať do podpory zdravého poľnohospodárstva omnoho rýchlejšie, než sa v súčasnosti plánuje.

Lena Ek (ALDE), *písomne*. – (SV) Návrh Komisie na stiahnutie kvót na mlieko bol zmiernený prostredníctvom požiadavky na prehodnotenie, a to už v roku 2010. Väčšina navyše presadila zriadenie zvláštneho fondu pre mlieko. Myslím si, že táto správa by bola bývala lepšia, ak by sa nám podarilo prijať niekoľko pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov zameraných na väčšie prispôbenie trhu, ako napríklad výraznejšie zvýšenie kvót na mlieko. Bohužiaľ, žiadny z týchto pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov nebol prijatý, a preto som hlasovala proti tejto správe.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), *písomne*. – (PT) Ľutujeme, že naše návrhy boli odmietnuté. Pokúšali sme sa nimi o odlišnú spoločnú poľnohospodársku politiku založenú na poskytovaní podpory pre vyrábajúcich poľnohospodárov, aby sme tak bojovali proti nestabilite vo výrobných sektoroch v dôsledku cenových odchýlok, a na mechanizmoch trhovej regulácie zaručujúcich dôstojný príjem pre drobných a stredných poľnohospodárov s cieľom zabrániť úpadku vidieka a vyľudňovaniu mnohých regiónov.

Ľutujeme tiež, že bol zamietnutý náš návrh zameraný na zaručenie financovania verejného poistenia v členských štátoch Európskou úniou. Jeho cieľom bolo zaručiť poľnohospodárom minimálny príjem za určitých podmienok, ako sú pohromy veľkého rozsahu, napríklad suchá, búrky, krupobitie, lesné požiare či epizootické ochorenia.

Odmietame ohlásenie ukončenia systému kvót na mlieko, opätovné prenášanie spoločnej poľnohospodárskej politiky na národnú úroveň a pokračujúcu nespravodlivosť pri vyčleňovaní pomoci.

Vytrvalé bránenie návrhov Európskej komisie, aj keď s istými pozmeňujúcimi a doplňujúcimi návrhmi, neposkytuje dostatočne pevný základ na to, aby sme od Rady požadovali odlišné stanovisko.

Christofer Fjellner (PPE-DE), *písomne*. – (SV) Vo svojom návrhu robí Európska komisia niekoľko dôležitých krokov správnym smerom v súvislosti s vytvorením konkurencieschopnejšieho poľnohospodárskeho sektora prostredníctvom ďalšieho oddelovania pomoci a zrušenia povinného vyňatia pôdy z obrábania, dotovania vývozu, kvót na mlieko, pomoci výrobe a podpory trhu. Návrh tiež znamená presun finančných prostriedkov z priamej pomoci pre poľnohospodársku výrobu do rozvoja vidieka s dôrazom

na štyri prvoradé oblasti ako zmena klímy, obnoviteľná energia, hospodárenie s vodou a biodiverzita. Keďže Európsky parlament chcel vidieť menej reforiem a pomalšie zmeny, rozhodli sme sa podporiť pôvodný návrh Komisie a hlasovať proti zmenám zo strany Parlamentu.

Duarte Freitas (PPE-DE), písomne. – (PT) Napriek tomu, že súhlasím s tým, že úpravy spoločnej poľnohospodárskej politiky odporúčané Komisiou sú potrebné, myslím si, že v súvislosti s kvótami na mlieko návrh Komisie veľmi poškodzuje európske regióny, ktoré sú menej konkurencieschopné a ktoré sú do značnej miery závislé od sektora mlieka.

Preto sa domnievam, že rušenie kvót na mlieko prostredníctvom nariadenia (ES) č. 248/2008 sa nemalo začať a že by toto rušenie nemalo pokračovať tak, ako to navrhla Komisia a spravodajca prijal.

Správa pána Capoulasa Santosa obsahuje jeden pozitívny prvok v tom, že žiada prípravu správy v roku 2010 na analyzovanie situácie na trhu s mliekom.

Práve preto som nehlasoval proti tejto správe, pretože podporujem zmeny rafinácie cukru na Azorských ostrovoch, ktoré umožnia, aby v tomto regióne bez ďalších významných hospodárskych alternatív táto činnosť pokračovala.

Elisabeth Jeggle (PPE-DE), písomne. – (DE) V dnešnom hlasovaní o kontrole stavu spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP) som hlasovala proti správe o sektore mlieka. Myslím si, že bez analýzy trhu by sa kvóta nemala ďalej zvyšovať. Domnievam sa, že požiadavka Parlamentu na zvýšenie kvóty o 1 % v piatich fázach, ako to navrhla Komisia, vyšle úplne nesprávny signál.

S radosťou však vítam skutočnosť, že Parlament opäť raz vyslovil podporu fondu pre mlieko. Finančné prostriedky, ktoré budú ušetrené z rozpočtu poľnohospodárstva a najmä v sektore mlieka, budú účinným spôsobom odbremenenia tohto sektora a jeho reštrukturalizácie. Okrem toho podporujem žiadosť predloženú Komisii, Parlamentu a Rade, aby do 31. decembra 2010 vypracovali správu o trhu s mliekom, ktorá sa stane základom diskusie o ďalších opatreniach na kontrolu kvót na mlieko. Vítam tiež skutočnosť, že koncesia pre moduláciu bola zvýšená z 5 000 EUR na 10 000 EUR ročne. To znamená, že Parlament podporuje poskytovanie ďalšej podpory drobným poľnohospodárskym podnikom, väčšina ktorých sa nachádza v našich oblastiach Bádenska-Württemberska a Bavorska.

Neil Parish (PPE-DE), písomne. – Konzervatívni poslanci podporili pozmeňujúce a doplňujúce návrhy umožňujúce zvýšenie kvót na mlieko minimálne o 2 % ročne pred zrušením systému kvót v roku 2015 ako prostriedok na pripravenie pôdy pre liberalizovaný, trhovo orientovaný sektor mlieka. Nepodporili sme pozmeňujúce a doplňujúce návrhy zamerané na obmedzenie zvyšovania kvót. V konečnom dôsledku neboli prijaté žiadne významné pozmeňujúce a doplňujúce návrhy v tom či onom zmysle, čo znamená, že sme tu mali prakticky nezmenený návrh Komisie.

Hoci ročné zvýšenie o 1 % navrhnuté Komisiou považujeme za lepšie ako žiadne zvýšenie, stále si myslíme, že to bude príliš vážavý krok. Odmietame tiež nechotu správy zbaviť sa určitých viazaných platieb a opatrení na podporu trhu. V dôsledku toho sme hlasovali proti správe ako celku.

Silvia-Adriana Țicău (PSE), písomne. – (RO) Hlasovala som za správu o zmene a doplnení „nariadenia o úpravách spoločnej poľnohospodárskej politiky“. Podporila som pozmeňujúci

a doplnujúci návrh 4, ktorý umožňuje zvýšenie kvót na mlieko o 2 % v rokoch 2008 – 2009 a o 1 % v obchodných rokoch 2009 – 2010 a 2010 – 2011. To nám poskytne prvky potrebné na vhodné zhodnotenie situácie na trhu v sektore mlieka. Podporila som aj skutočnosť, že v prípadoch, kde to situácia na trhu s mliekom v príslušnom obchodnom roku umožní, 12 nových členských štátov bude môcť zvýšiť kvóty na mlieko. V tejto súvislosti musíme zaručiť, aby bolo rozhodnutie na zmenu a doplnenie kvóty na mlieko prijaté v správny čas pred začiatkom daného obchodného roka (do 1. apríla príslušného roka).

– **Správa: Luis Manuel Capoulas Santos (A6-0390/2008)**

Andreas Mölzer (NI), *písomne*. – (DE) Platby z Európskeho poľnohospodárskeho fondu majú poskytnúť podporu poľnohospodárom, aby zaistili, že vidiek zostane z hľadiska poľnohospodárstva a životného prostredia v dobrom stave. Zatiaľ čo na potraviny vyrábané v EÚ sa vzťahujú prísne nariadenia, tovar dovážaný za smiešne ceny týmto nariadeniam nepodlieha. Okrem toho kvóty na mlieko, ktoré sme zvýšili, v roku 2015 úplne skončia, čo povedie k prepadu cien mlieka a drobní poľnohospodári sa tak ocitnú vo veľkých problémoch. Napokon reťazce supermarketov ako Hofer dostávajú dotácie EÚ a ďalej zvyšujú tlak na domácich poľnohospodárov napríklad využívaním mlieka ako stratového tovaru.

Najviac tým utrpia drobní poľnohospodári vo vidieckych oblastiach, ktorí sú závislí od výroby mlieka, nemajú však príležitosť vyrábať mlieko vo veľkom. Spotrebitelia musia platiť za mlieko a potraviny vyššie ceny, no nič z týchto dodatočných finančných prostriedkov sa nevracia späť k drobným výrobcam. Účinky pádu cien však pocítia práve títo poľnohospodári. To sa musí zmeniť, inak budeme závislí od dovozu potravín, pretože obrovské množstvo poľnohospodárov opustí pôdu. Naši poľnohospodári závisia od dotácií, a preto som hlasoval za správu pána Capoulasa Santosa.

Silvia-Adriana Țicău (PSE), *písomne*. – (RO) Hlasovala som za správu o podpore rozvoja vidieka poskytovanej z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV). Hlasovala som za pozmeňujúci a doplnujúci návrh 24, ktorý špecifikuje pomoc pri začatí činnosti mladých poľnohospodárov vo výške 75 000 EUR. Táto sa môže vyplácať v podobe jednej prémie až do výšky 50 000 EUR alebo v podobe bonifikácie úrokov, ktorých kapitalizovaná hodnota nesmie presiahnuť 50 000 EUR. Pri využití oboch foriem podpory spolu nesmie celková suma presiahnuť 75 000 EUR.

Hlasovala som aj za pozmeňujúci a doplnujúci návrh 12 na zabezpečenie primeraného financovania programov rozvoja vidieka, ktorým by sa mala zlepšiť pružnosť umožňujúca využiť na tento účel v rámci členského štátu aj nevyčerpané prostriedky zo štrukturálnych fondov.

– **Správa: Luis Manuel Capoulas Santos (A6-0377/2008)**

Andreas Mölzer (NI), *písomne*. – (DE) Samozrejme, je dôležité, aby boli rôzne oblasti politiky navzájom koordinované, toto by sa však nemalo obmedzovať len na financovanie. V EÚ máme pocit, že pravá ruka nevie, čo robí ľavá. Podporujeme dopravu tovarov po celej Európe a následne podporujeme opatrenia na ochranu životného prostredia, aby sme bojovali proti negatívnym účinkom tejto dopravy. Ďalším príkladom je podpora výroby tabaku, ktorá sa uskutočňuje v rovnakom čase ako opatrenia na zníženie jeho spotreby.

Rovnaká zásada platí pre vidiecke oblasti. Na jednej strane tu máme fondy na dodatočné dotácie, na strane druhej, v dôsledku požiadaviek Maastrichtskej zmluvy a bezhraničného nadšenia pre privatizáciu, sa infraštruktúra mimo hlavných najľudnatejších centier rozpadáva a vidiecke oblasti sú čoraz izolovanejšie. Ak dôjde k predpokladanej privatizácii rakúskej pošty, do desiatich rokov budú pošty mimo veľkých miest vzdialené najmenej 20 kilometrov od seba. Vidiecke oblasti sa čoraz viac stávajú miestom, kde žijú starí ľudia. Odstránenie tohto dôležitého miesta kontaktu starých ľudí povedie k ich väčšej izolácii, netýka sa to však len starých ľudí. Redukcia infraštruktúry postihne najmä sociálne znevýhodnených ľudí a ľudí s oslabenou pohyblivosťou. Hlasoval som za túto správu v nádeji, že vytvorí základ pre lepšie koordinované budúce stratégie a bude bojovať proti negatívnemu vývoju.

Dumitru Oprea (PPE-DE), písomne. – (RO) Hlasoval som za správu pána Capoulasa Santosa. Jedným z dôvodov, pre ktoré som za ňu hlasoval, je skutočnosť, že osobitne v období krízy patrí poľnohospodárstvo medzi oblasti, ktorým je potrebné venovať mimoriadnu pozornosť.

Spotreba počas takýchto období vo všeobecnosti klesá. Investície do poľnohospodárstva preto musia byť zamerané na znižovanie prevádzkových nákladov, ktoré sa však nesmie dotknúť kvality poľnohospodárskych výrobkov. Nazdávam sa tiež, že v nadchádzajúcom období by sme mali preskúmať a stanoviť skutočnú hodnotu poľnohospodárskych výrobkov. V opačnom prípade totiž stále viac poľnohospodárov prestane obrábať pôdu v situácii, keď už nebudú schopní predávať svoje výrobky za realistické ceny. Časté sú prípady, keď cena poľnohospodárskej výroby nepokrýva ani vložené investície. Na druhej strane nesmieme zabúdať, že v odvetví poľnohospodárstva je potrebné identifikovať a používať alternatívne palivá, ktoré sú pre celý svet strategickou oblasťou.

Táto správa je dôležitá vzhľadom na otázky, ktoré nastoľuje. Poľnohospodárstvo musí figurovať medzi prioritami EÚ.

9. Opravy hlasovania a zámery pri hlasovaní: pozri zápisnicu

(Rokovanie bolo prerušené o 13.05 hod. a pokračovalo o 15.00 hod.)

PREDSEDÁ: PÁN MARTÍNEZ MARTÍNEZ

podpredseda

10. Schválenie zápisnice z predchádzajúceho rokovania: pozri zápisnicu

11. Podmienky vstupu a pobytu štátnych príslušníkov tretích krajín na účely vysokokvalifikovaného zamestnania – Zjednotený postup vybavovania žiadostí o povolenie na pobyt a na prácu

Predsedaajúci. – Ďalším bodom programu je spoločná rozprava o nasledujúcich správach:

– správa A6-0432/2008 pani Klamtovej v mene Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci o návrhu smernice Rady o podmienkach vstupu a pobytu štátnych príslušníkov tretích krajín na účely vysokokvalifikovaného zamestnania (KOM(2007)0637 – C6-0011/2008 – 2007/0228(CNS)),

– správa A6-0431/2008 pána Gauberta v mene Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci o návrhu smernice Rady o zjednotenom postupe vybavovania žiadostí o jednotné povolenie na pobyt a na prácu na území členského štátu vydávané pre štátnych príslušníkov tretích krajín a o spoločnom súbore práv pre pracovníkov z tretích krajín s oprávneným pobytom v členskom štáte (KOM(2007)0638 – C6-0470/2007 – 2007/0229(CNS)).

Príslušný útvar Parlamentu ma informoval, že pani Klamtovej zomrel otec, a preto nie je prítomná. Samozrejme, pani Klamtovej vyjadrujeme úprimnú sústrasť a ďakujeme pánovi Weberovi, že v tejto rozprave na seba prevzal zodpovednosť spojenú s úlohou spravodajcu.

Manfred Weber, *spravodajca*. – (DE) Vážený pán predsedajúci, pán podpredseda, dôvod, pre ktorý dnes vystupujem, už bol spomenutý. Pani Klamtová totiž stratila blízkeho príbuzného. Radi by sme jej vyjadrili úprimnú sústrasť.

Na úvod by som chcel pani spravodajkyňu vyjadriť vďaka za vynikajúcu spoluprácu v tejto oblasti. Ako viete, správu vypracovali v úzkej spolupráci Výbor pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci a Výbor pre zamestnanosť a sociálne veci Európskeho parlamentu v rámci procesu prehlbovania spolupráce. Z tohto dôvodu by som rád poďakoval kolegom poslancom, ktorí sa na vypracovaní správy zúčastnili, a tiež tieňovým spravodajcom Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci. Pani spravodajkyňa by tiež chcela osobitne poďakovať francúzskemu predsedníctvu, s ktorým v posledných mesiacoch udržiavala úzke kontakty. Ako poslanec Európskeho parlamentu by som však ešte raz rád zdôraznil, že by bolo lepšie, keby bola dohoda na úrovni veľvyslancov uzavretá až po rokovaníach v Európskom parlamente. Bol by to potešujúci signál úzkej spolupráce.

Aby som sa vyjadril k téme: o vysokokvalifikovaných pracovníkov súťažíme s krajinami celého sveta. S podielom 1,72 % na celkovej pracovnej sile je Európska únia ďaleko za všetkými svojimi konkurentmi. Austrália, Kanada, Spojené štáty a dokonca aj Švajčiarsko majú vyšší podiel vysokokvalifikovaných pracovníkov na pracovnej sile. V súťaži o najlepšie a najinteligentnejšie mozgy máme v Európskej únii nevýhodnú štartovaciu pozíciu. Všetci vieme, že táto otázka zohráva rozhodujúcu úlohu v súvislosti s našou budúcnosťou a schopnosťou našich národných hospodárstiev zavádzať inovácie.

Pomocou ôsmich kompromisných pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov dokázala pani Ewa Klamtová dospieť k dohode o základných kritériách s ostatnými skupinami v Parlamente. Správa pani Ewy Klamtovej, na ktorej sa dohodol Výbor pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci, obsahuje hlavné kritériá prijímania vysokokvalifikovaných pracovníkov z tretích krajín. Prvým hľadiskom je definovanie „vysokokvalifikovaných pracovníkov“ – a tu ide o otázku vyplácanej mzdy. Do pôsobnosti smernice patria na jednej strane osoby s vysokoškolským vzdelaním a na strane druhej osoby s minimálne piatimi rokmi porovnateľnej odbornej praxe. Komisia pôvodne navrhovala trojročnú odbornú prax. Európsky parlament šiel o krok ďalej aj pri platovom kritériu. Dolná platová hranica by mala byť 1,7-násobok priemernej hrubej ročnej mzdy. Rada sa rozhodla pre koeficient 1,5. Rád by som preto zdôraznil, že Európsky parlament vyzýva na vyššiu úroveň definície „vysokokvalifikovaných pracovníkov“.

Ďalším bodom je otázka úniku mozgov, ktorá predstavuje dôležité hľadisko. Ako by sme mali pristupovať k tomuto problému? Nemali by sme zamestnávať vysokokvalifikovaných pracovníkov z tretích krajín, kde ich zúfalo potrebujú. Ak je únik mozgov skutočným problémom, žiadosť o modrú kartu je možné zamietnuť. Musíme však byť čestní aj sami

voči sebe. Hoci berieme problém úniku mozgov vážne, súťažíme na celosvetovom trhu, a preto musí byť modrá karta časovo obmedzená.

Samozrejme, pri získavaní vysokokvalifikovaných pracovníkov do Európy nehrajú významnú úlohu len administratívne faktory. Dôležité sú aj kultúrne otázky, napríklad otvorenosť prisťahovalectvu a získavaniu najkvalitnejších ľudí. Musíme však mať na zreteli pridanú hodnotu, ktorú môže modrá karta priniesť do Európy. Po prvý raz sa nám podarilo vytvoriť štandardizovaný systém prijímania, ktorý pokrýva celú Európu. To predstavuje skutočnú pridanú hodnotu.

Zajtrajšie hlasovanie je pre nás významné aj z toho dôvodu, že sme predložili špeciálny pozmeňujúci a doplňujúci návrh, ktorý zdôrazňuje uprednostňovanie Spoločenstva. Znamená to, že keď sú k dispozícii európski pracovníci s kvalifikáciou na príslušnú prácu, musia byť uprednostnení pred vydaním modrej karty. Mali by sme tiež zdôrazniť, že na tom sme sa všetci zhodli, a zabezpečiť, aby o tom boli domovské krajiny informované; hoci sme zaviedli štandardizovaný postup, nechceme stanoviť žiadne európske kvóty. Inými slovami, nechceme špecifikovať, aká by mala byť úroveň prisťahovalectva. To musí a malo by zostať v právomoci jednotlivých štátov. V mene pani spravodajkyne by som ešte raz chcel poďakovať všetkým zúčastneným. Dúfam, že zajtrajší výsledok bude rovnako dobrý ako ten, ktorý sme už dosiahli vo Výbore pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci.

Patrick Gaubert, *spravodajca*. – (FR) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, veľmi ma teší, že predmetom našej dnešnej legislatívnej rozpravy je zákonné prisťahovalectvo. Môžeme sa tu tak totiž zúčastniť na rozprave, ktorá nie je zameraná alebo už nie je zameraná na kriminalizáciu nezákonného prisťahovalectva, ale ktorá oprávnené zdôrazňuje pozitívne aspekty a významný prínos zákonného prisťahovalectva pre naše európske podniky.

V momentálnych demografických súvislostiach je dôležité Európanom pripomenúť významný prínos prisťahovalectva k hospodárskej prosperite a rozvoju Európskej únie. Najnovšie demografické predpovede, ktoré máme k dispozícii, poukazujú na významné riziká v súvislosti so systémami dôchodkového, zdravotného a sociálneho zabezpečenia.

Zoči-voči tejto situácii prijala Európska únia jasné rozhodnutie: presadzovať spoločnú prisťahovaleckú politiku podporou zákonného hospodárskeho prisťahovalectva účinne riadeného v súlade s požiadavkami vnútroštátnych trhov. Preto dnes máme rozpravu o dvoch pragmatických legislatívnych textoch s veľkým vplyvom, ktoré majú splňať požiadavky na zamestnanie jasne vymedzené členskými štátmi.

Súčasným prijatím oboch týchto textov vysiela Európsky parlament jasný signál otvorenosti, ktorý musíme plne využiť na to, aby sme verejnosti – svojim spoluobčanom – a tretím krajinám vysvetlili pozitívne opatrenia, ktoré prijímame v súvislosti s prisťahovalectvom. Nesmieme sa hanbiť za svoje rozhodnutia v tejto oblasti a nepotrebujeme v tomto smere lekcie od predstaviteľov tretích krajín, ktorí nie sú schopní viesť primeranú politiku tak, aby ich obyvatelia nemuseli riskovať svoje životy na ceste za lepšími podmienkami v Európe.

Zameriam sa na smernicu o zjednotenom postupe, pre ktorú som spravodajcom. Po prvé, návrh vytvára systém jednotného kontaktného miesta pre štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí chcú mať pobyt v členskom štáte, aby tam mohli pracovať. Ustanovuje zjednotený postup vybavovania žiadostí, ktorý je jednoduchší, kratší a rýchlejší pre zamestnávateľa i migranta. Cieľom je skrátiť byrokratické postupy a zjednodušiť

administratívne kroky. Tento postup a jednotné povolenie budú znamenať aj zjednodušenie kontroly platnosti povolenia pre štátnu správu i zamestnávateľov.

Po druhé, návrh smernice zabezpečí v niektorých oblastiach rovnaké zaobchádzanie všetkým štátnym príslušníkom tretích krajín. Uznanie základných sociálnych a hospodárskych práv prisťahovalcov s oprávneným pobytom na území Európskej únie a nových prichádzajúcich migrantov prispeje k zlepšeniu ich integrácie, a teda bude viesť k lepšej sociálnej súdržnosti.

Rovnaké zaobchádzanie sa týka pracovných podmienok, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, vzdelávania, odbornej prípravy, uznávania kvalifikácie, sociálneho zabezpečenia vrátane zdravotnej starostlivosti, vývozu vyplácaných dôchodkov, prístupu k tovarom a službám a daňových výhod.

Samozrejme, naplánované sú aj realistické obmedzenia, no musíme zabezpečiť, aby neboli významnejšie než plánovaný rozsah modrej karty. Je potrebné brať do úvahy záujmy prisťahovalcov a chrániť ich práva. Čísla totiž ukazujú, že miera nezamestnanosti prisťahovalcov je vyššia než miera nezamestnanosti občanov Európskej únie, že ich zamestnanie je často neisté a schopnosť naučiť sa jazyk hostiteľskej krajiny predstavuje i naďalej významnú bariéru.

Dva texty navrhnuté Komisiou, a pri tejto príležitosti tliekam ich zdravému rozumu, zodpovedajú nášmu ponímaniu prisťahovaleckej politiky ako primerane prísnej a ľudskej politiky. Chcel by som tiež poďakovať Rade a francúzskemu predsedníctvu za mimoriadne a veľmi pohotové kroky, ktorými vydláždili cestu rýchlemu prijatiu týchto dvoch dokonale sa dopĺňajúcich textov.

Jean-Pierre Jouyet, *úradujúci predseda Rady*. – (FR) Vážený pán predsedajúci, vážení páni spravodajcovia Manfred Weber a Patrick Gaubert, vážení poslanci, vážené poslankyne, vážený pán podpredseda Komisie Barrot, chcel by som poprosiť pána Webera, aby vyjadril našu sústrasť a hlbokú ľútosť pani Klamtovej, ktorá, samozrejme, nemôže byť prítomná.

Takmer pred štyrmi rokmi, v januári 2005, ohlásila Európska komisia dôležitú diskusiu o vyhlídkach aktívnej európskej politiky hospodárskej migrácie. Upozornila, že odpor a výhrady sú ešte stále časté a na dosiahnutie konsenzu v tomto smere je ešte potrebné rozsiahle úsilie. Pán Patrick Gaubert na to poukázal. Zdôraznil tiež, aké prekvapivé bolo uvedomiť si, ako sa odvtedy zmenili názory. Hospodárska migrácia sa stala prvým pilierom spoločnej prisťahovaleckej politiky, ktorú sa členské štáty rozhodli prijať schválením Európskeho paktu o prisťahovalectve a azyle na zasadnutí Európskej rady 16. októbra.

Európsky parlament dnes bude v pléne hlasovať o prvých dvoch textoch Spoločenstva, ktoré ustanovujú spoločné nástroje hospodárskej migrácie. Prvý z nich, modrá karta, umožní celej Európe prístup k vysokokvalifikovaným pracovníkom a zaručí súbor práv a administratívnych výhod.

Druhý nástroj, jednotné povolenie, v ktorom sa spájajú povolenie na pobyt a povolenie na prácu, výrazne obmedzí administratívne ťažkosti pre všetky osoby, ktoré prichádzajú do Európskej únie za legálnou prácou, a zaručí im súbor práv v celej Únii.

Tieto dva texty sú dôkazom toho, že Únia je skutočne odhodlaná podporovať zákonné prisťahovalectvo, ako zdôraznili páni spravodajcovia, že chce uľahčiť život štátnym príslušníkom tretích krajín s oprávneným pobytom na našom území, skrátka – že to nie je „pevnosť Európa“, ktorú by si niektorí ľudia želali.

Aj ja by som rád vzdal hold práci, ktorú odviedli spravodajcovia pri vypracovaní týchto dvoch návrhov. Ich práca otvorila dvere veľmi aktívnej spolupráci – čo s potešením zdôrazňujem – medzi Radou a Európskym parlamentom počas celého trvania prác.

V prvom rade sa budem venovať problematike modrej karty. Menej než rok po predložení návrhu Komisie sa Rade podarilo definovať všeobecný prístup. Vzhľadom na pravidlo jednomyselnosti to nebola ľahká úloha. Vďaka vynikajúcej spolupráci, ktorú sme mali s pani Klamtovou, Rada vzala do úvahy mnohé oblasti diskutované v Európskom parlamente, či už išlo o definovanie možných držiteľov karty, podmienky jej vydávania, pozornosť venovanú etickému spôsobu náboru, možnosti okružnej migrácie, odstránenie diskriminácie založenej na veku alebo nevyhnutnú pružnosť, pokiaľ ide o platnosť karty.

V jednom bode sa stanoviská Európskeho parlamentu a Rady výrazne líšia, a tým je otázka mzdového kritéria. Rada prijala nižší prah s možnosťou ďalších výnimiek pre odvetvia trpiace nedostatkom pracovníkov, čím sa výhody modrej karty stávajú dostupnými pre viacerých ľudí. Vzhľadom na predložené návrhy dúfam, že Európsky parlament bude môcť akceptovať stanovisko Rady, a tým rozšíri rozsah pôsobnosti modrej karty.

Táto práca je prísľubom úspechu, ktorý vyšle našim európskym spoluobčanom trojaký signál: signál, že Európa je odhodlaná organizovať možnosti zákonnej migrácie predovšetkým na pracovné účely. Ide naozaj o prvý text v súvislosti s týmto osobitným cieľom. Bude to aj signál reaktívnosti európskej integrácie, ktorej symbolom sa stane európska modrá karta umožňujúca skutočnú mobilitu vysokokvalifikovaných štátnych príslušníkov tretích krajín a ich rodinných príslušníkov v rámci Európy v súlade s právomocami jednotlivých členských štátov, pretože členské štáty budú mať, samozrejme, i naďalej kontrolu nad svojimi trhmi práce. Tretie posolstvo sa týka významu, ktorý Únia pripisuje podpore priťahovania zručností a talentov v momentálnom globalizovanom svete v súlade s úsilím vynaloženým na stimulovanie konkurencieschopnosti Európy v rámci lisabonskej stratégie.

Týmto spôsobom Európska únia zladuje túžbu zvýšiť svoju príťažlivosť s vernosťou záväzku podporovať rozvoj najchudobnejších krajín. Rada zabezpečila, aby smernica obsahovala celý rad návrhov zameraných na predchádzanie a obmedzovanie úniku mozgov. Rád by som to tu slávnostne vyhlásil a, samozrejme, vrátim sa k tomu v reakcii na jednotlivé prejavy, ktoré určite prednesiete, pretože som si vedomý, že vám úplne oprávnene záleží na účinnej a vyrovnanej spolupráci s krajinami pôvodu, predovšetkým africkými krajinami.

Teraz sa budem venovať smernici ustanovujúcej jednotné povolenie, v ktorom sa spájajú povolenie na pobyt a povolenie na prácu. Aj to je dôležitý text, ktorý výrazne zjednodušuje hospodársku migráciu v zákonnom, transparentnom, reaktívnom a predvídateľnom kontexte a zároveň skracuje administratívne postupy, ktoré sú príliš často prekážkou migrácie potrebnej na zabezpečenie hospodárskej a demografickej rovnováhy Únie. Tento text zavádza predovšetkým spoločný súbor práv pre pracovníkov z tretích krajín, ktorí v Európskej únii legálne pracujú a majú v nej oprávnený pobyt.

Pôvodné prijatie tejto smernice neumožňovalo plánovať významný pokrok v blízkej budúcnosti. Práce uskutočnené v súvislosti s modrou kartou však postupne umožnili pripraviť pôdu v tejto zložitej oblasti. Predsedníctvo vynaložilo všetko úsilie na dosiahnutie čo najvýraznejšieho pokroku pri dokončovaní tohto návrhu a, prirodzene, čo najviac zohľadnilo stanoviská Parlamentu.

Práca na tomto texte pokročila a veríme, že jeho hlavné prvky budú stanovené do konca decembra. Ministri návrh prvýkrát preskúmajú na zasadnutí Rady pre spravodlivosť a vnútorné veci 27. a 28. novembra. Je úplne jasné, že silný signál vyslaný Európskym parlamentom v súvislosti s potrebou a pridanou hodnotou tohto textu posilní hnutie, ktoré sa začína rysovať a ktoré môže vydláždíť cestu definitívnemu prijatiu tejto smernice, ktorá jednoznačne zjednodušuje život migrantov.

Jacques Barrot, *podpredseda Komisie*. – (FR) Vážený pán predsedajúci, aj ja by som sa chcel čo najsrdečnejšie poďakovať spravodajcom: pani Klamtovej – a rád by som sa pripojil k vyjadreniu sústrasti, ktoré jej adresoval pán Jouyet – a, samozrejme, pánovi Patrickovi Gaubertovi. Ich správy sú veľmi kvalitné. Ďakujem aj dvom spravodajcom z Výboru pre zamestnanosť a sociálne veci, pani Jelevovej a pánovi Masielovi. Ďakujem tiež pánovi Manfredovi Weberovi, ktorý zastúpil pani Klamtovú.

Navrhované dve smernice sú prvé zo série, ktorú Komisia ohlásila v roku 2005 vo svojom akčnom pláne zákonnej migrácie. Nie sú významné len pre samotných migrantov, ale aj pre naše členské štáty a ich podniky. Aby som sa pripojil k slovám pána Patricka Gauberta a k prejavu, ktorý ste pred chvíľou predniesli, vážený pán Jouyet, ukazujú skutočný význam paktu o prisťahovalectve a azyle, ktorý bol uzavretý počas francúzskeho predsedníctva, a dokazujú, že pakt je skutočne vyvážený a vyjadruje aj túžbu Európanov otvoriť sa migračným tokom, ktoré môžu byť mimoriadne užitočné a osvedčujú sa ako veľmi pozitívne pre budúcnosť našej európskej spoločnosti.

Tieto dva texty nám teda umožňujú ukázať tvár otvorenej Európskej únie vítajúcej občanov tretích krajín, ktorí tak v nej môžu legálne bývať a pracovať na ľubovoľnej úrovni, pre ktorú majú kvalifikáciu, a, samozrejme, mať pritom plné práva. Sú tiež dôkazom schopnosti Európskej únie dohodnúť sa na spoločných nástrojoch hospodárskeho prisťahovalectva, a tak nájsť primeranú rovnováhu medzi očakávaniami spoločnosti, právami migrantov a potrebami ich krajiny pôvodu.

Začnem s horizontálnym nástrojom, smernicou o jednotnom povolení a právach migrujúcich pracovníkov. Som rád, že hrubé rysy pôvodného návrhu Komisie boli potvrdené, najmä pokiaľ ide o zjednotený postup, jednotné povolenie pre občanov tretích krajín, ktorí sú prijímaní ako pracovníci, a spoločný súbor práv pre všetkých, pre všetkých legálne pracujúcich migrantov bez ohľadu na prvotný dôvod ich pobytu.

Je absolútne nevyhnutné zabezpečiť, aby všetci legálne pracujúci občania tretích krajín mali rovnaký minimálny súbor práv vo všetkých členských štátoch. Myslím, že je to v súlade so všetkými hlavnými európskymi zásadami v oblasti základných práv.

Vaša správa, vážený pán Gaubert, navyše navrhuje nové alebo doplnkové prvky, ktoré Komisia môže podporiť. Rád by som spomenul najmä tri pozmeňujúce a doplňujúce návrhy: pozmeňujúci a doplňujúci návrh udeliť dočasné povolenie na pobyt v prípade, že úrady meškajú s preskúmaním žiadosti o obnovenie, pozmeňujúce a doplňujúce návrhy posilňujúce procesné práva a napokon pozmeňujúce a doplňujúce návrhy ustanovujúce možnosť predložiť žiadosť o jednotné povolenie v prípade, že daná osoba už má v členskom štáte oprávnený pobyt.

Komisia chápe a má rovnaký názor na želanie Európskeho parlamentu odstrániť všetky obmedzenia v článku, ktorý ustanovuje rovnaké zaobchádzanie. Obraciam sa na predsedníctvo a, samozrejme, dúfam, že Rada ukáže svoju otvorenosť voči všetkým týmto pozmeňujúcim a doplňujúcim návrhom, ak to len bude možné.

Teraz sa dostávam k európskej modrej karte navrhutej v správe pani Klamtovej, ktorú nám pripomenul pán Weber. Cieľom európskej modrej karty je zvýšiť príťažlivosť Únie, zlepšiť jej schopnosť prilákať vysokokvalifikovaných pracovníkov z tretích krajín, aby zákonné prisťahovalectvo mohlo ako doplnok lisabonskej stratégie prispieť k posilneniu konkurencieschopnosti nášho hospodárstva.

Správa predložená Parlamentu podporuje Komisiu, pokiaľ ide o naliehavú potrebu zavedenia tohto spoločného systému v Európe. Komisia sa preto ochotne pripája k záverom správy, no s niekoľkými výhradami. Po prvé, Komisia jednoznačne podporuje pozmeňujúce a doplňujúce návrhy, ktoré zvyšujú príťažlivosť systému, napríklad návrhy zamerané na odstránenie všetkých obmedzení rovnakého zaobchádzania a prístupu na trh práce po dvoch rokoch od získania modrej karty. Po druhé, začlenenie utečencov do kategórie osôb s oprávneným pobytom, ktoré môžu využívať tento systém. Táto možnosť v pôvodnom návrhu chýbala, ale považujeme ju za prínosnú v každom ohľade, či už politickom, humanitárnom alebo hospodárskom.

A napokon zachovanie kritéria odbornej praxe pre niektoré povolania. Najmä v odvetví nových technológií má osoba s praxou a schopnosťami väčšiu cenu než akékoľvek diplomy.

Naopak, Komisia nemôže akceptovať pozmeňujúci a doplňujúci návrh obmedzujúci vydávanie modrej karty na občanov krajín, s ktorými má Únia podpísané dohody. Pravdaže, tento pozmeňujúci a doplňujúci návrh je zameraný na zníženie negatívneho vplyvu na rozvojové krajiny, ale Komisia je presvedčená, že by to viedlo k príliš reštriktívnemu uplatňovaniu smernice. Navyše, hrozilo by riziko diskriminácie vysokokvalifikovaných migrantov, ktorí by tak mohli využívať vnútroštátne systémy, nad ktorými nemá Komisia ani Parlament žiadnu kontrolu.

Podobne mám výhrady aj voči zavedeniu možnosti výnimky z práva na okružnú migráciu. Úprimne povedané, ide skôr o nesúhlas než o výhradu. Možnosť návratu do krajiny pôvodu na dva roky bez straty postavenia osoby s povolením na dlhodobý pobyt je nevyhnutná, ak chceme umožniť výmenu pracovníkov napríklad medzi univerzitami a nemocnicami alebo povzbudiť diaspóru, aby sa angažovali v rozvoji svojich krajín pôvodu. Bolo by to obmedzenie okružnej migrácie, ktorú chceme stále viac rozvíjať.

A nakoniec ešte pár slov o zjavnej potrebe brať na zreteľ stav trhu práce. Ako pán Manfred Weber pripomenul, máme Európu, ktorej pracovné trhy sú oddelené, a je na jednotlivých štátoch, aby určili, koľko prisťahovalcov môže byť prijatých. Samozrejme, nesmieme zabudnúť na to, že v oblasti trhu práce existuje povinnosť prijať všetkých európskych občanov z iných členských štátov.

Na záver sa obraciam na predsedníctvo, na pána Jeana-Pierra Jouyeta, s nádejou, že stretnutie ministrov na zasadnutí Rady na budúci týždeň si podľa možnosti zoberie čo najviac z pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov Európskeho parlamentu, ktoré bezpochyby prinášajú pridanú hodnotu. Dúfam tiež, že do konca roka budeme môcť ukázať, že táto Európa sa vôbec neuzatvára do seba, ale chce sa otvoriť týmto migračným tokom, pričom sa chceme stále viac posúvať smerom k spoločnému riadeniu migračných tokov s prisťahovaleckými krajinami.

(potlesk)

Danutė Budreikaitė, spravodajkyňa Výboru pre rozvoj požiadaneho o stanovisko. – (LT) S návrhom modrej karty sa spája nádej, že do Európy sa podarí prilákať kvalifikovanú pracovnú silu, ktorá bude mať podmienky na dočasný, ale zároveň aj na dlhodobý pobyt.

V návrhu sa uvádza, že nebude dochádzať k úniku mozgov, ale skôr k ich návratu – k cirkulácii. Je to málo pravdepodobné.

Ako sa návrh javí v rámci politiky rozvojovej spolupráce?

So zavedením modrej karty stratia rozvojové krajiny odborníkov, na vzdelávaní ktorých sa podieľala aj EÚ, najmä v najcitlivejších oblastiach – školstve a zdravotníctve. Nedostatok týchto odborníkov bude možno potrebné zaplniť dobrovoľníkmi z našich krajín.

Spojené kráľovstvo, Írsko a Dánsko sa navyše nezúčastňujú na systéme modrej karty, ktorého etika spočíva v nepozývaní odborníkov z citlivých sektorov rozvojových krajín. V takomto prípade sa iniciatívy na podporu rozvojových krajín javia ako falošné. Podnikateľské záujmy sú zjavne stále v prevahe.

Modrá karta môže rozvojovým krajinám v skutočnosti spôsobiť veľké intelektuálne škody.

Jan Tadeusz Masiel, *spravodajca*. – (PL) Vážený pán predsedajúci, vážený pán komisár, vážený pán minister, smernica o prijímaní kvalifikovaných štátnych príslušníkov tretích krajín do EÚ je prvým prínosným krokom smerom k spoločnej prisťahovaleckej politike Európskej únie. Je to prvý vážny pokus o obmedzenie nezákonného prisťahovalectva a podporu zákonného prisťahovalectva do Európy.

Pri príprave systému modrej karty sme sa zmietali medzi strachom z jeho zneužívania štátnymi príslušníkmi tretích krajín a nádejou, že noví prichádzajúci migranti uspokojia potreby našich trhov práce a prispievajú k rozvoju nášho hospodárstva. Modrá karta by sa mala stať vizitkou Európy a urobiť z nej príťažlivé miesto na prácu a život pre kvalifikovaných pracovníkov, ktorých potrebujú naše malé a stredné podniky.

Z hľadiska Výboru pre zamestnanosť a sociálne veci, ktorý dnes zastupujem, bolo dôležité zabezpečiť, aby sa s pracovníkmi z krajín mimo Európskej únie nezaobchádzalo horšie než s našimi vlastnými občanmi. Z tohto dôvodu bolo potrebné prijať ustanovenie o rovnakej mzde za rovnakú prácu, zabezpečiť možnosť spájania rodín a poskytnúť prístup k základným sociálnym výhodám s cieľom dosiahnuť rýchlú a úplnú integráciu prichádzajúcich migrantov. Na záver by som chcel tieňovým spravodajcom poďakovať za pomoc a informovať francúzske predsedníctvo, že Výbor pre zamestnanosť a sociálne veci pracoval rýchlo, aby prispel k dosiahnutiu svojich cieľov pred záverom funkčného obdobia.

Rumiana Jeleva, *spravodajkyňa Výboru pre zamestnanosť a sociálne veci požiadaného o stanovisko*. – (BG) Chcela by som pánovi Gaubertovi za blahoželať k správe o smernici Rady o jednotnom povolení na pobyt a prácu na území Európskej únie vydávanom pre štátnych príslušníkov tretích krajín. Bola som spravodajkyňa Výboru pre zamestnanosť a sociálne veci požiadaného o stanovisko k tejto smernici. Ako poslankyňa EP za Bulharsko, jeden z desiatich členských štátov, na ktoré sa vzťahovali prechodné obdobia, som rozhodne proti obmedzeniam voľného prístupu značnej časti európskej pracovnej sily na trh práce. Z tohto dôvodu vítam úsilie európskych inštitúcií o zabezpečenie rovnakého zaobchádzania pre všetky osoby, ktoré majú v Európskej únii pobyt a legálne zamestnanie.

Táto smernica má slúžiť ako horizontálny nástroj, pričom osobitné smernice sú už v platnosti alebo budú prijaté. Mám na mysli smernicu o sezónnych pracovníkoch, smernicu o pracovníkoch s dlhodobým pobytom a smernicu o modrých kartách EÚ, o ktorej dnes diskutujeme. Pri formulovaní nášho stanoviska ma podporovali kolegovia z nášho parlamentného výboru a verím, že texty, ktoré sme navrhli, zakotvujú práva pracovníkov

z tretích krajín vyváženým spôsobom. Chcela by som tu spomenúť právo na vzdelávanie, uznávanie titulov a osvedčení, pracovné podmienky, prístup k sociálnemu zabezpečeniu, daňové úľavy a ďalšie. Táto smernica ustanovuje minimálny všeobecný výber práv pracovníkov z tretích krajín v súvislosti s prácou. Práva, ktoré sú im udelené, by teda nemali prekračovať práva zaručené osobitnými smernicami. Práve z tohto dôvodu obsahuje návrh Európskej komisie osobitné podmienky pre výkon týchto práv. V konečnej verzii stanoviska, ktoré Výbor pre zamestnanosť a sociálne veci predložil na hlasovanie, však tieto podmienky chýbajú. Ocitli sme sa tak v situácii, v ktorej existuje očividný nesúlad napríklad s modrou kartou EÚ alebo s podmienkami zaručenými v ďalších osobitných smerniciach vrátane smernice, ktorá sa týka štátnych príslušníkov tretích krajín s dlhodobým pobytom v EÚ.

Dámy a páni, v tomto období finančnej a hospodárskej krízy musíme byť realistickí. Ako spravodajkyňa Výboru pre zamestnanosť a sociálne veci vás vyzývam, aby sme zaujali zodpovedné stanovisko a hlasovali za logicky znejúci a neprotirečivý dokument.

Kinga Gál, *v mene skupiny PPE-DE. – (HU)* Ďakujem veľmi pekne za slovo, vážený pán predsedajúci. Vážený pán komisár, dámy a páni, v súvislosti s týmto balíkom smerníc o migrácii dnes Parlament vedie rozpravu a zajtra prijme dôležité správy s dlhodobým vplyvom.

V súčasnosti existuje v Európskej únii 27 rôznych systémov upravujúcich postavenie štátnych príslušníkov tretích krajín. Dve nové smernice zaručujú jednoduchší postup pre vysokokvalifikovaných pracovníkov a zaktovujú možnosť zjednodušenia systému vstupu a pobytu. Je jasné, že tieto dve smernice môžu zaviesť účinný kompromisný systém namiesto súčasných rozdrobených úprav.

Spravodajcovia Európskej ľudovej strany v tomto smere odvodili serióznou a dôležitú prácu. Správa o zamestnávaní vysokokvalifikovaných pracovníkov, ktorá je známa ako správa o modrej karte, je dobrá a vyvážená. Pani spravodajkyňa Ewa Klamtová si zaslúži osobitné ocenenie. Rovnako blahoželáme pánovi Gaubertovi k jeho správe.

Ľudová strana je zároveň odhodlaná zabezpečiť, aby sa ustanovenie o prednostnom zaobchádzaní so štátnymi príslušníkmi EÚ stalo významnou súčasťou smernice. Preto by som chcela kolegov poslancov, ktorí namietajú voči zásade prednostného zaobchádzania a predkladajú pozmeňujúce a doplňujúce návrhy zamerané na odstránenie tejto zásady zo správy, upozorniť na skutočnosť, že ako maďarská občianka a v mene občanov všetkých členských štátov považujem za neprijateľné nezakotviť pevne zásadu, že pracovníci z členských štátov majú prednosť pred pracovníkmi z tretích krajín.

Tento prístup je zvlášť neprijateľný a je odrazom pokrytectva vzhľadom na to, že my, štátni príslušníci nových členských štátov, sme ešte stále – a ktovie ako dlho ešte budeme – diskriminovaní v mnohých starých členských štátoch, pokiaľ ide o pracovný trh. Je hanbou, že Európa hovorí o našej únii takým spôsobom, že ešte stále v tomto smere zaobchádza s občanmi nových členských štátov ako s občanmi druhej triedy. Ďakujem vám za pozornosť.

Javier Moreno Sánchez, *v mene skupiny PSE. – (ES)* Vážený pán predsedajúci, chcel by som požiadať, aby moje úvodné slová pekelný stroj času nebral do úvahy, pretože sa nimi chcem pripojiť k vyjadreniu sústrasti, ktoré tento Parlament adresoval pani Klamtovej, a osobitne zablahoželať spravodajcom.

Teraz začnem. Blahoželám spravodajcom, pretože tieto dva návrhy znamenajú kvalitatívny krok smerom k spoločnej prístahovaleckej politike a podporu zákonnej migrácie, ktorá je kľúčovým prvkom nášho globálneho prístupu.

Spoločný súbor práv a jednotné povolenie na pobyt a prácu pre legálnych migrantov je potrebné rozšíriť na čo najvyšší počet pracovníkov. V dôsledku toho my socialisti žiadame, aby nebola vylúčená žiadna kategória pracovníkov.

Modrá karta poskytuje migrantom príležitosť usadiť sa s rodinami a pracovať v našich krajinách. Otvára jedny dvere na 27 trhov práce. Tieto dvere však nemôžu byť vyhradené len pre vysokokvalifikovaných pracovníkov. Vážený pán komisár, očakávame preto, že Komisia stručne predstaví svoje návrhy pre ďalšie kategórie pracovníkov.

Dámy a páni, úniku mozgov musíme zabrániť. Táto modrá karta sa nesmie stať cestovným pasom nabádajúcim dôležité ľudské zdroje, aby odišli z rozvojových krajín. Skupina PSE chce, aby sme za každého kvalifikovaného odborníka, ktorý príde do Európy, financovali vzdelanie pre nového odborníka v krajine pôvodu.

Napokon, Európa musí byť príťažlivou cieľovou stanicou nielen pre talenty prichádzajúce z krajín mimo Únie, ale aj pre naše vlastné európske talenty. V roku 2007 odišlo pracovať mimo Únie takmer 300 000 vysokokvalifikovaných Európanov. Musíme urobiť všetko, čo je v našich silách, aby sme ich udržali doma v Európe.

Jeanine Hennis-Plasschaert, v mene skupiny ALDE. – Vážený pán predsedajúci, zdá sa, že konzervatívci a socialisti sú v otázke modrej karty navzájom úzko spriaznení, čomu sa naša skupina nestačí čudovať, ak mám byť úprimná. EÚ sa už nejaký čas usiluje prísť s komplexným migračným balíkom, ktorý by zahŕňal opatrenia na zvládanie nezákonnej migrácie, ako aj opatrenia na podporu perspektívnej európskej stratégie zákonnej migrácie.

Možno si spomínate na veľmi emotívnu rozpravu o smernici o podmienkach návratu. Skupina ALDE v tom čase vyhlásila, že politiku návratu nemožno posudzovať izolovane: treba sa na ňu pozeráť ako na neoddeliteľnú súčasť – nevyhnutnú súčasť – celkového migračného balíka, čo je stále úplná pravda. Dnes máme konečne šancu vyslať silný signál týkajúci sa potreby lepších príležitostí pre zákonnú migráciu a venovať sa požiadavkám podnikov, ktoré naliehavo potrebujú kvalifikovaných pracovníkov.

Skutočnosť, že od strany PPE v súvislosti so zákonnou migráciou nemôžeme veľa očakávať, je poľutovaniahodná, ale istým spôsobom sa to dalo predvídať. Z faktu, že skupina PSE je, všeobecne povedané, v šťastnej harmónii so stranou PPE, pokiaľ ide o pozmeňujúce a doplňujúce návrhy súvisiace s modrou kartou, mi vstávajú vlasy dupkom. Po hlasovaní vo Výbore pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci sa systém výrazne zmenil. Zaviedlo sa príliš mnoho obmedzení, ktoré nijako neprispievajú k úsiliu zvýšiť príťažlivosť EÚ pre vysokokvalifikovaných pracovníkov.

Musí byť jasné, že modrá karta je zameraná na zvýšenie konkurencieschopnosti hospodárstva EÚ. Návrh smernice o modrej karte je neľahkým pokusom vybrať si to najlepšie a ostatné nechať tak, čo spôsobuje únik mozgov z rozvojových krajín.

Súčasný trend je taký, že prevažná väčšina vysokokvalifikovaných pracovníkov odchádza do Spojených štátov, Kanady alebo Austrálie, nie do EÚ. Ak chceme zvrátiť tento trend, musíme byť ctížiadostiví. Tento Parlament sa chystá prijať správu, ktorá by ešte viac oslabilá už i tak skromný návrh Komisie. Aby som sa vyjadrila jasne, skupina ALDE je veľmi silným

zástancom modrej karty. Máme však pocit, že aktuálny text neprináša tak veľmi potrebnú zmenu zákonnej migrácie, ale potvrdzuje protekcionistické praktiky členských štátov.

Všetci vieme, že Rade sa vynikajúco darí robiť ambiciózne vyhlásenia, ale vieme aj to, že prijímanie ozajstných rozhodnutí je príliš často obmedzované neschopnosťou členských štátov skutočne spolupracovať vo vzájomnom záujme a že prijímanie ozajstných rozhodnutí v tejto oblasti je narušené veľmi emotívnou a zmätenou rozpravou o zákonnej migrácii spôsobenou nedostatočným sústredením sa na podstatu veci.

Program z Tampere, Haagsky program, francúzsky pakt o prisťahovalectve, nadchádzajúci Štokholmský program – napokon vždy príde na transformáciu týchto základných záväzkov do konkrétnych a účinných opatrení. Ak chceme, aby mala EÚ z navrhovaného systému úžitok, musíme byť ambiciózni. Preto dúfam, že zajtra budete podľa toho aj hlasovať.

Bogusław Rogalski, v mene skupiny UEN. – (PL) Vážený pán predsedajúci, dostupné údaje nás upozorňujú na skutočnosť, že Európska únia na rozdiel od krajín ako Spojené štáty, Kanada alebo Austrália nie je miestom, ktoré si zvyčajne vyberajú kvalifikovaní pracovníci z tretích krajín. Napríklad len 5,5 % kvalifikovaných migrantov z krajín Maghrebu prichádza do EÚ, zatiaľ čo Spojené štáty a Kanada ich prijímajú okolo 54 %. Je to spôsobené obrovskými rozdielmi medzi systémami prijímania migrantov v EÚ, čo výrazne obmedzuje pohyb medzi jednotlivými krajinami. Len šesť členských štátov má osobitné programy zamestnávania kvalifikovaných migrantov.

Je preto nevyhnutné, aby členské štáty zaviedli jednotnejší prístup k európskej migračnej politike, ktorý bude zahŕňať problematiku integrácie a politické aspekty. Musíme štandardizovať právne predpisy, aby sme boli schopní kontrolovať tok migrantov do Európy a v rámci nej, a tým dať kvalifikovaným migrantom lepšie príležitosti.

Jean Lambert, v mene skupiny Verts/ALE. – Vážený pán predsedajúci, rád by som spravodajcom poďakoval za pozitívny prístup k týmto čiastkovým – ale veľmi dlho očakávaným – pozitívnejším opatreniam v oblasti migrácie a postavenia štátnych príslušníkov tretích krajín v Európskej únii. Víтам tiež pozitívnejší pohľad Komisie na niektoré pozmeňujúce a doplňujúce návrhy Parlamentu.

Pre našu Skupinu zelených bolo východiskovým bodom zabezpečiť, aby práva čo najviac zodpovedali právam štátnych príslušníkov EÚ – spoločný súbor práv – a aby bol systém čo najotvorenejší a najpriateľskejší. Úplne súhlasím s poslancami, ktorí vyhlásili, že je škandalózne, že so štátnymi príslušníkmi EÚ sa v súčasnosti nezaobchádza rovnako. Chcel by som však vážených poslancov požiadať, aby si neosvojili opatrný prístup členských štátov v tom zmysle, že našim vlastným občanom zabezpečíme rovnaké zaobchádzanie a potrestáme štátnych príslušníkov tretích krajín.

Niet žiadnych pochybností o tom, že EÚ potrebuje pracovníkov s rôznou úrovňou kvalifikácie. Chceme ľudí, ktorí budú ochotní prísť z najrôznejších krajín – Indie, Nového Zélandu, Ghany, Číny alebo odinakiaľ – aby tu využili a rozvíjali svoju kvalifikáciu. Práve z tohto dôvodu nepodporíme pozmeňujúci a doplňujúci návrh 84 ani pozmeňujúci a doplňujúci návrh 24, ktorý hovorí o udeľovaní modrých kariet len vysokokvalifikovaným migrantom z krajín, s ktorými máme uzatvorené partnerstvo. Nie som si istý, čo by na to povedali Spojené štáty.

Pravdou je, že musíme byť opatrní, pokiaľ ide o niektoré odvetvia najchudobnejších krajín sveta, ale musíme dať pozor aj na to, aby títo ľudia neboli jediní, ktorí nemôžu rozvíjať svoju kvalifikáciu v Európskej únii. Ďalej musíme dať pozor na to, aby sme tento konkrétny

návrh nepoužili na vytvorenie všeobecnej rozvojovej politiky. Ide o všeobecný návrh. Potenciálne pokrýva všetky krajiny sveta. Áno, musíme tiež maximalizovať kvalifikáciu vo vlastných členských štátoch, a preto podporujeme napríklad pozmeňujúci a doplňujúci návrh, ktorý pripomína antidiskriminačné právne predpisy a ktorý bude, ako dúfame, ambiciózny aj v ďalšej fáze.

Podporíme teda všetky pozmeňujúce a doplňujúce návrhy, ktoré chránia práva jednotlivcov, a budeme hlasovať proti tým, ktoré sa pokúšajú tieto práva zrušiť. Víťame úsilie o zjednodušenie postupov, no zároveň ľutujeme, že Parlament nebol ambicióznejší predovšetkým v súvislosti s modrou kartou a že vlastne postavil do cesty ďalšie prekážky. Je teda nepravdepodobné, že by sme podporili súčasnú podobu tohto návrhu, hoci jednoznačne podporujeme jeho základnú myšlienku.

Giusto Catania, v mene skupiny GUE/NGL. – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, aj ja by som chcel v mene svojej skupiny vyjadriť sústrasť pani Klamtovej.

Rád by som sa okamžite sústredil na podstatu dnešnej rozpravy, pretože Európska únia naďalej prijíma v súvislosti s prisťahovalectvom schizofrenickú politiku. Deje sa to na úrovni politiky jednotlivých členských štátov: podpísali pakt o prisťahovalectve a azyle, v ktorom sa výslovne uvádza, že nulové prisťahovalectvo je pre Európsku úniu škodlivé a nereálne. Potom sa však dozvedáme, že minister vnútra našej krajiny presadzuje uzavretie hraníc na najbližšie dva roky.

Prisťahovalecká politika Spoločenstva je naďalej schizofrenická. Pán Gaubert má pravdu, že Európa čelí demografickej kríze a potrebujeme viac prisťahovalcov. Komisia nám to vysvetlila: do roku 2060 potrebujeme 50 miliónov prisťahovalcov, ale nerobíme nič pre to, aby sme ich získali. Namiesto toho sme si stanovili za prioritu harmonizovať politiku návratu.

Dnes máme rozpravu o jednotnom povolení na pobyt a na prácu výlučne pre tých, ktorí sa už nachádzajú na území Európskej únie, a zavádzame modrú kartu pre vysokokvalifikovaných pracovníkov, ktorá ovplyvní mieru prisťahovalectva do Európy len o 1,5 % až 3 %, a teda zohrá minimálnu úlohu v porovnaní s našimi skutočnými požiadavkami na pracovníkov v Európe.

V súčasnosti je v Európskej únii približne 6 miliónov nelegálnych pracovníkov, ktorých už pracovný trh absorboval a ktorí zostávajú v nelegálnom postavení jednoznačne preto, že takáto situácia praje udržiavaniu nízkych nákladov na prácu a znižovaniu ochrany sociálneho zabezpečenia.

Myslíme si, že by sme mali začať s programami legalizácie určenými pre týchto pracovníkov, ktorých už pracovný trh absorboval: myslíme si, že modrá karta je omyl v tom, že prináša selekciu pri zdroji prisťahovalectva. Myslíme si tiež, že definícia vysokokvalifikovaných pracovníkov je príliš reštriktívna a že uprednostňovanie Spoločenstva je jasnou formou diskriminácie.

Sme presvedčení, že smerovanie prisťahovaleckej politiky by sa malo úplne zmeniť. Vieme, ako chápať skutočnosť, že modrá karta je prvým signálom otvárania kanálov zákonného prisťahovalectva, no nestačí to na to, aby naša skupina hlasovala za.

Johannes Blokland, v mene skupiny IND/DEM. – (NL) Vážený pán predsedajúci, členské štáty by mali aj naďalej samy rozhodovať o práve na vstup migrantov na svoje územie

a kým budú v našich členských štátoch ľudia bez práce, budem stále pochybovať o potrebe stimulovať zákonné prisťahovalectvo.

Návrh Komisie nás navzdory tvrdeniam neposúva ani trochu ďalej smerom k jednoduchému postupu. Spolu s návrhom Komisie zostávajú v platnosti vnútroštátne právne predpisy pre migrantov s vhodnou kvalifikáciou a možné sú aj dodatočné požiadavky. Akú pridanú hodnotu má teda európsky právny predpis? Nerieši problémy vzdelávacích inštitúcií a priemyslu. Chcú jednoznačný systém pre pracovníkov a študentov z krajín mimo Európskej únie a to prinesie len ďalšiu byrokráciu, hoci sa sľubovalo jej znižovanie. Rád by som vyzval na zavedenie systému, v ktorom si právomoc rozhodovať o prisťahovaleckej politike ponechajú jednotlivé členské štáty. Týmto spôsobom môže mať každý členský štát svoj vlastný jasný súbor postupov. V kontexte EÚ sa potom môžeme dohodnúť na tom, či ľudia budú mať možnosť voľne cestovať a sťahovať sa do iných krajín.

Carl Lang (NI). – (FR) Vážený pán predsedajúci, vážený pán Jouyet, vážený pán komisár, úprimná vďaka. Svojimi uhlami pohľadu ste mi práve poskytli argumenty do mojich nasledujúcich volebných kampaní, pokiaľ ide o problematiku prisťahovalectva. Vy sami ste totiž hovorili o – a teraz citujem – „otvorenej Európskej únii, otváraní sa migračným tokom, výhodách modrej karty otvorenej pre čo najviac ľudí, získavaní kvalifikovaných pracovníkov, neobmedzovaní prisťahovalectva“.

Nič nevidieť, nič nepočuť, o ničom nevedieť – to by mohlo byť motto európskych inštitúcií, pokiaľ ide o otázku prisťahovalectva, zatiaľ čo ľudia v Európe v súvislosti s touto otázkou 20 rokov každý deň trpeli so všetkými sociálnymi a hospodárskymi následkami v oblasti identity, bezpečnosti, neistoty zamestnania, chudoby a nezamestnanosti.

Odvolávate sa na práva prisťahovalcov, ale spomenul niekto sociálne práva pracovníkov? Hovoril niekto o tých miliónoch a desiatkach miliónov ľudí v Európe, ktorí sa nachádzajú v ťažkej sociálnej situácii, ktorí nemajú prístup k zamestnaniu na žiadnej úrovni hierarchie či kvalifikácie?

Integračná politika vedená v Európe je okrem toho skutočnou politikou národnej dezintegrácie, ktorej sme obeťami v dôsledku prílišnej komunitarizácie. Modrá karta, ktorú navrhujete, nie je nič iné než výzva pre celý svet s cieľom prilákať milióny nových prisťahovalcov. My však nepotrebujeme takúto politiku, ale politiku návratu prisťahovalcov do ich krajín, politiku uprednostňovania členských štátov a Spoločenstva, politiku ochrany členských štátov a Spoločenstva.

A napokon, drancovaním elít rozvojových krajín zabránite ich hospodárskemu rozvoju. Títo ľudia a tieto krajiny potrebujú kapitál a kvalifikovaných pracovníkov. Pripravujete ich o jedno i druhé.

Carlos Coelho (PPE-DE). – (PT) Vážený pán predsedajúci, vážený pán Jouyet, vážený pán Barrot, dámy a páni, na rozdiel od predchádzajúceho rečníka som jednoznačne proti pevnosti Európa, a preto podporujem aktívnu politiku prijímania hospodárskych migrantov.

Jediný spôsob dosiahnutia vyváženej prisťahovaleckej politiky je tvrdo bojovať proti nezákonnému prisťahovalectvu a odvážne regulovať zákonnú migráciu. V tejto súvislosti schvaľujeme smernicu o modrej karte.

Nechceme však migráciu obmedziť len na vysokokvalifikované osoby a zatvoriť tak dvere všetkým ostatným migrujúcim pracovníkom s nižšou kvalifikáciou. Obe kategórie budú

v najbližších rokoch nevyhnutné na hospodársky a sociálny rozvoj Európy. V tomto ohľade ide o milióny ľudí.

Z tohto dôvodu podporujem aj návrh smernice zameranej na vytvorenie zjednoteného postupu vybavovania žiadostí o jednotné povolenie na pobyt a na prácu. Okrem jednoznačných výhod z hľadiska zjednodušenia, zníženia byrokracie a uľahčenia kontroly ich postavenia prináša aj jeden spoločný súbor práv, ktoré budú priznané migrujúcim pracovníkom s oprávneným pobytom na území Únie. S výnimkou sezónnych a vysokokvalifikovaných pracovníkov, na ktorých sa budú vzťahovať osobitné smernice, budú môcť všetci migranti využívať súbor pracovných práv rovnocenných s právami štátnych príslušníkov hostiteľského členského štátu.

Toto rovnaké zaobchádzanie na celom území Spoločenstva by malo prispieť k boju proti vykorisťovaniu pracovníkov a zlepšiť integráciu týchto pracovníkov, čo povedie k lepšej sociálnej súdržnosti.

Súhlasím s tým, čo uviedla pani Ewa Klamtová: je užitočné vytvoriť spoločný systém prijímania vysokokvalifikovaných pracovníkov namiesto 27 rozličných systémov. Súhlasím s návrhmi pani Klamtovej, čo sa týka sprísňovania podmienok prijímania a zároveň lepšieho predchádzania úniku mozgov.

Tlieskam úsiliu, ktoré vynaložili pani Klamtová a pán Gaubert, a na záver by som chcel, vážený pán predsedajúci, vyjadriť svoju ľútosť, že názor tohto Parlamentu sa podľa všetkého opäť raz nijako zvlášť neberie do úvahy. Všetko nasvedčuje tomu, že Rada nečakala na hlasovanie v Parlamente a už prijala politické rozhodnutie, čo naozaj ľutujem.

Wolfgang Kreissl-Dörfler, (PSE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, v prvom rade by som chcel pani Klamtovej vyjadriť čo najhlbšiu sústrasť a zablahoželať jej k tejto správe.

Naše pracovné trhy potrebujú vysokokvalifikovaných pracovníkov z tretích krajín okrem iného preto, že sme príliš málo investovali do výchovy a vzdelávania a prepustili sme príliš veľa kvalifikovaných pracovníkov, ktorí už teraz nie sú k dispozícii na trhu práce. Musíme preto urobiť viac doma v oblasti výchovy a vzdelávania a musíme aj otvoriť svoje pracovné trhy vysokokvalifikovaným prisťahovalcom.

Modrá karta je prvým krokom správnym smerom a predstavuje možnosť trojakého prospechu. Po prvé, spoločnosti budú môcť v strednodobom horizonte zaplniť niektoré voľné pracovné miesta kvalifikovanými pracovníkmi a využívať medzinárodné skúsenosti. Po druhé, vysokokvalifikovaní pracovníci a ich najbližší rodinní príslušníci môžu získať odlišný uhol pohľadu, ktorý by vo svojej domovskej krajine nezískali. Po tretie, keď sa dočasne alebo nastalo vrátia do krajiny pôvodu, budú môcť výrazne prispieť k jej hospodárskemu rastu.

Obava, že by to mohlo viesť k úniku mozgov, je opodstatnená. Odporúčame preto nerobiť aktívnu propagáciu v školstve a zdravotníctve najmä tých krajín, ktoré trpia vysťahovalectvom a nedostatkom kvalifikovaných i nekvalifikovaných pracovníkov. Toto je však otázka rozvojovej politiky, ktorú tu nedokážeme vyriešiť. Okrem toho nesmieme zabúdať na to, že jednotliví občania nie sú majetkom štátu. Tak ako si naši občania môžu hľadať prácu v iných krajinách alebo odísť zo svojej krajiny pôvodu bez toho, aby museli čeliť väčším prekážkam, mali by aj obyvatelia iných krajín mať možnosť pracovať v EÚ.

Zásada rovnakej mzdy za rovnakú prácu je pre nás, samozrejme, dôležitá. Pravdou je, že veci sa vždy dajú zlepšovať a zlepšovanie je nevyhnutné. Verím však, že toto je prvý krok správnym smerom.

PRESEDÁ: PÁN McMILLAN-SCOTT

podpredseda

Gérard Deprez (ALDE). – (FR) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, v prvom rade by som podobne ako mnohí ďalší rád zablahoželel našim dvom spravodajcom: pani Klamtovej, ktorej chcem vyjadriť sústrasť svojej skupiny, a pánovi Patrickovi Gaubertovi.

Chcel by som však do toho, vážený pán Jouyet, zahrnúť i francúzske predsedníctvo, pretože prinajmenšom pokiaľ ide o modrú kartu, francúzske predsedníctvo prejavilo vysoký stupeň zaangažovanosti, čím sa umožnilo dosiahnutie politickej dohody na úrovni Rady. Rád by som dodal aj to, že nemám pocit, že by s rovnakou rozhodnosťou postupovalo i v prípade správy pána Gauberta.

Ako zdôraznili kolegovia poslanci, tieto dve správy znamenajú významný krok v rámci migračnej politiky Európskej únie. Všetci vieme, a v posledných rokoch sme to veľakrát oľutovali, že väčšina nášho času a zdrojov bola, samozrejme, vynaložená na boj proti nezákonnému prisťahovalectvu. Dnes však týmito dvoma textami Európska únia potvrdzuje potrebu a význam aktívnej politiky zákonného hospodárskeho prisťahovalectva. Všetci vieme, že zákonné hospodárske prisťahovalectvo je pre európsky kontinent nevyhnutné, a tmárstvo zopár fašistov nás neprinúti zmeniť názor.

Zavedením povinnosti udeľovať jednotné povolenie na pobyt a na prácu pre členské štáty sa správa pána Patricka Gauberta usiluje zabezpečiť aj právo pracujúcich prisťahovalcov na rovnaké zaobchádzanie v čo najväčšom počte oblastí. Rád by som niečo odkázal svojmu priateľovi Giustovi Cataniovi. Giusto, dopustil si sa hlúpeho omylu. Jednotné povolenie sa nevzťahuje len na pracovníkov, ktorí už sú na území Európskej únie. Rovnaké práva sa týkajú aj tých, ktorí ešte prídu, nielen tých, ktorí tu už sú. Preto sa ospravedlňujem, ale keď niečo kritizuješ, mal by si sa skutočne pokúsiť poriadne si to prečítať, aby si získal argumenty na odmietnutie správy.

Pokiaľ ide o správu pani Klamtovej, jej cieľom je definovať podmienky vstupu vysokokvalifikovaných štátnych príslušníkov na európsku pôdu, a to skutočne potrebujeme. Keďže kolegovia poslanci z našej skupiny sa na to zamerali, chcel by som doplniť poslednú poznámku k tejto téme. Rovnako ako oni, aj ja ľutujem isté veci. Systém – a tu nehovorím o princípoch – systém je trocha prehnane opatrný, občas príliš protekcionistický, ale v zásade predstavuje potrebný krok vpred. Z tohto dôvodu budem ja osobne i ako predseda Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci hlasovať za tieto dve správy.

Mario Borghezio (UEN). – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, mnoho rokov sme v súvislosti s prisťahovalectvom počúvali rad výziev doplnených časovými harmonogramami, ktoré nám rozprávali bájku o potrebe – vyjadrenej aj Organizáciou Spojených národov – neustáleho rozširovania západného hospodárstva. Predovšetkým sme počúvali tvrdenia európskych krajín, že Európa potrebuje desiatky alebo možno stovky miliónov nových pracovníkov.

Teraz, nanešťastie pre všetkých, finančná kríza doľahla na každého v našej krajine a dokonca aj CGL, najväčšia odborová organizácia, vyhlasuje prinajmenšom prostredníctvom svojich predstaviteľov v oblasti Benátska: „Skutočne, našim pracovníkom hrozí strata zamestnania

a musíme o ich pracovných miestach začať vážne uvažovať.“ Komisia preto robí dobre, keď odmieta všetky tieto krásne bájky minulosti a stará sa o 3 % prisťahovalectva, ktoré ešte môže byť užitočné, pri ktorom môže byť vstup ľudí do EÚ opodstatnený. Európa určite stále potrebuje kvalifikovaných prisťahovalcov, ktorí pre nás môžu byť užitoční, ale je tu obrovská prekážka v súvislosti s právom krajín prisťahovalcov neprísť o svoje najlepšie mozgy.

Návrh ako taký je teda dobrý, no chýba v ňom rozvinutie záveru, ktorý by podporoval a uľahčoval návrat týchto špecializovaných pracovníkov do ich krajín s cieľom chrániť ich pred následkami globalizácie.

Hélène Flautre (Verts/ALE). – (FR) Vážený pán predsedajúci, šesť mesiacov po zahanbujúcom hlasovaní o smernici o návrate, ktorej sa v medzinárodnom meradle dostalo toľko posmeškov a kritiky, veľmi silne pochybujem, že sa Únia dokáže na medzinárodnej úrovni vykúpiť prijatím týchto dvoch textov o modrej karte a o jednotnom povolení. Prečo? Pretože bolo s veľkou pompou ohlásené vytvorenie skutočnej európskej politiky zákonnej migrácie a teraz máme pred sebou tretotriedny štatút pre pracovníkov, ktorý ustanovuje nulovú sociálnu podporu, stratu povolenia na pobyt, ak prídu o zamestnanie, obmedzený prístup k odborom a obmedzenú slobodu pohybu. Nepoukazuje to na veľké ambície a Únia touto modrou kartou ani zďaleka nekonkuruje Spojeným štátom ani Kanade, ak je tento cieľ vôbec chvályhodný.

Je naozaj prehnané požadovať poskytnutie záruk skutočnej sociálnej ochrany a rovnakého zaobchádzania – tých istých ako pre vnútroštátnych pracovníkov? Chceme týchto pracovníkov radšej zredukovať na pracovnú silu povinnú robiť na panskom? Zaručila by im ratifikácia dohovoru OSN na ochranu migrujúcich pracovníkov a ich rodinných príslušníkov príliš mnoho práv?

A napokon, pýtam sa sama seba – pýtam sa vás – akú to má logiku, ak chceme do Únie pritiahnúť migrujúcich pracovníkov a zároveň odmietame legalizovať postavenie osôb, ktoré už pracujú na našom území, ktoré pracujú legálne, ale bez povolenia na pobyt? Únia sa púšťa do politiky zákonnej migrácie, ale robí to s nevôľou a hrozí, že sa presadí utilitaristická logika a výnimky z rovnakých práv, o ktorých rozhodnú jednotlivé členské štáty. Kedy už pochopíme – a najmä akceptujeme – že migrácia je šanca, príležitosť z hľadiska ľudského rozvoja, z hľadiska hospodárskeho a sociálneho rozvoja, dokonca aj z hľadiska rozvoja južných krajín a z hľadiska medzikultúrneho dialógu, ktorý tento rok toľko presadzujeme?

Eva-Britt Svensson (GUE/NGL). – (SV) Vážený pán predsedajúci, napriek želaniam agentúry Frontex je mimoriadne zraniteľným osobám odmietaný vstup do EÚ a Únia stavia múry, ktorých preniknutie bude ťažké pre mnohých ľudí, ktorí naliehavo potrebujú ochranu. Zároveň sa teraz navrhuje umožniť niektorým osobám osobitný prístup prostredníctvom modrej karty. Osobitný prístup budú mať vysokokvalifikovaní pracovníci, pričom na dané osoby budú kladené veľmi prísne požiadavky, pokiaľ ide o úroveň ich vzdelania a odbornej praxe, a ich minimálny mesačný plat by napríklad v Švédsku musel dosiahnuť aspoň 43 000 SEK alebo 4 300 EUR. S bežnými pracovníkmi či osobami, ktoré potrebujú ochranu, sa netreba zapodievať, zatiaľ čo vysoko vzdelaní ľudia – práve tí ľudia, ktorých rozvojové krajiny potrebujú na to, aby dokázali svoju situáciu zlepšiť sami – títo ľudia sú vítaní. Jednoznačne vítam otvorenosť a prisťahovalectvo, ale pod podmienkou, že nikto nebude diskriminovaný na základe krajiny pôvodu alebo úrovne vzdelania.

Gerard Batten (IND/DEM). – Vážený pán predsedajúci, Európska únia chce radšej dovážať ešte viac migrujúcej pracovnej sily, než riešiť problém nezamestnaných Európanov v členských štátoch. Úspešní žiadatelia o povolenie na prácu, takzvanú modrú kartu, ktorým bude umožnený vstup do jedného členského štátu, sa budú po 18 mesiacoch môcť presťahovať do iného členského štátu. Týka sa to aj ich rodiny a nezaopatrených osôb. Je to súčasť rodiacej sa spoločnej prisťahovaleckej politiky, prostredníctvom ktorej bude Európska únia diktovať, kto môže a kto nemôže migrovať do členských štátov a za akých podmienok.

Veľká Británia tvrdí, že sa na tejto politike nemusí zúčastňovať, ale kráľovná udelila Lisabonskej zmluve kráľovský súhlas a čelíme vyhladke, že ostatné členské štáty jej ratifikáciu zavrhú. Ak a keď bude proces ratifikácie Lisabonskej zmluvy ukončený, možnosť neúčasti Veľkej Británie sa ukáže ako zbytočná a je takmer isté, že budeme nútení podriaďiť sa tejto smernici.

Roberto Fiore (NI). - (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, Európa sa podľa mňa dopúšťa strategického omylu, keď si myslí, že by sme mali dovážať kvalifikovaných pracovníkov z iných krajín a z iných svetadielov, zatiaľ čo práve naše inštitúcie, naše školy a naše univerzity by mali vzdelávať vysokokvalifikovaných pracovníkov v súlade s novým strategickým prístupom. Nemáme teda predstavu o tom, aká bude budúcnosť Európy, a preto nikto nemyslí na to, na akých ľuďoch sa budeme v najbližších desiatich alebo pätnástich rokoch musieť obracať so žiadosťou, aby viedli naše špičkové továrne alebo zariadenia.

Mali by sme tiež uviesť, že s týmto bude určite spojené znižovanie sociálnych výhod pre osoby, ktoré robia túto prácu v Taliansku a ďalších európskych krajinách. Dôjde k mzdovému dumpingu, ktorý je typický pre niektoré prisťahovalecké politiky. V čase dramatickej krízy vyplývajúcej z finančného kolapsu je navyše nemožné predstaviť si, že okrem vlastnej nezamestnanosti budeme mať ťažkosti aj s nezamestnanými z krajín mimo EÚ, ktorých okolnosti privedú k tomu, že budú predstavovať problém z hľadiska spoločenského poriadku a bezpečnosti našich národov.

Dumitru Oprea (PPE-DE). – (RO) „Nie sme pevnosť Európa,“ povedal pán Jouyet. Je to naozaj tak, lebo dve správy, o ktorých hovoríme dnes popoludní, sú dôkazom toho, že Európa je otvorená a akceptuje a podporuje proces globalizácie. Myslím, že toto európske povolenie na prácu vyrieši celý rad problémov súvisiacich s nezákonným prisťahovalectvom, ktorému Európa čelí. USA to v minulosti predviedli zavedením systému zelenej karty.

Európa musí dokázať, že podporuje otvorenosť, a to tým viac, že podľa správy len 5,5 % prisťahovalcov zamierilo do Európskej únie, zatiaľ čo 50 % vysokokvalifikovaných prisťahovalcov zamierilo do USA alebo Kanady. Prečo nie sme príťažlivou cieľovou stanicou? Prečo sú veľké rozdiely medzi platmi u nás a v USA a Kanade, v dôsledku čoho je nedostatok príťažlivosti ešte výraznejší?

V súvislosti s momentálnou krízou je to zo strany Európy čestné a prirodzené gesto, ktoré je potrebné vyvážiť otvorenosťou vo vzťahu k pracovníkom z tretích krajín. Túto politiku európskych kariet je však potrebné uplatňovať logicky, aby nespôsobila vážnu nerovnováhu a nevyvolala veľké problémy v krajinách, z ktorých odborníci pôvodne pochádzajú.

Claudio Fava (PSE). - (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, naša skupina je s týmito dvoma návrhmi do istej miery spokojná. Skutočnosť, že sme spokojní do istej miery, ale nie úplne, je ilustrovaná množstvom pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov, prostredníctvom ktorých sme sa usilovali prispieť k vylepšeniu týchto textov. Len do istej

miery spokojní sme aj preto, že ambície neboli dostatočné. Sme presvedčení, že sa mohlo urobiť viac a mohlo sa to urobiť lepšie.

Sú tu signály otvárania sa a civilizovaného postoja, po ktorých rýchlo nasledujú, dokonca niekedy aj počas rozpravy v tomto Parlamente, signály skostnatenosti, najmä zo strany Rady, a značného protekcionizmu. Platí to aj pre modrú kartu: existuje odpor voči niektorým ústredným zásadám, napríklad rovnakej mzde za rovnakú prácu, ktorá je nedotknuteľnou prirodzenou zásadou. Aj v tomto smere sme však narazili na niekoľko problematických oblastí.

Veríme, že je mimoriadne dôležité prekonať zásadu uprednostňovania Spoločenstva, prekonať predstavu existencie dvojrýchlostnej Európy, z ktorej vyplýva potreba uplatňovať zásadu uprednostňovania Spoločenstva. Veríme, že je dôležité odvolávať sa na pracovný trh, ale pracovný trh nemôže byť jedinou zásadou, ktorou sa všetko riadi. Existujú aj ďalšie neoddeliteľné zásady súvisiace s politickými postojmi a postojmi k sociálnemu zabezpečeniu, ktoré by mali byť súčasťou prisťahovaleckej politiky. Zákonné prisťahovalectvo znamená rovnakú dôstojnosť a rovnaké príležitosti, inak by to bol návrat k selektívnemu, nespravodlivému a diskriminačnému prisťahovalectvu. Tomu by sme sa chceli vyhnúť.

Aj z tohto dôvodu v mene svojej skupiny podporujem návrh, ktorý pán Moreno predložil Komisii: pokúsme sa vytvoriť modrú kartu, ktorá nie je spojená len s 3 % vysokokvalifikovaných prisťahovalcov, ale takú, ktorá sa usiluje nájsť osobitné právne nástroje na otvorenie trhu prisťahovalectvu. Prisťahovalectvo by malo byť začleňovaním. Ak sa stane selekciou, už to nebude spravodlivá politika.

Athanasios Pafilis (GUE/NGL). – (EL) Vážený pán predsedajúci, návrhy smernice a dve správy zavádzajú všeobecnú prisťahovaleckú politiku Európskej únie zameranú na zabezpečenie lacnej pracovnej sily pre európsky kapitál s cieľom zvýšiť jeho zisky.

Smernica o udeľovaní modrej karty na pobyt a na prácu v Európskej únii vysokokvalifikovaným prisťahovalcom umožňuje kradnúť mozgové kapacity z chudobnejších krajín, aby mohli európske monopoly získať lepšie postavenie v svetovej hospodárskej súťaži najmä so Spojenými štátmi americkými. Držiteľom karty neponúka žiadne osobitné práva ani výhody, pretože podmienkou je už uzavretá pracovná zmluva. Aj ich plat bude inštitucionálne nižší.

Druhá smernica a správa o štandardnom povolení na pobyt a na prácu sa uberá tým istým smerom. Do Európskej únie budú môcť vstúpiť a povolenie získať len tí, ktorí si zabezpečili zamestnanie. Prisťahovalci sú teda vydaní napospas zamestnávateľom. Prepustenie sa bude rovnať vyhosteniu. Pre nezákonných prisťahovalcov je určená os európskeho paktu o prisťahovalectve, ktorý ustanovuje 18-mesačné zadržiavanie, vyhostenie a zákaz vstupu na 5 rokov.

Celková politika Európskej únie uzákoňuje tvrdé a kruté vykorisťovanie prisťahovalcov a celkovo pracovníkov v Európskej únii.

Podporujeme boj prisťahovalcov za rovnaké pracovné miesta a sociálne práva, boj za ochranu a rozšírenie práv pracovníkov v celej Európskej únii.

Hélène Goudin (IND/DEM). – (SV) Jedným z argumentov, ktorými sa odôvodňuje, prečo EÚ nie je príťažlivou cieľovou stanicou pre prisťahovalectvo kvalifikovaných pracovníkov, je skutočnosť, že v jednotlivých členských štátoch existujú rôzne pravidlá

vstupu a pobytu. Aj v dôvodovej správe tejto správy sa uvádza, že rozdielne pravidlá v jednotlivých členských štátoch vlastne vedú k súťaženiu medzi nimi samotnými. Údajne to nie je dobré. Ja by som rada uviedla, že práve táto skutočnosť – skutočnosť, že systém nebol násilne navlečený do zvieracej kazajky jednotného formátu bez umožnenia súťaže medzi rozdielnymi riešeniami – priniesla Európe úspech.

Vidíme, že niektoré krajiny boli úspešnejšie. Švédsko je napríklad jednou z nich. Švédsko okrem iného investovalo do vzdelávania a vyučovania jazykov, vďaka čomu sa zaradilo medzi najkonkurencieschopnejšie krajiny so spoločnosťami ako Ericsson, Volvo a Ikea. Problém nedostatočnej konkurencieschopnosti mnohých členských štátov súvisí skôr s tým, že Únia je prešpikovaná protekcionizmom a dotáciami pre priemyselné odvetvia, ktoré majú od konkurencieschopnosti ďaleko. Uprednostnili sme doživotnú podporu pred sústredením sa na štrukturálne zmeny.

Luca Romagnoli (NI). – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, je tu ďalšia absurdná iniciatíva EÚ: zavedenie modrej karty, ktorá podporí vstup pracujúcich prisťahovalcov nesprávne nazvaných vysokokvalifikovanými.

Podľa pani spravodajkyne to prispieje k riešeniu klesajúceho demografického trendu. Uvádza: „Napríklad Nemecko potrebuje 95 000 inžinierov.“ Som si istý, že keby boli dobre zaplatení, mohli by sme ich z Talianska poslať niekoľko tisíc. Táto absurdná iniciatíva nielenže vykoreňuje kvalifikovaných pracovníkov z rozvojových krajín, ale ignoruje nezamestnanosť, ktorou v Európe trpia kvalifikovaní ľudia, a opodstatnené obavy našich mladých držiteľov titulov a osvedčení. Namiesto toho, aby sme podporovali ich vstup do profesie, zvyšovali ich možnosti štúdia a výskumu a zabezpečovali, aby ich budúcnosť zahŕňala prácu a odbornú kvalifikáciu, zavádzame ďalší dôvod na pochybnosti, súťaženie a jasné vykorisťovanie.

Čiara medzi šialenstvom a zločinom v ľudskom konaní často nie je zreteľná a mne sa zdá, že EÚ nám to dnes dokazuje ďalším príkladom.

Simon Busuttil (PPE-DE). – (MT) Vítam správy pani Ewy Klamtovej a pána Patricka Gauberta o modrej karte a o zjednotenom postupe vybavovania žiadostí. Je to po prvý raz, čo takpovediac otvárame okno o politike zákonnej migrácie. Tieto správy sú preto veľmi dôležité, lebo prostredníctvom nich môžeme vytvoriť budúcu politiku v tejto mimoriadne významnej oblasti. Prisťahovalci navyše prvýkrát dostávajú zákonné prostriedky na vstup na územie Európskej únie, aby tu mohli pracovať.

Musíme sa na to však pozerieť v kontexte jasnej politiky EÚ. Ja to chápem tak, že prisťahovalecká politika, ktorej sa máme podriaďovať, musí byť založená na práve členských štátov Európskej únie ponechať si plnú kontrolu nad počtom pracovníkov, ktorým bude udelené právo na vstup. Ako už bolo spomenuté, musíme dodržiavať zásadu uprednostňovania Spoločenstva, na základe ktorej majú občania Európskej únie prednosť pred občanmi iných krajín.

Verím, že na základe toho môžeme nielen rozvíjať politiku zákonnej migrácie, ktorej predmetom je udeľovanie modrých kariet vysokokvalifikovaným pracovníkom, ale následne môžeme začať pracovať na ďalších návrhoch, ktoré, ako viem, Komisia predloží v najbližších mesiacoch a ktoré sa týkajú možnosti zamestnávania pracovníkov s nižšou kvalifikáciou.

Na naše dnešné diskusie sa treba pozrieť aj z hľadiska politiky v oblasti nezákonného, nie zákonného prisťahovalectva. Hovorím to preto, lebo ak naša prisťahovalecká politika nebude dôveryhodná, nemôžeme od občanov očakávať, že nám uveria, že otvoríme trhy

zákonnej migrácii. Verím, že tieto dve politiky idú ruka v ruku a mali by fungovať paralelne. V opačnom prípade sa nedokážeme pohnúť dopredu. Pokiaľ ide o politiku v oblasti nezákonného prisťahovalectva, je veľa nevyriešených problémov, ktoré ešte musíme prehodnotiť, napríklad právny predpis o postihoch voči zamestnávateľom, ktorí nezákonne zamestnávajú občanov tretích krajín, teda v skutočnosti nezákonných prisťahovalcov. Ak chceme náležite potrestať týchto zamestnávateľov, musíme pracovať na tomto právnom predpise, ktorý navyše poslúži aj ako odstrašujúci prostriedok proti prílevu nezákonných prisťahovalcov.

Európska komisia už ohlásila aj ďalší návrh, ktorý predloží v najbližších týždňoch. Ide o revíziu dublinského systému, ktorý ustanovuje povinnosti krajín pri vybavovaní žiadostí o udelenie azylu predložených prisťahovalcami, ktorí už vstúpili na ich územie. Predloženie tohto návrhu netrpezlivo očakávame.

Na záver stojí za zmienku, že keby dnes platila Lisabonská zmluva, právny základ týchto návrhov by bol iný než teraz. Lisabonská zmluva by Európskej únii vdýchla nový impulz, aby mohla prísť s riešením v oblasti prisťahovalectva. Verím, že odporcovia Lisabonskej zmluvy nemajú dôvod tešiť sa zo skutočnosti, že momentálna európska prisťahovalecká politika nie je taká silná, aká by mala byť.

Martine Roure (PSE). – (FR) Vážený pán predsedajúci, na európskej úrovni sa musíme vyzbrojiť účinnými nástrojmi v oblasti prisťahovalectva. Náš svet si vyžaduje ochranné metódy na poskytnutie pomoci trpiacim osobám v počiatočnom štádiu.

Žiaľ, medzinárodné spoločenstvo vo všeobecnosti a Európa zvlášť nie sú pripravené napriek tomu, že žijeme v storočí, počas ktorého v dôsledku globalizácie nevyhnutne nastane sťahovanie obyvateľstva. Túto skutočnosť musíme jednoznačne zohľadniť vo všetkých svojich prognózach.

Pokiaľ ide o modrú kartu, musíme byť schopní prijať pracujúcich migrantov a zároveň zabezpečiť, aby sme krajiny nedrancovali tým, že si ponecháme ľudí, ktorých potrebujú na svoj rozvoj. Z tohto dôvodu chceme prispievať k vzdelávaniu vysokokvalifikovaných pracovníkov v kľúčových odvetviach v krajinách pôvodu a musíme podporovať okružnú migráciu.

Na záver svojho krátkeho prejavu by som chcela pripomenúť, že európsku solidaritu je potrebné rozšíriť na rozvojové krajiny. Ak budeme hovoriť o uskutočniteľných veciach – schopnosť reagovať na súčasnú finančnú krízu tomu nasvedčuje – a ak budeme mať politickú vôľu, materiálne zdroje máme k dispozícii.

Hubert Pirker (PPE-DE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, vážený pán komisár, vážení predstavitelia Rady, diskusie kolegov poslancov sú jasne polarizované. Pravica má strach z nezákonného prisťahovalectva obrovských rozmerov. Pán Romagnoli tu už nie je a nemôže v diskusii pokračovať. Ľavica sa obáva, že nezákonní prisťahovalci si nebudú vedieť nájsť zamestnanie. Nechceme jedno ani druhé, teda ani nezákonné prisťahovalectvo obrovských rozmerov, ani zamestnávanie nezákonných prisťahovalcov, ktorým získajú legálne postavenie. Pomocou modrej karty však chceme dosiahnuť krok vpred smerom ku kontrolovanému prisťahovalectvu vysokokvalifikovaných pracovníkov do jednotlivých členských štátov Európskej únie.

Právne predpisy o modrej karte a štandardizovanom povolení na pobyt a na prácu sú presne tým nástrojom, ktorý členským štátom umožní reagovať a získať pre krajinu kvalifikovaných pracovníkov práve vtedy, keď ich potrebuje. Zavádzame aj štandardizované

pravidlá na vydávanie modrých kariet a ich monitorovanie v celej Európe. Teší ma, že Rada začlenila do vykonávacích predpisov môj návrh na označenie modrej karty symbolom štátu, ktorý kartu vydal a na ktorý sa vzťahuje povolenie na prácu a pobyt. Znamená to, že Rakúsko bude mať červeno-bielo-červenú modrú kartu a ostatné štáty prijímú podobné riešenie.

Verím, že stimul, ktorý ľuďom umožňuje po troch rokoch začať pracovať v inom členskom štáte za predpokladu, že budú splnené požiadavky a zistená potreba, je pozitívnym krokom. Ďalšie dôležité pravidlo spočíva v tom, že platnosť modrej karty sa skončí, keď už pracovník ďalej jednoznačne nebude potrebný. Bude to jasné, keď bude pracovník nepretržite nezamestnaný viac než šesť mesiacov. V takomto prípade bude jednoznačné, že pracovník už ďalej nie je potrebný, a platnosť modrej karty sa skončí. Rád by som Rade navrhol, aby sa pracovníci po prepustení museli zaregistrovať na štátnych úradoch, lebo v opačnom prípade nebude možné skontrolovať, či už uplynulo šesťmesačné obdobie.

Na záver by som len chcel povedať, že modrá karta je nástroj, ktorý členskými štátmi umožňuje pružne reagovať. Pre Európsku úniu predstavuje príležitosť stať sa príťažlivým miestom na podnikanie a zostať ním. Je to stimul, aby sa vysokokvalifikovaní pracovníci nestáhovali do USA, Kanady alebo Austrálie, ale aby si radšej vybrali Európsku úniu za miesto, kde budú aspoň nejaký čas žiť a pracovať. Verím, že modrá karta predstavuje pozitívny krok smerom ku kontrolovanému prisťahovalectvu založenému na požiadavkách, príležitostiach a potrebách členských štátov.

Stavros Lambrinidis (PSE). – (EL) Vážený pán predsedajúci, vážený pán podpredseda Komisie, viac než desať rokov nedošlo k významnej diskusii o tom, ako môžu členské štáty spolupracovať s cieľom zvýšiť príťažlivosť Európy ako cieľovej stanice pre zákonných prisťahovalcov, ktorých naše spoločnosti potrebujú, a urobiť z nej humánnejšie miesto pre tých, ktorí už medzi nami žijú.

Nedávna „smernica o návrate“, ktorá, ako vieme, zaobchádza s mnohými chudobnými prisťahovalcami ako s obyčajnými zločincami, poukazuje na takmer monomaniacký spôsob, akým sa Európa sústreďuje na policajný prístup k prisťahovaleckej politike.

Existuje preto základný dôvod: väčšine členských štátov Európskej únie sa zatiaľ nepodarilo, po prvé, zaviesť účinné programy na integráciu prisťahovalcov, a po druhé, presvedčiť veľkú časť verejnosti, že nevyhnutný nárast mnohokultúrnych spoločností je želateľný vývoj, ktorý podporuje náš hospodársky a sociálny rast.

V tejto súvislosti môžeme len privítať legislatívne iniciatívy, ktoré sú predmetom dnešnej rozpravy. Toto je možno prvý vážny pokus o vytvorenie spoločnej európskej politiky zákonného prisťahovalectva aj napriek tomu, že niektoré návrhy sú pomerne skromné a vyplývajú z nich problémy. Niektorým z týchto problémov sme sa venovali v pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhoch, napríklad – ako mnohí veľmi správne uviedli – riziku, že chudobné krajiny pripravíme o kvalifikovaných pracovníkov.

Zároveň sa tieto osobitné predpisy vzťahujú na minimálny počet takzvaných privilegovaných zákonných prisťahovalcov. Teraz potrebujeme odvážne legislatívne iniciatívy zamerané na zavedenie európskych predpisov o legálnej práci a určené miliónom ďalších osôb, ktoré naše hospodárstva a spoločnosti potrebujú.

Marie Panayotopoulos-Cassiotou (PPE-DE). – (EL) Vážený pán predsedajúci, vážený pán podpredseda, vážený pán úradujúci predseda Rady, vysokokvalifikovaní pracovníci z tretích krajín Európsku úniu stále považujú za nepríťažlivé miesto, zatiaľ čo

nekvalifikovaných prisťahovalcov prichádzajú tisíce. Európska prisťahovalecká politika preto potrebuje široký a dôsledný všeobecný prístup k mieru a bezpečnosti, európskej rozvojovej politike, integračnej politike a politike zamestnanosti.

Legislatívny návrh je pokusom o stanovenie spoločných kritérií skráteného postupu prisťahovaleckého konania pre vysokokvalifikovaných prisťahovalcov. Potrebujeme spoločné, jednotné definície prístupu na 27 trhov práce.

Všetci uznávajú, že Európska únia potrebuje možnosti na dlhodobé využívanie kvalifikovanej pracovnej sily z tretích krajín, aby zvýšila svoju konkurencieschopnosť a posilnila hospodársky rast. Na to sú však potrebné isté predpoklady. Ako členka Výboru pre zamestnanosť a sociálne veci považujem za prvý predpoklad uznanie univerzitného vzdelania vysokokvalifikovaných osôb alebo trojročnú prax.

Rozvojová politika musí zaručiť dostupnosť pracovnej sily z tretích krajín. Pani spravodajkyňa, s ktorou pre nešťastnú udalosť súcitím, zdôrazňuje, že prisťahovalectvo na účely vysokokvalifikovaného zamestnania nie je dlhodobým riešením hospodárskych a demografických problémov, keďže, všeobecne povedané, hospodárske prisťahovalectvo ovplyvňuje vnútroštátne trhy práce v jednotlivých členských štátoch.

Zásadu subsidiarity musíme uplatňovať, až kým nebudeme mať jednotné sociálne systémy a jednotné pracovnoprávne predpisy. Európsky parlament preto odporúča prísne dodržiavanie zásady uprednostňovania Spoločenstva. Členské štáty musia určiť počet prisťahovalcov z tretích krajín, ktorých prijímú v rámci svojej národnej zvrchovanosti, a musia mať právo aj na stanovenie nulovej kvóty.

O vydávaní modrých kariet by mal sám rozhodnúť každý členský štát aj napriek splneniu predpokladov, pričom európska pridaná hodnota bude mať podobu mobility po dvojročnom oprávnenom pobyte v inom členskom štáte.

Karin Jöns (PSE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, potreba spoločnej prisťahovaleckej politiky je naliehavejšia než kedykoľvek predtým, ak chceme dostať nezákonné prisťahovalectvo pod kontrolu, vyriešiť problémy súvisiace s demografickými zmenami, zvýšiť svoju konkurencieschopnosť a zároveň zabezpečiť vysoký stupeň sociálneho zmieru. V tomto bode sa Parlament zhodne. Z tohto dôvodu by som všetkým štyrom spravodajcom rada poďakovala za úzku spoluprácu.

Podľa našej skupiny však spoločná prisťahovalecká politika musí zahŕňať všetkých migrantov, inak nespĺní naše požiadavky. Znamená to, že zásada rovnakého zaobchádzania sa musí vzťahovať na všetkých bez obmedzení, pokiaľ ide o práva zamestnancov, prístup k vzdelaniu a prístup k systémom sociálneho zabezpečenia. Preto by som vás chcela požiadať, aby ste zajtra hlasovali za pozmeňujúce a doplňujúce návrhy našej skupiny. Rámcová smernica sa musí vzťahovať aj na sezónnych pracovníkov, utečencov a žiadateľov o dočasný azyl.

Čo sa týka modrej karty, rada by som zajtra zmenila výsledok hlasovania gestorského výboru tak, aby sa európsky pracovný trh otvoril nielen pre migrantov z krajín, s ktorými už máme uzavreté dohody o partnerstve. Takéto obmedzenia nesmú existovať a rada počujem, že Komisia má rovnaký názor.

Na záver by som ešte niečo chcela odkázať Rade. Vzhľadom na túto príležitosť vás naliehavo žiadam, aby ste prijali obe smernice naraz. Ak to s rovnakým zaobchádzaním myslíme

vážne, nemôžeme najprv prijať zásady rovnakého zaobchádzania len pre vysokokvalifikovaných pracovníkov a neskôr možno aj pre ďalších migrantov.

Inger Segelström (PSE). – (SV) Vážený pán predsedajúci, najprv by som chcela poďakovať pani spravodajkyni Klamtovej a tieňovým spravodajcom za zaujímavú správu. Ako severská sociálna demokratka som dúfala, že podporíte návrh, aby sa modrá karta EÚ vzťahovala aj na kolektívne zmluvy. Myslím, že to bude potrebné, ale skutočnosť, že sa to neuplatní, ma nijako zvlášť neznepokojuje. Parlament sa však mal v tomto smere ujať vedenia.

Pozitívne je, že teraz je jasne ustanovené, že ak zamestnávateľ poruší pravidlá a neoverí si, či nezamestnáva nezákonných pracovníkov, dopúšťa sa trestného činu. Zároveň môže byť povinný spätne uhradiť nedoplatok mzdy a súvisiacich náhrad. Pozitívne je aj to, že občania tretích krajín sa môžu počas daného obdobia vrátiť domov a potom naspäť do EÚ. Je to dôkaz, že berieme vážne obavy tretích krajín z úniku mozgov. Som tiež spokojná s rozhodnutím, že členské štáty musia brať ohľad na vnútroštátne a regionálne trhy práce, a podporujem ho. Je to dôkaz, že osoby, ktoré už sú v našich domovských krajinách a sú nezamestnané, budú prvé na rade, pokiaľ ide o pracovné miesta. Je to najmä dôležité v týchto dňoch, keď sa v dôsledku úverovej krízy zvyšuje nezamestnanosť a keď najmä xenofóbia predstavuje hrozbu pre demokraciu v mnohých členských štátoch.

Roselyne Lefrançois (PSE). – (FR) Vážený pán predsedajúci, najprv by som chcela poďakovať pani spravodajkyni a tieňovým spravodajcom za ich zmysel pre spoluprácu. Táto smernica je prvý dôležitý text týkajúci sa zákonného prisťahovalectva. Jej cieľom je podporiť príchod vysokokvalifikovaných pracovníkov z tretích krajín na pôdu EÚ, pretože veľká väčšina z nich momentálne uprednostňuje Spojené štáty a Kanadu. Vďaka modrej karte budú teraz títo pracovníci môcť využívať početné práva pre seba a svoje rodiny.

Samozrejme, podstupujeme riziko obvinenia z podpory myšlienky selektívneho prisťahovalectva, ale chcela by som upozorniť na to, že Rada sa systematicky stavia proti horizontálnej smernici, ktorá by sa vzťahovala na všetkých pracujúcich prisťahovalcov. Ak teda Komisia chcela dúfať v mierny pokrok v oblasti zákonného prisťahovalectva, nemala inú možnosť než začať s vysokokvalifikovanými pracovníkmi, pri ktorých vedela, že bude ľahšie získať súhlas členských štátov. Je jasné, že ľutujem tento odvetvový prístup, ale v Socialistickej skupine v Európskom parlamente sme už tak dlho upozorňovali na výhradne represívny charakter európskej politiky v oblasti prisťahovalectva a žiadali o politiku zákonného prisťahovalectva hodnú svojho mena, že je podľa mňa dôležité podporiť tento prvý krok.

Nezabúdajme, že sa už pripravujú aj ďalšie texty, ktoré sa týkajú napríklad sezónnych pracovníkov a stážistov.

Emine Bozkurt (PSE). – (NL) Vážený pán predsedajúci, konečne sme urobili dôležitý krok. Európa je jednotná, pokiaľ ide o podmienky spoločného systému zamestnávania najkvalitnejších ľudí. To je pridaná hodnota, ktorú karta prináša. Tento krok je nevyhnutný, hoci podľa môjho názoru ide len o prvý krok. Keď získame isté skúsenosti s modrou kartou, musíme sa v nasledujúcom volebnom období pozrieť na ďalšie kroky.

Nesmieme zabúdať, že žijeme v pohnutých časoch. Z krátkodobého hľadiska môže v dôsledku finančnej krízy ľahko dôjsť k prepúšťaniu. Z tohto dôvodu je dôležité, aby systém modrej karty, ako je popísaný v správe pani Klamtovej, nechával priestor na politiku jednotlivých členských štátov. Členské štáty musia mať možnosť rozhodnúť, koľko migrantov s vysokou kvalifikáciou potrebujú a koľko sa ich v jednotlivých krajinách môže

usadiť a pracovať bez toho, aby spôsobili únik mozgov v citlivých odvetviach tretích krajín, napríklad v zdravotníctve. Mali by sme sa však pozeráť aj dopredu. Európa zúfalo potrebuje migrantov s vysokou kvalifikáciou. Najlepším možným riešením je preto čo najjednoduchší mechanizmus modrej karty, ktorý bude získavať skutočné talenty. Myslím, že toto riešenie je čiastočne vďaka pozmeňujúcim a doplňujúcim návrhom Socialistickej skupiny v Európskom parlamente zahrnuté v momentálnom návrhu. Je tiež dôležité, aby sa osoby, ktoré už majú oprávnený pobyt v EÚ a spĺňajú ďalšie podmienky, nemuseli najprv vrátiť do svojich domovských krajín, ak chcú požiadať o vydanie modrej karty v členskom štáte EÚ.

Harald Ettl (PSE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, v najbližších 20 rokoch bude Európska únia potrebovať viac vysokokvalifikovaných pracovníkov z tretích krajín. Iné štáty celé roky neprimerane využívali svoj potenciál v tejto oblasti. Právne predpisy vypracované EÚ sú vyvážené a zamerané na predchádzanie úniku mozgov z tretích krajín. Členské štáty budú určovať požiadavky v ktoromkoľvek momente. Celé to znie veľmi rozumne, no na druhej strane nám momentálne hrozí recesia v dôsledku finančnej a hospodárskej krízy.

V celej Európe vzrastie nezamestnanosť a niektoré členské štáty už chcú ešte viac obmedziť voľný pohyb pracovníkov v rámci Európskej únie. Nebolo by v situácii, keď sme z ekologických dôvodov nútení meniť priemyselnú politiku, ešte rozumnejšie investovať do zvýšenia počtu a skvalitnenia vzdelávacích programov pre vysokokvalifikovaných zamestnancov, ktorí majú významný inovačný potenciál? Namiesto pytliačenia na najkvalitnejších zamestnancov z tretích krajín musíme všetko svoje úsilie sústrediť na túto úlohu. Len tak si z dlhodobého hľadiska dostatočne zabezpečíme budúcnosť.

Genowefa Grabowska (PSE). – (PL) Vážený pán predsedajúci, všetci si pamätáme pracovné tábory otvorené na jeseň 2006 vo viacerých členských štátoch Európskej únie. V týchto táboroch v hrozných podmienkach pracovali nezákonní prisťahovalci bok po boku s občanmi členských štátov Európskej únie.

Táto situácia posunula vpred našu prácu na prisťahovaleckom balíku, o ktorého istých častiach dnes diskutujeme. Zdá sa mi, že sa uberáme správnym smerom. Návrh prináša civilizovanejšie pracovné podmienky a zjednodušuje pravidlá, ktoré sa vzťahujú na zamestnávanie a pobyt zákonných prisťahovalcov. Ako Poľka by som tiež chcela zdôrazniť našu solidaritu s občanmi tretích krajín, ktorí majú oprávnený pobyt v Európskej únii. Nesmieme ich diskriminovať.

Nemyslím si ani, že modrá karta ohrozí hospodárske záujmy občanov nových členských štátov alebo pre nich bude predstavovať konkurenciu. Skutočnosť je taká, že väčšina európskych trhov práce je už pre nás teraz otvorená a, ako je dobre známe, prechodné obdobia sa skončia skôr, než vstúpi do platnosti modrá karta.

Laima Liucija Andrikiienė (PPE-DE). – (LT) Vážený pán minister, vážený pán komisár, dámy a páni, svet je čoraz otvorenejší, netýka sa to len Európy. Spôsobujú to moderné technológie a globalizácia a bojovať proti tejto skutočnosti je kontraproduktívne.

Blahoželám Francúzsku, ktoré počas svojho predsedníctva uskutočnilo dôležité iniciatívy, o ktorých dnes diskutujeme.

Záujmy Európskej únie sú jednoznačné: máme nedostatok pracovníkov, potrebujeme ich, rovnako ako vysokokvalifikovaných odborníkov, pretože naši občania využívajú svoje právo odísť, žiť a pracovať inde, kde sa im viac páči.

Zákonné prisťahovalectvo do EÚ je úplne prijateľným riešením problému. Je to aj naša reakcia na úlohy vyplývajúce z globalizácie a cieľa EÚ zvýšiť svoju konkurencieschopnosť.

Súhlasím s tým, že návrhy musia byť zosúladené navzájom a s ďalšími právnymi aktmi, je však nepochybné, že tieto problémy musíme vyriešiť. Ešte raz blahoželám obom spravodajcom a predsedajúcej krajine.

Daciana Octavia Sârbu (PSE). – (RO) Návrh uznesenia, ktorého cieľom je zaviesť modrú kartu pre vysokokvalifikovaných prisťahovalcov, je zameraný na pritiaženie vysokokvalifikovanej odbornej pracovnej sily z krajín mimo Európskej únie. Týmto prisťahovalcom má byť ponúknutá šanca legálne sa usadiť a pracovať v Európskej únii. Táto iniciatíva je prospešná v situácii, keď sa odhaduje, že v priebehu najbližších 20 rokov hrozí nebezpečenstvo neobsadenia 20 miliónov pracovných miest.

Rada by som však pripomenula, že občania Rumunska a Bulharska stále čelia obmedzeniam na pracovnom trhu a už teraz existujú obavy, že niektoré krajiny predĺžia prechodné obdobie o ďalšie tri roky. Vzhľadom na túto situáciu je teda nesmierne dôležité, aby sme ďalej nezvyšovali aj diskrimináciu európskych občanov.

Marek Aleksander Czarnecki (ALDE). – (PL) Vážený pán predsedajúci, demografické zmeny v Európskej únii a starnutie obyvateľstva sú okolnosti, ktoré vyvolávajú dopyt po kvalifikovaných pracovníkoch z krajín mimo Európskej únie. Hospodárska migrácia je problém, ktorému musí Európska únia čeliť v rýchlo sa globalizujúcom svete. Členské štáty musia podľa môjho názoru vytvoriť integrovaný a jednotný prístup k európskej migračnej politike.

Strojárstvo a počítačové technológie sú oblasti, ktorým je potrebné v súvislosti s rozvojom a zamestnanosťou venovať osobitnú pozornosť. Ak chceme obmedziť nezákonné prisťahovalectvo, prijatie právnych predpisov Spoločenstva je nevyhnutné. Súhlasím s pani spravodajkyňou a pánom poradcom Masielom a podporujem zavedenie systému európskej modrej karty pre kvalifikovaných prisťahovalcov, ktorý má zjednodušiť zamestnávanie kvalifikovaných pracovníkov z tretích krajín.

Tomáš Zatloukal (PPE-DE). – (CS) Mobilita ľudí z tretích krajín na území členských štátov Európskej únie predstavuje pre Európu v globalizovanom svete ovládanom neľútostnou hospodárskou súťažou významný problém. Prijímame spoločné európske predpisy, ktoré umožňujú riadenie prívlevu migrantov do Európy a obmedzenie nezákonnej migrácie. Je správne uvítať návrh Komisie, ktorá chce urýchliť proces prijímania pracovníkov a poskytnúť im lepšie podmienky na pobyt s cieľom zvýšiť príťažlivosť EÚ pre vysokokvalifikovaných pracovníkov z tretích krajín. Rozhodujúcim činiteľom nie je len rýchly proces prijímania pracovníkov bez byrokratických prekážok, ale aj spoločné a jednotné podmienky prístupu na všetkých 27 pracovných trhov jednotlivých krajín. Pri rozprave o oboch správach je potrebné uviesť, že v EÚ ešte stále existujú prekážky zamestnávania obyvateľov nových členských štátov.

Toomas Savi (ALDE). – Vážený pán predsedajúci, modrá karta Európskej únie je iniciatívou, ktorú rozvojové krajiny veľmi oceňujú. Keďže modré karty EÚ budú vydávať členské štáty, dá sa uvažovať o tom, že členské štáty by mohli po preskúmaní svojich pracovných trhov príliš často dospieť k záveru, že nie sú v situácii, ktorá by umožňovala zamestnávanie cudzincov, alebo že verejná politika členského štátu predstavuje isté prekážky pre úplné uplatňovanie politiky modrej karty EÚ. Obávam sa, že niektoré členské štáty by mohli narušiť účel modrej karty EÚ.

Cieľom vytvorenia modrej karty EÚ nebolo len uspokojenie dopytu po práci v členských štátoch, ale aj naštartovanie „cirkulácie mozgov“. Istým spôsobom ide o podporné opatrenie politiky rozvojovej spolupráce EÚ, pretože pracovníci s modrou kartou sa nakoniec vrátia do krajín pôvodu so skúsenosťami, ktoré sú pre pokrok nevyhnutné.

Nicolae Vlad Popa (PPE-DE). – (RO) Podľa môjho názoru je mimoriadne dôležité, aby Európska únia zvýšila svoju príťažlivosť pre vysokokvalifikovaných pracovníkov najmä vzhľadom na skutočnosť, že momentálne je väčšina prisťahovalcov nekvalifikovaných. Títo pracovníci potrebujú priaznivé podmienky, jednotný systém regulácie vysťahovalectva a pohybu z jednej krajiny do druhej, ako aj platy, ktoré zohľadňujú ich kvalifikáciu.

Európsku modrú kartu je potrebné považovať aj za prostriedok na obmedzenie nezákonného prisťahovalectva, za súčasť dohody o prisťahovalectve a azyle, ako aj za súčasť riešenia problému nedostatku pracovnej sily, ktorý v najbližších desaťročiach postihne Európsku úniu.

Rád by som sa sústredil na názor, že občania nových členských štátov nesmú mať horšie postavenie ako občania tretích krajín. Je neprijateľné, aby isté štáty ponechali svoje pracovné trhy zatvorené pre obyvateľov nových členských štátov a na druhej strane ponúkali pracovné miesta vyžadujúce vysokú kvalifikáciu pracovníkom z krajín, ktoré nie sú členmi EÚ.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). – (PL) Demografické problémy a starnutie európskeho obyvateľstva nie sú jedinými dôvodmi, pre ktoré by mala byť modrá karta zavedená ako nástroj riadený Európskou úniou. Po rozšírení EÚ nastal obrovský odlev odborníkov z nových členských štátov. Odlev kvalifikovaných pracovníkov je dnes najzávažnejším problémom zamestnávateľov. Spôsobuje spomalenie investícií, čím obmedzuje hospodársky rozvoj.

Ak naše spoločnosti nebudú môcť nájsť kvalifikovaných pracovníkov na domácom trhu, doplatia na čínsku konkurenciu. Poľskí zamestnávatelia požadujú väčšie otvorenie pracovného trhu. Sú ochotní zamestnávať pracovníkov z krajín ako Ukrajina alebo Bielorusko. Zároveň by sme mali pamätať na to, že v rámci EÚ musia byť všetky výhody jednotné. Nesmieme zabúdať, že niektorí z tých, ktorí k nám prídu v rámci systému modrej karty, sa vrátia domov aj so skúsenosťami, ktoré získali v EÚ. Zároveň musíme pracovať aj na posilnení vzdelávania a systémov neustáleho rozvoja odborníkov, ktorých pracovné trhy našich členských štátov potrebujú.

Janusz Onyszkiewicz (ALDE). – (PL) Vážený pán predsedajúci, chcel by som upozorniť na dve riziká, ktoré vyplynuli z rozpravy a z navrhovaných právnych predpisov.

Po prvé, príliš vysoké požiadavky kladené na občanov tretích krajín, ktorí sa tu zamestnávajú. Požiadavku, že najmenej dva roky z päťročnej odbornej praxe museli pôsobiť vo vedúcej pozícii, považujem naozaj za prehnanú. V prípade zdravotnej sestry alebo odborníka na informačné technológie to nie je potrebné na to, aby mohli byť v našich podnikoch užitoční.

Druhým rizikom je úsilie zaviesť jednotnú minimálnu mzdu pre pracovníkov. Takýto predpis bude určite skazou pre základnú zásadu, ktorá by sa mala uplatňovať, a to zásadu rovnakej mzdy za rovnakú prácu. Mohol by totiž mať za následok, že niekto, kto príde pracovať do EÚ, bude zarábať viac než osoby, ktoré tu už pracujú.

Jean-Pierre Jouyet, úradujúci predseda Rady. – (FR) Vážený pán predsedajúci, táto bohatá rozprava je dôkazom kvality vypracovaných správ. Ešte raz by som chcel poďakovať

spravodajcom a spravodajcom výborov požiadanych o stanovisko, pánovi Masielovi, pani Jelevovej a pani Panayotopoulosovej. Rád by som uviedol, že ako vyplynulo z našej rozpravy, toto je skutočne významný krok vpred smerom k dosiahnutiu dohody o zákonnom prísťahovalectve. Pred štyrmi rokmi nikto nechcel nič počuť o nástrojoch Spoločenstva. Vieme, že o štyri roky sa budeme môcť posunúť ešte ďalej.

Blahoželám aj Komisii, ktorá prostredníctvom pána Barrota dokázala podnietiť túto rozpravu a zabezpečiť, že naše ambície v tomto smere rýchlo narastali. Vyslovujem pochvalu aj Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci. Pán Deprez našiel správne slová, rovnováhu a hlas rozumu. Podporuje otvorenú Európu a ja to vítam. Pani Rourová si s istými drobnými obmenami tiež želá, aby sa Európa pripravila na storočie pohybu obyvateľstva, ktoré sa usilujeme dosiahnuť. Ako zdôraznila pani Lefrançoisová, tieto dva texty sú začiatok, nie koniec, a ponechávajú priestor pre okružnú migráciu.

Pokiaľ ide o otázku uprednostňovania Spoločenstva, ktorú nastolili predovšetkým pani Grabowska, pani Gálová, pán Fava a pán Catania, chcel by som zdôrazniť, že modrá karta sa bude uplatňovať až po roku 2011, do ktorého sa musí skončiť platnosť prechodných opatrení z prístupových zmlúv, a že držiteľom poskytuje postavenie, ktoré nie je rovnocenné s postavením občanov EÚ. Okrem toho sme pripravení a ochotní zahrnúť do textu zásadu uprednostňovania Spoločenstva zakotvenú v prístupových zmluvách.

Čo sa týka početných poznámok o úniku mozgov – najmä zo strany pána Kreissla-Dörflera a pána Borghezia, pani Budreikaitėovej, pána Morena, pani Lambertovej a pani Rourovej – verím, že Európsky parlament vyjadril oprávnené obavy súvisiace so zahrnutím záruk do modrej karty, ktoré únik mozgov premenia na prílev mozgov. Nazdávam sa, že sa to dá zabezpečiť tromi hlavnými spôsobmi.

Po prvé, smernica nemá v žiadnom ohľade prednosť pred európskymi dohodami alebo dohodami medzi niektorými členskými štátmi a krajinami pôvodu, ktoré zostavili zoznamy povolaní, ktoré budú vylúčené z predmetu úpravy s cieľom zabezpečiť etický nábor v odvetviach postihnutých nedostatkom pracovnej sily. Po druhé, členské štáty musia niesť zodpovednosť v súvislosti s individuálnym posudzovaním prípadov: musia mať možnosť zamietnuť žiadosť o modrú kartu s cieľom zabezpečiť etický nábor. Napokon smernica musí podporovať okružnú migráciu vysokokvalifikovaných pracovníkov a, samozrejme, zdôrazňovať, ako už bolo podotknuté, požiadavky na vzdelávanie v krajine pôvodu.

Na druhej strane sa mi nezdá byť potrebné systematicky brániť vydávaniu modrých kariet v prípade, že neexistuje dohoda s krajinou pôvodu. Ako zdôraznil aj pán Barrot, myslím si, že by to viedlo k diskriminácii a preneseniu žiadostí na vnútroštátne systémy. Je preto lepšie posudzovať každý prípad individuálne.

Čo sa týka rozlišovania medzi vysokokvalifikovanými pracovníkmi a nekvalifikovanými pracovníkmi, o ktorom sa zmienili najmä pán Busuttil a pani Lefrançoisová, ale aj pani Lambertová, podľa mňa je potrebné postupovať krok za krokom. V súčasnosti, žiaľ, neexistuje v oblasti zákonnej migrácie konsenzus, aby sa na úrovni Spoločenstva prijímali opatrenia pre všetky segmenty trhu práce. Napriek tomu napredujeme, pretože existuje spoločný súbor práv pre všetkých pracovníkov z tretích štátov v Európskej únii. Je potrebné začať s vysokokvalifikovanými, sezónnymi, vyslanými pracovníkmi a štáždami. Štokholmský program nám môže umožniť posun vpred.

Na rozdiel od tvrdení pani Flautrovej a ďalších rečníkov práva zaručené modrou kartou neobsahujú žiadne obmedzenia, pokiaľ ide o slobodu združovania alebo ďalšie pracovné

práva, práve naopak. Modrá karta bude jediným nástrojom, ktorý migrantom umožní využívať právo na mobilitu pri uzatváraní kvalifikovaných odborných pracovných pomerov v Európskej únii, čo dnes nie je prostredníctvom vnútroštátnych systémov možné. To je hlavná výhoda tohto textu.

Aby som odpovedal aj na otázku pána Pirkeru v súvislosti s obdobím, po uplynutí ktorého sa tieto výhody v prípade nezamestnanosti skončia – je pravdou, že ide o trojmesačné obdobie – predsedníctvo Európskej únie si želalo, aby bolo toto obdobie dlhšie, než sa uvádza v návrhu, no v tejto oblasti sa nepodarilo dosiahnuť konsenzus. Niektoré členské štáty dokonca presadzovali, aby takáto lehota vôbec nebola stanovená, čo určite nezodpovedalo želaniu vyjadrenému predsedníctvom.

A napokon, aby som odpovedal pánovi Favovi, odôvodnenie 16 textu predloženého Radou neobsahuje zásadu rovnakého zaobchádzania, pokiaľ ide o mzdu pracovníkov z tretích krajín a občanov Spoločenstva vyplácanú za rovnakú prácu. Zakotvuje ju článok 15 odsek 1 tohto textu.

Jacques Barrot, člen Komisie. – (FR) Vážený pán predsedajúci, obmedzím sa na doplnenie poznámok pána Jouyeta, ktorými podľa mňa dnes popoludní výstižne predstavil náš vzájomný záujem na vašej práci. Rád by som poďakoval všetkým rečníkom a všetkým spravodajcom, ktorí odvedli dobrú prácu.

Ešte raz by som chcel uviesť, že návrh smernice plne rešpektuje zásadu uprednostňovania Spoločenstva. Uprednostňovanie Spoločenstva je navyše zakotvené v zmluvách o prístupí do Európskej únie, v ktorých sa uvádza, že ak členský štát uplatní dočasné obmedzenia voľného pohybu pracovníkov, ktorí sú štátnymi príslušníkmi iného členského štátu, musí ich uprednostniť pred štátnymi príslušníkmi tretích krajín, pokiaľ ide o prístup na trh práce. Dávam to do pozornosti poslancom z nových členských štátov, pretože je to potrebné zdôrazniť.

Ďalej musím aj ja odpovedať tým, ktorí sa obávajú rizika úniku mozgov. Chcel by som pripomenúť, že návrh odporúča doložku o etickom náboře zameranú na obmedzenie a dokonca až zákaz aktívneho náboru zo strany členských štátov v rozvojových krajinách, ktoré už čelia vážnemu úniku mozgov.

Tento návrh dáva členským štátom aj možnosť zamietnuť žiadosti o vydanie modrej karty na základe posúdenia etickosti náboru. Máme opatrenia zamerané na zjednodušenie okružnej migrácie a máme povinnosť, na základe ktorej musia členské štáty Komisii poskytovať ročné štatistické údaje o uplatňovaní smernice, aby mohla monitorovať účinky tohto právneho predpisu.

Je pravda, že musíme zabrániť aktívnemu náboře v krajinách trpiacich akútnym nedostatkom, predovšetkým v africkom zdravotníctve. Toto všetko sa vyrieši rozvojom partnerstiev s krajinami pôvodu.

Po tretie, chcem jednoznačne uviesť, že po tomto texte budú nasledovať ďalšie návrhy Komisie. V marci budúceho roka predložím text o zákonnej migrácii sezónnych pracovníkov, platených štážistov a zamestnancov mnohonárodných a nadnárodných skupín, ktorí môžu byť presúvaní. Aj v tomto prípade, ako uviedla pani Lefrançoisová, ide len o začiatok a musíme pokračovať smerom k vytvoreniu úplného rámca pre zákonné prisťahovalectvo.

Chcel by som tiež jednoducho zopakovať, čo už povedal aj pán Jouyet: existuje úplne jednoznačné želanie zaobchádzať so všetkými týmito prisťahovalcami a novými migrantmi prichádzajúcimi do Európskej únie ako s osobami s rovnakými právami, čo je opäť odrazom ideálu nášho Európskeho spoločenstva.

V každom prípade beriem na vedomie mnohé pripomienky a poznámky. V najbližších mesiacoch budeme o tejto problematike migrácie ďalej diskutovať. Naozaj si myslím, že sa musíme naučiť zaoberať sa ňou s chladnou hlavou, veľmi objektívne a s veľkým zmyslom pre spravodlivosť. Musíme uznať, že potrebujeme aj prisťahovalectvo, ale také, ktoré pokrýva osobitný právny rámec, ktorý je spoľahlivý a spravodlivý pre všetkých.

Manfred Weber, *spravodajca*. – (DE) Vážený pán predsedajúci, vážený pán podpredseda Komisie, dámy a páni, v prvom rade by som chcel povedať, že som šťastný, že môžem pani Ewe Klamtovej odovzdať vaše pozdravy a vyjadriť vašu sústrasť. Rád by som vám tiež poďakoval za rozpravu a zdôraznil tri body.

Po prvé, chcel by som odmietnuť nacionalistickú rétoriku, ktorú sme si dnes v niektorých prípadoch vypočuli. V žiadnom prípade nezastupuje názor väčšiny poslancov tohto Parlamentu a je potrebné rezolútne ju odmietnuť.

Po druhé, rád by som sa, samozrejme, dotkol otázky zákonného prisťahovalectva, ktoré potrebujeme, ak chceme zabezpečiť, aby si naše národné hospodárstva zachovali schopnosť inovácie. Potrebujeme ho aj na boj proti nezákonnému prisťahovalectvu, pretože ide o dve strany jednej mince. Občania Európy od nás očakávajú, že budeme otvorení užitočnému a zákonnému prisťahovalectvu a že budeme zároveň bojovať proti nezákonnému prisťahovalectvu.

Po tretie, síce sa to dalo očakávať, pokiaľ ide o otázku modrej karty, ale rád by som uviedol aj to, že ide o prvý pozitívny krok smerom k predstaveniu spoločného obrazu celému svetu. Z tohto dôvodu verím, že by sme mali tento krok urobiť spoločne, aby sme sa na ceste posunuli o krok ďalej. Hlasujme zajtra za tento právny predpis.

Patrick Gaubert, *spravodajca*. – (FR) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, vypočul som si mnoho vecí... Na úvod sa vyjadrím k rozprave. Rozprava bola pomerne zaujímavá. Nikoho nebudem citovať, no poviem, že Skupinu Európskej ľudovej strany (kresťanských demokratov) a Európskych demokratov netreba poučovať, pokiaľ ide o dodržiavanie ľudských práv. Skupinu PPE-DE teší, že Európa je schopná dosiahnuť dohodu o spoločných nástrojoch na riadenie migračných tokov, ako aj to, že sa Európa neuzatvára sama do seba.

Máme migračnú politiku, ktorá je ľudská i prísna. Ľudská preto, že odmieta potupné životné podmienky nezákonných prisťahovalcov, ktorí žijú v našich krajinách – robíme, čo je v našich silách, aby sme mužom a ženám zabránili nasadať do člnov a riskovať svoje životy – a prísna preto, že odsudzuje priekupníkov a šéfov podsvetia.

Čo sa týka modrej karty a zjednoteného postupu vydávania povolení na pobyt, nášmu priateľovi pánovi Cataniovi odkazujem, že vo svojich krajinách potrebujeme mať elitu aj tých ostatných. Keď už sme pri tejto téme, práva zákonných prisťahovalcov budú rovnaké ako práva občanov Spoločenstva – nebudú ani väčšie, ani menšie.

Európa sa vo vzťahu k ostatným nepotrebuje vykúpiť, pokiaľ ide o migračnú politiku. Európa prisťahovalcov nepovažuje za podvodníkov či zločincov ani za ohrozenie našej bezpečnosti či pracovnej sily. Sú to muži, ženy a deti z mäsa a kostí, ktorí na našom území hľadajú lepší život, pretože doma nič nemajú.

Naším spoločným cieľom je pomáhať im a podporovať ich, aj keby to malo znamenať presvedčanie, aby zostali vo svojich krajinách. Naša migračná politika je dôstojná, otvorená, možno zameraná na bezpečnosť, ale môžeme na ňu byť hrdí v ich aj svojom vlastnom mene – ako môžeme byť zajtra hrdí pri hlasovaní o týchto dvoch správach týkajúcich sa európskej migračnej politiky.

Predseda júci. – Rád by som pani Klamtovej osobne vyjadril sústrasť s náhlou minulotýždňovou stratou otca. Stretol som sa s ňou krátko po tom, čo sa dozvedela túto správu, preto s ňou veľmi súcitím.

Spoločná rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční vo štvrtok 20. novembra.

Písomné vyhlásenia (článok 142)

Cristian Silviu Buşoi (ALDE), písomne. – (RO) V prvom rade by som chcel privítať iniciatívu Komisie i stanovisko pani spravodajkyne, pretože sa nazdávam, že sme dosiahli významný pokrok v oblasti migrácie vysokokvalifikovaných pracovníkov, ktorý je nevyhnutný na splnenie lisabonských cieľov.

Myslím si však, že EÚ musí byť príťažlivá nielen pre vysokokvalifikovaných pracovníkov z tretích krajín, ale aj pre mladých Európanov. Vzhľadom na to, že v hre je konkurencieschopnosť EÚ, nechceme, aby nastal únik mozgov v prospech USA alebo Kanady na úkor EÚ. Súčasnú iniciatívu je teda potrebné posilniť politikou zameranou na povzbudenie mladých Európanov.

Toto opatrenie je navyše potrebné uplatňovať osobitne starostlivo a zodpovedne vzhľadom na situáciu, pokiaľ ide o ľudské zdroje v niektorých odvetviach v krajinách pôvodu týchto migrantov, aby sme ešte viac neprehlbili krízu ľudských zdrojov najmä v školstve a zdravotníctve.

A napokon, podporujem stanovisko pani Klamtovej, pokiaľ ide o uplatňovanie zásady uprednostňovania Spoločenstva v procese nábora a o myšlienku uprednostňovania občanov nových členských štátov, na ktorých sa ešte stále vzťahujú obmedzenia v súvislosti s prístupom na trh práce. Ak sa tieto obmedzenia majú zachovať, uprednostňovanie považujem za minimálnu podmienku, pomocou ktorej sa zabezpečí, aby sa obyvatelia týchto krajín necítili ako druhoradí občania Európskej únie.

Corina Creţu (PSE), písomne. – (RO) Rada by som upozornila na niektoré ustanovenia, ktoré by mohli mať diskriminačné účinky. Preto by som vás chcela požiadať, aby ste zvažili uprednostňovanie občanov nových členských štátov EÚ vo vzťahu k prisťahovalcom, ktorí pochádzajú z krajín mimo EÚ, čo sa týka prístupu na pracovný trh EÚ.

Iniciatíva modrej karty je prospešná, pretože sa ňou čiastočne vyrieši problém nedostatku vysokokvalifikovaných pracovníkov a môže zohrať významnú úlohu pri znižovaní nezákonného prisťahovalectva. Sú tu však aj ustanovenia znevýhodňujúce občanov krajín, ktoré nedávno vstúpili do Európskej únie. Nazdávam sa, že v situácii, keď majú Rumuni ešte úplne alebo čiastočne obmedzený prístup na pracovný trh väčšiny štátov EÚ, je nevyhnutné, aby mali členské štáty povinnosť zamietnuť žiadosti v odvetviach, v ktorých platné prechodné ustanovenia ešte stále obmedzujú prístup pracovníkov z krajín, ktoré nedávno vstúpili do EÚ. Obyvatelia štátov EÚ, hoci do nej vstúpili len prednedávnom, musia mať prednosť pred obyvateľmi krajín mimo EÚ.

Musím tiež varovať pred nebezpečenstvom úniku mozgov z rozvojových krajín, ktorý sa bude týkať kľúčových odvetví týchto krajín, napríklad zdravotníctva, školstva a výskumu, a vyvolá bumerangový efekt s rozsiahlymi následkami na celosvetovej úrovni.

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), *písomne*. – (PT) Čo sa týka stanovenia podmienok vstupu a pobytu štátnych príslušníkov tretích krajín na účely vysokokvalifikovaného zamestnania v EÚ (modrá karta) a zavedenia zjednoteného postupu vybavovania žiadostí o povolenie na pobyt a na prácu, okrem ďalších znepokojivých aspektov sa nazdávame, že tieto iniciatívy je potrebné posudzovať v kontexte celkovej prisťahovaleckej politiky EÚ.

Inými slovami, majú zmysel a prejavia sa v plnom rozsahu len v prípade, že budú začlenené do ďalších pilierov tejto politiky potvrdených v Európskom pakte o prisťahovalectve a azyle: kriminalizácia prisťahovalcov, záchytné centrá, smernica o návrate, hraničné kontroly, vytvorenie agentúry Frontex, readmisné dohody ako doložka dohôd o spolupráci.

Zavedením diskriminácie medzi prisťahovalcami sa modrá karta usiluje reagovať na neoliberálne ciele lisabonskej stratégie a potreby pracovnej sily v EÚ (stanovené kvótami), čím prisťahovalcov redukuje na pracovnú silu, podporuje drancovanie ľudských zdrojov tretích krajín – najmä najkvalifikovanejších pracovníkov – a uplatňuje v EÚ nebezpečné centralizované systémy na zhromažďovanie a zber údajov o prisťahovalcoch.

Inými slovami, modrá karta a zjednotený postup tvoria jeden z pilierov neľudskej prisťahovaleckej politiky EÚ, ktorou sa zavádza kriminalizácia prisťahovalcov, ich vyhostovanie, vykorisťovanie a odmietanie.

Magda Kósáné Kovács (PSE), *písomne*. – (HU) Prisťahovalectvo je už dlho jedným z najvýznamnejších hospodárskych a sociálnych problémov Európskej únie. V starnúcej Európe sa všetci zhodnú na potrebe posilnenia pracovnej sily s cieľom udržať a zlepšiť našu konkurencieschopnosť.

Podpora prisťahovalectva ako spoločné riešenie si vyžaduje nielen právne predpisy EÚ, ale aj spravodlivú stratégiu, ktorá v rovnakej miere zohľadní trvalo udržateľný rozvoj a sociálnu rovnováhu.

Správu pani Klamtovej o európskej modrej karte je potrebné oceniť, pretože zavádza prijateľnejšie podmienky zamestnávania vysokokvalifikovaných pracovníkov z tretích krajín s prihliadnutím na rodinné okolnosti, ako aj ich možný dočasný návrat domov. Osobitne ma však teší, že sa touto problematikou zaoberáme zároveň so správou pána Gauberta o jednotnom povolení na pobyt a na prácu, vďaka čomu sa môžeme vyhnúť čo i len zdaniu toho, že Európa otvára dvere len vysokokvalifikovaným pracovníkom.

Čo sa týka vnútornej sociálnej rovnováhy EÚ, je potrebné podrobne preskúmať, do akej miery finančná a hospodárska kríza ako táto súčasná ovplyvňuje záujmy Európy. Samotný nárast nezamestnanosti vedie k sociálnemu napätiu, preto musíme zabrániť zvyšovaniu existujúceho vnútroštátneho etnického a rasového napätia prostredníctvom prisťahovalectva. Mohlo by to nielen podporiť rast extrémnej pravice, ale z dlhodobého hľadiska by to mohlo predstavovať aj zdroj nepriateľského postoja k EÚ napriek tomu, že Európska únia zohrala v kríze len stabilizujúcu úlohu.

Marian-Jean Marinescu (PPE-DE), *písomne*. – (RO) Zavedenie modrej karty, ktorú EÚ potrebuje, pretože v niektorých odvetviach čelí nedostatku vysokokvalifikovaných pracovníkov, je krokom vpred v oblasti hospodárskej migrácie vysokokvalifikovaných pracovníkov z tretích krajín.

Modrá karta by však mohla predstavovať aj krok späť, ak členské štáty nezamietnu žiadosti o výnimky z tohto systému pre tie časti pracovného trhu, kde je na základe prechodných opatrení ustanovených prístupovými zmluvami obmedzený prístup pracovníkov z nových členských štátov.

Cítim potrebu pripomenúť, že Spojené kráľovstvo a Írsko už vyjadrili svoje želanie predĺžiť o ďalšie tri roky obmedzenia na pracovnom trhu pre Rumunsko a Bulharsko.

Rád by som zdôraznil, že uplatňovanie politiky smernice o modrej karte znevýhodní európskych občanov voči obyvateľom tretích krajín. Hoci sa smernica odvoláva na zásadu uprednostňovania Spoločenstva, je zrejmé, že sa nedá uplatniť v prípade tých európskych občanov, na ktorých sa vzťahujú obmedzenia v niektorých oblastiach európskeho trhu práce.

Prosím, hlasujte za pozmeňujúci a doplňujúci návrh, ktorým sa toto vyjasní, aby sme nedospeli do situácie, že hospodárska migrácia z tretích krajín bude mať prednosť pred voľným pohybom medzi jednotlivými štátmi EÚ. Nové členské štáty si logicky želajú, aby sa nemuseli cítiť ako druhoradí členovia EÚ.

Marianne Mikko (PSE), *písomne.* – (ET) Dámy a páni, modrou kartou sa vyriešia viaceré problémy pracovného trhu a prisťahovalectva. Modrá karta zohráva v boji proti nezákonnému prisťahovalectvu úlohu „cukru“. Ak Európa podporí a zjednoduší zákonné prisťahovalectvo, bude to predstavovať boj nielen proti nedostatku odborníkov, ale aj proti obchodovaniu s ľuďmi a nezákonnému prisťahovalectvu.

Podporujem myšlienku, že členské štáty musia mať právo rozhodnúť o tom, koľko kariet chcú ročne vydať. Zároveň by sme však vplyvom momentálnej hospodárskej krízy nemali sklznúť do protekcionizmu. Musíme byť pripravení na prijímanie vysokokvalifikovaných pracovníkov z tretích krajín. Nemali by sme v dôsledku súčasnej hospodárskej recesie zatvárať dvere talentovaným občanom tretích krajín.

Ak si chceme udržať medzinárodnú konkurencieschopnosť, potrebujeme jednotný prístup. Systém 27 rozličných povolení v Európskej únii bráni „mozgom“ v tom, aby prišli do Európy pracovať. Jednotný systém by mohol predstavovať riešenie, ktoré prispeje k prekonaniu súčasného obdobia recesie, nehovoriac o zlepšení dnešnej a najmä budúcej konkurencieschopnosti.

Sirpa Pietikäinen (PPE-DE), *písomne.* – (FI) Európa v súčasnosti potrebuje a v budúcnosti bude potrebovať pracovnú silu s vyšším i nižším vzdelaním z krajín mimo hraníc EÚ. Aby EÚ bola schopná súťažiť so Spojenými štátmi americkými o vyškolených a vzdelaných prisťahovalcov, musí sa stať príťažlivejšou vyhlídkou. Zjednodušenie mobility pracovníkov zvonka je pre EÚ krokom správnym smerom, preto by som pani Klamtovej rada poďakovala za chvályhodnú správu. Modrou kartou sa v EÚ posilní mobilita vzdelaných pracovníkov z tretích krajín.

Nemali by sme však dopustiť, aby sa EÚ stala príťažlivejším miestom na prácu na úkor rozvojových krajín. Žiaľ, v dôsledku úniku mozgov tieto krajiny často strácajú kvalifikáciu a know-how potrebné na rozvoj. Keď EÚ pripravuje nové predpisy, mala by tento problém jednoznačne brať do úvahy. Je však potrebné zabezpečiť aj neustály aktívny rozvoj vysokého školstva v Európe i napriek tomu, že je jednoduché získať vyškolených a vzdelaných ľudí odinakaľ.

Z nových právnych predpisov platných pre prisťahovalcov nesmie vyplynúť žiadna významná nerovnosť medzi občanmi tretích krajín a EÚ. Prísne definovanie odbornej pracovnej sily zo strany Parlamentu však vyvolá scenár nerovnosti, ak sa budú klásť neprimerané požiadavky na osoby prichádzajúce z tretích krajín, pokiaľ ide o ich vzdelanie a pracovné skúsenosti.

Nedostatok pracovnej sily ohrozuje Európsku úniu ako celok, nielen odvetvia vyžadujúce vysokokvalifikovaných pracovníkov. EÚ by preto mala rozšíriť systém zjednodušujúci pohyb pracovnej sily z tretích krajín na celé spektrum pracovníkov a nebrať si z torty len šľahačku.

Mihaela Popa (PPE-DE), písomne. – (RO) Demografický deficit a starnutie obyvateľstva Európskej únie prinášajú riziko ohrozenia pracovného trhu, zdravotného a dôchodkového systému.

V tejto situácii bude modrá karta predstavovať protiváhu amerického systému zelenej karty, ktorý sa ukázal ako naozaj úspešný. Približne 50 % vysokokvalifikovaných pracovníkov si totiž vyberá trh Spojených štátov alebo Kanady.

Som presvedčená, že je pre nás mimoriadne dôležité zaviesť jednotný systém prisťahovalectva pre všetkých 27 členských štátov, aby každý štát Európskej únie mohol mať úžitok z pridanej hodnoty, ktorú prináša vysokokvalifikovaná pracovná sila.

Za rovnako dôležité považujem aj to, aby EÚ prejavila týmto odborníkom patričné uznanie tým, že im ponúkne spravodlivé a nediskriminačné platy.

Na záver by som však veľmi rada spomenula skutočnosť, že pracovný trh EÚ ešte nie je úplne otvorený pre pracovníkov z nových členských štátov. Preto musíme byť veľmi opatrní, aby prijaté opatrenia de facto nediskriminovali občanov Európskej únie.

Katrin Saks (PSE), písomne. – (ET) V súvislosti s modrou kartou ma znepokojujú dva problémy.

Z európskeho hľadiska je prílev mozgov vynikajúci. V porovnaní s Amerikou, Austráliou alebo Kanadou je počet odborníkov, ktorí prišli do našich krajín, podstatne nižší. Takéto „lákacie“ je však v protiklade s našou ďalšou zásadou, ktorá hovorí o tom, že problematiku migrácie je treba riešiť globálne a že musíme podporovať hospodársky rozvoj tretích krajín, aby sme znížili migráciu, najmä tú nezákonnú. Či si to už chceme pripustiť alebo nie, „mozgy“, o ktorých tu snívame, potrebujú tretie krajiny na to, aby zlepšili život svojich obyvateľov.

Z pohľadu Európy, kde je silná konkurencia, by bolo prirodzene prínosné získať nových odborníkov, a to tým viac, že podľa výskumov je proces ich začlenenia do novej spoločnosti omnoho jednoduchší a rýchlejší. Ani to nie je druhoradá záležitosť.

Ďalší problém podľa mňa spočíva v tom, že v súvislosti s hospodárskymi ťažkosťami a rastom nezamestnanosti negatívny postoj k migrantom ešte zosilnie. Obávam sa aj vnútorného prisťahovalectva v rámci EÚ. Dúfam však, že stúpenci extrémne pravicových politických strán to nevyužijú a že obmedzenia, ktoré sa v súčasnosti vzťahujú na niektoré členské štáty, budú v blízkej budúcnosti odstránené. Bude to prospešné pre EÚ ako celok.

PREDESEDÁ: PÁN ONESTA*podpredseda***12. Európska politika pre vesmír: priblížiť vesmír k Zemi (rozprava)**

Predsedaajúci. – Ďalším bodom programu je rozprava na tieto témy:

– otázka na ústne zodpovedanie (B6-0482/2008) pre Radu, ktorú predkladá pán Pribetich v mene Výboru pre priemysel, výskum a energetiku: Európska politika v oblasti kozmického priestoru: priblížiť vesmír k Zemi (O-0111/2008) a

– otázka na ústne zodpovedanie (B6-0483/2008) pre Radu, ktorú predkladá pán Pribetich v mene Výboru pre priemysel, výskum a energetiku: Európska politika v oblasti kozmického priestoru: priblížiť vesmír k Zemi (O-0112/2008).

Ako rodák z Toulouse sa teším, že môžem predsedať tejto rozprave.

Pierre Pribetich, *autor.* – (FR) Vážený pán predsedaajúci, pán podpredseda, pán minister, „je najvyšší čas znovu začať hviezdy“.

Svoj prejav som chcel začať týmto riadkom z básne Guillaumea Apollinaira, aby som zdôraznil, aký význam má opätovné začatie európskej politiky v oblasti kozmického priestoru pre Európsky parlament.

Európska únia a jej členské štáty viac ako tridsať rokov spolupracovali na financovaní, navrhovaní a vývoji politiky v oblasti kozmického priestoru. Bohužiaľ, táto politika postupne strácala svoj lesk a jas.

Pravdou je, že základy európskej politiky v oblasti kozmického priestoru vytýčila rámcová dohoda medzi ES a Európskou vesmírnou agentúrou v roku 2003. Pravdou je aj to, že Rada pre kozmický priestor na svojom zasadnutí 22. mája 2007 nadviazala na politické kontinuum tejto rámcovej dohody. Avšak svetlo, ktoré táto hviezda vyžaruje, je ešte stále nedostatočné. Napriek tomu sa nezávislosť Európy, jej úloha na medzinárodnej scéne, jej bezpečnosť a prosperita spájajú dovedna, aby sa z tejto významnej politiky stal neprekonateľný tromf pre priemyselnú politiku, ktorá vytvára pracovné príležitosti a zároveň stimuluje rast, a pre ambicióznou politiku pre kultúrny, hospodársky a vedecký vplyv, ktorý sa posilňuje na medzinárodnej scéne a ktorý je pre spoločnosť nevyhnutným prostriedkom na to, aby získala požadované znalosti.

Európsky parlament musí v mene európskych občanov zohrávať dôležitú a významnejšiu úlohu pri navrhovaní a určovaní tejto politiky v inštitucionálnom trojuholníku Únie tak, aby sa zaručilo, že sa tento trojuholník nepremení na Bermudský trojuholník.

Je najvyšší čas znovu začať hviezdy. Rada sa 26. septembra 2008 na tomto akte zúčastnila a my chceme k tejto politike prispieť svojím dielom. Samozrejme, tento prejav v mene Výboru pre priemysel a energetiku sa tu a teraz nesie v tom istom duchu. Aby sme sa uberali správnou cestou, vidí sa mi nevyhnutné pripomenúť základné prvky tvorby tejto politiky v oblasti kozmického priestoru.

Po prvé je tu otázka rozpočtu. Odteraz vyzývame na vytvorenie osobitného rozpočtového riadka, ktorý by ukazoval a manifestoval náš záväzok k európskej politike v oblasti kozmického priestoru.

Vesmírny priemysel potrebuje dostatočnú verejnú podporu, aby sa rozšírili jeho výskumné a vývojové kapacity a – celkom jednoducho – aby naďalej vykazovali zisk. Medzinárodná konkurencia je tvrdá a nemilosrdná.

Zatiaľ čo Spojené štáty, Rusko, Japonsko a dokonca India výrazne zvyšujú svoj rozpočet vyhradený pre vesmírny priemysel a zvyšujú počet verejných objednávok, my Európania ešte stále hľadáme vhodné financovanie s cieľom dosiahnuť svoje ambiciózne ciele tak, ako iní hľadajú stratený čas.

Takže aké iniciatívy môže Komisia podniknúť, aby zlepšila prínos k európskemu vesmírnemu sektoru, aby bola nielen aktérom, ale významným aktérom, ktorý od začiatku až do konca, v rámci všetkých aspektov politiky v oblasti kozmického priestoru, reaguje na tento rastúci globálny dopyt?

Druhým bodom je otázka strategických možností pre tie aplikácie, ktoré sú na jednej strane spojené s programami Galileo a EGNOS a na strane druhej s programom GMES, a to z hľadiska riadenia s cieľom vytvoriť účinnú štruktúru jasného riadenia na posilnenie účinnosti v rámci všetkých európskych vesmírnych programov.

Poslednou otázkou je prieskum kozmického priestoru. Aká je dlhodobá vízia pre našu európsku politiku v oblasti kozmického priestoru a aké sú jej ciele? Podujat' sa na prieskum kozmického priestoru je projekt na niekoľko desaťročí a vyžaduje si dlhodobú víziu aj ambície.

V tejto chvíli počujem ozvenu prejavu prezidenta Kennedyho, ktorý upriamil pozornosť amerických občanov na novú, neprekročenú hranicu. Tento krok, posvätený 21. júla 1969, bol v technologickej histórii našej civilizácie bezpochyby najúžasnejším katalyzátorom pokroku pre všetky priemyselné odvetvia, ktoré sa týkajú vesmíru, a dokonca aj pre odvetvia vyrábajúce tovary dennej spotreby.

Dajte nám túto dlhodobú víziu v tejto harmónii národov. Teraz sa nachádzame na rozmedzí dlhej cesty. Pokiaľ ide o politiku v oblasti kozmického priestoru, Európa je na križovatke. Vesmír začína znásobovať svoje sféry pôsobenia a využitia. Od vedeckých až po obranné činnosti: vesmír pokrýva odvetvia činnosti tak nesmierne a rozmanité, ako je ochrana životného prostredia alebo rozvoj malých a stredných podnikov.

Priblížme sa k používateľom a zvýšme využiteľnosť a kvalitu zozbieraných údajov. Staňme sa lídrami na vesmírnom trhu. Je našou povinnosťou voči budúcim generáciám, aby sme pre ne posilnili túto európsku politiku v oblasti kozmického priestoru a uskutočnili nevyhnutné rozhodnutia s cieľom „dostať na obežnú dráhu“ pokrokovú a futuristickú Európu.

Vesmír je našou novou európskou hranicou. Veľkolepá učebnica dejín so závatným množstvom nepopísaných stránok je otvorená. Európa v nej nesmie zohrávať iba čiastočnú úlohu, musí byť hlavným aktérom. Preto je najvyšší čas znova zažať hviezdy.

Jean-Pierre Jouyet, *úradujúci predseda Rady*. – (FR) Vážený pán predsedajúci, pán podpredseda Komisie, pán Verheugen, vážení poslanci. Pán Pribetich, váš prejav a vaše otázky sú mimoriadne závažné a vzhľadom na elán, s akým ste ich kládli a obhajovali, bude pre mňa zvlášť ťažké pokračovať v rozprave po vás.

Sú závažné, pretože, ako ste poznamenali, pre všetky európske krajiny sa vesmír stal nevyhnutným nástrojom. Tieto misie prispievajú k získavaniu vedomostí, či už sa to týka pozorovania Zeme, alebo oceánografie a meteorológie s využitím družíc. Zodpovedá to

aj rastu našich hospodárstiev prostredníctvom družicových telekomunikácií a navigácie. Vesmír sa diskretným, ale neodmysliteľným spôsobom stal neoddeliteľným nástrojom moderného života.

Ako ste naznačili, vesmír je taktiež nástrojom, ktorý Európe umožňuje, aby sa zjednotila v spoločnej ambícii a aby rozvinula európsku identitu. Preto francúzske predsedníctvo spolu s Valérie Pécresseovou v tomto duchu v júli zorganizovalo prvú neformálnu schôdzu európskych ministrov pre oblasť kozmického priestoru v Kourou, kde sa, ako viete, nachádza európsky kozmodróm. Viem, že Európsky parlament na tejto schôdzi zastupoval pán Rovsing, a ďakujem mu za to.

Táto schôdza nám umožnila vytýčiť spoločnú európsku víziu pre kozmický priestor, ktorá stojí na troch hlavných aktéroch európskej politiky v oblasti kozmického priestoru: Únii, Európskej vesmírnej agentúre a členských štátoch – pričom súčasne uznáva väčšie kompetencie Únie. Títo traja aktéri spoločne urobia z Európy jednu z hlavných vesmírnych mocností na medzinárodnej scéne, tým sme si istí.

S cieľom vypracovať európsku politiku v oblasti kozmického priestoru v prospech všetkých Európanov, musíme najskôr všetkým členským štátom Únie zaručiť otvorený a rovný prístup k výhodám, ktoré vesmírne činnosti prinesú. Po druhé, musíme posilniť existujúce mechanizmy koordinácie vo vesmírnom sektore, odborné znalosti na európskej úrovni a investície financované Spoločenstvom a medzivládny a vnútroštátnymi zdrojmi. Napokon je potrebné zlepšiť synergetické pôsobenie medzi civilnými a obrannými vesmírny programami.

Únia, Európska vesmírna agentúra a členské štáty z tohto dôvodu zabezpečia, aby sme ťažili z prístupu k vesmíru, ktorý bude autonómny, životaschopný a cenovo najvýhodnejší, čo je potrebné s ohľadom na našich najväčších partnerov. Samozrejme, vyžaduje si to posilnenie úlohy Európskej únie vo sfére európskej politiky v oblasti kozmického priestoru.

Je na Únii, aby zjednotila požiadavky na vesmírne aplikácie, urobila bilanciu požiadaviek používateľov, stanovila priority a dohliadala na kontinuitu služieb. Aj na úrovni Únie sme vyvinuli nástroje a systémy financovania Spoločenstva, ktoré zohľadňujú charakteristiky vesmírneho sektora, najmä pokiaľ ide o ďalší finančný výhľad.

Rada pre kozmický priestor, ktorá sa uskutočnila 26. septembra, umožnila – trúfam si povedať – aby sme vyslali na obežnú dráhu a potvrdili význam dvoch vlajkových programov, Galileo EGNOS a GMES. Pokiaľ ide o program Galileo EGNOS, Európska únia si môže zablahoželať k podpisu významného počtu dohôd o spolupráci s tretími krajinami, ako sú Spojené štáty, Čína, Izrael, Južná Kórea, Ukrajina a Maroko.

Tá istá Rada 26. septembra zdôraznila význam zlepšovania koordinácie medzi Komisiou, Európskou vesmírnou agentúrou a členskými štátmi vo sfére výskumu a vývoja, a to najmä v prípade satelitných navigačných systémov.

Pokiaľ ide o program GMES, očakáva sa, že nadchádzajúce zasadnutia Rady 1. a 2. decembra vytýčia príslušné línie a stanovujú podmienky partnerstva medzi Úniou a členskými štátmi a určujú legislatívne návrhy, ktorými sa oficiálne ustanoví program pred koncom roka 2009. Už teraz vás môžem informovať o tom, že Rada verí, že na to, aby sa tento program vyvíjal úspešne, je potrebné zachovávať prístup vychádzajúci z verejného záujmu. Okrem toho je potrebné rýchlo zaviesť politiku v oblasti údajov.

Napokon musia existovať štyri priority, o ktorých sa zmienil aj pán Pribetich: prvá sa týka vesmíru a zmeny klímy, keďže v tejto sfére je príspevok vesmírnych aplikácií jedinečný. Druhou prioritou je príspevok činností v oblasti kozmického priestoru k lisabonskej stratégii. Tretia priorita zahŕňa vesmír a bezpečnosť, aby sme mali k dispozícii monitorovanie európskych vesmírnych infraštruktúr a vesmírneho odpadu a dohľad nad nimi na európskej úrovni. Nakoniec, štvrtou prioritou zostáva prieskum kozmického priestoru. Ide o politickú a globálnu stratégiu a Európa by mala konať v rámci celosvetového programu.

V tejto súvislosti Európa musí pripraviť spoločnú víziu a dlhodobý strategický plán a musí taktiež viesť nevyhnutný politický dialóg s inými štátmi v rámci rozšíreného rámca medzinárodnej spolupráce. V tomto ohľade Radu veľmi teší oznámenie Komisie, že v roku 2009 zorganizuje politickú konferenciu na vysokej úrovni, ktorá sa bude týkať celosvetovej dlhodobej vízie pre prieskum kozmického priestoru.

A tak, pán predsedajúci, dámy a páni, táto obnovená vízia európskej politiky v oblasti kozmického priestoru manifestuje nový záväzok členských štátov, záväzok, ktorý v záujme nevídaných európskych ambícií bude v Parlamente rezonovať, o tom nepochybujem.

Günter Verheugen, *podpredseda Komisie*. – (DE) Vážený pán predsedajúci, pán úradujúci predseda Rady, dámy a páni, som pánovi Pribetichovi veľmi vďačný za to, že mi poskytol príležitosť začať prejav o mimoriadne odbornej téme riadkom z básne môjho najobľúbenejšieho francúzskeho básnika Guillaumea Apollinaira: „*Il est grand temps de rallumer les étoiles*.“ Verím, že francúzske predsedníctvo už podniklo dôležité kroky, aby európskej politike v oblasti kozmického priestoru dodalo taký význam, aký si naozaj zaslúži.

V posledných rokoch sme dosiahli veľký pokrok a po prvý raz máme európsku politiku v oblasti kozmického priestoru, ktorú sme dosiaľ nikdy nemali. Máme rámeček pre spoločnú európsku politiku, v ktorom Komisia zohráva koordinačnú úlohu. Dosiahli sme vysokú úroveň zhody o strategickom, ekologickom a hospodárskom význame vesmírnej politiky pre Európu. Nikto to nepopiera. Rád by som vyzdvihol schôdzu Európskej vesmírnej rady koncom júla vo vesmírnom centre v Kourou vo Francúzskej Guyane, kde sa po prvý raz vyjasnilo, že Európa je na tento „let do vesmíru“ pripravená.

Boli sme taktiež schopní ukázať, že európsky vesmírny priemysel je mimoriadne konkurencieschopný. Keď porovnáme finančné prostriedky, ktoré môže na činnosti vo vesmíre vynaložiť Európa, a tie, ktoré vynakladajú napríklad naši americkí priatelia, nachádzame sa v dobrej pozícii. Európa zohráva vedúcu úlohu v oblasti družicových technológií a v oblasti technológií nosných rakiet. Máme najlepšie systémy nosných rakiet na svete. V Kourou máme infraštruktúru, ktorá sa nedá nájsť nikde inde na svete. Náš prínos k Medzinárodnej vesmírnej stanici vo forme vesmírneho laboratória názorne poukazuje na vysokú úroveň európskych vesmírnych technológií. Som takisto veľmi rád, že Európska vesmírna agentúra uskutočnila celý rad úspešných výskumných expedícií v rámci slnečnej sústavy, ktorých iné krajiny neboli schopné.

Ako Európania nemáme vôbec žiadny dôvod, prečo sa krčiť za ostatnými. Spolupráca medzi Európskou komisiou a Európskou vesmírnou agentúrou je vynikajúca a deľba práce funguje bez problémov. Na pozadí tejto efektívnej spolupráce neexistuje najmenší dôvod zvažovať zmeny v tejto oblasti.

Sú tu však problémy, ktoré ešte musíme vyriešiť. Ako Európania nemáme nezávislý prístup do vesmíru. Nedokážeme ľudí do vesmíru vyslať ani ich odtiaľ dostať späť. Musíme sa rozhodnúť, či chceme byť v dlhodobom výhľade závislí od iných, alebo nie. Nechcem pred vami tajiť vlastný názor. Európa potrebuje nezávislé a bezpečné prostriedky umožňujúce prístup do vesmíru. Budeme musieť zväžiť aj to, akú formu by mali mať ďalšie veľké misie výskumu slnečnej sústavy. Podľa môjho názoru možno ďalšie veľké misie vnímať výlučne ako úlohy vykonávané v mene celého ľudstva. Mali by sme zabrániť všetkým druhom národnej alebo regionálnej konkurencie. Cieľom našej politiky je ale v každom prípade dosiahnuť maximálnu možnú úroveň spolupráce. Toto bude téma konferencie, o ktorej sa pred chvíľou zmienil pán Jouyet a ktorú Komisia zorganizuje na budúci rok.

Aby sme zabezpečili, že to bude jasné všetkým, chceme diskutovať o tom, aká bude ďalšia veľká misia, ktorá bude presahovať čisto technické využitie vesmírnych technológií. Aká bude ďalšia veľká misia, ďalší veľký cieľ, ktorý uspokojí ľudskú túžbu po preskúmaní vesmíru? Vesmírne technológie sú pre našu civilizáciu, našu bezpečnosť a naše hospodárstvo nevyhnutné. Stačí si iba spomenúť na všetky naše komunikačné technológie alebo finančné trhy, ktoré by bez družíc vôbec nefungovali.

Je správne, aby táto politika zahŕňala silnú bezpečnostnú zložku. Snažíme sa túto skutočnosť nezanedbávať. Dokázali sme nastoliť pravidelný a štruktúrovaný dialóg medzi Radou a Komisiou za účasti Európskej vesmírnej agentúry a Satelitného centra EÚ. Účelom tohto dialógu je, aby viedol k lepšej koordinácii medzi civilnými vesmírnymi činnosťami a vesmírnymi činnosťami, ktoré sa týkajú bezpečnosti a obrany.

Z hľadiska životného prostredia systém GMES (Globálne monitorovanie životného prostredia a bezpečnosti), ktorý je momentálne vo vývoji, predstavuje európsku odozvu na globálnu ekologickú krízu. Tento systém nám poskytne údaje a informácie, ktoré potrebujeme na to, aby sme mohli predvídavo konať a reagovať v prípade prírodných katastrof. Samozrejme, naše dva vlajkové projekty – GMES a Galileo – sú významným prínosom k naplňaniu lisabonskej stratégie, pretože Európe zabezpečujú silný priemyselný a technologický základ pre vesmírne aplikácie.

Pokiaľ ide o systém GMES, som veľmi rád, že vám môžem oznámiť, že iba pred niekoľkými dňami Komisia na môj podnet prijala oznámenie, ktoré sa týka organizácie financovania a otázok spolupráce s programom GMES. Rada pre konkurencieschopnosť sa bude touto záležitosťou zaoberať o niekoľko dní. Tvrdenie, že program GMES sa uberá správnym smerom, je pravdivé. Začali sa prvé demonštračné projekty a zatiaľ sa mi zdá, že časový rozvrh budeme schopní dodržať. S Európskou vesmírnou agentúrou sa plne zhodujeme v názore na vesmírnu infraštruktúru systému GMES. Európska vesmírna agentúra už dosiahla značný pokrok v oblasti vývoja európskych družíc, ktoré pre tento systém potrebujeme, takže vyhladky sú dobré.

Vyriešiť však ešte stále treba jednu vec. Rozpočet Spoločenstva zabezpečuje pre program GMES iba financovanie výskumu. Nemáme k dispozícii žiadne prevádzkové fondy. Na budúci rok budeme po prvý raz v malom rozsahu potrebovať finančné zdroje na prevádzku. Táto otázka už bola s rozpočtovým orgánom vyjasnená. Potrebujeme ale nájsť dlhodobé riešenie, pretože je zrejme, že GMES nie je systém, ktorý sa dokáže financovať sám. Bude vytvárať príjem, ale tento príjem nikdy nepokryje náklady. GMES je projekt európskej infraštruktúry. Týmto spôsobom naň musíme nazerať, aby sme zabezpečili, že bude k dispozícii dlhodobé financovanie.

Na budúci rok navrhne presný harmonogram a akčný plán pre realizáciu iniciatívy GMES v budúcnosti. Aby som to zhrnul: Komisia v roku 2009 predloží návrh na financovanie úvodného nasadenia systému GMES v roku 2011 na základe podrobného hodnotenia vplyvu a analýzy nákladov a výnosov.

O programe Galileo sa už hovorilo. Chcem povedať iba to, že vďaka efektívnej spolupráci medzi inštitúciami majú teraz programy Galileo a EGNOS pevný právny základ a možno ich uviesť do prevádzky. Realizácia programov Galileo a EGNOS taktiež tvorí súčasť plánu, musíme však zistiť, či priemysel dokáže splniť aj požiadavku, ktorú obsahuje nariadenie o GNSS – požiadavku na dokončenie systému Galileo do roku 2013. Táto otázka sa vyjasní v priebehu verejnej súťaže.

Európsky vesmírny priemysel by som chcel vyzvať, aby využil veľkú príležitosť, ktorú program Galileo predstavuje, aby s nami čo najužšie spolupracoval a aby zmobilizoval všetky svoje zdroje. Pre nás je program Galileo jeden z najdôležitejších, ak nie úplne najdôležitejší projekt priemyselnej politiky a musíme zabezpečiť, aby prebiehal bez problémov.

K tomu patria aj otázky, ktoré nastolilo uznesenie: napríklad otázky konkurencie, ktoré sa vynárajú v súvislosti s medzinárodnými obchodnými praktikami a trhmi verejného obstarávania. Pravdou je, že vo vesmírnom priemysle postupy verejného obstarávania upravujú rozličné medzinárodné nariadenia. Tieto postupy sa odlišujú v závislosti od toho, či sa obstarávajú služby alebo tovary, a predovšetkým od toho, ktoré krajiny podpísali príslušné dohody. Počas procesu zadávania zákaziek pre etapu nasadzovania systému Galileo Komisia striktnie používala zásadu reciprocity. Veríme, že to podporí rokovania s tretími krajinami o vzájomnom otváraní trhov.

Poslednou vecou – a som veľmi vďačný za to, že to Parlament zvažil – je otázka zapojenia malých a stredných podnikov do európskych vesmírnych činností. Pre mňa je to veľmi dôležité, pretože vo vesmírnom priemysle je len niekoľko veľkých európskych aktérov. Je iba zopár európskych krajín, ktoré dokážu byť prítomné vo vesmíre. Zapájajú sa však aj mnohé ďalšie krajiny. Som veľmi rád, že špecializované vesmírne technológie čoraz viac vyvíjajú malé a stredné podniky v niekoľkých členských štátoch, najmä v nových členských štátoch, ktoré poskytujú neraz mimoriadne zložité a mimoriadne vyspelé výrobky a služby. Z tohto dôvodu je dôležité, aby sme malým a stredným podnikom zabezpečili primeraný podiel na objednávkach na hlavné projekty. Tento podiel je stanovený na 40 % a Komisia urobí všetko, čo je v jej moci, aby sa táto hodnota dodržiavala.

Nejde o čisto ekonomickú otázku, je to aj politická otázka, pretože nám to umožní zabezpečiť, aby sa európske činnosti týkajúce sa vesmíru nepovažovali iba za privilégium niekoľkých veľkých európskych krajín, ale aby sa vnímali ako niečo, na čom sa podieľa všetkých 27 krajín a z čoho môžu mať všetky tieto krajiny osoh.

Etelka Barsi-Pataky, v mene skupiny PPE-DE. – (HU) Ďakujem za slovo, pán predsedajúci. Názov nášho parlamentného rozhodnutia znie Priblížiť vesmír k Zemi. Dámy a páni, priemerný európsky občan za jeden deň využije 50 družíc. Využívanie vesmíru sa úplne nebadane stalo súčasťou každodenného života. Otázka znie: Dokáže Európa v tomto procese spolupracovať, dokáže aktívne usmerňovať využívanie vesmíru?

Na rade je niekoľko poznámok. Vesmír je našim spoločným a globálnym majetkom. Medzinárodná spolupráca má preto pre Európu prvoradý význam. Európa dokáže

zmysluplne spolupracovať iba vtedy, ak si vybuduje autonómiu v oblasti politiky, technológií a prevádzky. A preto je to pre Parlament závažná otázka.

Vzhľadom na globálnu finančnú a čiastočne už aj hospodársku krízu dnes jasne vidíme, že iniciatívy týkajúce sa vyspelých technológií (napríklad využívanie vesmíru) dodávajú našej konkurencieschopnosti významnú výhodu.

Vzhľadom na náročné problémy, ktorým čelíme, a vzhľadom na súvisiace úlohy, ktoré treba vyriešiť, sa navyše čoraz viac spoliehame na vesmírne technológie, aby sme napríklad mohli pochopiť a monitorovať zmenu klímy alebo dosiahnuť bezpečnosť prostredníctvom obrany, predchádzania čoraz častejším katastrofám alebo prostredníctvom poskytovania neustále rozsiahlejších komunikačných a navigačných služieb.

Zaoberáme sa teda strategickými otázkami. Európsky parlament chce v tomto procese zohrávať konštruktívnu úlohu, v prvom rade pomocou posilnenia štruktúrovaného dialógu medzi EÚ a vládnymi inštitúciami. Podľa nášho názoru tak všetky členské štáty dostanú príležitosť participovať a získať otvorený a primeraný prístup.

Náš spoločný európsky projekt Galileo bol v mnohých ohľadoch priekopníckym projektom. Aby som spomenula aspoň niektoré: projekt vytvoril akcieschopný vzor medziinštitucionálnej komisie Galileo s cieľom dosiahnuť užšiu spoluprácu. V prípade väčších projektov dokážeme zabezpečiť spoločné financovanie v rámci rozpočtu Spoločenstva. To je ale iba začiatok. Ako uviedol komisár Verheugen, program Galileo zabezpečil účasť stredných a malých podnikov, pretože už vieme, že spoločnosti, ktoré vznikli odčlenením od materskej organizácie (spin-off) sú najspôsobilejšie dosahovať veľké veci vo svete vyspelých technológií.

Európska ľudová strana a Európski demokrati predložili nespočetné množstvo návrhov, ktoré sa sčasti týkajú našej priemyselnej politiky, kde musíme ešte veľa dohnať, kým táto politika bude môcť slúžiť ako pevná základňa. Navyše musíme posilniť našu úlohu vo výskume a vývoji. Okrem toho sú tieto kompetencie podstatné aj pre obrannú a bezpečnostnú politiku. Týmto spôsobom sa Európska politika v oblasti kozmického priestoru stane súčasťou európskej identity. Ďakujem za slovo.

Silvia-Adriana Țicău, v mene skupiny PSE. – (RO) Satelitné navigačné systémy a satelitné telekomunikačné siete, služby a aplikácie sú nástroje, do ktorých Európska únia musí investovať.

Výskum je jedným zo základných pilierov, na ktorých je postavená lisabonská stratégia. Program GALILEO je jedným z prioritných projektov európskeho výskumu vzhľadom na jeho potenciálne využitie na riadenie dopravy, monitorovanie dôsledkov zmeny klímy a na zásahy vo výnimočných situáciách vrátane stavu núdze a prírodných katastrof.

Minulý rok dokázal Európsky parlament spolu s Komisiou a Radou nájsť zdroje financovania pre projekt GALILEO, vnímaný ako jeden zo strategických projektov Únie. Chcela by som zdôrazniť význam vývoja priemyselnej politiky v oblasti kozmického priestoru.

Taktiež by som vám rada pripomenula, že nariadenie o programe GALILEO určuje kritériá pre účasť malých a stredných podnikov v európskej priemyselnej politike v oblasti kozmického priestoru. Je načase, aby Európa pre prieskum vesmíru vypracovala spoločnú víziu a strategické plánovanie.

Anne Laperrouze, *v mene skupiny ALDE.* – (FR) Vážený pán predsedajúci, pán komisár, dámy a páni, zdá sa, že sa všetci zhodneme na tom, že politika v oblasti kozmického priestoru sa stala podstatnou súčasťou budúcnosti našej spoločnosti.

Mohli by sme zhrnúť tri dôležité rozmery tejto otázky: bezpečnosť a obranu, ochranu pred ekologickými krízami a poskytovanie nových služieb ľudským činnostiam.

Áno, dámy a páni, ako Európania musíme uznať, že vesmír nadobúda strategický obranný rozmer. Viem, že niektorí moji kolegovia poslanci to spochybňujú. Áno, pozorovanie planéty treba zabezpečiť v dlhodobom horizonte tak, aby bolo možné skúmať jej pomalé, dynamické zmeny a najmä tie zmeny, ktoré sú spôsobené činnosťou človeka a ktoré ovplyvňujú globálnu klímu, prírodné zdroje a biodiverzitu.

Informácie a prognózy z pozorovacích systémov umiestnených v kozmickom priestore potrebuje zároveň aj veľký počet verejných politických skupín a vyžadujú si ich aj hospodárske činnosti. Predovšetkým v tomto tkvie význam európskeho systému GMES v rámci globálneho pozorovania Zeme. Áno, politiky v oblasti kozmického priestoru majú rastúci vplyv na vedecký výskum, technologické inovácie a okrem toho aj na podnecovanie predstavivosti. V tomto ohľade musia odteraz programy prieskumu kozmického priestoru a planét zohrávať významnú úlohu.

Telefónne služby a televízia, GPS, ale aj predpovede počasia alebo dokonca lekárska starostlivosť na veľké vzdialenosti dramaticky zmenili náš spôsob života. Už si nedokážeme predstaviť, čo by sa stalo, keby družice prestali pracovať.

Odborné vedomosti získané pomocou vesmírnych technológií – najmä vďaka úspechu rakety Ariane – samé osebe oprávňujú realizáciu Európskej politiky v oblasti vesmírneho priestoru. Aby sme mohli naplňať svoju túžbu po nezávislosti, bude taktiež potrebné dosiahnuť nielen dobré riadenie, ale, samozrejme, aj dobré financovanie.

Na záver: európska politika v oblasti kozmického priestoru bude prejavom vôle Európy buď zostať vplyvným aktérom na svetovej scéne, avšak aktérom, ktorý je viac či menej odsunutý do úlohy partnera, alebo byť silnou Európou, byť významným aktérom globálneho riadenia, ktorý je schopný riešiť kľúčové problémy ľudstva v budúcnosti.

Patrick Louis, *v mene skupiny IND/DEM.* – (FR) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, vo svojej predchádzajúcej funkcii spravodajcu za Výbor pre dopravu som zastával nadšené stanovisko k projektu Galileo.

Dnes vidíme, že tento ústredný projekt zostal nehybne stáť pre všemocnosť a technokratickú zotrvačnosť našich inštitúcií. Vždy, keď Únia odmietla slobodnú a variabilnú spoluprácu medzi štátmi, ochromila súkromnú iniciatívu, zvýšila náklady a zabránila vzniku konkurenčných, kompetentných a koherentných konzorcií. Avšak vždy, keď sa štáty slobodne zjednotili, projekty boli úspešné.

Preto tu, ako aj v iných prípadoch, je úlohou našich inštitúcií zachovávať jednoduchú zastupiteľskú úlohu. Túžba všetko riadiť, zatiaľ čo by sme mali byť garantom mála, nám pripomína: pri riešení záležitostí v oblasti kozmického priestoru musí Európa v prvom rade zostať pri zemi.

Giles Chichester (PPE-DE). – Vážený pán predsedajúci, v detstve som sa chcel stať jedným z priekopníkov vo vesmíre – trúfam si tvrdiť, že iné deti mali rovnakú ambíciu – a keď som vyrástol, v roku 1969 ma inšpirovali fotografie z projektu pristátia na Mesiaci, najmä televízna snímka pohľadu na Zem z vesmíru. Vesmír dnes už titulky zaplňa v menšej

miere, ale je mimoriadne dôležitý zo všetkých tých dôvodov, ktoré spomenuli iní kolegovia. Víťam záväzok Európskej únie v súvislosti s politikou v oblasti kozmického priestoru.

Pred rokom som navštívil Goddardovo stredisko NASA vo Washingtone a úplne nedávno stredisko Európskej vesmírnej agentúry v Ríme. Vďaka snímkam, ktoré nám môžu ukázať zo svojej práce, je vesmír vzrušujúci ako nikdy predtým. Naozaj, čím viac ľudí tieto snímky uvidí, tým viac vesmír priblížime k Zemi. Avšak to, na čo som vďaka nim znova prišiel, je význam využívania vesmíru pre vedu, výskum a hospodárstvo a dôležitosť družíc a nosných rakiet.

Pán komisár, bol som oboznámený s obavami prevádzkovateľov satelitných systémov, ktoré sa týkajú potreby dodržiavať medzinárodné dohody o satelitoch, pokiaľ ide o využívanie spektra a pokrytie signálom. Prevádzkovatelia majú obavu, že ak sa bude tolerovať akékoľvek porušenie medzinárodných dohôd, budú ich porušovať aj ďalšie regióny. Vidí sa mi, že efektívne využívanie vesmíru rozhodujúcou mierou závisí od dodržiavania spoločne dohodnutých zákonov a zásad, takže verím, že Komisia nás a prevádzkovateľov môže o tom znova ubezpečiť. Pokiaľ ide o dosiahnuté úspechy a vyhliadky v oblasti vesmíru, máme sa čím chváliť.

Teresa Riera Madurell (PSE). – (ES) Vážený pán predsedajúci, pán komisár, pán Pribetich, podľa môjho názoru je váš návrh mimoriadne komplexný a vyvážený. Chcem vám preto zablahoželať k tomu, že ste do veci vniesli viac svetla, aby sme mohli lepšie vidieť hviezdy.

Európska únia musí nepochybne prevziať zodpovednosť za stanovenie európskych politických aspirácií v oblasti kozmického priestoru tým, že ho bude využívať v prospech európskych občanov a hospodárstva, a tým, že zaručí nezávislý a spoľahlivý prístup do kozmického priestoru.

Tiež ma potešili závery Rady zo septembra, ktoré predstavujú užitočný politický záväzok rozvíjať európsku politiku v oblasti kozmického priestoru.

Prioritou musí byť zjavne včasné využívanie programov Galileo a EGNOS a programu Globálne monitorovanie životného prostredia a bezpečnosti (GMES), ktoré pomôžu pri vyhodnocovaní a zavádzaní európskych politik s vplyvom na životné prostredie.

Pokiaľ ide o financovanie, musíme nájsť nástroje vhodné pre európsku politiku v oblasti kozmického priestoru, ktoré, spolu s nástrojom stanoveným v siedmom rámcovom programe, umožnia strednodobé a dlhodobé plánovanie. Možné začlenenie konkrétnej kapitoly do rozpočtu bude dôkazom záväzku Európskej únie k tejto politike a zvýši jej prehľadnosť a transparentnosť v období očakávaného nadobudnutia platnosti ustanovení Lisabonskej zmluvy.

Janusz Onyszkiewicz (ALDE). – (PL) Vážený pán predsedajúci, som veľmi rád, že vesmírny program vyvíjame v spolupráci s Ruskom. Musíme mať však na pamäti, že v pozadí stojí ďalší partner, s ktorým musíme nadviazať spoluprácu – Ukrajina. Najlepšie sovietske rakety sa vyrábali na Ukrajine. Jej potenciál v tejto oblasti je obrovský. Domnievam sa, že by sme to mali uznať a využiť pre naše spoločné dobro.

Moja ďalšia poznámka sa týka programu Galileo. Musíme si pripomenúť, že tento program môže a mal by byť mimoriadne dôležitý pre naše vojenské operácie, ako aj pre naše vojenské misie. Dôležité je, že využívanie tohto systému na vojenské účely musí byť primerane zabezpečené, aby sa zaistilo, že ďalší účastníci programu – a mám na mysli predovšetkým Čínu – nebudú vedieť, ako ho zablokovať, a nebudú toho schopní.

Predseda júci. – Predtým, než slovo odovzdám Rade, rád by som vašu pozornosť, dámy a páni, upriamil na skutočnosť, že traja poslanci Parlamentu sa narodili 5. augusta – čo je deň narodenia Neila Armstronga. Viem to, pretože som jedným z nich. Nechám vás, aby ste nad tým popremýšľali, kým budete počúvať zástupcu Rady.

Jean-Pierre Jouyet, *úradujúci predseda Rady.* – (FR) To ma neprekvapuje, pán predseda júci. Teším sa za vás, zaslúžite si to!

Vážený pán predseda júci, pán podpredseda Komisie, vážení poslanci, budem veľmi stručný, keďže mnohé už bolo povedané.

Po prvé, vaše prejavy a rozpravy preukázali mobilizáciu Parlamentu v súvislosti s otázkou európskej politiky v oblasti kozmického priestoru. Hľadáme projekt, ktorý by zjednotil Európu. Hľadáme európske projekty, ktoré budú naozaj podnetné a zabezpečia, že ďalšie generácie Európanov sa na tomto jedinečnom dobrodružstve budú môcť podieľať.

Ako už bolo zdôraznené, hľadáme projekty zamerané na zlepšenie reálneho života našich občanov. Hľadáme projekty so skutočným zámerom rozvíjať konkurencieschopnosť, združovať európskych priemyselných partnerov a podporovať činnosť v tomto období hospodárskeho poklesu. Hľadáme projekty zamerané na zdokonalenie výskumu, vývoja a inovácií. Aby som sa vyjadril vyčerpávajúco – hľadáme projekty, ktoré zviditeľnia Európu, urobia z nej globálneho a vplyvného aktéra pri riešení globálnych úloh, ktoré nás očakávajú, či už pôjde o boj proti zmene klímy alebo o záležitosti rozvoja alebo o strategickú rovnováhu s našimi ďalšími partnermi.

Verím, že vaša rozprava nám jasne ukáže, že v našom úsilí nesmieme ani trochu poľaviť. Naopak, musíme sústrediť všetky prostriedky, všetky schopnosti spolupráce na ten najsymbolickejší z európskych projektov: európsku politiku v oblasti kozmického priestoru.

Günter Verheugen, *podpredseda Komisie.* – (DE) Vážený pán predseda júci, dámy a páni, som vďačný za širokú podporu európskej politike v oblasti kozmického priestoru, o ktorej svedčí táto rozprava. Bol by som veľmi rád, keby sa táto široká podpora prejavila počas procesu tvorby finančných základov pre permanentnú a trvalú prítomnosť Európy v kozmickom priestore. Chcel by som vás upozorniť na skutočnosť, že naša konkurencia nespí. Iné regióny vo svete sú už ďaleko pred nami, pokiaľ ide o víziu toho, čo by sa malo podniknúť ďalej. Ak nedokážeme nájsť nové projekty a vyvinúť nové technológie, nebudeme schopní zachovať si svoju vedúcu pozíciu v oblasti vesmírnych aplikácií, pretože jednoducho nebudeme mať k dispozícii potrebné základy vo vede a výskume.

Z tohto dôvodu by som rád zopakoval, že som veľmi vďačný za všetko, čo sa dnes vyjasnilo. Ak dokážeme spolupracovať na zvyšovaní povedomia, môžeme všetkým európskym občanom porozprávať príbeh, ktorý spomenul pán Chichester – príbeh o tom, že európske vesmírne projekty môžu byť tým, čo nás všetkých spája.

Predseda júci. – Rozprava sa skončila.

13. Je potrebné, aby Dohoda o zákaze použitia kazetovej munície nadobudla platnosť pred koncom roka 2008(rozprava)

Predseda júci. – Ďalším bodom programu je rozprava o otázke na ústne zodpovedanie o potrebe nadobudnutia platnosti Dohovoru o kazetovej munícii pred koncom roka 2008 (B6-0481/2008) pre Radu, ktorú predkladá pani Beerová v mene Skupiny zelených/Európskej slobodnej aliancie, pani Gomesová, v mene Socialistickej skupiny

v Európskom parlamente, pani Neytsová-Uyttebroecková a pani Lynneová, v mene Skupiny Aliancie liberálov a demokratov za Európu, pán Kristovskis, v mene Skupiny Únie za Európu národov, pán Pflüger a pani Zimmerová, v mene Konfederatívnej skupiny Európskej zjednotenej ľavice – Nordickej zelenej ľavice a pán Zappalà v mene Skupiny Európskej ľudovej strany kresťanských demokratov a Európskych demokratov (O-0110/2008/rev. 1).

Angelika Beer, *autorka*. – (DE) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, 3. decembra 2008 v Osle konečne dospejeme do bodu, keď budeme môcť podpísať dohovor o zákaze kazetovej munície. V Dubline 107 štátov prijalo dohovor a prisľúbilo, že ho podpíše. Dva týždne pred konferenciou by sme chceli vyzvať krajiny na celom svete, aby dodržali svoj sľub, podpísali dohovor a predovšetkým ho rýchlo ratifikovali.

Vojna na Kaukaze a používanie kazetovej munície zo strany Gruzínska i Ruska je pre nás výzvou, aby sme už ďalej nestrácali čas. Od Európskej komisie a Rady očakávame veľa. Očakávame, že 3. decembra podpíšu dohovor všetky členské štáty Európskej únie, najmä tie európske štáty, ktoré ešte stále váhajú, to znamená Grécko, Lotyšsko, Poľsko, Rumunsko a Cyperská republika.

Očakávame, že Európska únia bude pokračovať v kampani za právne záväzný zákaz používania kazetovej munície, ktorý by bol súčasťou Dohovoru OSN o zákaze alebo obmedzeniach používania určitých konvenčných zbraní (CCW). Jednohlasne odsudzujeme neuveriteľný pokus USA, Ruska a Číny o legalizáciu kazetovej munície v rámci CCW na poslednej ženevskej konferencii.

V budúcnosti by sme chceli vyhodnocovať synergické pôsobenie a prepojenie medzi budúcim dohovorom z Osla a Ottawskou zmluvou, ktorou boli zakázané nášľapné míny. Naše uznesenie bude slúžiť ako výzva Komisii, aby sprístupnila viac finančných prostriedkov – výrazne viac finančných prostriedkov – na ochranu ľudí v postihnutých oblastiach a odstraňovanie kazetovej munície. Týka sa to Libanonu, Balkánu a všetkých ostatných postihnutých oblastí. Nemáme tam k dispozícii žiadne spoľahlivé zdroje financovania, a tak by to nemalo byť. Ak chceme túto záležitosť brať vážne, Komisia musí nájsť spôsob, ako ju financovať.

V mene svojej skupiny by som chcela ešte raz zdôrazniť, že naším cieľom je právne záväzný zákaz používania, skladovania a výroby týchto neľudských zbraní, ktoré sú už celé desaťročia zdrojom utrpenia pre civilistov z kontaminovaných oblastí.

Ešte raz by som chcela plne ozrejmiť, že používanie týchto zbraní, a to aj v krajinách, kde má Európska únia nasadené policajné a vojenské zložky, ako je Afganistan, Bosna a Konžská demokratická republika, predstavuje rovnako veľké nebezpečenstvo pre našu misiu ako pre samotné civilné obyvateľstvo.

Ana Maria Gomes, *autorka*. – (PT) Vedúci predstavitelia 107 krajín, ktorí tento rok v máji prijali Dohovor o kazetovej munícii, sa 3. decembra zídu v Osle, aby ho podpísali. To, že voľba padla na 3. december, nie je náhoda. V ten istý deň v roku 1997 bol v Ottawe otvorený na podpis dohovor o protipechotných mìnach. Tieto nástroje nemajú spoločný iba dátum podpisu. Je hanebné, že ani jeden dohovor nemá podporu krajín, ktoré predstavujú veľkú časť ľudstva, ako sú Spojené štáty, Čína, India, Irak, Pakistan, Rusko a Izrael.

Dohovor z Osla bol dohodnutý v Dubline a 22 signatári zo sto siedmich sú členskými štátmi Európskej únie. Veríme, že Cyprus, Poľsko, Rumunsko, Lotyšsko a Grécko čoskoro

upustia od svojich výhrad, čím Európskej únii umožnia, aby utvorila zjednotený front vo svojom nesúhlase s týmito zbraňami, ktoré zabíjajú a mrzačia všetkých ľudí bez rozdielu.

Tieto zbrane sú nielen nemorálne, z vojenského hľadiska sú čoraz zbytočnejšie. Samotná Európska obranná agentúra v Správe o dlhodobej vízii pre potreby európskeho obranného potenciálu a kapacít vysvetľuje, že:

„sa treba vážne zamyslieť nad budúcim využívaním neriadenej munície, ako aj kazetových bômb, mín a ďalších zbraní, ktoré majú nerozlišujúce účinky“.

(PT) Európske vojenské zložky, a nielen ony, čoraz častejšie operujú medzi civilistami a čoraz zriedkavejšie je ich cieľom zničiť nepriateľa, ktorého možno ľahko identifikovať. Kazetová munícia je tak nielen nezlučiteľná s humanitárnym právom, ale má taktiež obmedzené využitie. Medzinárodné právo, morálne imperatívy a najzákladnejšia vojenská logika sa zhodujú na naliehavej potrebe tieto zbrane zlikvidovať. Z tohto dôvodu je nevyhnutné zabezpečiť univerzálnu ratifikáciu dohovoru z Osla.

Annemie Neyts-Uyttebroeck, *autorka*. – (FR) Vážený pán predsedajúci, pán úradujúci predseda Rady, v mene svojej skupiny som túto otázku na ústne zodpovedanie podporila, aby som z úplne zjavných dôvodov vyjadrila náš nesúhlas s kazetovými bombami a muníciou a aby som preukázala našu podporu stanovisku tých členských štátov, ktoré súhlasili s dohovorom, ktorý ich zakazuje.

Rovnako ako moji kolegovia verím, že v nadchádzajúcich týždňoch všetky členské štáty bez výnimky podpíšu tento dohovor a budú ho dodržiavať, pretože, ako dobre viete, hovorí sa, že niektoré štáty vrátane niekoľkých členských štátov – či už pod vedením Spojených štátov, alebo na základe inšpirácie nimi – plánujú dohovor obísť tým – ak to tak môžem povedať – že sa budú pohrávať s definíciou toho, čo sú kazetové bomby a kazetová munícia a čo znamená nižšie riziko neúmyselného zranenia ľudí, ktorí sa dotknú nevybuchnutých úlomkov.

Dúfam, že sa to nebude diať. Naša skupina verí, že sa to diať nebude, a preto využijem príležitosť, aby som sa Komisie spýtala, aké kroky plánuje podniknúť, aby zabezpečila, že tento dohovor vstúpi do platnosti.

A nakoniec – zmením tému – pán minister, čítala som, že v blízkej budúcnosti pravdepodobne svoju pozornosť upriamite na iné úlohy, ako zvykneme hovoriť. Ak by to mala byť pravda, budeme vám spolu s našou skupinou držať palce.

Ģirts Valdis Kristovskis, *autor*. – (LV) Vážený pán predsedajúci, vážení predstavitelia Komisie, predstavitelia predsedníctva, najskôr by som chcel uviesť, že vo svojej krajine som bol ministrom obrany takmer šesť rokov v období, ktoré viedlo k nášmu vstupu do NATO. Z tohto dôvodu môžem tvrdiť, že veľmi dobre rozumiem, čo to znamená dohliadať na určitú krajinu prostredníctvom obranných opatrení, prostredníctvom nevyhnutnej výzbroje a vojenského materiálu. Vo svojom vlastnom mene aj v mene Skupiny Únie za Európu národov (UEN) som však podporil všetky opatrenia, ktoré Európsky parlament podnikol, vrátane otázky týkajúcej sa zákazu kazetovej munície. Podľa môjho názoru tu už bolo všetko povedané. Všetkým je jasné, že táto zbraň nie je dostatočne presná a že – ako môžeme vidieť – doteraz postihovala najmä civilistov a spôsobovala zranenia deťom.

Preto by som chcel povedať, že Európsky parlament a ja sám veríme, že členské štáty EÚ by sa mali zhodnúť na jednotnom stanovisku a spoločnými silami dosiahnuť jednotu

v otázke zákazu tohto typu zbraní. Na druhej strane by som sa chcel zastať uplatnenia tejto požiadavky pri bilaterálnych rokovaníach s krajinami, ako je Rusko, Spojené štáty americké a Čína, ktoré sú hlavnými držiteľmi tohto typu zbraní. Verím, že je to veľmi dôležité. Pripomeňme si, že úplne nedávno, počas vojny medzi Gruzínskom a Ruskom, tento typ kazetovej munície proti gruzínskym civilistom, bohužiaľ, použilo Rusko. Potvrďuje to, že argument za zachovanie tejto munície v našom arzenáli, konkrétne argument, že ide o obranný nástroj, neobstojí. Bohužiaľ, ako vidíme, tento nástroj sa v iných krajinách používa ako útočný nástroj proti civilistom.

Luisa Morgantini, autorka. – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, kazetová munícia je vo všetkých ohľadoch zbraňou hromadného ničenia, nehumánnym nástrojom, ak je vôbec možné, aby vo vojne existovali humánne nástroje.

V publikácii americkej armády *Field Artillery (Poľné delostrelectvo)* sa píše: „Nevybuchnuté bomby sú problémom pre nevinných civilistov, naše ľahko ozbrojené jednotky, našu pechotu, ktoré postupujú po bombardovaní mestských oblastí,“ a napriek tomu sa naďalej vyrábajú a používajú. Územie kontaminované nevybuchnutými zariadeniami rok čo rok ďalej rozosieva smrť, ako sme to videli aj v Gruzínsku.

V Osle na konferencii o boji proti používaniu, výrobe a skladovaniu kazetovej munície sa mladý, 24-ročný Libanončan Ibrahim s amputovanou nohou, ktorého telo bolo spustošené ranami, predstavil slovami: „Rád vás spoznávam, som ten, čo prežil.“ Želala som si byť mŕtva, no namiesto toho som ho len objala. Navštívila som ho v jeho dedine na juhu Libanonu a na dvoroch domov, škôl, v tráve, pod stromami som videla nevybuchnuté bomby zhodené z izraelských lietadiel. Izraelské lietadlá zhodili 1 400 000 bômb a zhodili ich nedávno, už po vyhlásení prímeria. Bola to absolútna krutosť. V Afganistane som v úrazových nemocniciach stretla mnoho detí, mužov a žien so zmrzačenými telami. Vo svete sú tisíce zmrzačených detí, pretože sa hrali s úlomkami kazetových bômb, lebo ich prilákali farebné predmety.

V Dubline po 10-dňovej rozprave 109 krajín prisľúbilo podpísať zákaz smrtiacich zbraní, poskytnúť pomoc obetiam a poskytnúť finančnú pomoc postihnutým oblastiam. Dohoda však stanovuje aj to, že všetok arzenál musí byť do ôsmich rokov zničený. Určite to neurobia, kým sa nebude vyvíjať silný nátlak na všetky signatárske krajiny Organizácie Spojených národov a na krajiny, ktoré sú zodpovedné za zločiny proti civilnému obyvateľstvu, ako je Izrael, Spojené štáty, Rusko, Čína, India a Pakistan, ktoré do Dublinu neprišli a ktoré odmietli zakázať kazetovú muníciu.

Minister obrany Robert Gates sa pokúsil odpor USA vysvetliť nasledovne: munícia je účinnou zbraňou proti mnohým rozličným cieľom. Mŕtvi v Iraku, Afganistane a bývalej Juhoslávii to určite zistili na vlastnej koži. Ešte raz vďaka 22 krajinám, ktoré pristúpili k Dublinskému dohovoru a podpísali ho, Európa ukazuje citlivý prístup. Potrebne sú však konkrétne kroky.

Dohoda bude oficiálne podpísaná 2. a 3. decembra v Osle, treba ju však ratifikovať. Musíme to urobiť rýchlo a musíme zastaviť akýkoľvek pokus obísť dohodu. Som presvedčená, že Rada bude naozaj musieť stanoviť efektívne politické a finančné nástroje na to, aby sa zabezpečilo plnenie zmluvy a aby sa zabránilo úmrtiam tohto typu, teda úmrtiam spôsobeným zbraňami hromadného ničenia.

PRESEDÁ: PÁN COCILOVO*podpredseda*

Stefano Zappalà, *autor.* – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, chcem iba o niečom informovať predsedníctvo Rady. Ak by ste ako súčasný predsedajúci mohli túto informáciu odovzdať svojmu predchodcovi: spomenulo sa tu, že v Parlamente sú traja ľudia, ktorí sa narodili v ten istý deň ako Neil Armstrong. Naozaj, európsky kozmonaut talianskeho pôvodu bol poslancom Parlamentu od roku 1994 do roku 1999. Počas tohto funkčného obdobia je v tomto Parlamente tiež európsky kozmonaut, a opäť je to Talian.

V každom prípade, aby sme sa vrátili ku kazetovej munícii, v mene svojej skupiny som sa pridala k tejto iniciatíve, pretože verím, že ide o vec, ktorá sa úzko dotýka civilizovanosti a ľudskosti. Môj kolega poslanec bol ministrom obrany v jednom z členských štátov a ja taktiež pochádzam z vojenskej oblasti. Som presvedčený, že plán zakázať kazetovú muníciu v globálnom meradle je záležitosť, ktorá sa – ako som už povedal – úzko dotýka civilizovanosti a ľudskosti.

Prečo? Pretože civilizovanosť a ľudskosť sú dve z mnohých ustanovujúcich zásad Európskej únie: tvoria súčasť základov našich zmlúv, a preto verím, že nesmieme túto záležitosť považovať iba za východiskový bod, ale musíme ju zvážiť ako závažnú otázku, aký má byť postoj EÚ ako celku, pokiaľ ide o muníciu tohto typu.

Čo tieto zbrane a munície po celom svete spôsobujú, je ale jasné. Pri všetkých formách vojny sú fakty, aké sú, avšak najzávažnejšou skutočnosťou je, že sa to celé s koncom vojny nekončí, ale pokračuje to aj po nej, pretože krajina je kontaminovaná a kontaminovaná aj zostáva. Bohužiaľ, ďalšou vecou je, že vojna sa odohráva aj v krajinách, ktoré určite nemajú veľmi vysokú úroveň civilizovanosti, a preto sú tam ľudia aj na miestnej úrovni ochotní používať predmety, ktoré nájdú na zemi, ktoré sú potom príčinou väčšiny znetvorení, ktoré mladí ľudia utrpia v detstve. Z celého sveta sme dostali veľa filmov a prichádzajú ďalšie, ktoré ukazujú následky používania týchto zbraní.

Preto v mene svojej skupiny vyzývam Radu a Európsky parlament, aby sa tejto otázke neprestávali venovať. Verím, že všetka tá práca sa premietne do ratifikácie tohto dohovoru, ktorý je podľa môjho názoru jedným z najvýznamnejších aspektov civilizovanosti a ľudskosti, podľa ktorých môže Európska únia postupovať.

Jean-Pierre Jouyet, *úradujúci predseda Rady.* – (FR) Vážený pán predsedajúci, vážení poslanci, pani Beerová, pán Gomes, pani Neytsová-Uyttebroecková, ktorým osobne ďakujem za milé želania, pani Morgantiniová, pán Kristovskis a pán Zappalà, máte úplnú pravdu: ako povedal pán Zappalà, je to otázka civilizovanosti a ľudskosti.

Všetky členské štáty Európskej únie majú spoločné obavy v humanitárnej oblasti, ktoré vyvoláva kazetová munícia. Európska únia podporuje prijatie medzinárodného nástroja na zákaz kazetovej munície, ktorá civilistom spôsobuje neprijateľné škody a zranenia. Z tohto dôvodu sa všetky členské štáty Európskej únie zúčastnili na konferencii v Dubline, či už ako zainteresované strany – ako veľká väčšina členských štátov – alebo ako pozorovatelia. Čo treba z tejto pomerne komplikovanej vety pochopiť: zainteresovanou stranou je, samozrejme, Európska skupina.

Pokiaľ ide o rozhodnutie dohovor podpísať alebo ratifikovať, ide o suverénne rozhodnutie, ktoré je v právomoci jednotlivých členských štátov. Avšak rovnako ako pani Neytsová-Uyttebroecková ľutujem, že do decembra ho nepodpíšu všetky štáty.

Prevažná väčšina členských štátov Únie oznámila, že dohovor plánuje podpísať v nadchádzajúcich týždňoch. Rád by som to vyzdvihol a povedal, že pani Morgantiniová má pravdu: predtým, ako dohovor nadobudne platnosť, musíme podniknúť praktické kroky. V tomto duchu sa Francúzsko – krajina, ktorú poznám najlepšie – rozhodlo v máji 2008 bezodkladne odstrániť 90 % svojich zásob kazetovej munície.

Ako však viete, niekoľko členských štátov ešte o takomto kroku nerozhodlo. Pokiaľ ide o francúzske predsedníctvo, v máji po dublinskej konferencii oznámilo, že dohovor podpíše začiatkom decembra. Predsedníctvo chce pozornosť všetkých poslancov upriamiť na prebiehajúce rokovania o kazetovej munícii v kontexte dohovoru o zákaze alebo obmedzeniach používania určitých konvenčných zbraní (CCW), ktorý je jediným dohovorom, v prípade ktorého najväčšie vojenské mocnosti – Spojené štáty, Rusko, Čína a India alebo krajiny ako Gruzínsko – súhlasili s účasťou. To však nie je prípad dohovoru z Osla. Chcel by som zdôrazniť, že tieto krajiny neprejavili úmysel tento dohovor podpísať.

Všetky členské štáty Európskej únie sú zmluvnými stranami tohto dohovoru a vyzývajú na prijatie protokolu o kazetovej munícii. Aj vďaka záväzkom z tejto politickým scény – a pán Kristovskis to plným právom zdôraznil – bude možné dosiahnuť zmeny v tejto oblasti. Navyše, úmrtiam spôsobeným kazetovou muníciou, aké sme videli v Gruzínsku, by sa mohlo dať v budúcnosti zabrániť, ak budú rokovania v rámci tohto všeobecného dohovoru úspešné.

Vážený poslanci, ako vidíte, kazetová munícia je otázka, ktorá Európsku komisiu núti konať. Tento nátlak musí pokračovať na medzinárodnej úrovni, aby bolo možné prijať univerzálny nástroj. V každom prípade, francúzske predsedníctvo bude, s týmto cieľom na pamäti, aj naďalej vyvíjať obrovské úsilie, aby presvedčilo všetkých svojich partnerov.

Charles Tannock, *v mene skupiny PPE-DE*. – Vážený pán predsedajúci, nie som pacifista – hocikto v tomto Parlamente, kto ma pozná, by to potvrdil – sú však mnohé veci spojené s vojnami a obchodom so zbraňami, ktoré nás musia zarmucovať. Kazetová munícia je pre mňa jedným z najstrašnejších spôsobov vedenia vojny, ktorý by sa mal, samozrejme, používať iba ako úplne posledné východisko.

Existuje mnoho dôkazov o tom, že tieto zbrane neúmerne postihujú civilistov, ktorých treba v medzinárodnom práve chrániť v prvom rade. Kazetové bomby môžu dopadnúť na obrovskú plochu a zostať v nevybuchnutom stave veľmi dlhý čas. Preto predstavujú smrteľnú hrozbu pre civilistov, ktorých môžu zabiť alebo zmrzačiť dlho po skončení konfliktu.

Ich vyhľadávanie a odstraňovanie je taktiež nákladné a nemožno ich mapovať rovnakým spôsobom ako mínové pole. Niekedy ich zdvíhajú deti, ktoré si myslia, že sú to hračky, a bomby im odtrhnú končatiny, alebo ich zabijú. Sám som otcom veľmi malých detí a len ťažko si dokážem predstaviť niečo strašnejšie.

Ak to s vytváraním spoločných hodnôt Európskej únie myslíme vážne a chceme sa o tieto hodnoty deliť so svetom, musíme zaujať spoločné stanovisko a podporiť konečný zákaz týchto strašných zbraní s veľmi hrubým účinkom na bojisku.

Aby sme ostatných presvedčili, aby urobili to isté, musíme využiť aj všetky diplomatické prostriedky, ktoré máme k dispozícii. Ako Európsky parlament môžeme byť oprávnené pyšní na to, čo sme urobili v snahe zbaviť svet pliahy protipechotných nášlapných mín. K otázke kazetových bômb musíme pristupovať s rovnakou rýznosťou a odhodlaním, aby

sme vytvorili lepší, humánnejší svet a aby sme zabránili utrpeniu civilistov po skončení ozbrojeného konfliktu.

Richard Howitt, *v mene skupiny PSE*. – Vážený pán predsedajúci, dnes sa obraciame na krajiny EÚ, ktoré zatiaľ neplánujú podpísať dohovor proti kazetovej munícii, s výzvou, aby ju podpísali. Cyprus, Estónsko, Fínsko, Grécko, Poľsko, Rumunsko, Slovensko a Slovinsko a aj uchádzači o členstvo v EÚ, Srbsko a Turecko, pripojte sa, prosím, k ostatným krajinám EÚ a viac ako sto krajinám po celom svete a podpíšte tento dohovor.

V mene koho adresujeme túto výzvu? V mene Surádža Ghúlama Habíba z Herátu v Afganistane, ktorý vo veku šiestich rokov prišiel o obe nohy, keď našiel kazetovú bombu, o ktorej si myslel, že je na jedenie. Na invalidnom vozíku je pre neho priam nemožné dostať sa do školy alebo sa hrať so svojimi priateľmi. V mene pani Chanhthavovej z okresu Sepone v Laose, ktorá prišla o nohu a má poškodený zrak po tom, ako náhodne narazila na kazetovú bombu počas práce na ryžových poliach, aby nakrmila svoju rodinu. Teraz musí na tie isté nebezpečné polia posilať svoju dcéru, aby tam zbierala ryžu. V mene 13-ročného gruzínskeho chlapca Beku Giorgišviliho, ktorý sa tento rok v dome svojho priateľa stal jednou z posledných obetí, keď pomáhal nafúkať pneumatiku na novom bicykli svojho kamaráta. Beka prišiel o časť lebky a šrapnel sa nepodarilo odstrániť.

Je pokrytecké, keď krajiny EÚ odsúdia ruskú agresiu v Gruzínsku, ale nedokážu odsúdiť prostriedky tejto agresie, ktoré neúmerne poškodili civilistov, kdekoľvek sa použila kazetová munícia. Je to prázdna výhovorka pre krajiny, ktoré sa snažia ospravedlniť skladovanie kazetových bômb ako súčasť dodržovania zákazu nášľapných mín, keď kazetová munícia je rovnako smrtiaca a na svete spôsobila ešte väčšie humanitárne škody.

Spojené kráľovstvo, náš vlastný členský štát, už začalo s ničením približne 30 miliónov výbušnín, zmenilo svoje nariadenia týkajúce sa kontroly vývozu a priamo prispelo k odstraňovaniu vojenského materiálu vrátane kazetovej munície v Gruzínsku. Európa je miesto, kde tieto zbrane po prvý raz použili nemecké a sovietske sily počas 2. svetovej vojny. Európa má v súčasnosti zásoby približne jednu miliardu bômb a práve Európa by mala prevziať svetové vedenie v zabezpečení ich ničenia.

Elizabeth Lynne, *v mene skupiny ALDE*. – Vážený pán predsedajúci, ako už mnohí uviedli, kazetové bomby každý deň bez rozdielu zabíjajú alebo spôsobujú zranenia civilistom, medzi nimi aj mnohým deťom. Veľa týchto detských obetí bolo kazetovou municiou zmrzačených. Po zvyšok života musia žiť so svojim postihnutím. Avšak šokujúce je, že kazetová munícia sa skladuje vo viac ako 15 členských štátoch EÚ. Je to strašné, ale existujú dôkazy, že najmenej sedem členských štátov tieto zbrane naďalej vyrába. Podľa môjho názoru tieto krajiny a aj tie, ktoré tieto zbrane používajú – vrátane našej krajiny, Spojeného kráľovstva – majú na rukách krv.

Zákaz výroby, transferu a skladovania kazetovej munície zachráni veľa životov. Tento dohovor zabezpečí aj poskytovanie naliehavo potrebných zdrojov, ako je lekárska starostlivosť a rehabilitácia na pomoc obetiam kazetových bômb. Vyzývam všetky členské štáty EÚ, aby podpísali a ratifikovali tento dohovor a nepokúšali sa zmeniť definíciu toho, čo znamená kazetová munícia, s cieľom vyhnúť sa svojim zodpovednostiam, ako sa o to snažia niektoré členské štáty.

Seán Ó Neachtain, *v mene skupiny UEN*. – (GA) Vážený pán predsedajúci, dôrazne podporujem návrh, ktorý požaduje, aby bol dohovor zakazujúci kazetové bomby realizovaný od konca tohto roka.

Všetky vlády, ktoré dodržiavajú vyhlásenie z Osla z roku 2007 sú ochotné pred koncom roka 2008 vypracovať návrh právneho dokumentu, ktorý by zastavil používanie kazetových bômb. Tým by sa zaviedol systém na podporu spolupráce a pomoci tým, ktorí pred takýmito typmi útokov doteraz unikli, a zničili by sa všetky ešte existujúce zásoby kazetových bômb.

Som veľmi hrdý na to, že dohoda v rámci tejto zmluvy sa dosiahla počas medzinárodnej konferencie, ktorá sa konala tento rok v Írsku – v Dubline, v našej vlastnej krajine. Všetci účastníci sa veľmi jasne vyjadrovali o tom, čo chcú na tejto konferencii dosiahnuť – aby boli okamžite zakázané kazetové bomby. A rovnako ako sa už dnes spýtali moji kolegovia poslanci, chcel by som sa spýtať, či ostatné krajiny, ktoré dohovor ešte nepodpísali, ho podpíšu teraz.

Raz a navždy musíme skončiť s týmito strašnými zbraňami.

Satu Hassi, v mene skupiny Verts/ALE. – (FI) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, je skvelé, že bol zavedený Dohovor o kazetovej munícii. Je veľmi dôležité, aby sa k tomuto dohovoru pridali všetky krajiny EÚ vrátane Fínska, Grécka a Poľska, inak ostatným krajinám poskytneme príliš jednoduchú výhovorku na pokračovanie v používaní týchto neľudských zbraní.

Je mi nesmierne ľúto, že Fínsko, naša vlastná krajina, sa neplánuje k dohovoru pridať. Zdôvodňuje sa to tým, že kazetová munícia bola získaná, aby zaujala miesto iného typu neľudskej zbrane – nášlapnej míny. To je však ako vyháňať čerta diablom. Na konci deväťdesiatych rokov minulého storočia, keď sa vtedajšia fínska vláda rozhodla postupne vyradiť protipechotné míny, armáda neoznámila, že sa ich chystá nahradiť iným zabíjakom civilistov – kazetovou muníciou.

EÚ a všetky krajiny EÚ musia teraz ukázať súdržnosť vo svojom nesúhlase s kazetovou muníciou a taktiež sa musia odmietnuť zúčastňovať na všetkých vojenských operáciách, pri ktorých sa používajú. Až 98 % obetí kazetových bômb údajne tvoria civilisti. Máme viac ako 20-ročné skúsenosti s týmito zbraňami a ukázalo sa, že bez rozdielu zabíjajú civilistov vrátane detí. Je čas zastaviť to.

Jean-Pierre Jouyet, úradujúci predseda Rady. – (FR) Vážený pán predsedajúci, vážení poslanci, musím vám slávnostne a vážne povedať, že som skutočne hrdý na to, že som sa mohol zúčastniť na tejto rozprave o kazetovej munícii, a v mene predsedníctva sa pridávam ku všetkým tým, ktorí vyzvali na ratifikáciu dohovoru.

Európska únia už v roku 2007 uznala naliehavosť, s akou je nutné riešiť humanitárne obavy vo veci kazetovej munície. Viem, že členské štáty Únie zohrávali aktívnu úlohu v osloskom procese a v rámci dohovoru o zákaze alebo obmedzeniach používania určitých konvenčných zbraní. Podľa nášho názoru sa tento dohovor o zákaze alebo obmedzeniach používania určitých konvenčných zbraní a osloský proces vzájomne posilňujú a treba pripísať k dobru Parlamentu a tým, ktorí sa ujali slova, že nám pripomenuli hodnoty, ktoré Európania vyznávajú. Vyzývame všetky členské štáty, aby konali z tých dôvodov, ktoré ste dojemne a lepšie ako ja načrtli v priebehu tejto rozpravy.

Predsedajúci. – V súlade s článkom 108 ods. 5 rokovacieho poriadku som dostal dva návrhy uznesení⁽²⁾.

(2) Pozri zápisnicu.

Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční vo štvrtok o 12.00 hodine.

Písomné vyhlásenia (článok 142)

Proinsias De Rossa (PSE), písomne. – Naliehavo vyzývam všetky členské štáty EÚ, aby okamžite ratifikovali a implementovali Dohovor o kazetovej munícii. Kazetová munícia priniesla civilnému obyvateľstvu na celom svete nepredstaviteľnú a všadeprítomnú hrôzu, najnovšie v gruzínskom konflikte.

Dohovor o kazetovej munícii zakazuje používanie, výrobu, uskladňovanie a prepravu kazetovej munície. Dohovor prijalo 107 štátov na konferencii v Dubline v máji tohto roka. Dohovor však nenadobudne platnosť, kým ho neratifikuje ešte najmenej 30 štátov.

Je neuveriteľné, že osem členských štátov EÚ neplánuje tento dohovor okamžite podpísať. EÚ, najúspešnejší mierový projekt všetkých čias, spoločenstvo založené na najzákladnejších princípoch úcty k ľudským právam a vláde zákona tak zlyháva pri podpore rozšírenia medzinárodného humanitárneho práva na zákaz jednej z najzákernejších zbraní používaných v súčasnosti proti civilnému obyvateľstvu.

Vyzývam Cyprus, Estónsko, Fínsko, Grécko, Poľsko, Rumunsko, Slovensko a Slovinsko, aby bezodkladne ratifikovali Dohovor o kazetovej munícii a pomohli ukončiť používanie kazetových bômb.

Kelam, Tunne (PPE-DE), písomne. Mali by sme vziať do úvahy, že kazetová munícia je jednou z najničivejších zbraní, ktoré nerozlišujú medzi vojenskými a civilnými cieľmi.

Dnes, v 21. storočí, nie je možné viesť vojnu taktikou plienenia alebo maximálnej škody. Ciele útoky s minimálnym vplyvom na civilistov môžu byť jediným spôsobom ako postupovať vo vojnovom stave. Používanie kazetovej munície teda musí byť jasne odmietnuté a zakázané.

V prvom rade vyzývam Európsku úniu a jej členské štáty, aby naliehali na ostatné štáty sveta, nech podpíšu dohovor 3. decembra tohto roku. Ďalej vyzývam EÚ a jej členské štáty, aby sa angažovali v dosiahnutí účinného uplatnenia dohovoru v čo najkratšom čase. Vyzývam tiež EÚ a jej členské štáty, aby nielenže vyriešili technické časti dohovoru, ale aby sa vážne venovali pomoci v oblastiach, kde bola použitá kazetová munícia, pomáhali dotknutým spoločnostiam a poskytovali účinnú a primeranú pomoc tým civilistom, ktorí boli poškodení kazetovou muníciou.

14. Hodina otázok (otázky pre Komisiu)

Predseda júci. – Ďalším bodom programu je hodina otázok (B6-0484/2008). Komisii boli predložené nasledujúce otázky.

Prvá časť

Otázka č. 33, ktorú predkladá **Stavros Arnautakis** (H-0800/08)

Vec: Informovanosť občanov o opatreniach EÚ na ich ochranu pred medzinárodnou finančnou krízou.

V odpovedi na moju ústnu otázku H-0075/08⁽³⁾ o dosahu medzinárodnej úverovej krízy počas plenárneho zasadnutia Európskeho parlamentu, ktoré sa konalo minulý rok v marci, Komisia vyhlásila, že v 27 členských štátoch EÚ môžeme očakávať 0,5 % pokles miery rastu EÚ, nárast inflácie a deficit zahraničného obchodu vo výške 185 000 miliónov EUR. Komisia zdôraznila, že najlepší spôsob na vyriešenie medzinárodnej krízy je pokračovať v štrukturálnych reformách a makroekonomickej politike, a poukázala na to, že protekcionizmus nie je riešením. V súčasnosti sme svedkami ďalšieho rozširovania finančnej krízy, ktorá v súčasnosti ovplyvňuje aj veľké koncerny.

Zmenili sa údaje, ktoré Komisia pôvodne poskytla? Ako bude európskych občanov informovať o dôsledkoch krízy a aké vecné opatrenia prijme na ich ochranu?

Margot Wallström, *podpredsedníčka Komisie*. – Komisia predstavila jesennú prognózu 3. novembra. Tá naznačuje, že hospodárska perspektíva je neradostná: predpokladá, že hospodársky rast sa v roku 2009 zastaví, pričom sa v Európskej únii zvýši o skromné 0,2 %.

Rok 2010 by mal byť rokom postupnej obnovy pre väčšinu hospodárstiev EÚ s plánovaným rastom 1,1 percenta pre EÚ ako celok. V dôsledku toho sa predpokladá rast nezamestnanosti v EÚ na 7,8 % v roku 2009 a jej ďalšie zvýšenie v roku 2010.

Nasledujúci rok však predpokladáme rýchle zníženie inflácie v EÚ na 2,4 % a jej ďalšie znižovanie v roku 2010.

Niet pochyb, že problémy, ktorým čelíme, sú vážne. Komisia preto pripravuje komplexnú stratégiu na riadenie hospodárskej krízy a obmedzenie hospodárskej recesie. Základ tejto stratégie je upravený v oznámení s názvom Od finančnej krízy k obnove: Európsky rámec pre akciu, ktorý naznačuje, ako by mala EÚ riešiť ďalšie fázy krízy jednotným, koordinovaným spôsobom.

Činnosť by mala smerovať k trom cieľom: po prvé, k budovaniu novej architektúry finančného trhu na úrovni EÚ, po druhé, k zvládnutiu vplyvu na reálne hospodárstvo a do tretice, ku koordinácii celosvetovej reakcie na finančnú krízu.

Komisia navrhne 26. novembra podrobnejšiu verziu tohto plánu EÚ na obnovu v rámci lisabonskej stratégie pre rast a zamestnanosť. Naším cieľom je spojiť série cielených krátkodobých iniciatív, ktoré pomôžu čeliť nepriaznivým účinkom na širšie hospodárstvo, a súčasne prepracovať strednodobé a dlhodobé opatrenia lisabonskej stratégie pri zohľadnení krízy.

Stavros Arnautakis (PSE). – (EL) Vážený pán predsedajúci, pani komisárka, ďakujem za odpoveď. Musíme však dnes povedať európskym občanom, že reagujeme na úverovú krízu bánk, a mali by sme vliať peniaze do reálneho hospodárstva. Európski občania tiež chcú, aby táto kríza bola pre Európu, pre občiansku Európu, príležitosťou.

Moja otázka znie: budú v nasledujúcich rokoch vložené peniaze do verejných investícií a verejných prác?

⁽³⁾ Ústna odpoveď zo dňa 11.3.2008.

Reinhard Rack (PPE-DE). – (DE) Vážená pani podpredsedníčka, ak sú dostupné aktuálne údaje, je potrebné rýchle rozhodovanie. Problémom je, že Komisii, ktorá má podobu kolektívneho orgánu, vo všeobecnosti trvá veľmi dlho rozhybať veci. Existujú nejaké osobitné pravidlá pre situácie podobné tej, s ktorou sme v súčasnosti konfrontovaní? V ostatných prípadoch predchádza výsledku Komisie ako kolektívneho orgánu skutočne dlhá doba.

Danutė Budreikaitė (ALDE). – (LT) Vážený pán predsedajúci, pani Wallströmová, skúsenosti svedčia o tom, že členské štáty samy hľadajú cestu z dôsledkov finančnej krízy a hospodárskej recesie.

Aký máte názor na protikrizové opatrenia? Ponúkajú zvýšené dane, rozšírenie základu dane a zvýšenie DPH účinnú cestu z krízy počas takej zložitej situácie?

Margot Wallström, podpredsedníčka Komisie. – Najdôležitejšia otázka práve teraz znie: aké sú ďalšie kroky Komisie v nasledujúcom týždni na skutočné vyrovnanie sa s účinkami na reálne hospodárstvo?

Predstavíme balík, na ktorom sa v súčasnosti pracuje, v ktorom určíme rôzne oblasti politiky, v ktorých, podľa nášho názoru, môžeme zmierniť vplyv na skutočné hospodárstvo v krátkom čase, pridržiavajúc sa pritom existujúceho materiálu – podmienok reformných priorít lisabonskej stratégie. To bude rámec, v ktorom budeme konať. Dúfame, že dokážeme nájsť opatrenia, ktoré pomôžu rozhybať celkový dopyt. Na strane dopytu chceme redukovať inflačné tlaky a pomôcť kúpnej sile domácností.

Musíme urobiť viac na trhu práce a, ako ste povedali, pre priame investície. Dúfame, že to pomôže tiež záležitostiam a opatreniam prijatým v súvislosti s balíkom o energetike a zmene klímy, pretože budeme potrebovať peniaze na investície. Dúfame, že pomôžeme prekonať toto zložité obdobie. Napríklad na trhoch práce môžu byť veľmi užitočné aktivačné politiky.

Pri odpovedi na poslednú otázku chcem povedať, že chceme, aby členské štáty koordinovali svoju činnosť. Myslíme si, že by bolo najhoršie, keby sa všetky vybrali rôznymi smermi a robili veci, o ktorých si myslia, že sú pre ich vlastný členský štát správne. Chceme, aby radšej čo najviac diskutovali, koordinovali a spolupracovali, pretože účinky pocíti celé európske hospodárstvo. Uprednostňujeme koordinovanú činnosť.

A v súvislosti s dlhým časom realizácie alebo dlhou dobou prípravy? Boli by ste prekvapení. Ako som povedala včera, v diskusii o finančnej kríze, Komisia po prvýkrát dokázala predložiť návrhy do 24 hodín. Na túto veľmi vážnu krízu musíme reagovať takým spôsobom, aby sme nemíňali príliš veľa času na prípravu rozličných návrhov.

Boli sme všetci poučení alebo sme chceli všetci vidieť v našich vlastných oblastiach politiky to, ako dokážeme pomôcť, ako dokážeme prekonať dlhé obdobie prípravy, ako dokážeme pracovať rýchlejšie, pritom to však robiť koordinovane a zdvorilým spôsobom. Snažíme sa predložiť návrhy čo najrýchlejšie a využívame všetky naše sily ako je to len možné. To je v tomto okamihu pre Komisiu východiskový bod.

Predsedajúci. – Otázka č. 34, ktorú predkladá **Bogusław Sonik** (H-0850/08)

Vec: Harmonizácia prípustnej hladiny alkoholu v krvi vodičov v členských štátoch EÚ

V mnohých členských štátoch, napríklad v Spojenom kráľovstve, Taliansku, Írsku a Luxembursku, bolo stanovené obmedzenie na množstvo alkoholu v krvi vodiča

motorového vozidla na 0,8 mg/l. Na Slovensku a v Maďarsku, ktoré neumožňujú riadiť vozidlo nikomu, kto skonzumoval čo i len najmenšie množstvo alkoholu, by sa s týmto množstvom alkoholu v krvi dopustili vážneho porušenia zákona. Pravidlá týkajúce sa riadenia motorového vozidla stanovené v poľskom zákone o cestnej premávke z 20. júna 1997 (Úradný vestník č. 108, 2005, bod 908, v znení neskorších zmien a doplnení) určili povolené množstvo alkoholu v krvi na 0,2 mg/l. Riadenie s množstvom alkoholu v krvi presahujúcim úroveň 0,5 mg/l je trestným činom spojeným s odňatím slobody na dobu do dvoch rokov.

Plánuje Komisia vzhľadom na súčasný trend smerom k štandardizácii právnych predpisov týkajúcich sa cestnej premávky v rámci EÚ prijať kroky k jednotnej úprave povolených hladín alkoholu v krvi pre vodičov v členských štátoch EÚ?

Antonio Tajani, *podpredseda Komisie.* – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, v skutočnosti Komisia v roku 1988 navrhla smernicu o najvyššom povolenom množstve alkoholu v krvi vodičov, ale vzhľadom na neexistenciu dohody medzi členskými štátmi a Komisiou sa musela Komisia uspokojiť so schválením odporúčania zo 17. januára 2001, že maximálna prípustná koncentrácia alkoholu v krvi by mala byť upravená vo všetkých členských štátoch na 0,5 mg/ml. V súčasnosti majú v Európskej únii len tri členské štáty, Írsko, Malta a Spojené kráľovstvo, vyššie maximálne množstvo alkoholu v krvi, než je táto hodnota.

Odporúčanie Komisie tiež predpokladalo zníženie množstva alkoholu v krvi na 0,2 mg/ml pre niektoré kategórie vodičov vrátane začiatočníkov, ktorých sa týka prvá otázka váženého pána poslanca. V skutočnosti sú začínajúci vodiči hlavnými obeťami nebezpečenstva na cestách, a preto je nevyhnutné čo najviac obmedziť rizikové faktory, ktoré sa ich týkajú, napríklad povolením maximálneho množstva alkoholu v krvi pre túto kategóriu, ako som povedal, najviac na 0,2 mg/ml. Súvisí to s opatrením známym ako „nulová tolerancia“, ktoré je upravené pre túto kategóriu vodičov v oznámení schválenom Komisiou v októbri 2006 a ktoré upravuje stratégiu pre podporu členských štátov na zníženie škôd spôsobených alkoholom.

Dámy a páni, na základe týchto faktov si Komisia, nanešťastie, nemyslí, že členské štáty prijmú právne predpisy zamerané na ďalšiu harmonizáciu povoleného množstva alkoholu v krvi v rámci EÚ. Napriek uvedenému Komisia nezamýšľa ostať nečinná v súvislosti s čímisi, čo ostáva jednou z hlavných príčin smrti na európskych cestách.

Komisia prijala rôzne opatrenia v tejto veci. Po prvé a predovšetkým v súvislosti s cestnými kontrolami Komisia v odporúčaní zo 6. apríla 2004 presadzovala zintenzívnenie náhodných kontrol alkoholu v krvi pomocou účinného zariadenia na meranie alkoholu v krvi analýzou vydychovaného vzduchu na tých miestach a v tých časoch, kde a keď je pravidelne pozorované nadmerné požívanie alkoholu vodičmi.

Dámy a páni, musím tiež zdôrazniť, že riadenie pod vplyvom alkoholu patrí medzi delikty, ktoré sú upravené v návrhu smernice uľahčujúcej cezhraničné uplatňovanie pravidiel bezpečnosti cestnej premávky, ktorý schválila Komisia v marci tohto roka a v súčasnosti o ňom diskutuje Rada a Parlament.

Na poslednom zasadnutí Rady pre dopravu som dokázal ministrom zdôrazniť toto: tvárou v tvár strate ľudských životov sa nemôžeme zastaviť na právnych malichernostiach alebo diskusii o tom, či ide o otázku súvisiacu s prvým alebo tretím pilierom, pretože, bohužiaľ,

právne debaty prinášajú len málo úžitku pri zvládaní a riešení takých vážnych problémov, ako sú dopravné nehody.

Rád by som využil túto parlamentnú rozpravu, aby som upozornil na to, že štyri priestupky, s ktorými predložená smernica počíta, zapríčiňujú tri zo štyroch dopravných nehôd. Okrem jazdy pod vplyvom alkoholu sú to: prekročenie povolenej rýchlosti, nepoužitie bezpečnostných pásov a jazda pod vplyvom omamných látok. To znamená, že Európska únia môže a musí vykonať mnoho. Preto opäť vyzývam Parlament, aby išiel vpred smerom, ktorý už určilo hlasovanie vo Výbore pre dopravu a cestovný ruch.

Už budem skutočne končiť, pán predsedajúci. Komisia s cieľom pripraviť v blízkej budúcnosti konkrétne návrhy týkajúce sa jazdy pod vplyvom psychoaktívnych látok spustila v októbri 2006 výskumný projekt rozvrhnutý na štyri roky a plánovaný na zlepšenie poznania v tejto oblasti a sformulovanie riešení. Ide o projekt DRUID, o ktorom dobre viete.

Napokon by sa mala zdôrazniť finančná podpora poskytnutá Komisiou na informačné kampane. Ide zvlášť o kampane organizované mladými ľuďmi s cieľom upozorniť ostatnú mládež na nebezpečenstvo konzumácie alkoholu a užívania drog počas jazdy autom. Jedným príkladom za všetky je kampaň s názvom Bob, ktorá bola veľmi úspešná v celej Európe. Mali by sme si tiež spomenúť na aktivitu Komisie, ktorá pozvala Kimiho Raikkonena, bývalého víťaza svetovej súťaže Formula jeden, do Bruselu, aby sa stal osobnosťou kampane Európskej únie za bezpečnosť na cestách, ako aj na deň venovaný cestnej bezpečnosti vo veľkomestách, ktorý sa konal 10. októbra v Paríži a ktorý je ďalším prejavom veľkého angažovania sa Európskej komisie v otázkach bezpečnosti na cestách. Tú som zaradil medzi svoje priority počas rozpravy o dôvere, ktorá nasledovala po mojom vymenovaní za európskeho komisára pre dopravu.

Dámy a páni, viac sa, žiaľ, robiť nedá, ale dúfam, že som na vašu ústnu otázku odpovedal dostatočne podrobne.

Bogusław Sonik (PPE-DE). – (PL) Vážený pán predsedajúci, pán komisár, dovoľte, aby som vám poďakoval za odpoveď a povzbudil vás pri prijímaní odvážnejších krokov. Potrebujeme prijať a aktualizovať smernicu zavádzajúcu úplný zákaz jazdy pod vplyvom alkoholu. Nesmieme sa podriaďiť lobovaniu výrobcov alkoholu a ich vplyvu a nesmieme sa ich báť. Máme právo na bezpečné cesty a mali by sme začať s mládežou. Musíme byť odvážni pri presadzovaní týchto projektov.

Jörg Leichtfried (PSE). – (DE) Vážený pán podpredseda, chcel by som využiť túto krátku príležitosť na polozenie dvoch otázok. Po prvé, povedali ste, že nie sú celkom vhodné politické podmienky na nariadenie tohto druhu. Chcel by som vedieť, kde spočíva hlavná opozícia? Pochádza zo strany jednotlivých štátov alebo zo strany veľkých lobistických skupín? Čo bráni Komisii niečo v tomto prípade urobiť?

Moja druhá otázka sa týka skutočnosti, že čoraz viac štúdií preukázalo, že je veľmi nebezpečné fajčenie v autách. Na jednej strane je to veľmi nezdravé a na druhej, odvracia to pozornosť a spôsobuje únavu. Pýtam sa, či s tým Komisia zvažuje niečo robiť na európskej úrovni.

Colm Burke (PPE-DE). – Moja otázka sa týka Írska, kde pri tragických nehodách figurovalo veľké množstvo mladých ľudí jazdiacich v aute bez spolujazdcov.

Chcel by som vedieť, či bol v rámci Európy uskutočnený výskum na túto tému a či by sme mohli obnoviť program vzdelávania mladých ľudí v jazde autom. Je potrebné vykonať množstvo práce a chcel by som požiadať, aby sme obnovili vzdelávacie programy v najskoršom možnom čase.

Antonio Tajani, *podpredseda Komisie*. – (IT) Vážený pán predsedajúci, dámy a páni, ďakujem za predložené otázky, pretože mi umožnia viac objasniť stanovisko Európskej únie.

Pán Leichtfried, keď ste správne hovorili o politických problémoch, ktoré nás postretli, politické problémy sa týkajú členských štátov, ale videli sme, že návrh Komisie nebol, bohužiaľ, napriek veľkej snahe prijatý. Napriek nezhodám s členskými štátmi v súvislosti s návrhom smernice sme vytrvali a budeme v tom pokračovať. Teraz opakujem to, čo som povedal počas vypočutia, na ktorom som získal dôveru Komisie a Parlamentu. Budem pokračovať v presadzovaní bezpečnosti na cestách ako jednej zo svojich priorit.

Chcem ďalej podporovať všetky projekty a programy DRUID. To je moja odpoveď váženému pánovi poslancovi, pokiaľ ide o otázku poskytovania informácií mladým ľuďom a vzdelávania mládeže. To by malo byť prioritou. Nie sú to nástroje, ktoré spôsobujú nehody; samozrejme, je dôležité mať bezpečné nástroje. Je dôležité mať bezpečné cesty a tento Parlament spolu s Komisiou rozhodol o prijatí istých rozhodnutí súvisiacich s infraštruktúrou. Hlavným problémom je však vzdelávať tých, ktorí sedia za volantom alebo v sedle motocykla.

Máme povinnosť začať vzdelávať mladých ľudí, a preto úplne súhlasím s vaším stanoviskom a urobím všetko, čo bude v mojich silách, aby som zabezpečil, že programy vzdelávania mladých ľudí na školách budú vždy financované Európskou úniou a Komisiou. Dámy a páni, nebola náhoda, že som vybral za osobnosť Komisie bývalého svetového víťaza, keďže je mladým mužom.

Mali by sme sa snažiť o komunikáciu s mladými ľuďmi prostredníctvom mladých ľudí, ktorí nekážu, ako to možno robia hlavy rodín, ale ktorí sú schopní vysvetliť súčasné riziká, pretože v skutočnosti sa všetci mladí ľudia cítia nezraniteľní, keď odchádzajú z diskotéky. Bohužiaľ to tak nie je a my musíme pracovať so školami, musíme pracovať s rodinami, aby sme zabezpečili, že všetkým mladým ľuďom ukážeme riziká, ktoré podstupujú zakaždým, keď sedia za volantom a zvlášť, ak pritom použijú alkohol alebo vezmú drogu.

V súvislosti s otázkou fajčenia požiadam útvary Komisie, aby preskúmali, či skutočne existujú ďalšie riziká pre fajčiarov. Nie som schopný vám poskytnúť odpoveď, pretože z vedeckého pohľadu ju nepoznám, ale ako som povedal, poverím útvary, aby to preverili.

Verím, že som odpovedal aj na otázku pána Sonika, potvrdením svojho záväzku a myslím si, že ho môžem potvrdiť aj v mene Komisie (za komunikáciu je zodpovedná aj pani podpredsedníčka Wallströmová), že urobíme všetko, čo je v našich silách, aby sme občanom, a predovšetkým mladým občanom, ktorí sú, prirodzene, začiatovníkmi, poskytlí informácie o rizikách a nebezpečenstvách, ktoré podstupujú vždy, keď cestujú vozidlom.

Predsedajúci. – Otázka č. 35, ktorú predkladá **Katerina Batzeliová** (H-0861/08)

Vec: Medziinštitucionálna dohoda o „Komunikovaní o Európe v partnerstve“

Zástupcovia Európskeho parlamentu, Rady a Komisie 22. októbra 2008 podpísali historicky prvé politické vyhlásenie o medziinštitucionálnej dohode o komunikovaní priorit EÚ. Táto dohoda má maximálnu politickú dôležitosť, pretože sa snaží poskytnúť účinné riešenie

hlavného problému demokracie, ktorý spočíva v tom, že európski občania nie sú primerane informovaní, ale prichádza tiež v rozhodujúcom období, keďže sme na začiatku volieb v EÚ.

Aké budú priority a základný odkaz jednotnej komunikačnej politiky Komisie v nasledujúcom roku, najmä počas prípravy volieb?

Ako bude propagovaná spolupráca medzi tromi inštitúciami Spoločenstva pri spoločnom výbere priorít a cieľov tejto komunikačnej stratégie a tiež ich spolupráca s príslušnými národnými orgánmi? Najmä aký bude vzťah medzi Spoločenstvom a národnými komunikačnými stratégiami súvisiacimi s EÚ?

Aké zdroje budú vyčlenené na uskutočnenie novej komunikačnej stratégie Spoločenstva a akú úlohu budú pritom zohrávať nové komunikačné technológie? Akú úlohu bude v tejto súvislosti hrať viacjazyčnosť?

Ktoré zdroje Spoločenstva budú využité na financovanie jednotlivých opatrení v rámci novovytvorenej komunikačnej stratégie?

Margot Wallström, *podpredsedníčka Komisie*. – Parlament, Komisia a Rada posilnili vzájomnú spoluprácu v oblasti komunikácie o EÚ a 22. októbra tohto roka podpísali politické vyhlásenie o komunikovaní o Európe v partnerstve. Veľmi pekne vám ďakujem za veľkú podporu v tejto veci. Toto je prvýkrát, čo sme sa dohodli na spoločnom postupe pri komunikácii.

Komunikácia je účinnejšia a efektívnejšia, ak sa uskutočňuje koordinovane pri prioritných témach. Okrem toho si vyžaduje politickú angažovanosť všetkých subjektov vrátane členských štátov. Všetky inštitúcie sú zodpovedné za komunikáciu s občanmi o Európskej únii. Politické vyhlásenie však, a dovoľte, aby som to zdôraznila, rešpektuje aj individuálnu zodpovednosť každej inštitúcie EÚ a členských štátov za vlastné komunikačné stratégie a priority.

Spoločné komunikačné priority sú jadrom politického vyhlásenia a dohodne sa o nich medziinštitucionálna skupina pre informácie (MSI), v ktorej sú zastúpení predstavitelia každej inštitúcie. Už sme určili a odsúhlasili, že v roku 2009 budeme mať štyri spoločné priority: európske voľby, energetiku a zmenu klímy, 20. výročie demokratických zmien v strednej a východnej Európe a, samozrejme, trvalo udržateľnú zamestnanosť, rast a solidaritu v Európe.

Realizáciu zabezpečia spoločne Parlament, Komisia a Rada a tiež členské štáty. Budeme sa preto snažiť dosiahnuť synergiu s národnými, regionálnymi a miestnymi orgánmi a tiež s predstaviteľmi občianskej spoločnosti. Naše zastúpenia a informačné kancelárie Parlamentu v členských štátoch budú pracovať s národnými orgánmi na spoločných aktivitách prispôbených národným podmienkam. Ak to bude potrebné, uskutočníme primerané administratívne opatrenia medzi úradmi na úrovni EÚ a na národnej úrovni a túto činnosť primerane finančne podporíme.

Je zbytočné dodávať, že naše inštitúcie a členské štáty budú pri tejto činnosti rešpektovať viacjazyčnosť a kultúrnu rozmanitosť. Dovoľte mi, aby som v tejto súvislosti spomenula, že Komisia je v otázkach viacjazyčnosti veľmi aktívna. Popri iných opatreniach boli našim zastúpeniam v členských štátoch pričlenení prekladatelia s cieľom uspokojiť miestne potreby a pomôcť informovať o Európe v jazyku svojich občanov.

Realizácia spoločných komunikačných priorít napokon poskytne európskym, národným a regionálnym politikom skvelú platformu na diskusie s občanmi o otázkach EÚ v čase pred európskymi voľbami. Dúfam, že to bude mať pozitívny vplyv na účasť voličov.

Katerina Batzeli (PSE). – (EL) Ďakujem veľmi pekne za odpoveď, pani Wallströmová. Po prvé by som chcela vyhlásiť, že táto medziinštitucionálna dohoda smeruje predovšetkým a najmä k zavedeniu jednotnej európskej komunikačnej politiky, ktorú musia prijať plynule, pomaly, ale isto, všetky inštitúcie Spoločenstva, aby občania dostávali štandardné informácie.

Po druhé by som chcela požiadať o niekoľko vysvetlení v otázke financovania navrhnutých činností. Budú začlenené do existujúcich programov? Bude vytvorená nová oblasť, takže vznikne rozpočet pre informovanie? Ako budú financované sektorové programy? Bude komunikačná politika samostatnou alebo spolufinancovanou politikou?

Reinhard Rack (PPE-DE). – (DE) Vážená pani predsedajúca, papier môže byť všestranne užitočný, no je čoraz jasnejšie, že prestal byť dostatočne informatívny. Prioritu v našej informačnej politike musia dostať elektronické médiá – televízia a internet. Moja otázka preto smeruje k tomu, či dokážeme tento trend identifikovať v súčasnej stratégii. Po druhé, potešilo ma, že v tomto smere sa osobitne počíta s miestnymi a regionálnymi televíznymi spoločnosťami. Má to väčší význam, než riešiť nedostatky veľkých verejnoprávnych televíznych spoločností.

Marian Harkin (ALDE). – Mám radosť z toho, čo povedala pani komisárka, ale stotožňujem sa s obavami svojho predrečníka. Mám obavy o to, ako bude správa tlmočená navonok a súhlasím v otázke elektronických médií.

Existuje reálne nebezpečenstvo, že brožúry a knihy ostanú neprečítané v kanceláriách. Sama som bola svedkom, že sa to stalo už mnohokrát. Predpokladám, že toto je otázka, ktorú chcem položiť: ako mienite dostať správu k tým, ktorých sa týka? Pokúsite sa osloviť cieľové skupiny alebo ide jednoducho o plošný prístup?

Margot Wallström, podpredsedníčka Komisie. – Ďakujem vám za tieto dôležité doplňujúce otázky.

Dovoľte, aby som povedala, čo si myslím, že je nevyhnutné. Pre úspech akejkoľvek kampane alebo informácie budeme potrebovať päť prvkov.

Po prvé, intenzívne využívať internet a nové technológie. O Obamovej kampani môžeme len snívať. Myslím, že mali na informačnú kampaň 1,2 miliardy USD, no rozhodujúcim sa ukázal byť spôsob, akým využili internet. Preto to musíme urobiť.

Po druhé, musíme využiť audiovizuálne nástroje: 60 % občanov používa na získavanie informácií o dianí na úrovni EÚ najmä televíziu a rozhlas.

Po tretie, potrebujeme zapojiť páky, ako napríklad občiansku spoločnosť a rozličné siete miestnych orgánov. Získame tak ďalšie tváre a ďalších poslov pridanej hodnoty spoločnej práce na európskej úrovni.

Po štvrté, potrebujeme spoluprácu s „veľvyslancami“, teda ľuďmi, ktorí sú ochotní postaviť sa za demokraciu a ktorí dosiahnu ďalej ako my, politici.

Po piate, potrebujeme osloviť mladých ľudí a ženy, ktorí zvyknú hlasovať v menšom počte a sú menej nadšení Európskou úniou, ako to ukázali predovšetkým referendá v Írsku a predtým vo Francúzsku a v Holandsku.

Tieto veci sú nevyhnutné.

A čo otázka peňazí? Aký máme rozpočet? Boli sme schopní v našom rozpočte určiť na budúci rok zhruba 8,5 milióna EUR na financovanie centrálna a decentralizovane riadených činností, ktoré súvisia s budúročnými voľbami. Naše zastúpenia dostali pokyny, aby venovali podstatnú časť svojich skromných prostriedkov na komunikáciu na voľby do EP. Na túto úlohu napokon vyčlenili 60 % z prostriedkov bez účelového viazania, ktoré majú k dispozícii. V súčasnosti máme tiež stretnutia na odbornej úrovni s vašimi službami v Parlamente, aby sme si vymenili názory na rôzne činnosti v jednotlivých členských štátoch.

Tento rok máme na voľby zamerané činnosti, ktoré predstavujú zhruba 6,2 milióna EUR. Máme projekty, ktoré majú osloviť mladých ľudí, máme špeciálne Eurobarometre atď. Sú tu tiež peniaze na informácie o štrukturálnych fondoch, o poľnohospodárstve a o výskume v každej oblasti politiky, ale na toto nemáme vyčlenené peniaze navyše ani osobitné prostriedky. Požiadala som kolegov, aby začlenili voľby do svojich komunikačných plánov. Budú ma informovať, ako v tom napredujú.

Rozpočet na budúci rok ešte nebol uzavretý, preto ešte existuje možnosť získať dodatočné finančné prostriedky, ale tie dokážeme v rozpočte nájsť dnes. Osobitne vyčlenené prostriedky teda nie sú, budeme musieť použiť už existujúce postupy. Pomôžeme a podporíme Európsky parlament čo najviac tiež všetkými našimi zdrojmi a prostredníctvom našich bežných aktivít, teda tvorbou audiovizuálnych materiálov, videoklipov na kanáli EUtube. Zabezpečíme, aby všetko, čo denne robíme, bolo využité na mobilizáciu voličov a na inšpirovanie kvalitnej a živej diskusie vo voľbách do EP.

Druhá časť

Predseda júci. – Otázka č. 36, ktorú predkladá **Marie Panayotopoulousová-Cassiotouová** (H-0809/08)

Vec: Informovanosť Európanov o účasti na európskych voľbách

Súčasná medzinárodná finančná nestabilita, ktorá bolestne zasiahla medzinárodný a európsky bankový systém, spôsobila európskym občanom vážne obavy. Nezaznamenali totiž žiadne riešenia navrhnuté na úrovni EÚ, či akýkoľvek signál európskej solidarity počas krízového obdobia.

Aké kroky a aké opatrenia navrhuje Komisia s cieľom informovať európskych občanov o európskych politikách a riešeniach na úrovni EÚ a členských štátov v krízových obdobiach a v čase výnimočného politického a ekonomického vývoja? Aký plán má na informovanie európskych občanov v čase prípravy na voľby a na ich presvedčenie zúčastniť sa na európskych voľbách v súvislosti s nepriaznivým vývojom ovplyvňujúcim dôležité otázky pre EÚ v rámci medzinárodných ekonomických a obchodných vzťahov?

Margot Wallström, *podpredsedníčka Komisie.* – Viem veľmi dobre, že finančná kríza a jej vplyv na reálne hospodárstvo znepokojuje mnohých Európanov a práve preto bude mať tiež osobitný vplyv na európske voľby. Nie je teda prekvapením, že väčšina ľudí by bola rada, keby sa volebná kampaň sústredila na hospodárske témy ovplyvňujúce ich každodenný život, ako napríklad nezamestnanosť, hospodársky rast, infláciu a kúpyschopnosť.

Aktuálnejšie prieskumy verejnej mienky tiež ukazujú, že verejnosť vníma EÚ ako „úkryt“ pred súčasnou krízou a chce, aby EÚ regulovala na globálnej úrovni.

Komisia drží krok s vývojom. Schválili sme 29. októbra rámec, ktorý sa zameriava na riešenie krízy na trhoch, na zabránenie budúcim krízam pomocou reforiem hospodárskeho riadenia a na minimalizáciu vplyvu na pracovné miesta a rast. Realizačné návrhy pripravujeme a sú ústrednými strategickými prioritami nášho legislatívneho a pracovného programu na rok 2009, ktorý sme včera predstavili Parlamentu a o ktorom sa diskutovalo.

Je dôležité, že Komisia, Parlament a Rada si uvedomili, že je treba konať a že sa chystáme navrhnúť trvalo udržateľnú zamestnanosť, rast a solidaritu ako jednu z medziinštitucionálnych komunikačných priorit na budúci rok. To znamená, že to bude jedna z tém, na ktorých budú pracovať inštitúcie EÚ a členské štáty ako partneri s cieľom informovať o aktivitách EÚ v tejto oblasti. Pripravíme plány, ako to uskutočniť čo najlepšie.

Už som spomenula voľby do EP, ktoré sú ďalšou z medziinštitucionálnych priorit. V tomto prípade sú prípravy ďalej, keďže sme všetci s predstihom vedeli, že pôjde o prioritu.

Naše inštitúcie úzko spolupracujú na všetkých komunikačných aktivitách, ktoré súvisia s voľbami a Komisia bude aktívne prispievať do rámca komunikačnej stratégie schválenej Parlamentom. Cieľom Komisie je zvýšiť informovanosť verejnosti o voľbách a rozvíjať diskusiu o dôležitých témach politiky EÚ. Čiastočne to dosiahneme využitím našich ústredných nástrojov vrátane použitia audiovizuálnych médií a internetu a doplníme to o mnohé decentralizované aktivity usporiadané zastúpeniami v každom členskom štáte v úzkej spolupráci s informačnými kancelármi Parlamentu.

Tieto podujatia by mali ľuďom priblížiť skutočnosť, že volič má na výber medzi rôznymi politickými víziami Európy a že tento výber prinesie veľkú zmenu do životov všetkých našich občanov.

Marie Panayotopoulos-Cassiotou (PPE-DE). – (EL) Vážený pán predsedajúci, ďakujem pani podpredsedníčke za odpoveď. Verím, že opatrenia navrhované Komisiou sa uskutočnia, pretože cesta od návrhu k jeho realizácii trvá dlho, je tu ten byrokratický proces a neviem, či budú mať občania dostatok času pred voľbami, aby zaznamenali výsledky.

Finančná a informačná stratégia môžu tiež priniesť protichodné výsledky, preto je potrebné venovať osobitnú starostlivosť zabezpečeniu toho, aby sme nezasiahli citlivé miesto občanov, ktorí nechcú, aby sa plytvalo veľkými prostriedkami na podujatia, publikácie a decentralizované aktivity, ktoré ste spomenuli, pokiaľ to nie je potrebné.

Okrem toho, diskusia nie vždy presvedčí. Mali by sme preto možno spoznať prostriedky, ktoré máme k dispozícii, a byť k občanom otvorenejší.

Josu Ortuondo Larrea (ALDE). – (ES) Vážená pani Wallströmová, veríte, že otázka, či sa voliči cítia blízki alebo vzdialení kandidátom, má vplyv na mieru účasti v európskych voľbách? Súhlasíte s tým, aby štát so 45 miliónmi obyvateľov mal pre voľby do Európskeho parlamentu len jeden volebný obvod? Čo dokáže Komisia urobiť, aby zabezpečila, že štáty s väčšou populáciou budú mať volebné obvody, ktoré sú bližšie k ľuďom?

Gay Mitchell (PPE-DE). – Chcel by som len pani podpredsedníčke Komisie povedať, že by sme sa mali pozrieť na situáciu v Dánsku, kde sa dnes diskutuje o prístupovom procese do eurozóny, na Islande, kde bola krajina roztrhnutá vo dvoje, a vo Švédsku, kde jednoznačne hľadajú cestu späť k euru.

Kto napríklad vysvetľuje obyvateľom Írska, že prečkali túto búrku lepšie ako iné krajiny, pretože mali euro a Európsku centrálnu banku? Nie je čas na to, aby sme začali skutočne vyzdvihovať Európsku úniu? Tento týždeň sa tu poslanci Európskeho parlamentu z Írska negatívne vyjadrovali o Európskej únii. Kto sa bude vyjadrovať pozitívne a vyhlási o nás dobré veci, aby ľudia vedeli o výhodách, ktoré im prináša Európska únia a eurozóna?

Margot Wallström, *podpredsedníčka Komisie*. – Pokúsila som sa prispieť svojim dielom návštevou Írska minulý týždeň. Pokúsila som sa vysvetliť, aká je podľa mňa pridaná hodnota európskej spolupráce. Myslím si, že diskusia o eure a o tom, prečo bolo pre Írsko výhodné patriť do eurozóny, je v súčasnosti na dobrej ceste, ale otvára to základnú otázku – kto bude obhajovať Európsku úniu? Kto bude hovoriť za Európsku úniu? Kde leží zodpovednosť? Nikdy nemôžeme počítať s tým, že to všetko urobí Brusel. Musíme sa o to podeliť a konať ako partneri.

V skutočnosti si myslím, že politická polemika a diskusia sú dobré, pretože prinášajú rôzne vízie, rôzne programy atď. Myslím si, že to pomáha zvýšiť záujem, a je to napokon dobré aj pre voličskú účasť. Chceme, samozrejme, povzbudiť a posilniť živú debatu a diskusiu o európskej agende a európskych témach. My všetci musíme byť obhajcami. Preto som hrdá a šťastná, že po prvýkrát máme tento druh rámca dohodnutého partnerstva o komunikácii. Nič také sme predtým nemali.

Mali by sme preto dospieť k delbe zodpovednosti za obhajobu a počúvať starosti ľudí z celej Európy, pretože je to komunikácia, nie len informácia, na ktorej záleží. Počúvaj pozornejšie, vysvetľuj lepšie a konaj miestne: toto opakujem v súvislosti s komunikáciou. Kampaň sa uskutoční odlišne v rôznych členských štátoch, pretože sa bude musieť prispôbiť národným podmienkam. O to sa teraz pokúšame. Snažíme sa to urýchliť ako najviac vieme, musíme však rešpektovať aj finančné nariadenie a všetky pravidlá. Musíme byť korektní vo všetkom, čo robíme. Mali sme dnes stretnutie, ktorým sa budeme zaoberať. Pokúsime sa čo najlepšie zareagovať na podrobný parlamentný harmonogram pre plán volieb do EP.

Myslím, že budeme schopní vyčleniť a čerpať peniaze už v tomto roku, ale, samozrejme, viac dostupných prostriedkov nám pomôže usporiadať viac aktivít v budúcom roku. Opakujem, že podľa mňa by sme sa mali zamerať aj na rozsiahlejšie využitie audiovizuálnych médií a internetu, s cieľom byť efektívni a osloviť mladých ľudí.

Josu Ortuondo Larrea (ALDE). – Prepáčte mi, prosím, ale nepočul som odpovede pani podpredsedníčky Komisie na moje otázky.

Predsedajúci. – Zaznamenali sme odpoveď Komisie, ale nemáme právomoc ani možnosti posúdiť rozsah odpovede, čo do obsahu.

– Otázka č. 37, ktorú predkladá **Georgios Papastamkos** (H-0811/08).

Vec: Komunikačná stratégia Komisie týkajúca sa referenda v Írsku

Aká bola komunikačná stratégia Komisie a jej členov počas prípravy referenda v Írsku?

Margot Wallström, *podpredsedníčka Komisie*. – Chcela by som upozorniť na to, že v prípade Lisabonskej zmluvy pracovala Európska komisia na poskytnutí vecných a objektívnych informácií pre občanov EÚ prostredníctvom svojich zastúpení a v úzkej spolupráci s členskými štátmi. Podporovali sme túto prácu komunikačnými balíčkami, ktoré obsahovali rôzne materiály, ako napríklad informačné hárky, prezentácie a kľúčové posolstvá. Poskytli

sme tiež školenie a inštruktáž pre Komisarov, členov zastúpenia, informačné centrá Európa Direct a ďalšie mienkotvorné subjekty.

Uvedomili sme si dôležitosť internetu a vytvorili sme internetovú stránku venovanú zrozumiteľným informáciám o Lisabonskej zmluve, ktorú sme spustili v 23 úradných jazykoch. Zastúpenia Komisie pripravili na tomto základe v členských štátoch materiály prispôbené miestnym pomerom a vhodnejšie pre informovanie občanov. Zastúpenia vrátane írskoho následne pripravili komunikačné plány v úzkej spolupráci s vládami členských štátov a informačnými kancelárkami EP v členských štátoch.

Aktivity, ktoré sme pripravili, zahŕňali školenia pre novinárov a aktivistov, uverejňovanie brožúr a letákov, organizáciu diskusií s občianskou spoločnosťou a miestnymi orgánmi a tiež verejné podujatia na školách a univerzitách. Občania teda dostali informácie šité na mieru, vo svojom jazyku a oslovujúce ich skutočné záujmy.

Georgios Papastamkos (PPE-DE). – (EL) Vážený pán predsedajúci, ďakujem pani podpredsedníčke. Moja doplňujúca otázka obsahuje návrh: pani podpredsedníčka Komisie, vy, nielen vy osobne, ale kolégium komisárov, by ste mali navštíviť Írsko v období, ktoré bude politicky vhodné pre írsku otázku, a celé kolégium komisárov by malo začať diskusiu s občanmi Írska a odpovedať na všetky ich otázky.

Usporiadať televíznu diskusiu so všetkými dotknutými organizáciami, aby ju mohol írsky ľud, írsku voličská základňa sledovať a aby mohla na mieste odpovedať na ich obavy a otázky.

Armando França (PSE). – (PT) Vážený pán predsedajúci, pani komisárka, finančná a hospodárska kríza dominovala politickým a mediálnym agendám dva mesiace. Referendum v Írsku, či ťažkosti v Českej republike v súvislosti s Lisabonskou zmluvou prešli médiami prakticky bez povšimnutia. Máte pocit, že by bolo potrebné posilniť informačnú a komunikačnú stratégiu Komisie vzhľadom na potrebu a naliehavosť schválenia Lisabonskej zmluvy a tiež ako politickú reakciu na vyriešenie a prekonanie súčasnej krízy?

Mairead McGuinness (PPE-DE). – Budem stručná. V prvom rade by som chcela zložiť pani komisárke poklonu, predovšetkým za jej snahu v tejto veci. Ako bývalá novinárka by som chcela pripomenúť, že kým stretnutie Komisie môže byť zaujímavé pre Komisiu, ľudí nemôžeme nútiť, aby ju sledovali.

Problémom je, že informácie bez emócií nebudú prijaté, a je mi ľúto, ale Európa je dosť nezaujímavá a nudná, okrem vášho dobrého ja, takže práve toto musíte osloviť.

Ako bývalá novinárka môžem tiež povedať, a je hrozné, že to hovorím verejne, priviedli ma sem a na Komisiu pri mnohých príležitostiach a šedé steny a nudné prezentácie nepovzbudili moje európske gény. Potrebujete vyriešiť tento problém. Napokon, ak by írsku vláda, ako hovoríte, pozornejšie počúvala, lepšie vysvetľovala a konala miestne, dosiahla by „áno“.

Predsedajúci. – Otázky č. 38 až 41 budú zodpovedané písomne.

Georgios Papastamkos (PPE-DE). – (EL) Mohla by, prosím, pani podpredsedníčka odpovedať na moje doplňujúce otázky?

Margot Wallström, podpredsedníčka Komisie. – Myslím, že pán predsedajúci mi asi zabudol dať príležitosť odpovedať na vaše konkrétne otázky. Pravdaže, získali sme dôležité poučenie

z udalostí súvisiacich s referendom a myslím, že máte pravdu, ak upozorňujete na to, že sa mohlo uskutočniť viac návštev u tých, kde boli „za“. V tom čase sme poslúchli radu a dôsledne sme rešpektovali želanie nezasahovať do diskusie v Írsku, no možno dnes nás budú chcieť Íri pozývať vo väčšom rozsahu. Povzbudila som všetkých svojich kolegov, aby tam išli a zapojili sa s Írmi do diskusie. Ak bude vysielaná prostredníctvom televízie, nie som presvedčená, že to bude vždy presvedčivé, no oceňujeme záujem médií.

S írskou vládou teraz pracujeme na uzavretí memoranda o porozumení, v ktorom sa venujeme veciam, ktoré je potrebné uskutočniť v krátkodobom aj dlhodobom výhľade, aby sme zabezpečili lepšie občianske vzdelávanie, prácu s novinármi a možno emocionálnejší prístup k niektorým témam pri súčasnom dodržiavaní zákonov a pravidiel, ktoré platia v Írsku.

Získali sme ponaučenie a myslím, že sa budeme pozorne riadiť vašou radou ísť tam a odpovedať na všetko od poľnohospodárstva cez politiku v oblasti rybolovu až po obchod atď. Toto je spôsob, ako riešiť tento problém. Dúfam, že rozprúdime dobrú diskusiu. Ďakujem za slovo.

Predseda júci. – Otázka č. 49, ktorú predkladá **Manuel Medina Ortega** (H-0797/08)

Vec: Migrácia v rámci Afriky

Stupňovanie vnútorných problémov v mnohých afrických krajinách a vyhliadky na emigráciu do Európy vyvolalo sťahovanie desaťtisícov Afričanov z krajín subsaharskej Afriky do severnejších krajín, ako sú napríklad Líbya, Maroko, Mauretánia a Senegal.

Je si Komisia vedomá tejto situácie? Ak áno, zvažuje opatrenia na zlepšenie úbohých životných podmienok prisťahovalcov zvnútra Afriky a na zmiernenie tlaku na severoafrické štáty, ktorý vzniká v dôsledku tejto neprirodzenej demografickej migrácie?

Margot Wallström, *podpredsedníčka Komisie*. – Nachádzame sa dnes v úplne inej oblasti politiky. Komisia si veľmi dobre uvedomuje chudobu, ktorá v kombinácii s ďalšími faktormi, ako sú napríklad nestabilita, klimatické zmeny a porušovanie ľudských práv, ženie migrantov na ťažkú a niekedy tragickú púť. Komisia je aktívna na všetkých týchto frontoch, predovšetkým prostredníctvom politického dialógu, ktorý vedie s týmito krajinami a prostredníctvom Európskeho rozvojového fondu a jeho cieľa bojovať s chudobou.

V reakcii na tragické udalosti v Ceute a Melille a v rámci globálneho prístupu schváleného Európskou radou koncom roka 2005, žiadala Európska únia štruktúrovaný dialóg s Afrikou o súvislostiach medzi migráciou a rozvojom so zreteľom na západoafrickú prisťahovaleckú trasu v rámci rabatského procesu, ktorý bude onedlho pokračovať na Parížskej konferencii 25. novembra, a so zreteľom na Afriku ako celok v rámci tripoliského procesu.

Partnerstvo v oblasti migrácie, mobility a zamestnanosti sa začalo na samite EÚ – Afrika v decembri roku 2007 v Lisabone. Základnou myšlienkou je, že partnerstvo by malo nájsť riešenia migrácie v spojení s otázkami zamestnanosti.

Informačné a riadiace stredisko pre migráciu, ktoré bolo slávnostne otvorené komisárom pre rozvoj a humanitárnu pomoc a malijským prezidentom Tourém v Bamaku 6. októbra, demonštruje praktické použitie integrovaného prístupu, ktorý sa Komisia snaží presadzovať. Navyše je pripravená zopakovať tento príklad kdekoľvek v západnej Afrike.

Pokiaľ ide o životné podmienky prisťahovalcov, jedným z cieľov migračného a azylového programu je ochrana práv migrantov okrem iného posilňovaním možností administratívy

a zainteresovaných strán v tranzitných alebo cieľových krajinách, ako sú napríklad severoafrické štáty, s cieľom pomôcť migrantom najmä v určitých podmienkach.

Čo sa týka príkladov, Európska komisia nedávno v rámci programu poskytla finančnú podporu týmto projektom: ďalšie financovanie líbyjského Úradu vysokého komisára pre utečencov, čo zohráva kľúčovú úlohu pri presadzovaní práv utečencov a žiadateľov o azyl, zlepšovanie životných podmienok medzinárodných migrantov v severnej Afrike, posilňovanie možností občianskych organizácií v oblasti presadzovania práv migrantov v severnej Afrike a program umožňujúci migrantom v Líbyi a v Maroku dobrovoľný návrat domov v dôstojných podmienkach.

Komisia napokon využíva program na financovanie mnohých projektov v subsaharskej Afrike zameraných na prevenciu nezákonného prisťahovalectva, podporu zákonnej migrácie, prepojenie migrácie a rozvoja a podporu obhajovania utečencov a žiadateľov o azyl.

Manuel Medina Ortega (PSE). Ďakujem veľmi pekne, pani podpredsedníčka, poskytli ste mi množstvo informácií o téme, ktorú som otvoril, a ďakujem vám za tieto podrobné informácie. Cítim, že je nové, dôležité obdobie Komisie. So zreteľom na otázky prisťahovalectva by sa mala Európska únia sústrediť predovšetkým na projekt Bamako. Viem, že začal len nedávno, takže moja otázka je pravdepodobne predčasná, no chcel by som sa Komisie opýtať toto: ak bude mať projekt Bamako (Mali) dobré výsledky v záležitostiach prisťahovalectva, verí Komisia, že je možné túto skúsenosť rozšíriť na ostatné krajiny okolo južného pobrežia Stredozemného mora?

Colm Burke (PPE-DE). – Vážený pán predsedajúci, v rámci námietky som chcel len spomenúť niečo v súvislosti s ostatným zasadnutím. Prepáčte, že to otváram v tejto chvíli, no počas ostatného zasadnutia bolo na tri otázky, číslo 38, 39 a 40, ktoré spolu veľmi súviseli, vyčlenených menej ako 15 minút.

Myslím si, že je poľutovaniahodné, že sa neriešili, pretože, podľa mňa, mohli byť vyriešené a pritom na ostatné zasadnutie bolo vyhradených len 15 minút. Rozumel som tomu tak, že to malo byť 20 minút.

Predsedajúci. – Myslím, že máte pravdu. Zaznamenám to, no žiadnu inú možnosť v tejto chvíli nemám.

Margot Wallström, *podpredsedníčka Komisie.* – Tiež sa pri tejto práci neustále učím. Dozvedela som sa, že podobné projekty ako Bamako sú plánované v ďalších krajinách západnej Afriky, napríklad v Senegale. Zjavne je to teda v programe a Komisia sa plne venuje rozvoju podobných projektov v iných krajinách.

Predsedajúci. – Otázka č. 50, ktorú predkladá **Luis Yañez-Barnuevo García** (H-0799/08)

Vec: Otvorenie dialógu s Kubou

Záver Rady týkajúce sa Kuby z 23. júna 2008 boli veľmi dobre prijaté demokratickými kruhmi na Kube, ktoré oceňujú, že bezpodmienečné prepustenie všetkých politických väzňov je pre EÚ kľúčovou prioritou a že EÚ podporuje rešpektovanie ľudských práv a prirodzený pokrok smerom k pluralitnej demokracii.

Môže Rada v súlade so záväzkami, ktoré vyslovila vo svojich záveroch, naznačiť, či sa jej členovia už skontaktovali s predstaviteľmi občianskej spoločnosti a demokratickej opozície?

Aké účinné opatrenia prijíma Komisia s cieľom ďalšieho rozvoja dialógu s týmito zástupcami a ako zabezpečuje, aby opatrenia zamerané na prospech občianskej spoločnosti (ako napríklad mikroprojekty na presadzovanie sociálneho začlenenia a súdržnosti) neskončili pod kontrolou oficiálnych orgánov?

Margot Wallström, *podpredsedníčka Komisie.* – Komisia udržiava pravidelné priame kontakty s občianskou spoločnosťou vo všetkých krajinách sveta vrátane Kuby. Občianska spoločnosť a opozičné skupiny oceňujú a podporujú účinkovanie Komisie na Kube. Zastúpenie Komisie na Kube pravidelne prijíma predstaviteľov občianskej spoločnosti a opozičných skupín a útvary Komisie v Bruseli presadzujú politiku otvorených dverí vo vzťahu ku každej osobe, či organizácii, ktorá chce konštruktívnu diskusiu o Kube, či akejkoľvek inej krajine.

Stretnutím, ktoré obnovilo politický dialóg medzi Európskou úniou a Kubou v následnosti na závery Rady z 23. júna, ktoré ukončili diplomatické opatrenia prijaté v roku 2003, bolo stretnutie ministerskej trojky EÚ o Kube v Paríži 16. októbra 2008. Pozitívna atmosféra, ktorá vládla na tomto stretnutí, umožnila priamu a otvorenú diskusiu o veciach spoločného záujmu, ako boli napríklad medzinárodná finančná kríza, ľudské práva, spolupráca s Kubou a reforma Organizácie Spojených národov.

Komisia je hlboko presvedčená, a komisár pre rozvoj a humanitárnu pomoc to vyhlásil pri viacerých príležitostiach, že priamy a otvorený dialóg medzi Európskou úniou a Kubou predstavuje pre obe strany najlepší rámec na diskusiu o veciach spoločného záujmu vrátane otázky ľudských práv.

Antonio Masip Hidalgo (PSE). – (ES) V mene pána Yañeza-Barnueva vám ďakujem za odpoveď. Pani komisárka, musím však pánovi Michelovi povedať, že jeho činnosť, slová a gestá sú rozhodujúce v priamych kontaktoch nadviazaných s kubánskou demokratickou opozíciou pri naplňaní prioritných záverov Komisie: zmiernenie dôsledkov hroznej Castrovej diktatúry a povzbudzovanie slobody.

Margot Wallström, *podpredsedníčka Komisie.* – Kolegovi, pravdaže, odovzdám všetky ohlasy a reakcie Parlamentu. Myslím, že nedávno navštívil Kubu, ale, samozrejme, zatiaľ sme nemali možnosť rozvinúť tento kontext. Ak ho dobre poznám, myslím, že je to určite v jeho záujme a že ukáže otvorenosť a ochotu počúvať. Pravdaže, je to súčasť toho, čo musíme odteraz robiť. Je to určite rovnako aj v záujme Komisie.

Predsedajúci. – Poslanci, ktorí predložili ostatné otázky, nie sú prítomní, a preto otázky č. 51 až 58 budú zodpovedané písomne.

Otázka č. 43, ktorú predkladá **Emmanouil Angelakas** (H-0810/08).

Vec: Európa – príťažlivejšie miesto pre výskumníkov

Európska únia produkuje podľa štatistík viac absolventov prírodovedných smerov ako USA alebo Japonsko. Štúdie však odhaľujú, že Európa nie je schopná udržať si vysoký podiel vyštudovaných výskumníkov a dochádza k úniku mozgov do krajín mimo EÚ. Táto situácia predstavuje jednoducho dôvod na obavy najmä v čase, keď sa Európa usiluje stať najdynamickejším znalostným hospodárstvom na svete.

Aké sú hlavné dôvody tohto javu a aké sú jeho dôsledky pre EÚ? Má Komisia štatistiky o zamestnanosti vyštudovaných výskumných pracovníkov vo všetkých členských štátoch?

Janez Potočnik, člen Komisie. – Výskumní pracovníci sú srdcom tvorby, prenosu a využívania poznania. Sú pre Európu kľúčom k uvedeniu piatej slobody, slobody pohybu poznania, do praxe, a tým k budovaniu znalostného hospodárstva.

Ponuku ľudských zdrojov pre výskum naozaj najlepšie odráža počet nových absolventov univerzít. Cieľ zvýšiť počet absolventov v členských štátoch o 15 % a znížiť rodový rozdiel do roku 2010, ktorý prijala Európska rada v roku 2003, bol splnený. V roku 2006 bolo vo všetkých 27 členských štátoch EÚ zhruba o 200 000 viac absolventov matematiky, vied a technológií ako v roku 2000.

Je jasné, že nie všetci absolventi univerzít idú do výskumu. Vzhľadom na nižší podiel súkromných investícií do výskumu v Európe je v porovnaní s inými svetadielmi trh pre výskumných pracovníkov v EÚ relatívne menší ako u našich konkurentov, čo je ďalším faktorom v prípade Európskej únie.

Okrem toho existuje tvrdá konkurenčná súťaž o prilákanie a udržanie najtalentovanejších výskumných pracovníkov. Je to predovšetkým súťaž medzi výskumom a ostatnými hospodárskymi odvetvami. Existuje však aj súťaž medzi krajinami a svetovými regiónmi, najmä USA, ale tiež čoraz viac medzi Čínou a Indiou.

Európska únia čelí problému blížiaceho sa odchodu do dôchodku generácií výskumných pracovníkov v Európe bez vyhladky na ich úplné nahradenie. Situácia sa zhorší, ak výskumné profesie nebudú pre mladých ľudí atraktívne. Ide o to, či Európa dokáže v dlhodobom výhľade ostať a ďalej sa vyvíjať ako miesto prvotriednej kvality pre výskum a vývoj.

Faktom je, že výskumní pracovníci v Európe stále čelia vážnym prekážkam a nedostatku príležitostí. Keď som hovoril s výskumnými pracovníkmi v celej Európe, dozvedel som sa o nezaujímavých pracovných podmienkach a kariérnych vyhladkach, často nestabilnom postavení a krátkodobých zmluvách. Okrem toho mnohých výskumných pracovníkov naďalej školia spôsobom, ktorý im neposkytne zručnosti vyžadované v modernom, znalostnom hospodárstve. Výskumným pracovníkom, ktorí pracujú na akadémii a chcú získať prácu v oblasti priemyslu a naopak, v tom bránia vážne prekážky. Okrem toho nadnárodnú mobilitu výskumných pracovníkov v rámci Európskej únie brzdí štrukturálna roztrieštenosť trhu práce európskych výskumných pracovníkov najmä v dôsledku kultúrnych faktorov a chýbajúceho transparentného výberového konania, ktoré by bolo založené na pracovných zásluhách, a tiež v dôsledku problémov, na ktoré narazili vysoko mobilní pracovníci v oblastiach, ako je sociálne zabezpečenie, dane a možnosť presunu doplnkových dôchodkových práv.

Európa má preto najvyšší čas na zintenzívnenie svojho úsilia zabezpečiť dostupnosť potrebných výskumných pracovníkov v nasledujúcich rokoch. To je presne ten dôvod, prečo Komisia v máji navrhla európske partnerstvo pre výskumných pracovníkov: partnerstvo členských štátov prinášajúce so sebou rámec zameraný na dosiahnutie rýchleho pokroku v celej Európe v kľúčových oblastiach, ktoré podmieňuje lepšie pracovné uplatnenie a vyššiu mobilitu.

Rada reagovala na túto iniciatívu ústretovo a sme blízko začiatku jej realizácie zameranej na národné akčné plány a vzájomné vzdelávanie. Predpokladá sa tiež monitorovanie vývoja na základe faktov, zbieranie údajov o mobilite a kariérnych postupoch. Vzhľadom na to, že v súčasnosti nemáme dostatok údajov, cieľom je zabezpečiť lepšie štatistiky, na ktoré

sa pýtal vážený pán poslanec. Máme množstvo iných údajov, ale nie práve tieto konkrétne údaje.

Vyhlásenie Komisie o európskom partnerstve pre výskumných pracovníkov v súčasnosti prehodnocuje Parlament. Komisia očakáva stanovisko Parlamentu, ktoré, dúfam, posilní toto spoločné úsilie o budúcnosť výskumu v Európe.

Emmanouil Angelakas (PPE-DE). – (EL) Vážený pán predsedajúci, ďakujem pánovi komisárovi za odpoveď. Mám doplňujúcu otázku k siedmemu rámcovému programu pre výskum, ktorý má k dispozícii 54 miliónov EUR. Máte, pán komisár, po 18 mesiacoch fungovania siedmeho rámcového programu podrobné informácie o tom, ako sa vyvíja, ktoré krajiny majú uspokojivú mieru čerpania, aké sú hlavné problémy a či Komisia plánuje vytvoriť správu o pokroku tohto finančného programu?

Paul Rübiger (PPE-DE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, príťažlivosť pre výskumných pracovníkov záleží prirodzene aj na čistom príjme, ktorý získajú. Spolupracujeme s pánom komisárom Kovácsom na vytvorení návrhu, ktorý oslobodí výskumných pracovníkov od dane z príjmu a ktorý zabezpečí, že príspevky výskumným organizáciám nebudú zdaňované, prípadne budú klasifikované ako prevádzkové náklady? Podobný systém už funguje v Spojených štátoch. Nebolo by možné vypracovať porovnávaciu štúdiu, aby sme tiež mohli prísť s podnetmi v tejto oblasti?

Gay Mitchell (PPE-DE). – Rád by som sa spýtal pána komisára, keďže opäť otvára tieto otázky a počúva Parlament, či by nemohol opäť otvoriť otázku etického výskumu a etických výskumných pracovníkov. Je veľmi zreteľné, že ničenie embryí nie je viac žiaduce a jestvuje mnoho iných ciest objavovania. Začne používať zdroje na tieto iné cesty, aby sme sa v Európskej únii mohli vrátiť na úroveň úplne etického výskumu?

Janez Potočnik, člen Komisie. – Rád by som začal s tým, že, samozrejme, sledujeme všetky údaje a všetko, čo sa týka rámcového programu. Je to dostupné a údaje vám môžeme poskytnúť.

Máme tiež pravidelné monitorovacie správy, ktoré by mali byť pripravené do konca roka, a navyše budeme mať aj správu o pokroku – myslím, že koncom mája 2009. No správa o pokroku je dôležitejšia: ponúka nápady, ako by sme mali postupovať v budúcnosti. Logickou súčasťou realizácie rámcového programu je sledovať, čo robíme a kam investujeme prostriedky.

Čo sa týka oslobodenia príjmov od dane, bol som vždy za využívanie týchto nástrojov, ktoré by podnecovali vedu a výskum vrátane oslobodenia príjmov od dane. Jedným z problémov, s ktorými sa musíme vyrovnáť v tejto kríze a ťažkej situácii, je spôsob, ako podnietiť výskum a rozvoj, aby sme sa nedostali do rovnakej situácie ako firmy. Vzhľadom na tieto tlaky budú určite zvažovať obmedzenie investícií do výskumu a rozvoja.

Táto cesta je jednou z možností, musíme si však tiež uvedomiť, že máme flexibilný pakt rastu a stability, ktorý musíme dodržiavať, a musíme vziať do úvahy, že situácia nie je rovnaká vo všetkých členských štátoch. Členské štáty majú rôzne druhy postupov, ktoré si vypracovali počas dobrých časov, keď boli na tom hospodárstva lepšie.

Napokon ste sa ma opýtali na etický prístup, ktorý bol spomínaný aj v inej otázke. Myslím, že sme investovali naozaj veľa v záujme dosiahnutia dohody o tom, na čom založiť náš etický prístup k vede a výskumu a tiež pri využívaní rámcových programov. Dohoda je komplikovaná. Členské štáty Európskej únie majú rozdielne pohľady a my môžeme byť

celkom hrdí, že sme vybudovali niečo ako jasné etické postupy, ktoré sa v skutočnosti a v praxi ukázali byť založené na nepredstieranej etike.

Bernd Posselt (PPE-DE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, rád by som sa ospravedlnil. Som zvyčajne veľmi presný, ale presnosť sa týka vždy dvoch strán a táto hodina otázok sa oneskorila. Bol som na stretnutí skupiny, a preto som okamžite pribehol, keď som na obrazovke zbadal, že začína pán komisár Potočník, a prišiel som práve vo chvíli, keď začal. Chcem vás poprosiť, aby ste boli taký veľkorysý a prečítali moju otázku č. 42, pretože som prišiel na zasadnutie presne vo chvíli, keď bol predvolaný pán komisár Potočník. Možno ste ma nevideli, ale vbiehal som dnu.

Predsedajúci. – Pán Posselt, videli sme vás prichádzať, i keď trochu neskoro. Je zrejmé, že nie ste zodpovedný za oneskorenie, ktoré je úplne oprávnené, a predsedníctvo sa medzitým rozhodlo pokračovať ďalšou otázkou. Urobíme však všetko, čo bude v našich silách, aby sme vašu otázku zodpovedali v tomto kole.

– Otázka č. 44, ktorú predkladá **Seán Ó Neachtain** (H-0820/08).

Vec: Financovanie zelených technológií

V situácii súčasnej hospodárskej recesie a väčšej energetickej neistoty občania očakávajú, že EÚ prevezme vedúcu úlohu. Nastal čas, aby EÚ a jej členské štáty zvýšili tempo a podporu financovania inovácií a technológií. Musíme EÚ presvedčiť, aby pochopila, že sa svetovým lídrom v oblasti ekologických technológií môže stať teraz a nie neskôr. Problémy súvisiace so zmenou klímy predstavujú príležitosť pre investorov, výskum a vývoj, podnikanie a pracovné príležitosti.

Môže Európska únia predstaviť súčasné a budúce plány investícií do financovania zelených technológií v rámci 7. rámcového programu pre výskum a technologický rozvoj?

Janez Potočník, člen Komisie. – Komisia plne podporuje analýzu, ktorú vážený pán poslanec urobil vo svojej otázke na ústne zodpovedanie.

Sme lídrom v oblasti zelených technológií a musíme si toto postavenie zachovať a posilniť. Tým zároveň podporíme vedúce postavenie EÚ na medzinárodných fórach zameraných na boj proti zmene klímy. Vďaka siedmemu rámcovému programu pre výskum a technologický rozvoj je Európska únia dobre vybavená – a Európsky parlament zohral významnú úlohu pri dosahovaní tohto výsledku – aby zmobilizovala fondy EÚ na výskum a vývoj na podporu rozvoja nových zelených technológií.

Komisia vynakladá veľa úsilia, aby siedmy rámcový program plne využila. Dve z doteraz prijatých spoločných technologických iniciatív sa plne venujú ekologickým technológiám: iniciatíva „Čistá obloha“ s európskym príspevkom vo výške 800 miliónov EUR a iniciatíva „Vodík a palivové články“ s príspevkom Európskeho spoločenstva vo výške 450 miliónov EUR.

Vďaka európskemu strategickému plánu pre energetické technológie (SET) máme silnú podporu Parlamentu a Rady. Komisia iniciovala proces, ktorý zvýši efektívnosť výdavkov na výskum a vývoj v oblasti energetiky. Plán SET sa zaoberá ekologickými technológiami. Požaduje realizáciu šiestich nových prioritných európskych priemyselných iniciatív (hlavných programov v odvetví: veterná energia, solárna energia, zachytávanie a skladovanie uhlíka (CCS), rozvodné energetické siete, bioenergie a udržateľné jadrové štiepenie) a založenie Európskej aliancie pre energetický výskum (hlavné programy vo výskume).

Siedmy rámcový program Spoločenstva v oblasti energetiky je v krátkodobom meradle hlavným dostupným nástrojom na podporu realizácie týchto krokov. Jednoznačne však potrebujeme viac než len úsilie EÚ. Program Spoločenstva by preto mal vyvolať aktivitu členských štátov a, samozrejme, aj súkromného sektora. To vyžaduje posun v prístupe: namiesto výlučného spolufinancovania projektov je skutočne potrebné riadiť a rozvíjať spoločné úsilie pri spoločnom plánovaní.

Na základe analýzy všetkých pracovných programov v prvých troch rokoch realizácie 7. RP Komisia odhaduje, že 37 % projektov podporovaných z fondov na výskum a vývoj sa zaoberá ekologickými technológiami. Štyridsať percent rozpočtu vyčleneného po roku 2007 tiež podporuje zelené technológie v oblasti výskumu a vývoja v rámci konkrétnych programov spolupráce.

Aby sme mohli monitorovať príspevky siedmeho rámcového programu na trvalo udržateľný rozvoj všeobecne a na ekologické technológie konkrétne, zaviedla Komisia monitorovací systém, ktorý by sa mal uviesť do prevádzky v prvom polroku nasledujúceho roka.

Vo svojom oznámení Od finančnej krízy k ozdraveniu: Európsky rámec pre činnosť, ktoré bolo prijaté 29. októbra tohto roku, Komisia tiež zdôrazňuje úlohu investícií do výskumu, vývoja a vzdelávania a zároveň posilňovanie európskej konkurencieschopnosti pokračovaním v ekologizácii nášho hospodárstva.

Na všeobecnejšej úrovni je potrebné si všimnúť, že okrem fondov a aktivít v rámci 7. RP existuje v EÚ široká škála politických iniciatív a podporných programov súvisiacich s environmentálnymi technológiami, ako napríklad akčný plán environmentálnych technológií, plán pre konkurencieschopnosť a inovácie a najnovšie iniciatíva vedúcich trhov a akčný plán pre trvalo udržateľnú výrobu a spotrebu.

Komisia dúfa, že táto odpoveď presvedčí váženého pána poslanca, že sa plne venujeme riadeniu fondov 7. RP, aby sme skutočne zvýšili ekologizáciu nášho výskumu a hospodárstva.

Seán Ó Neachtain (UEN). – (GA) Vážený pán predsedajúci, rád by som poďakoval pánu spravodajcovi za vyčerpávajúcu odpoveď.

Pokiaľ ide o námorný výskum, morský výskum a námorné technológie a vedy, existuje v rámci siedmeho rámcového programu Európskej únie podpora na rozšírenie morského výskumu a technológií?

Janez Potočnik, člen Komisie. – Odpoveď je určite „áno“. Práve včera sme vo Výbore pre priemysel, výskum a energetiku rokovali o konkrétnej činnosti, ktorá sa venuje morským a námorným záležitostiam. Chceme v tejto oblasti dosiahnuť väčší pokrok, pretože situácia je mimoriadne komplexná. Celá oblasť oceánov je mimoriadne komplexná a náš život, spôsob, akým žijeme, tiež ovplyvňuje morské ekosystémy. Táto oblasť si zaslúži zvláštnu pozornosť napríklad vo forme nového spôsobu organizácie systému výskumu v tejto oblasti: spojiť morských a námorných výskumníkov a skombinovať úsilie členských štátov inak, ako je tomu dnes. Ide o nový spôsob myslenia, ktorý v súvislosti so spoločným plánovaním možno nazývať „pilotné myslenie“, ako som už uviedol. V budúcnosti tejto otázke určite budeme venovať pozornosť.

Predsedajúci. – Dámy a páni, musíme sa pokúsiť vyriešiť zmeny, ktoré nastali počas hodiny otázok, a to tak, že sa budeme navzájom rešpektovať a dáme každému šancu

predniesť svoju otázku. Aby sme to mohli spraviť, budeme riešiť najskôr všetky zvyšné otázky a po ich zodpovedaní pánom komisárom udelím slovo len tomu poslancovi, ktorý otázku predložil. Nebudeme akceptovať žiadne ďalšie žiadosti o vystúpenie, pretože by sa tým sťažilo dosiahnutie konečného výsledku.

Avril Doyle (PPE-DE). – Vážený pán predsedajúci, práve som sa k vám pripojila, mala som veľmi dôležité stretnutie, ale monitor som sledovala a nerozumiem, prečo nevystupujeme jeden po druhom. Skutočne tu nemôžem zostať. Prišla som presne podľa rozpisu mojej otázky a teraz meníte poradie. Pán predsedajúci, naliehavo vás žiadam, aby sme zachovali poradie.

Predsedajúci. – Pani Doylová, nemením poradie. Žiaľ, vznikla situácia, za ktorú pán Posselt nenesie zodpovednosť. Pán Posselt meškal 30 sekúnd a čas kola otázok pre komisárov sa zmenil. Preto sa vraciam k otázke pána Posselta a hneď potom bude nasledovať otázka pani Doylovej.

– Otázka č. 42, ktorú predkladá **Bernd Posselt** (H-0795/08)

Vec: Klonovanie

Komisia v súčasnosti vedie všeobecnú diskusiu o klonovaní. Aký je účel tejto rozpravy a aké sú základné princípy, na ktorých sa zakladá?

Janez Potočnik, člen Komisie. – Skutočne ide o náročnú a zložitú oblasť. Rozprava Komisie o klonovaní sa týka používania technológie nazývanej technológia prenosu jadra somatickej bunky (SCNT) najmä v súvislosti s chovom hospodárskych zvierat a spôsobom nakladania s potravinami vyrobenými z klonovaných zvierat a ich potomkov.

Pokiaľ ide o techniky klonovania na reprodukciu hospodárskych zvierat a ich chov v agropotravinárskom sektore, otázky sa týkajú predovšetkým zdravia a dobrých životných podmienok zvierat. Pokiaľ ide o bezpečnosť potravín vyrobených z klonovaných zvierat a ich potomstva, otázky sa týkajú predovšetkým možného rizika pre zdravie ľudí a práva spotrebiteľa byť informovaný.

Rozprava nezahŕňa využívanie SCNT vo výskume. Komisia sleduje vývoj SCNT od roku 1996, kedy sa narodil prvý klonovaný cicavec, ovca Dolly. V roku 1997 vyzvala Komisia Skupinu poradcov pre etické dôsledky biotechnológie, aby vyjadrila svoj názor na etiku klonovania.

V roku 2004 Komisia financovala projekt O klonovaní verejne v rámci šiesteho rámcového programu. To poskytlo prvú možnosť na rozpravu v rámci celej EÚ a predbežné diskusie s akademickými pracovníkmi a občianskou spoločnosťou o etických, právnych a iných spoločenských aspektoch klonovania hospodárskych zvierat. Štúdia dospela k záveru, že verejnosť nie je o využití a dôsledkoch klonovania dobre informovaná. V roku 2007 vydalo Spoločné výskumné centrum v časopise *Nature Biotechnology* štúdiu o perspektívach budúceho komerčného využitia technológie klonovania. Štúdia zmapovala súčasný stav vývoja komerčného využitia klonovania zvierat na svete a vytvorila zoznam výrobkov a odhadovaný čas ich príchodu na trh. Záverom štúdie bolo, že klonované zvieratá nevstúpia na trh EÚ do roku 2010 a že reprodukčný materiál – semeno – z klonovaných zvierat bude prvým obchodovaným výrobkom.

V posledných rokoch získala Komisia informáciu, že technológia prenosu jadra somatickej bunky na reprodukciu hospodárskych zvierat čoskoro dosiahne komerčnú úroveň predovšetkým v tretích krajinách, najmä v USA. Na základe konečného hodnotenia rizík

vypracovali vedci z Amerického úradu pre správu potravín a liečiv v januári 2008 správu, ktorej záverom bolo, že spotreba potravín z klonovaných zvierat a ich potomkov je bezpečná, pokiaľ potraviny pochádzajú zo zdravých zvierat, čo je všeobecnou zásadou bezpečnosti potravín. Iba zdravé zvieratá vstupujú do potravinového reťazca.

S cieľom pripraviť sa na kvalifikovanú politickú rozpravu Komisia v roku 2007 vyzvala Európsky úrad pre bezpečnosť potravín (EFSA), aby zhodnotil súčasné a potenciálne riziká súvisiace s využívaním tejto technológie pri výrobe potravín a tiež Európsku skupinu pre etiku (EGE), aby vyjadrila svoj názor na etické aspekty klonovania zvierat na zabezpečenie výživy. V januári 2008 vydala svoje stanovisko skupina a v júli 2008 úrad. Podľa EFSA „na základe súčasných poznatkov... neexistuje žiaden náznak, že existujú rozdiely pokiaľ ide o bezpečnosť potravinových výrobkov (pochádzajúcich) zo zdravých klonov (zvierat) a ich potomstva v porovnaní so zdravými, tradične chovanými zvieratami“. Pokiaľ ide o všeobecné zdravotné podmienky klonov, úrad EFSA vo svojom stanovisku vyhlasuje, že neexistujú žiadne informácie o negatívnom vplyve na sexuálnu reprodukciu potomstva klonovaného dobytku a ošípaných. Klony a ich potomstvo však dosiaľ neboli skúmané počas celej svojej prirodzenej dĺžky života.

V súčasnosti skupina EGE nevidí presvedčivé argumenty na výrobu potravín z klonov a ich potomkov.

Komisia si tiež vyžiadala vykonanie prieskumu verejnej mienky Eurobarometer o postoji Európanov voči klonovaniu zvierat. Výsledky boli k dispozícii v októbri 2008. Štúdia ukázala, že 58 % respondentov je proti klonovaniu na účely výroby potravín.

Komisia teraz pozorne zvažuje tieto jednotlivé prvky, aby mohla pripraviť neformálnu politickú rozpravu o využívaní technológie prenosu jadra somatickej bunky na reprodukciu hospodárskych zvierat a výrobu potravín. Ak bude potrebné ďalej rozvíjať regulačný rámec, je dôležité pripomenúť, že nové ustanovenia, samozrejme, musia byť v súlade so Zmluvou o ES a pravidlami Svetovej obchodnej organizácie.

Bernd Posselt (PPE-DE). – (DE) Vážený pán predsedajúci, rád by som poďakoval pánu predsedovi za veľkorysosť a pánu komisárovi za kladnú odpoveď. Mám iba jednu otázku. Môže Komisia s istotou vyhlásiť, že akákoľvek forma klonovania ľudí nie je, a ani nebude súčasťou tejto stratégie?

Janez Potočnik, člen Komisie. – Podľa pravidiel, ktoré sa v súčasnosti uplatňujú, je toto vylúčené. Pravidlá, ktoré používame, jednoznačne neumožňujú výskum, ktorého cieľom by bolo klonovanie ľudí.

Predsedajúci. – Otázka č. 45, ktorú predkladá **Avril Doyle** (H-0827/08).

Vec: Európska rada pre výskum

Európska rada pre výskum (ERC) bola oficiálne založená 27. a 28. februára 2007 na inauguračnej konferencii v Berlíne, ktorú usporiadalo nemecké predsedníctvo EÚ. Jedným z jej cieľov je podporovať bádateľský výskum alebo výskum „zdola“ na hraniciach súčasného poznania.

Môže Komisia objasniť, čo znamená bádateľský výskum alebo výskum „zdola“ na hraniciach súčasného poznania? Aký pokrok sa dodnes dosiahol v tejto oblasti?

Janez Potočnik, člen Komisie. – Budem stručný. – Európska výskumná rada vychádza z bádateľského prístupu, to znamená, že podporuje projekty na hraniciach súčasného

poznania, ktoré vykonávajú výskumníci, ktorí si predmet svojho výskumu vyberajú sami, v ktorejkoľvek vedeckej oblasti. Výskumníci majú teda slobodu výberu.

Podporovaním výskumu na hraniciach súčasného poznania kladie Európska rada pre výskum najmä veľký dôraz na interdisciplinárne projekty a priekopnícky výskum.

Dosiaľ – a teraz hovorím o pokroku – Európska rada pre výskum uskutočnila dve výzvy na predkladanie návrhov a európska vedecká komunita to prijala s veľkým nadšením. V reakcii na minuloročnú výzvu na granty pre začínajúcich nezávislých výskumných pracovníkov predložili mladí výskumníci obrovské množstvo návrhov – 9 167, a viac ako 2 000 návrhov sa tento rok prijala na granty pre skúsených výskumných pracovníkov. Táto vysoká úroveň účasti dokazuje príťažlivosť Európskej rady pre výskum a potvrdzuje, že financovanie výskumu na hraniciach súčasného poznania metódou zdola nahor zodpovedá naliehavej potrebe v Európe.

Komisia je presvedčená, že takéto investície do výskumu na hraniciach súčasného poznania prispievajú z dlhodobého hľadiska k zlepšeniu znalostnej spoločnosti a tiež k zlepšeniu našich inovačných schopností v oblasti výskumu.

Avril Doyle (PPE-DE). – Môže Komisia v súvislosti s cieľom francúzskeho predsedníctva zaviesť proces spravovania Európskej výskumnej oblasti (ERA) do konca roku 2009 špecifikovať, aké opatrenia plánuje prijať v spolupráci s členskými štátmi a Parlamentom na zavedenie metodológií na hodnotenie politiky v oblasti vedy založenej na dôkazoch s cieľom zabezpečiť v EÚ politiku v oblasti vedy, výskumu a rozvoja založenú na dôkazoch?

Aký pokrok sa dosiahol v celom priestore spravovania ERA v súvislosti s oznámením Vízie 2020 pre Európsku výskumnú oblasť, ktorú schválilo francúzske predsedníctvo, Rada aj Komisia?

Janez Potočnik, člen Komisie. – Úprimne povedané, toto je ďalekosiahla otázka. Sme presvedčení, že dôležité je, aby sme sa s členskými štátmi dohodli na Vízii 2020, pretože v takom prípade sa jednoznačne skrátí čas vynaložený na ďalšie rozpravy o tom, čo chceme v Európe robiť. Nemali by sme stále dokola opakovať, kam smerujeme: to je celé. Rozprava, samozrejme, nezačína teraz: táto myšlienka sa prvýkrát objavila v roku 2000 v zelenej knihe. Myslím si, že je to skvelé najmä v novej zmenenej realite, v ktorej žijeme.

Štruktúra a spravovanie ERA sú mimoriadne dôležité, a preto musíme byť trpezliví. Je jasné, že úspech nedosiahneme, ak riadenie nebudú mať v rukách členské štáty. Keď hovoríme o Európskej výskumnej oblasti a jej stimulovaní, nehovoríme prevažne o zvyšovaní fondov na európskej úrovni, ale skôr o spôsoboch lepšej spolupráce, ktorá je zakotvená v základnom inštitucionálnom rámci niektorých našich najväčších konkurentov, napríklad USA, s ktorými sa chceme porovnávať. To znamená, že sa snažíme vytvoriť dobrovoľný záväzok členských štátov, prostredníctvom ktorého chceme spolupracovať viac a lepšie ako v súčasnosti.

Pokiaľ ide o metodológie politiky v oblasti vedy, sú súčasťou diskusie, na ktorú sa zameriavame. Myslím si, že túto otázku určite budeme riešiť, ale teraz ju nedokážem rozpracovať. Viem, že prístup ERA je v podstate jedným z vývojov, ktoré Európa v súčasnosti potrebuje najviac.

Predseda júci. – Otázka č. 46, ktorú predkladá **Gay Mitchell** (H-0833/08)

Vec: Etický prieskum financovania výskumu v rámci 7. rámcového programu

V pravidlách na predkladanie návrhov a v príslušných postupoch na hodnotenie, výber a udeľovanie (KOM(2008)4617) v rámci siedmeho rámcového programu pre výskum a technologický rozvoj (FP7-1982/2006/EC⁽⁴⁾), bolo jasne uvedené, že financovanie sa nebude poskytovať na výskumnú činnosť, ktorej súčasťou je ničenie embryí. Je Komisia spokojná, že pri realizácii tejto politiky bolo etické preskúmanie navrhovaných projektov úspešné?

Janez Potočník, člen Komisie. – Etické preskúmanie výskumu financovaného v rámci siedmeho rámcového programu je systém, ktorý zaručuje ochranu základných práv a rešpektovanie etických princípov.

V prípade výskumu, ktorý zahŕňa používanie ľudských embryonálnych kmeňových buniek sa postup skladá z piatich krokov vrátane vedeckého hodnotenia, etického vyšetrenia a preskúmania, schválenia navrhovaného výskumu národnými/miestnymi etickými výbormi a predkladania návrhov Regulačnému výboru podľa toho, pre ktorý projekt sa rozhodneme v rámci jednotlivých projektov.

V júli 2007 predložila Európska skupina pre etiku Komisii svoje stanovisko k etickému preskúmaniu výskumných projektov v rámci siedmeho rámcového programu, ktoré používali ľudské embryonálne kmeňové bunky.

V nadväznosti na vyššie uvedené kroky je Komisia presvedčená, že zavedený mechanizmus etického preskúmania bol pri vykonávaní príslušných ustanovení ES úspešný. Keďže všetky výskumné činnosti, ktoré zahŕňajú ničenie ľudských embryí, boli vylúčené z predmetu financovania Spoločenstvom, neboli v rámci siedmeho rámcového programu financované žiadne výskumné projekty v tejto oblasti.

Cieľom etického preskúmania je overiť, či neboli poskytnuté žiadne finančné prostriedky EÚ na výskumné činnosti, ktorých súčasťou je ničenie ľudských embryí. V tomto zmysle je neoddeliteľnou súčasťou celej realizácie rámcového programu.

Gay Mitchell (PPE-DE). – Môže pán komisár povedať Parlamentu, či sa tento rámec vzťahuje aj na vykonávanie výskumu ľudských embryí, ktoré boli zničené pred začiatkom výskumu, alebo ide len o sémantiku a hráme sa so slovíčkami?

Vrátim sa k otázke, ktorú som už položil, a spýtam sa presnejšie. Prijme pán komisár kroky na zabezpečenie toho, aby sa dodržiavala taká forma výskumu, ktorá nevyvoláva rovnaké etické otázky a môže poskytnúť rovnaké alebo lepšie výsledky?

Marco Cappato (ALDE). – (IT) Vážený pán predseda júci, dámy a páni, v každom prípade mi robí starosti úplne opačná vec ako pánovi Mitchellovi. Je zrejmé, že sa povoľuje skúmať bunkové línie, ktoré už boli odobraté. Podľa môjho názoru je problém v tom, že prekážky sú aj tak príliš veľké a že tento typ výskumu je sám osebe penalizovaný z dôvodov, ktoré sú v prvom rade etické, napriek tomu, že vôbec nejde o etickú otázku.

Gay Mitchell (PPE-DE). – Vážený pán predseda júci, povedali ste, že nedovolíte, aby okrem poslanca, ktorý otázku predložil, kládli pánovi komisárovi otázky iní poslanci.

(4) Ú. v. EÚ L 412, 30.12.2006, s. 1.

Ľudia potom môžu prichádzať a vystupovať v rozprave. Prečo k tejto problematike neuvedú svoje vlastné otázky? Pravidlá sa majú dodržiavať dôsledne, pán predsedajúci.

Povedali ste, že okrem poslanca, ktorý predložil otázku, neumožníte nikomu položiť otázku, a potom dovoľíte tomuto pánovi, aby vstúpil do mojej otázky. Keby som vedel, že takáto otázka bude položená, pokračoval by som oveľa dlhšie v rozvíjaní svojho stanoviska.

Neetický výskum je úplne nepotrebný...

(Predsedajúci prerušil rečníka.)

Predsedajúci. – Pán Mitchell, keď udeľujem slovo poslancovi Európskeho parlamentu na prednesenie svojho 30-sekundového prejavu, nemôžem vedieť, či má v pláne položiť otázku alebo pripomenúvať otázky, ktoré už boli vznesené. V každom prípade ste po prejave pána Cappata mali možnosť vystúpiť znova a odpovedať. Myslím si, že všetci môžeme byť spokojní a s poďakovaním pánu Potočnikovi za trpezlivosť mu odovzdávam slovo na vyjadrenie konečnej odpovede.

Janez Potočnik, člen Komisie. – Vidíte, aká náročná je rozprava, keď hovoríme o etických otázkach. Presne takáto Európa je a takto vyzerá.

Aby sme boli presní, výskum ľudských embryonálnych kmeňových buniek sa umožňuje za podmienok, ktoré boli dohodnuté a odhlasované v Európskom parlamente a Rade. Absolvovali sme veľmi dôkladnú a hĺbkovú rozpravu a použitý postup, dovoľím si povedať, je založený na skutočne etickom prístupe.

V úvode som vysvetlil, aké kroky sa prijímajú a ako sa rozhoduje. Najskôr potrebujeme vedecké hodnotenie. Nasleduje etické hodnotenie na úrovni Európskej únie, a potom etické hodnotenie na úrovni jednotlivých členských štátov. Ak je ktorýkoľvek členský štát proti akémukoľvek financovaniu v príslušnej krajine, financovanie neposkytujeme. Tento projekt sa potom predkladá výboru, kde členské štáty prijmu rozhodnutie samostatne pre každý projekt.

Pri vedeckom hodnotení sa v prvom rade pýtame: je možné dosiahnuť výsledky prostredníctvom iného prístupu? A iba ak je odpoveďou „nie“, pokračujeme iným smerom.

Zvyčajne je drvivá väčšina vedcov presvedčená, že by sa mala používať kombinácia prístupov. Ale ak sa pozriete na štruktúru našich programov, jednoznačne zistíte, že drvivá väčšina programov, ktoré financujeme, sú programy súvisiace s výskumom dospelých kmeňových buniek. To je celkom jednoznačné. Takže sa snažíme dodržiavať pravidlá, ktoré tu boli odhlasované a o ktorých sme presvedčení, že v praxi fungujú.

Colm Burke (PPE-DE). – Vážení pán predsedajúci, dnes večer som prišiel o 18.15 hod., aby som stihol tieto otázky. Moja otázka mala na zasadnutí č. 3. Venovali sme sa jej 15 minút. Tomuto zasadnutiu sme venovali tridsaťpäť minút. Myslím si, že je nespravodlivé neriešiť príslušnú otázku, keď je tu niekto načas, a som vrcholne sklamaný. Chcem, aby sa moje rozhorčenie zaznamenalo.

Je mimoriadne frustrujúce prísť sem, byť tu načas, a potom zistiť, že vaše otázky boli preskočené, aby mohli byť uspokojené požiadavky iných ľudí. Považujem to za veľmi mrzuté.

Predseda júci. – Pán Burke, chápem vaše sklamanie, ale dnes večer bola dodržaná presne stanovená doba na každú časť otázky. Ak sa však stane, že niektoré otázky začlenené do priestoru na hodinu otázok neboli prerokované, nanešťastie, to nezávisí od predsedajúceho, ale ide o vec náhody, ktorú nemôžem ovplyvniť. Jediná možnosť, ktorú som mal vďaka láskavosti a ústretovosti Komisie, a môžete si to overiť, bolo predĺžiť čas poslednej série otázok o pár minút. Čas ostatných otázok však vôbec nebol skrátený.

Otázky, ktoré neboli zodpovedané pre nedostatok času, budú zodpovedané písomne (pozri prílohu).

(Rokovanie bolo prerušené o 19.50 hod. a pokračovalo o 21.00 hod.)

PRESEDÁ: PANI ROURE

podpredsedníčka

15. Zloženie výborov a delegácií: pozri zápisnicu

16. Demografické trendy – Hospodárske a sociálne dopady (rozprava)

Predseda júca. – Ďalším bodom sú vyhlásenia Rady a Komisie o demografických trendoch – hospodárskych a sociálnych dopadoch.

Jean-Pierre Jouyet, *úradujúci predseda Rady.* – (FR) Vážená pani predsedajúca, keďže sa od nás, žiaľ, očakáva, že časť tohto večera strávime spoločne, pokúsím sa v mene Rady a pána komisára Potočnika zhrnúť ciele Rady súvisiace s demografickými trendmi a ich hospodárskymi a sociálnymi dopadmi.

Pán komisár, dámy a páni, starnúce obyvateľstvo, inými slovami nárast podielu starších ľudí, je v prvom rade dôsledkom hospodárskeho, sociálneho a lekárskeho pokroku, ktorý Európanom poskytuje možnosť žiť dlhšie, pohodlnejšie a bezpečnejšie, čo je v porovnaní s históriou nebývalé. Ide však aj o jeden z najväčších problémov, ktorým bude Únia čeliť v nadchádzajúcich rokoch.

Starnutie je výsledkom štyroch faktorov. Prvým je, že počet detí na jednu ženu je nízky; v Únii je priemerne 1,5 dieťaťa na ženu, čo je podstatne menej než miera reprodukcie nevyhnutná na obnovu, ktorá má byť trochu vyššia ako 2 – 2,1, a ktorá je potrebná na stabilizáciu počtu obyvateľov.

Druhým faktorom je pokles pôrodnosti v posledných desaťročiach, ktorý nasledoval po povojnovom babyboome, to znamená, že deti narodené v tomto období sú v súčasnosti vo veku 45 až 65 rokov.

Predpokladaná priemerná dĺžka života pri narodení sa od roku 1960 zvýšila o 8 rokov – toto je tretí faktor – a ďalej sa môže zvyšovať; do roku 2050 by sa mohla zvýšiť o ďalších 5 rokov, dokonca aj viac.

Ako iste viete, štvrtým a posledným faktorom je, že Európa zažíva rastúcu migráciu z ostatných krajín. V roku 2004 bolo v Európe 1,8 milióna prisťahovalcov, čo je k celkovému počtu obyvateľov vyšší príliv ako v Spojených štátoch, ale táto úroveň prisťahovalectva čiastočne pomáha kompenzovať dôsledky nízkej pôrodnosti a predlžovania života.

Nachádzame sa preto v situácii, v ktorej miera závislosti, inými slovami, počet osôb vo veku 65 rokov a viac v pomere k počtu osôb vo veku 15 až 64 rokov, by sa mala zdvojnásobiť a do roku 2050 presiahnuť 50 %, čo znamená, že v EÚ na každého občana vo veku 65 a viac rokov budú namiesto štyroch osôb v produktívnom veku pripadať len dve osoby v takomto veku.

Demografické zmeny, ktoré som opísal pri zohľadnení týchto faktorov, sprevádzajú aj silné sociálne zmeny, ktoré sa dotýkajú zloženia rodiny, čo má za následok zvyšujúci sa počet starších ľudí, ktorí žijú sami, a veľmi starých a na starostlivosť odkázaných ľudí.

Ako viete, väčšina týchto otázok patrí do pôsobnosti členských štátov. To je prípad rodinnej politiky, systémov sociálneho zabezpečenia a z veľkej časti fiškálnej politiky a Rada je na základe týchto skutočností presvedčená, že lisabonská stratégia a metóda otvorenej spolupráce tvoria rámec, v ktorom by členské štáty mali v tejto oblasti pracovať. Väčšina členských štátov sa zhoduje na tom, že by sa nemali zavádzať žiadne ďalšie štruktúry.

Pre Radu je okrem zosúladenia súkromného a pracovného života skutočne hlavnou zásadou vynaložiť väčšie úsilie na zosúladenie úlohy muža a ženy v domácnosti a ponúknuť väčšie množstvo kvalitnej infraštruktúry pre starostlivosť o deti a ostatných, na starostlivosť odkázaných ľudí.

V starnúcej spoločnosti sa účasť mladých ľudí stáva čoraz dôležitejšia. Musíme zintenzívniť naše úsilie v boji proti nezamestnanosti mladých a znížiť predčasné odchody zo škôl. Investovanie do detí musí byť naša najvyššia priorita, ak chceme zlepšiť vyhliadky mladých ľudí.

Musíme si tiež uvedomiť, že Európu viac ovplyvňujú odchody do dôchodku ako starnutie, a aj keď sú tieto trendy znepokojivé, bez zdravých verejných financií nebude možné vyrovnať sa so všetkými následkami demografického starnutia.

To znamená, že musíme venovať veľkú pozornosť uskutočniteľnosti dôchodkových systémov a aktívnemu uskutočňovaniu reforiem s cieľom modernizovať tieto systémy a zabezpečiť ich trvalú udržateľnosť, v súlade so súčasnou stratégiou Únie. Prospešné bude tiež povzbudzovať starších pracovníkov, aby naďalej pracovali, a predovšetkým poskytovať dostatočné stimuly.

Rada si plne uvedomuje všetky tieto problémy a prijala odporúčania Výboru pre sociálnu ochranu v súvislosti s demografickými zmenami v Európe a výzvami, ktoré predstavujú. Okrem toho Rada 30. mája prijala závery v súvislosti s politikami, ktoré sú v súlade s potrebami rodín, a zaviedla sériu stimulov na podporu rodinných politík.

V tejto súvislosti sa 18. septembra konalo neformálne stretnutie ministrov zodpovedných za rodinné veci, ktoré zorganizovalo francúzske predsedníctvo. Na tomto stretnutí sa diskusie sústredili na starostlivosť o deti ako spôsob na zabezpečenie rovnováhy medzi pracovným a rodinným životom, a na ochranu detí na internete.

Na záver: Rada vyzýva Komisiu, aby posúdila prvé fórum o demografickej budúcnosti Európy, ktoré sa konalo 30. a 31. októbra v Bruseli, ako východiskový bod štruktúrovaného a pretrvávajúceho dialógu v rámci členských štátov a medzi nimi, a aby Komisia konala tak, aby mohla poskytnúť podporu príslušným orgánom s cieľom nájsť najlepšie stratégie v reakcii na demografické zmeny.

Janez Potočnik, člen Komisie. – Vážená pani predsedajúca, možno mi to bude trvať trochu dlhšie, ale sľubujem, že to vynahrádzam v odpovedi na druhú otázku.

Žiadosť Parlamentu o stanovisko Rady a Komisie k demografickým trendom prichádza v pravý čas. Tento piatok útvary Komisie predložia svoju druhú demografickú správu – práve včas pre Európske demografické fórum, ktoré sa bude konať 24. a 25. novembra.

Európska únia prechádza veľkou demografickou transformáciou. Všetky členské štáty zaznamenávajú nárast priemernej dĺžky života a pokles miery pôrodnosti populácie v dôsledku vedeckého, ekonomického a sociálneho pokroku. Dnes žijú Európania dlhšie a zdravšie ako ich predkovia a môžeme očakávať, že priemerná dĺžka života sa v budúcnosti ešte zvýši.

Starnutie európskej populácie už nie je len abstraktným scenárom ďalekej budúcnosti. Babyboom začal pred 60 rokmi a prví ľudia narodení v tomto období teraz dosahujú dôchodkový vek. Demografický vývoj Európskej únie dosiahol bod obratu. V prvom rade počet obyvateľov nad 60 rokov bude najbližších 25 rokov rásť o dva milióny každý rok.

Tempo rastu populácie v produktívnom veku sa zatiaľ rýchlo znižuje a zastaví sa približne o šesť rokov. Dnes sú v 27 členských štátoch štyri osoby v produktívnom veku od 15 do 64 rokov na každú osobu nad 65 rokov. V roku 2060 bude tento pomer dva ku jednej.

Niektorí vnímajú starnutie ako hrozbu a maľujú čerta na stenu v podobe konfliktu medzi generáciami. Ale demografické zmeny nemusia byť hrozbou, keď sa pozrieme na príležitosti, ktoré poskytujú. Žiť dlhšie a zdravšie znamená zostať dlhšie aktívny. Väčšina ľudí narodených v babyboome má dobré vzdelanie a má lepšiu odbornú prípravu ako predchádzajúce skupiny. Dnes sú stále zdraví a v dobrej kondícii.

Som presvedčený, že tieto demografické zmeny ponúkajú šancu na väčšiu solidaritu medzi generáciami. Ale neočakávam, že sa to stane samo od seba. Spoločnosť bude musieť lepšie využívať schopnosti všetkých generácií a dať každému šancu rozvinúť svoj plný potenciál. To znamená modernizovať naše sociálne politiky v súlade s obnoveným sociálnym programom, ktorý Komisia prijala v júli. Obnovený sociálny program identifikoval európsku starnúcu spoločnosť ako prioritu v rámci činností a odporučil množstvo politických reakcií. Cieľom je pomôcť členským štátom čo najviac využiť možnosti a efektívne riadiť účinky starnúcej spoločnosti.

Prístupy a odporúčania stanovené v oznámení Komisie z roku 2006 Demografická budúcnosť Európy: pretvorme výzvu na príležitosť, ostávajú naďalej platné. Toto oznámenie vyjadrilo presvedčenie, že Európa sa prispôsobí demografickým zmenám. Oznámenie však tiež zdôraznilo potrebu konať v týchto piatich kľúčových oblastiach: podpora demografickej obnovy v Európe vytváraním takých podmienok pre našich spoluobčanov, aby mohli splniť svoje želanie mať deti, predovšetkým podporou zosúladenia pracovného, rodinného a súkromného života; podpora zamestnanosti v Európe zabezpečením vytvárania väčšieho množstva lepších pracovných príležitostí a dlhšieho pracovného života s cieľom zvýšiť rovnováhu medzi aktívnymi a neaktívnymi ľuďmi; podpora produktívnejšej a výkonnejšej Európy optimalizovaním schopností v každom veku; prijatie a integrácia migrantov v Európe získaním kvalifikovaných a nekvalifikovaných pracovníkov zo zahraničia a uľahčením ich integrácie s cieľom zmierniť nedostatok pracovných síl; zaručenie trvalo udržateľných verejných financií konsolidáciou rozpočtov a reformou systémov sociálnej ochrany s cieľom zaručiť primeranú sociálnu ochranu a verejné služby v budúcnosti.

Lisabonská stratégia zahŕňa najdôležitejšie politické reakcie, ale na dlhodobé hľadisko sa zameriava menej ako demografická rozprava. Z tohto dôvodu Komisia navrhuje dodatočné

nástroje vo forme správ o demografickej situácii každé dva roky a usporiadanie demografických fór každé dva roky.

V správe za rok 2008 sa budeme zameriavať na potenciál skupiny ľudí narodených počas babyboomu. Rastúci počet 60 a 70-ročných ľudí bude pravdepodobne naďalej zohrávať aktívnu úlohu v sociálnom a ekonomickom živote.

V ostatných rokoch vzrástla miera zamestnanosti starších ľudí, čím sa mení minulý trend odchádzať skôr do dôchodku. Ale je potrebné spraviť ešte viac: po dosiahnutí veku 60 rokov ostáva pracovať iba 40 % mužov a 30 % žien. Veľa ľudí v tejto vekovej skupine je stále v dobrej kondícii a schopných prispievať do hospodárstva a spoločnosti. Starnúci obyvatelia, ktorí sa narodili v babyboome môžu spoločnosti prispievať aj ako neformálni poskytovatelia starostlivosti a dobrovoľníci. Ich prínos si zaslúži uznanie a podporu verejných politík. Rozhodujúce je zabezpečiť, aby rastúce množstvo starších ľudí dokázalo čo najdlhšie viesť nezávislý život.

Kľúčovým cieľom demografických fór je podporovať vzájomné vzdelávanie na základe dobrej praxe členských štátov. Najbližšie európske demografické fórum, ktoré sa bude konať 24. a 25. novembra v Bruseli, sa bude zameriavať na rodinné politiky a aktívne starnutie. Poskytne tiež možnosť zistiť, ako sú členské štáty pripravené na demografické zmeny a identifikovať najdôležitejšie možnosti pre ďalšiu činnosť.

Začiatkom budúceho roka Komisia predloží aktualizáciu dôsledkov demografických zmien na budúce verejné výdaje, predovšetkým v oblasti dôchodkov, zdravotnej a dlhodobej starostlivosti na základe nových odhadov Eurostatu týkajúcich sa obyvateľstva.

Na záver by som chcel zdôrazniť, že je zodpovednosťou jednotlivých členských štátov, aby zaviedli správne politiky s cieľom čeliť demografickým zmenám. Demografické zmeny sú problémom, ktorému čelíme všetci spoločne. Členské štáty sa môžu navzájom veľa naučiť z úspechov a neúspechov súvisiacich s riešením demografických zmien. Preto Komisia podporuje celoeurópsku rozpravu o demografických zmenách a poskytuje priestor na výmenu skúseností a vzájomné vzdelávanie.

John Bowis, v mene skupiny PPE-DE. – Vážená pani predsedajúca, prvé dva úvodné prejavy správne identifikovali dlhovekosť ako najdôležitejšiu demografickú zmenu. To, samozrejme, znamená, že ľudia žijú dlhšie a zdravšie, ale v neskorších rokoch majú chatrné telo alebo myseľ.

To znamená obrovský nárast neurodegeneratívnych ochorení a s tým súvisiace obrovské náklady. Lieky proti Parkinsonovej chorobe sú v mnohých krajinách drahšie ako lieky proti rakovine. Britský výskum predpovedá, že do roku 2051 bude 154 % nárast počtu ľudí trpiacich demenciou.

Dlhodobá starostlivosť: sa v súčasnosti poskytuje neskôr. Zvykla sa poskytovať od veku 70 rokov. V súčasnosti sa poskytuje od veku 80 rokov a zvyšuje sa počet ľudí, ktorým sa poskytuje od veku 90 rokov, ale vyžaduje čoraz väčšie náklady jednotlivcov a rodín a má to vplyv na ich úspory.

Výzvou je zabezpečiť dlhovekosť ako odmenu a nie ako trest. Musíme si znovu premyslieť naše predpoklady starnutia a posunúť sa z otázky „Ako poskytujeme starostlivosť“ k otázke „Ako podporujeme zdravie v neskorších rokoch života?“ To znamená začať so zdravším životným už skôr, vyhýbať sa tabaku a drogám, piť s mierou, jesť zdravo, cvičiť, ale tiež vedieť zvládať stres.

Flexibilný pracovný život: čas na oddych a rodinu. To znamená pripraviť sa na život po práci prostredníctvom flexibilného dôchodkového veku a postupného odchodu do dôchodku, ako vidíme v Holandsku. Znamená to tiež väčšiu sociálnu podporu novými a inovatívnymi spôsobmi, viac domácich služieb, aby ľudia mohli ostávať vo svojich domovoch dlhšie. Služby a zariadenia, ktoré uspokojujú meniace sa potreby.

Keď mala moja matka 80 rokov, potrebovala faxový prístroj na komunikáciu. V deväťdesiatich potrebovala schodiskový výťah. V 100 rokoch potrebovala stimuláciu, keďže jej sluch, zrak a schopnosť pohybu sa znižovali. Ale myseľ mala stále dobrú a potrebovala ochranu a stimuláciu, aby mohla mať skutočný a plnohodnotný život.

Jan Andersson, *v mene skupiny PSE.* – (SV) Vážená pani predsedajúca, súčasný trend, keď je čoraz menej pracovníkov a čoraz viac starších ľudí, možno opísať ako dramatický, ale skutočnosť, že ostávame zdraví až do vysokého veku, svedčí o pozitívnom vývoji.

Predstavuje to však pre nás veľa problémov. Niektoré z nich sa pokúsim opísať. V súčasnosti sa rodí menej detí ako v minulosti. Povedal by som, že situácia v jednotlivých členských štátoch sa veľmi líši. Lepšie výsledky vidíme v tých členských štátoch, kde nastavený systém umožňuje rodičom kombinovať pracovný život s rodičovstvom rovnako pre ženy, ako aj pre mužov v rodine. V tomto smere sa musíme učiť jeden od druhého.

Napriek skutočnosti, že naše obyvateľstvo starne, dlhodobým trendom je skracovanie pracovného života. Je to spôsobené aj tým, že ľudia začínajú svoju kariéru neskôr a – s výnimkou posledných niekoľkých rokov, keď bol vývoj pozitívnejší – dĺžka kariéry sa skracuje. Musíme niečo urobiť s oboma stranami problému, aby sme predĺžili pracovné životy a predovšetkým prišli s flexibilnými riešeniami skôr, ako pôjdeme do dôchodku.

Dnes sme rokovali o modrej karte a musíme zabezpečiť, aby každý, kto prišiel z inej časti sveta, kde je v súčasnosti vysoká nezamestnanosť, bol zaradený a vstúpil do pracovného sveta vrátane invalidných osôb a osôb s inými problémami. Musíme to urobiť v rámci lisabonského procesu, aby sme tieto úlohy mohli splniť v dlhodobom meradle.

Marian Harkin, *v mene skupiny ALDE.* – Vážená pani predsedajúca, v súvislosti s touto večernou diskusiou sa vynára množstvo otázok, ale rada by som sa zamerala na jednu z nich: starostlivosť a opatrovatelia.

Ak budeme mať dosť šťastia a budeme žiť dostatočne dlho, pravdepodobne budeme potrebovať starostlivosť, a keďže existujú rozdiely medzi členskými štátmi, je veľmi pravdepodobné, že pôjde prevažne o neformálnu starostlivosť.

Opatrovatelia tvoria základ formálnej starostlivosti a sociálnej starostlivosti a sú nevyhnutnou súčasťou poskytovania dlhodobej starostlivosti. Ak sa od opatrovateľov očakáva poskytovanie starostlivosti, ktorú poskytujú, musia byť ich potreby neoddeliteľnou súčasťou vývoja politiky zdravotnej a sociálnej starostlivosti.

V tejto súvislosti s radosťou vítam, že internetová stránka Generálneho riaditeľstva pre zdravie a ochranu spotrebiteľov (DG SANCO) venovala krátku sekciu opatrovateľom, a som si istá, že sa to stalo po tom, ako záujmová skupina opatrovateľov v Parlamente predložila DG SANCO svoj ročný pracovný program.

Opatrovatelia však potrebujú viac než len byť spomenutí. Sme presvedčení, že nastal čas vypracovať novú spoločenskú zmluvu o poskytovaní starostlivosti, ktorá presiahne tradičný rámec zmluvy medzi štátom a jednotlivcom a ktorá bude obsahovať nové záväzky zamestnávateľov, miestnych agentúr a spoločenstiev. Nedávny rozsudok Európskeho

súdneho dvora (ESD) o diskriminácii opatrovateľov na základe ich príbuzenstva ukazuje východisko.

Poskytovanie starostlivosti nemôže byť výlučnou zodpovednosťou neformálneho opatrovateľa alebo v skutočnosti zodpovednosťou členského štátu. Systém poskytovania neformálnej starostlivosti sa bez primeranej podpory zrúti, ale pri prístupe založenom výlučne na štáte sú náklady jednoducho príliš vysoké. Preto potrebujeme širšiu spoločenskú zmluvu.

Na záver by som rada povedala, že v EÚ je približne 100 miliónov opatrovateľov. Sú nezaplatení, podhodnotení a v mnohých prípadoch nemajú primeranú podporu. Vítam zmienku na internetovej stránke DG SANCO, ale je to len prvý krok. Vďaka svojmu rozsahu ide o európsku záležitosť, a preto bude nutné koordinovať činnosť medzi členskými štátmi.

Politika o opatrovateľoch by mala byť súčasťou práce DG SANCO a Generálneho riaditeľstva pre zamestnanosť a sociálne veci.

Guntars Krasts, v mene skupiny UEN. – (LV) Ďakujem, vážená pani predsedajúca. Obyvatelia Európy starnú. Zároveň s týmto trendom sa organický nárast počtu obyvateľov môže dostať do záporných čísel. V mnohých členských štátoch je to už realita. Počet pracujúcich ľudí v pomere k počtu dôchodcov klesá vo všetkých členských štátoch. Nízka pôrodnosť spolu s dlhšou priemernou dĺžkou života a prisťahovalectvom zvyšujú tlak na dôchodky, ochranu zdravia a sociálne služby. Existujú však aj niektoré členské štáty, ktorým sa podarilo zmeniť negatívny demografický trend Európy.

V týchto krajinách sa podarilo dosiahnuť rovnováhu medzi životom a prácou, čo umožňuje rodičom vychovávať deti bez toho, aby museli obetovať svoje kariéry, a získavať s tým súvisiace ekonomické a sociálne výhody. Nepochybujem, že členské štáty budú musieť nájsť hlavné hospodárske, sociálne a kultúrne riešenia v boji proti starnutiu svojho obyvateľstva. Existujú však aj úlohy, ktoré sa musia uskutočniť na úrovni Európskej únie. Pracovný trh EÚ má stále obrovské rezervy. Musíme zabezpečiť, aby na vnútornom trhu neexistovali prekážky pre voľný pohyb pracovnej sily. Bez ohľadu na komplikácie sa musíme vrátiť k liberalizácii trhu v oblasti služieb a musíme preskúmať prijaté smernice o službách. Uplatňovanie týchto základných slobôd pomôže vyrovnať finančné deficity vytvorené demografickým procesom. Samozrejme, musíme tiež zaujať nediskriminačný postoj k pohlaviu a veku. Ďakujem.

Jean Lambert, v mene skupiny Verts/ALE. – Vážená pani predsedajúca, je zaujímavé, ako často považujeme klesajúcu pôrodnosť atď. za problém. Nemusí to tak byť, ak sa o naše nadmerné bohatstvo, ktoré na úrovni Európskej únie máme, začneme deliť s ľuďmi prichádzajúcimi z ostatných krajín a ak sa pozrieme na technické inovácie a možnosti zvyšovania produktivity a možno potom začneme vyrábať menej nepotrebného tovaru, ktorý v súčasnosti zaplavuje naše životy a planétu.

Samozrejme, je tu ešte otázka čo najlepšieho využívania potenciálnej pracovnej sily. Z tohto dôvodu sú mimoriadne dôležité antidiskriminačné smernice v oblasti zamestnanosti a nevyhnutné je, aby ich členské štáty náležite vykonávali. Mali by sa tiež preskúmať prekážky postupného odchodu do dôchodku – otázky typu: ak skrátime svoj pracovný čas, aký to bude mať vplyv na váš dôchodok, čo sa stane s vaším životom a prístupom k výhodám?

V súvislosti s našimi názormi v tejto oblasti by sme mali tiež zvážiť pôsobenie súčasnej finančnej krízy. Je pravdepodobné, že sa bude prepúšťať väčšie množstvo starších

pracovníkov, pretože antidiskriminačné právne predpisy sa neuplatňujú dôsledne, čo pre mnohých bude znamenať, že sa už možno nikdy nevrátia do práce.

Ďalší budú mať veľký problém vrátiť sa do pracovného života, prípadne problém získať podporu na tvorbu svojho dôchodku: všetky tieto aspekty sa objavujú, ak zamestnanci určitý čas nepracujú. Ďalej je tu otázka straty dôvery mladých, ktorí si nedokážu nájsť alebo pre ktorých je príliš ťažké nájsť si prácu, a, samozrejme, problémy, ktorým mnoho ľudí čelí, ak ich súkromné alebo pracovné dôchodkové zabezpečenie nie je vyplácané tak, ako by chceli.

Na demografickú situáciu sa preto musíme pozrieť v súvislosti so súčasnou krízou a zamyslieť sa, ako využijeme túto príležitosť na zvýšenie odbornej prípravy. Mali by sme tento čas využiť na pomoc ľuďom zlepšovať svoje zručnosti, a možno nájsť cestu k fyzicky menej náročnej práci, keďže o tejto potrebe hovoríme už dosť dlho. Mali by sme sa pozrieť na spôsoby zvyšovania vysokoškolskej kvalifikácie u ľudí, ktorí túto príležitosť nemali v mladosti.

Teraz máme možnosť pozrieť sa na niektoré prvky, o ktorých vieme, že sú problematické, a skutočne sa zaoberať tým, ako budeme riešiť túto demografickú situáciu.

Pedro Guerreiro, v mene skupiny GUE/NGL. – (PT) Podľa nášho názoru by sa táto rozprava nemala nazývať „Demografické trendy – hospodárske a sociálne dopady“ ale „Hospodárska a sociálna politika a jej vplyv na demografické trendy“.

Odhady demografického trendu pre určitú krajinu alebo región by sa nemali robiť oddelene od politik prijatých v danej krajine alebo regióne, keďže tieto politiky určujú a podmieňujú demografický vývoj.

50-ročné odhady napríklad vychádzali z predpokladov, ktoré by sa mali vysvetliť vrátane hospodárskych politik určujúcich navrhnuté scenáre. Inými slovami, vychádzajúc z uskutočnených prognóz by sme dnes mali prediskutovať dôsledky demografického vývoja vyplývajúce z nezamestnanosti, zvýšenej neistoty zamestnania, deregulácie pracovného času a menovej politiky zameranej na znižovanie a devalváciu miezd. Dnes by sme mali diskutovať o dôsledkoch politiky úrokových sadzieb Európskej únie na tisíce rodín, ktoré si zobrali hypotéku na kúpu domu, o dôsledkoch liberalizácie a privatizácie verejných služieb a dôsledkoch nízkych dôchodkov na nezávislosť a kvalitu života miliónov dôchodcov. Mali by sme diskutovať o politikách, ktoré podporujú centralizáciu a koncentráciu bohatstva a zvyšovanie sociálnych nerovností.

V skutočnosti ide o dodržiavanie alebo nedodržiavanie ľudských práv, ako je právo na potraviny, zamestnanie, dôstojné mzdy, bývanie, zdravie, vzdelanie a voľný čas.

Kathy Sinnott, v mene skupiny IND/DEM. – Vážená pani predsedajúca, Európa čelí kríze, a riešenie na ňu nenájdeme, kým si neprižnáme, že kríza vznikla našim vlastným pričinením.

Každoročne zabíjame v EÚ viac ako pol milióna detí pred narodením. Ničíme si vlastnú budúcnosť, a potom sme prekvapení, že máme krízu. Hovoríme o probléme s plodnosťou, ale nejde o problém plodnosti: ide o odmietnutie narodenia miliónov počatých detí. Pokiaľ nebudeme úprimní pri identifikovaní problému, nenájdeme riešenie. Riešením je rešpektovať život a podporovať rodinu, aby život našiel podporujúce prostredie. Prijatím týchto krokov môžeme začať riešiť výzvu vychýlenej demografie. Zlepšenie nenastane cez noc, ale v tomto bode ešte stále dokážeme odvrátiť katastrofu.

Mali by sme si pozorne pozrieť príklad Japonska. Pred dvadsiatimi rokmi mali v Japonsku druhú najväčšiu ekonomiku na svete a jednu z najvyspelejších. V roku 2007 dosiahla japonská populácia vrchol a začala klesať. V roku 1995, dvanásť rokov pred poklesom, vstúpilo Japonsko do fázy deflácie, keď si negatívny demografický vývoj začal vyberať svoju daň. Japonsko sa z toho nikdy nedostalo. Japonsko je v tomto síce 20 rokov pred Európou, ale tiež zlegalizovalo potraty 20 rokov pred európskymi krajinami. My dosiahneme vrchol v roku 2025, čo je už o 17 rokov. Premýšľam nad tým, či ostaneme vo fáze deflácie, do ktorej vstupujeme teraz v roku 2008, či bankovú krízu nahradí demografická kríza a či v kríze zostaneme až kým sa opäť nenaučíme rešpektovať život.

Philip Claeys (NI). – (NL) Vážená pani predsedajúca, teší ma, že Rada a Komisia vydávajú stanovisko o hospodárskom a sociálnom vplyve súčasných demografických trendov. Veľa politikov má zlovyk myslieť krátkodobo a zabúda na dlhodobé politiky. Demografická výzva je dôležitým problémom v dlhodobom meradle, a tiež vyžaduje dlhodobé riešenia. Priemerná miera reprodukcie v Európskej únii je 1,5, čo je príliš málo, aby nahradila súčasné generácie. A práve v tomto spočíva problém. Jednou z možností je dospieť k ľahkému krátkodobému riešeniu, a to prijať ešte väčšiu prisťahovaleckú vlnu z krajín mimo Európy. Hoci sa tento nápad môže teoreticky zdať dobrý, každodenná realita v našich mestách svedčí o celkovom zlyhaní laxnej prisťahovaleckej politiky za posledných 30 rokov. Nezamestnanosť v Európe dosahuje 20 miliónov a Komisia by stále chcela prijímať ďalších prisťahovalcov. Mám poukázať na skutočnosť, že miera nezamestnanosti prisťahovalcov pochádzajúcich z krajín mimo Európy je oveľa vyššia ako miera nezamestnanosti domáceho obyvateľstva členských štátov?

Nedostatok času mi nedovoľuje spomenúť sociálne problémy vrátane sociálneho členenia, ktoré vysoká miera prisťahovalectva spôsobuje. V členských štátoch potrebujeme politiku, ktorá mladé európske rodiny podporí v ich túžbe mať deti. Členské štáty potrebujú tiež daňové opatrenia, aby pre ľudí bolo atraktívnejšie mať deti. Mala by sa zlepšiť a rozšíriť starostlivosť o deti. Mali by sme sa odvážiť pouvažovať nad zavedením mzdy pre rodiča, ktorý sa rozhodne ostať doma a venovať väčšinu svojho času výchove detí.

Othmar Karas (PPE-DE). – (DE) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, vítam túto rozpravu, ktorá zvyšuje povedomie a nie obavy. Musíme okamžite konať a nečakať do zajtra.

Demografické zmeny majú svoje príčiny, následky a problémy, ktoré zahŕňajú pokles úrovne obyvateľstva, menej ľudí vykonávajúcich zárobkovú činnosť a pravdepodobnosť, že budeme žiť dlhšie. Deti, ktoré sa narodia o niekoľko minút môžu žiť do veku 100 rokov. Skutočne, bude to prípad polovice týchto detí. Obyvateľstvo starne a máme čoraz menej detí. To má za následok dramatické zmeny vekovej štruktúry a štruktúry obyvateľstva. V tomto Parlamente čelíme novým požiadavkám na infraštruktúru, novým požiadavkám v oblasti verejných služieb, obchodu, vzdelávania a sociálnych systémov. Európa je starnúci kontinent. Jean-Claude Juncker raz povedal: „Ak rýchlo neprerobíme naše sociálne, dôchodkové a zdravotné systémy tak, aby zodpovedali budúcim potrebám, v globalizačnom procese z nás nebudú víťazi, ale porazení.“

Čo by sme mali urobiť? Treba urobiť mnoho. Treba zabezpečiť správnu rovnováhu medzi prácou a životom. Nenútiť ľudí, aby sa vzdali práce. Sú potrebné nové formy starostlivosti, starostlivosť o deti a mobilné služby, napríklad program rozvozu jedál „strava na kolesách“. Vo všetkých členských štátoch musí byť zodpovednosť za financovanie starostlivosti vyňatá zo systémov sociálneho zabezpečenia a musí sa stať zodpovednosťou spoločnosti. Výzve

čelíme aj v oblasti vzdelávania. Naším cieľom by malo byť stať sa svetovým kontinentom orientovaným na deti a ľudí. Musíme oceniť čas vynaložený na výchovu detí a poskytovať iné formy starostlivosti, keďže v 80 % prípadov sú opatrovatelmi rodinní príslušníci. Dôležitá je aj rovnaká odmena za rovnakú prácu. Stále je potrebné urobiť mnoho práce a naše problémy sú spôsobené množstvom rôznych príčin.

Françoise Castex (PSE). – (FR) Vážená pani predsedajúca, pán minister, rada by som povedala zopár slov. Kameňom úrazu, na ktorý narazíme pri riešení demografických problémov, je klesajúci počet pracujúcich ľudí. Uvediem dva údaje: v roku 2010 bude v produktívnom veku 217 miliónov ľudí, v roku 2050 to bude 180 miliónov. Schodok je takmer 36 miliónov ľudí.

Mali by sme mať obavy z nedostatku pracovnej sily? Mali by sme sa obávať nerovnováhy medzi pracujúcim obyvateľstvom a obyvateľstvom, ktoré je od niekoho závislé?

Navrhujeme dve riešenia tohto problému, ktoré sa snažia o dosiahnutie optimálneho riadenia ľudských zdrojov. V prvom rade je to plná zamestnanosť. Musíme sa usilovať o plnú zamestnanosť. Vzhľadom na nízku mieru zamestnanosti mladých ľudí, žien, ľudí nad 55 rokov a nekvalifikovaných pracovníkov, v súčasnosti je veľa pracovných príležitostí. Sme svedkami obrovského plytvania zručnosťami. Tiež zistíme, že ak sa miera zamestnanosti žien a ľudí nad 55 a 65 rokov do roku 2050 zvýši na mieru, ktorá približne zodpovedá najlepšej miere v Európe, mohli by sme pokryť nedostatok pracovnej sily.

A na záver celoživotné vzdelávanie a odborná príprava. Radi by sme sa usilovali o dosiahnutie optimálnej dĺžky pracovného života. Je neprijateľné, aby zamestnanec vo veku 50 rokov, napríklad projektový manažér, nemal vo svojej kariére vyhliadky na nič iné ako na stagnáciu. Ide o spoločenskú zodpovednosť našich podnikov.

(Predsedajúca prerušila rečníčku.)

Marco Cappato (ALDE). – (IT) Vážená pani predsedajúca, pán komisár, dámy a páni, za posledných pár desaťročí sa svetová populácia zdvojnásobila, čo má pre planétu ničivé následky, a preto skutočnosť, že európsky trend je aspoň trochu odlišný, je pozitívna.

Samozrejme, existujú problémy z hľadiska sociálneho zabezpečenia, ale riešením nie je povzbudzovať ľudí, aby mali viac detí, ale zvyšovať dôchodkový vek, odstrániť diskrimináciu voči starším ľuďom v krajinách ako je Taliansko, kde sú prekážky pracovať po odchode do dôchodku také obrovské, že sa z dôchodku stáva povinnosť a nie právo.

Na svetovej úrovni vyzývam najmä predsedníctvo EÚ, aby prijalo kroky na zvolanie zhromaždenia v rámci novej konferencie Organizácie Spojených národov o obyvateľstve, ktorej usporiadanie už niekoľko rokov blokuje tlak štátov ako Vatikán, ktoré sa boja zodpovedných politík o poskytovaní informácií o sexe a plánovaní rodiny.

Ewa Tomaszewska (UEN). – (PL) Vážená pani predsedajúca, európske demografické trendy sú veľmi alarmujúce už viac ako desať rokov. Miera pôrodnosti potrebná na zachovanie prirodzeného prírastku obyvateľstva je 2,16. V Poľsku je táto miera 1,2. Pokrok v medicíne a zdravší životný štýl zároveň znamenajú dlhší život ľudí. Európa starne, ale tiež vymiera. Do roku 2030 bude pomer medzi pracujúcim a nepracujúcim obyvateľstvom jedna ku dvom.

Hlavnými príčinami negatívnych demografických zmien v Európe sú protirodinné, sociálne a ekonomické politiky, mediálna podpora rodinných modelov s málo deťmi a bezdetných manželstiev a tiež politiky vedúce k rozpadu rodiny. Najzávažnejšími výsledkami bude

nedostatok pracovníkov na pracovnom trhu, hrozivý hospodársky vývoj, dramatická strata účinnosti dôchodkového systému a zvýšené náklady na systémy zdravotnej starostlivosti z dôvodu špeciálnych potrieb starnúcej spoločnosti.

Irena Belohorská (NI). – (SK) Vítam diskusiu k týmto problémom a myslím si, že je dôležitá práve teraz, keď súčasne musíme riešiť finančnú a ekonomickú krízu. Demografické trendy poukazujú na to, že na jednej strane zlepšením zdravotnej starostlivosti, na strane druhej znižovaním pôrodnosti dochádza k starnutiu obyvateľstva. Je preto potrebné, aby sme sa na túto realitu pripravili a zabezpečili zodpovedajúce oblasti.

V oblasti sociálnej bude pomerne náročným problémom zabezpečenie dôchodkov. V oblasti zdravotnej musíme myslieť na zabezpečenie liečby hlavne ochorení, ktoré sa viažu na vyšší vek. Vieme, že napríklad až dve tretiny onkologických ochorení sa viažu na vek nad 60 rokov.

Udržateľnosť sociálneho systému bude vyžadovať zvýšenie, ale aj zlepšenie a prispôbenie pracovných podmienok pre starších ľudí. Ide predovšetkým o ženy nad 55 rokov a mužov vekovej kategórie 55 až 64 rokov. Dopĺňať úbytok populácie imigráciou mladých ľudí z tretích krajín je možné, ale predovšetkým by sme sa mali snažiť vytvárať podmienky na stabilizáciu mladej vzdelanej generácie, ktorá nám dnes odchádza do USA.

Vzhľadom na zhoršenie reprodukčného zdravia mladých žien by sme mali podporovať asistovanú reprodukciu. Pre mnohé mladé rodiny je finančne nemožné si ju hrať. Mne sa zdá, že asi nesplníme lisabonskú stratégiu. Snažme sa aspoň obnoviť myšlienku Európskej aliancie podpory rodiny či už daňovými bonusmi, alebo zlepšením zariadení pre deti predškolského veku. Materská dovolenka by mala byť krytá plným platom a nie životným minimom.

Gabriela Crețu (PSE). – (RO) Vážený pán minister, prepáčte, že vám protirečím, ale máme viacero problémov, nielen jeden. Nemáme len demografické problémy, ale aj problémy politické, sociálne a etické. Vyhlasujeme, že chceme vyššiu pôrodnosť, ale 30 % narodených detí žije pod hranicou chudoby. V budúcnosti bude dôsledkom nedostatočné vzdelanie, zlé pracovné miesta, nižšia produktivita a nízke príspevky na poistenie.

Stanovisko Rady k smernici o pracovnom čase je očividne v rozpore s úmyslom dosiahnuť rovnováhu medzi pracovným a súkromným životom. Neplodnosť je stavom, ktorý uznávajú nielen členské štáty, ale aj Svetová zdravotnícka organizácia. Dôsledkom je, že poistenie nepokrýva náklady na liečbu. Aby si človek v Rumunsku mohol dovoliť jeden pokus umelého oplodnenia (IVF), potrebuje dostávať priemerný plat a celý ho odkladať po dobu deväť mesiacov. Na počatie sa požadujú 3 až 4 pokusy a potom je treba financovať ďalších deväť mesiacov predtým, ako sa narodí dieťa.

Vážení kolegovia poslanci, najúčinnším riešením by bolo podporiť dôslednú politiku v členských štátoch a zabezpečiť zhodu uskutočnených vyhlásení a prijatých opatrení.

Samuli Pohjamo (ALDE). – (FI) Vážená pani predsedajúca, problémy súvisiace s demografickými trendmi sú mimoriadne významné v riedko osídlených oblastiach na severe. Vďaka migrácii sa mladí a vzdelaní ľudia dostávajú z regiónu a starnúce obyvateľstvo sa vo vzťahu k ostatným rýchlo rozrastá. To má za následok zvýšené náklady na organizovanie sociálnych a zdravotníckych služieb a problém sa ešte zhoršuje v oblastiach, kde je potrebné prekonávať dlhé vzdialenosti. Vďaka novým technológiám a inováciám však boli úspešne zavedené nové služby na pomoc starnúcemu obyvateľstvu a ich využívanie v rámci celej Únie.

Ďalším spôsobom ako premeniť problémy na príležitosti je účinná regionálna politika. Účinná regionálna politika je spôsob na využívanie príležitostí, ktoré daná oblasť poskytuje, vytváranie nových pracovných miest a poskytovanie pridanej hodnoty Európe ako celku. Zároveň je možné zabezpečiť, aby sa z trendov vývoja obyvateľstva stal pozitívnejší fenomén.

Jan Cremers (PSE). – (NL) Vážená pani predsedajúca, pán komisár, pán Jouyet, dámy a páni, keď sme v tomto Parlamente začiatkom leta diskutovali o účinkoch demografického vývoja, súčasná hospodárska kríza nás ešte plne nezasiahla. Kríza zvýši tlak na naše sociálne systémy. V dôsledku toho sa očakáva rast nezamestnanosti, krátkodobo sa však na pracovnom trhu môže vyskytnúť určité uvoľnenie. Z dlhodobého hľadiska to ale nerieši konkrétny problém starnúceho obyvateľstva.

Ak zhoršenie ekonomickej klímy zvýši tlak na starších ľudí, aby predčasne opúšťali trh práce, mohli by sme sklznúť k starým chybám. V súčasnosti, ako aj v budúcnosti by sa mal dôraz naďalej klásť na flexibilné dôchodkové systémy založené na dobrovoľnosti v kombinácii s organizáciou práce, ktorá zabezpečí, aby možnosť dlhšie pracovať bola reálnou voľbou. Finančná kríza nám opäť dokázala, že by sme mali múdro spravovať dôchodkové fondy. Trvalá udržateľnosť dôchodkového systému, prispôbená demografickému a hospodárskemu vývoju a založená na dlhodobých investičných stratégiách bez rizika, by mala mať najvyššiu prioritu. Európska komisia by okrem toho mala venovať pozornosť regulovaniu a monitorovaniu celoeurópskych dôchodkových produktov.

Miroslav Mikolášik (PPE-DE). – (SK) Zmenený životný štýl mladej generácie je taký, že každý chce po štúdiu niekoľko rokov cestovať, potom nasleduje budovanie kariéry. Potom majú mladí ľudia vrátane mladých žien viac ako 30 rokov a väčšina privedie na svet jedného potomka. Rodina sa vníma dnes ako negatívna záťaž a mladí muži takisto na druhej strane nie sú schopní sľúbiť žene manželstvo a istotu.

Je stále veľký počet umelých prerušení tehotenstva, veľký podiel žien používa hormonálnu antikoncepciu, preto počet žien, ktoré sú vlastne fyziologicky schopné počať dieťa, je veľmi malý. Index plodnosti v krajinách Európy sa pohybuje medzi 1,1 až 1,3. Len Francúzsko, ktoré dáva finančné prostriedky na podporu rodiny dlhodobo, má index, ktorý sa blíži k 2. Nedávny európsky kongres o rodine na univerzite v Ružomberku...

Mairead McGuinness (PPE-DE). – Vážená pani predsedajúca, zdá sa, že budeme žiť dlhšie, ale vnúčať si užijeme menej. Predpokladám, že dôvody tejto situácie sú veľmi komplexné a rozmanité. Myslím si, že deti sú vnímané ako „problém“ a počuť to môžete najmä od ľudí, ktorí nemajú deti. Aj my hovoríme o „probléme“ starostlivosti o deti a nie o „riešení“.

Aj starší ľudia cítia, že sú bremenom a majú obavy, kto sa o nich postará vo vyššom veku. Myslím si, že tí z nás, čo sú v strednom veku, sa obávajú hroziacej beznádeje, pretože bude čoraz menej ľudí, ktorí nám zaplatia dôchodky a ktorí sa o nás postarajú, keďže ani my sami nie sme schopní to urobiť.

Úloha opatrovateľov v spoločnosti, ako pani Marian Harkinová správne uviedla, je úplne podhodnotená a je nutné to zmeniť. Počas dnešnej rozpravy som v súvislosti s finančnou a hospodárskou krízou premýšľala a premýšľam, či Komisia vie zodpovedať otázku, či sa problém demografického trendu môže skutočne zhoršiť z dôvodu situácie, v ktorej sa v súčasnosti nachádzame. To by bolo poľutovaniahodné.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Vážená pani predsedajúca, pán komisár, Európska únia musí byť pripravená čeliť demografickým výzvam. Sociálna Európa musí byť schopná plniť očakávania svojich občanov poskytovaním kvalitného vzdelávania, účinného a dostupného systému zdravotnej starostlivosti, poskytovaním pracovných miest podporujúcich slušný život a zaručením slušného dôchodku v dôchodkovom veku.

EÚ má starnúce obyvateľstvo. V EÚ je zároveň málo členských štátov s rastúcou pôrodnosťou, okrem Írska a Francúzska, ktoré sú v tejto oblasti úspešné v dôsledku konkrétnych prijatých politík. Napriek tomu, že dojčenská úmrtnosť na úrovni Spoločenstva klesla na 4,7 na tisíc obyvateľov, stále existujú členské štáty s mierou dojčenskej úmrtnosti 12 na tisíc obyvateľov.

Európa musí investovať do zdravotníctva, školstva a sociálnej starostlivosti. Zaručenie dobre platených pracovných miest znamená slušnú životnú úroveň pracovníkov, ale tiež zaručuje zdroje potrebné na platenie dôchodkov. Dôchodkový systém je systém založený na solidarite generácií.

Toomas Savi (ALDE). – Vážená pani predsedajúca, Európska únia je starnúcou spoločnosťou. V EÚ je veľa ľudí, ktorí uprednostnia profesionálny rast pred rodinným životom, až kým už nie je príliš neskoro na to, aby mali deti.

Keďže som sa nedávno stal starým otcom, som silným obhajcom estónskeho opatrenia na plánovanie rodiny, ktoré umožňuje jednému z rodičov zostať doma 18 mesiacov po narodení dieťaťa a zaručuje mu sociálne výhody – rodičovský príspevok približne v rovnakej výške, ako mal rodič plat pred odchodom na rodičovskú dovolenku.

Som pevne presvedčený, že pokiaľ nechceme zaťažiť naše deti neprimerane vysokými daňami, mali by sme začať realizovať podobný prístup v celej EÚ. Napríklad v Estónsku táto politika priviedla národ zo zdanlivo nekonečného znižovania populácie.

Avril Doyle (PPE-DE). – Vážená pani predsedajúca, výchova ďalšej generácie je najdôležitejším poslaním každého občana. Nechceme nijako prenasledovať dnešné mladé ženy a robiť im prednášky, či už sú vydaté alebo slobodné, ale musíme dať všetkým ženám, ktoré plánujú zostať doma s druhým alebo tretím dieťaťom, možnosť slobodne sa rozhodnúť a musíme zabezpečiť, aby neboli nútené z hospodárskych a finančných dôvodov pracovať.

Je potrebné zabezpečiť, aby sa ženám v domácnosti v plnej miere zachovali dôchodkové dávky, rodičovské alebo materské dávky na účely finančného zabezpečenia v starobe, a aby ich štát primerane ocenil za to, že robia pre nás všetkých tú najdôležitejšiu prácu: vychovávajú ďalšiu generáciu.

Okrem toho vzhľadom na zvyšujúci sa priemerný počet rokov, ktorých sa väčšina z nás v zdraví dožíva, sa musí povinný dôchodkový vek – tradičný dôchodkový vek – 65 rokov urýchlene prehodnotiť. V súčasnej dobe majú ženy prvé dieťa v priemere okolo tridsiatky. Túto situáciu musíme čo najskôr prehodnotiť.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). – (PL) Vážená pani predsedajúca, všetci vieme, že európska spoločnosť starne, ale uvedomujeme si, aké dôsledky to bude mať na naše hospodárstvo a pracovný trh? V ére globalizácie demografické problémy narastajú do oveľa väčších rozmerov. Preto Európska únia musí na mnohých úrovniach prijať integrované opatrenia.

Na druhej strane musíme zabezpečiť, aby sa splnili ciele lisabonskej stratégie, ktorých snahou je zvýšiť zamestnanosť, zapojiť ženy do pracovného trhu a zastaviť trend

predčasného odchodu do dôchodku. Musíme tiež klásť väčší dôraz na vzdelávanie, najmä v oblasti techniky a informačných technológií, ktoré sú nevyhnutné pre hospodárstvo založené na znalostiach. Je tiež nutné podporovať celoživotné vzdelávanie a pripravovať pracovníkov na to, aby vedeli čeliť novým výzvam.

Jean-Pierre Jouyet, *úradujúci predseda Rady*. – (FR) Vážená pani predsedajúca, budem sa snažiť dodržiavať vaše odporúčania. Vážený pán komisár, dámy a páni, táto rozprava je veľkým prínosom a z mnohých vystúpení je jasné, že ak chceme riešiť demografické problémy, musíme sa zamerať na množstvo aspektov.

Mnohé postupy sa môžu navzájom dopĺňať, o tom však budem hovoriť neskôr. Do istej miery je pravdou, že musíme zvýšiť mieru zamestnanosti, i to, že demografický deficit bude potrebné riešiť prisťahovalectvom. Dôležité je aj to, aby prisťahovalectvo bolo kontrolované a organizované. Je tiež pravdou, že potrebujeme rodinnú politiku a podporu súčasnej pôrodnosti. Musíme zabezpečiť starostlivosť o starších ľudí a zlepšiť zaobchádzanie s nimi. V tejto súvislosti musíme venovať veľkú pozornosť rozvoju vzdelávacej infraštruktúry, starostlivosti o deti a zmierneniu závislosti u starších občanov.

Ako už povedali niektorí rečníci, musíme brať do úvahy naše silné stránky, najmä nové informačné technológie, výskum a vývoj a pružnosť lekárskejších a zdravotníckych služieb. Môžeme ich využiť pri prenatálnej diagnostike, starostlivosti v prvých rokoch života a komunitnej starostlivosti o deti. Hoci existujú určité problémy, na riešenie tohto demografického deficitu už máme prostriedky.

Musíme byť pripravení monitorovať dôsledky demografických zmien, ako sa už zdôraznilo v rozprave. Je nutné kontrolovať životaschopnosť systémov sociálneho zabezpečenia a dôchodkových systémov, ktoré sú jedným z charakteristických prvkov európskeho modelu solidarity. Napriek súčasnej hospodárskej a finančnej kríze musíme prijať dlhodobé opatrenia s cieľom zabezpečiť životaschopnosť týchto systémov a musíme tiež brať do úvahy ďalšie dôsledky týchto demografických zmien na rôzne aspekty organizácie práce. Pán Cappato uviedol konkrétny príklad, ktorým na túto skutočnosť názorne poukázal, čo bolo veľmi správne.

Na záver by som chcel uviesť, že som presvedčený, ako určite povie aj pán komisár Potočník, že Komisia, Parlament a Rada sa musia naďalej zúčastňovať dialógu v rovnakom duchu, ako to bolo počas dnešnej rozpravy. Európa nepochybne čelí dlhodobej úlohe a my sa na ňu musíme pripraviť, musíme pracovať organizovane a nedovoliť, aby nám hospodárska a finančná kríza zabránila prijať opatrenia a spustiť reformu.

Janez Potočník, *člen Komisie*. – Vážená pani predsedajúca, dnes tu bolo jasne povedané, že čelíme veľmi vážnemu problému, a to starnutiu spoločnosti.

21. storočie je v mnohých smeroch érou nestability, a my sa s touto skutočnosťou musíme vyrovnávať. Musíme robiť, čo je v našich silách. Ako sa už spomínalo, dlhovekosť by mala byť odmenou, nie trestom. Hovorilo sa aj o tom, že by bolo vhodné riešiť problematiku v rámci lisabonského programu, s čím súhlasím. Lisabonský program chápeme jednoducho tak, že je potrebné zamerať sa na vzdelanú spoločnosť a klásť dôraz na udržateľnosť, či už vo vzťahu k sociálnemu zabezpečeniu, životnému prostrediu alebo hospodárstvu. Táto kríza nás naučila, že aj zisky musia byť trvalo udržateľné.

Takže súčasná finančná kríza by nemala odpútať našu pozornosť od žiadneho z problémov, o ktorých sme v posledných rokoch trpezlivo diskutovali, a rovnako ani od problému, o ktorom diskutujeme dnes. Je to iba jeden z ďalších problémov. Ak ho vyriešime, finančnú

krízu prekonáme spôsobom, ktorý nám umožní vyriešiť všetky problémy 21. storočia. Preto je dôležité, aby sme si v tejto súvislosti uvedomili všetky možné aspekty udržateľnosti – udržateľnosť planéty, na ktorej žijeme, udržateľnosť medzi živými bytosťami na tejto planéte, medzi ľuďmi a medzi generáciami, čo je vo veľkej miere podstatou demografickej otázky, o ktorej dnes diskutujeme.

Naše politiky by tieto problémy určite mali riešiť. Demografické fórum, ktoré sa bude konať 24. a 25. novembra – ako som spomínal v úvodnom príhovore – je na to rozhodne vhodnou príležitosťou. Nepochybne by sme mali pokračovať v dialógu medzi Radou, členskými štátmi, Parlamentom a Komisiou. Dnešné diskusie sú dôkazom, že táto rozprava prišla v pravý čas. Chcel by som sa vám v mene Komisie poďakovať za vaše názory. Všetky skutočnosti, ktoré ste spomínali, sú mimoriadne dôležité – podpora demografickej obnovy, zosúladenie rodinného a pracovného života, problematika opatrovateľov, mobilita a antidiskriminácia a ďalšie témy. Keď hovoríme o tomto probléme, musíme zohľadniť všetky spomínané skutočnosti.

Predseda júca. – Rozprava sa skončila.

17. Budúcnosť systémov sociálneho zabezpečenia a dôchodkov (krátke prednesenie)

Predseda júca. – Ďalším bodom programu je správa (A6-0409/2008) pani Staunerovej v mene Výboru pre zamestnanosť a sociálne veci o budúcnosti systémov sociálneho zabezpečenia a dôchodkov: ich financovanie a smerovanie k individualizácii (2007/2290(INI)).

Gabriele Stauner, spravodajkyňa. – (DE) Vážená pani predseda júca, dámy a páni, prípravu správy z vlastnej iniciatívy o budúcnosti systémov sociálneho zabezpečenia a dôchodkov považujem za fascinujúcu úlohu, pretože ide o veľmi aktuálnu a komplexnú oblasť. Vzniká však veľké riziko, že správa bude len dlhým zoznamom želaní a vymenovaním požiadaviek všetkých racionálne zmýšľajúcich ľudí.

My sme však tomuto pokúšaniu nepodľahli, keďže už na prvý pohľad predkladáme pomerne stručný a veľmi odborný text, ktorý sa dôsledne vyhýba kvetnatým rečiam. Preto by som chcela poďakovať všetkým svojim kolegom poslancom, najmä tieňovým spravodajcom a pani Lullingovej ako spravodajkyňi Výboru pre práva žien a rodovú rovnosť požiadanej o stanovisko, za ich sebadisciplínu.

Mojím cieľom bolo vypracovať správu, ktorá poskytne všetkým subjektom s rozhodovacou právomocou a zainteresovaným stranám prehľad o vývoji na obdobie ďalších 30 až 40 rokov, a ktorá podnieti k zamysleniu a prinesie odporúčania pre ďalšie kroky v jednotlivých oblastiach sociálnej politiky. Systémy sociálneho zabezpečenia a dôchodkové systémy sa v členských štátoch tradične navrhovali, vypracúvali a financovali veľmi odlišným spôsobom. To je dôvod, prečo nie je možné tieto systémy harmonizovať na úrovni EÚ.

Napriek tomu všetky systémy čelia problémom v dôsledku demografického vývoja a zmien na pracovnom trhu, vyplývajúcich z globalizácie. To znamená, že reformy sú v každom prípade nevyhnutné. Vedecké zistenia potvrdili, že v žiadnom z existujúcich systémov nie je možné pokračovať zaužívaným spôsobom. To je prvý dôležitý záver.

Typ reforiem potrebných v každom členskom štáte sa evidentne líši v závislosti od štruktúry každého systému. Podľa nášho názoru všetky systémy okrem iného potrebujú viac opatrení a kvalitnejších opatrení, ktoré prinesú lepšie zosúladenie pracovného a rodinného života,

čo pomôže predísť znižovaniu miery zamestnanosti a zabezpečiť, aby sa sociálne problémy nezhoršili v dôsledku rozsiahleho prísťahovalectva pracovníkov.

Po druhé, napriek zavedeniu takzvaných netypických pracovno-právnych vzťahov musíme zachovať tradičný model zamestnania na plný úväzok na dobu neurčitú, pretože toto je jediný spôsob, ako zaručiť stabilitu životných podmienok a systémov sociálneho zabezpečenia.

Po tretie, sociálne výdavky musia byť finančne zabezpečené prostredníctvom využívania príspevkového financovania a hybridného systému s kapitalizáciou a rovnako musíme riešiť aj oblasť sociálnych investícií.

Po štvrté, musíme zlepšiť produktivitu a schopnosť inovovať, pretože Európa je závislá od ľudského kapitálu.

Po piate, musíme zabezpečiť rovnocenný prístup ku kvalitnej zdravotnej starostlivosti vrátane nových lekárskech poznatkov a znížiť príspevky na zabezpečenie základnej starostlivosti pre všetkých občanov.

Po šieste, musíme zaviesť osobitné opatrenia na ochranu žien proti rizikám, ktorým sú vystavené, najmä proti chudobe v staršom veku, započítaním doby materskej dovolenky a opatery v rodine do zákonného dôchodkového poistenia.

Zmysel pre solidaritu medzi generáciami a sociálnymi skupinami musí byť v budúcnosti dôležitou súčasťou nášho úsilia. To platí najmä vo svete, pre ktorý sú charakteristické zmeny vyplývajúce z globalizácie, a ktorý sa stáva čoraz viac neosobným a anonymným. Solidarita a subsidiarita sú základnými princípmi európskeho sociálneho modelu. V tejto súvislosti musíme zabezpečiť, aby globalizácia mala aj sociálny aspekt, aby vysoko kvalifikovaní a prispôsobiví pracovníci mohli spolu so svojimi rodinami viesť dôstojný život, aby v chorobe dostávali kvalitnú zdravotnú starostlivosť a v starobe boli finančne zabezpečení.

Janez Potočnik, člen Komisie. – Vážená pani predsedajúca, napriek tomu, že táto správa bola vypracovaná ešte pred začatím súčasných turbulencií na finančných trhoch a skôr, ako sa hospodársky úpadok stal realitou, je veľmi aktuálna a dôležitá. Chcel by som zablahoželať pani spravodajkyni k vynikajúcej práci.

Správa vyzdvihuje dlhodobé sociálne, demografické a hospodárske zmeny, ktoré vedú k modernizácii a k reformám systémov sociálnej ochrany. Zdôrazňuje význam spoločných hodnôt v oblasti sociálnej ochrany. Poukazuje aj na skutočnosť, ako tieto hodnoty môžu pomôcť dôchodkovým systémom a systémom zdravotnej starostlivosti stať sa trvalo udržateľnými.

Kľúčom k dlhodobej primeranosti a udržateľnosti sociálnej ochrany je dosiahnuť, aby čo najviac ľudí pracovalo čo najdlhšie. Toto je všeobecne prospešná stratégia. Správa spája udržateľnú, primeranú sociálnu ochranu s lisabonskou stratégiou a s naším záväzkom zaručiť udržateľné verejné financie. Obnovený sociálny program, ktorý navrhla Komisia, plní význam tohto spojenia tým, že obhajuje rozsiahly holistický prístup k budúcim sociálnym politikám a prioritám.

Vítam skutočnosť, že správa zdôrazňuje podporu úplnej integrácie žien na trhu práce a boj proti všetkým formám diskriminácie v snahe dosiahnuť, aby mal každý človek právo na primerané sociálne zabezpečenie a najmä právo na dôchodok.

Správa vyzdvihuje potrebu v mnohých členských štátoch kombinovať vyplácanie dôchodkov s vhodnými regulačnými rámcami na národnej úrovni i na úrovni EÚ s cieľom zabezpečiť občanom účinný dohľad a dôkladné sledovanie výsledkov.

Toto je veľmi aktuálny odkaz. Prístup ku kvalitnej lekárskej starostlivosti a k preventívnej starostlivosti je základom sociálnych modelov EÚ. Je to aj cieľ, ktorý by sme mali dosiahnuť, a nevyhnutná podmienka, aby produktívna pracovná sila mohla v období rýchleho starnutia populácie existovať.

Komisia sa stotožňuje s vašimi obavami, pokiaľ ide o nerovnosti v oblasti zdravia a potrebu zaručiť kvalitnú zdravotnú starostlivosť pre všetkých, a rovnako aj pokiaľ ide o solidaritu pri financovaní, ktoré sa má vzťahovať na všetkých obyvateľov. Tieto skutočnosti sa zohľadnia v oznámení Komisie o riešení nerovností v oblasti zdravia, ktoré Komisia uverejní na budúci rok.

Správa nás všetkých naliehavo vyzýva nielen k tomu, aby sme naďalej pracovali na splnení základných cieľov, ktorými sú rovnaký prístup pre všetkých, solidarita, primeranosť a udržateľnosť, ale aby sme ich naďalej zdokonaľovali a modernizovali.

Komisia vo svojom oznámení, ktoré zverení 26. novembra, poskytne svoje stanovisko k otázke finančnej krízy a k poklesu v reálnom hospodárstve.

Komisia sa bude podrobne venovať konštruktívnemu sociálnemu a hospodárskemu poslaniu sociálnej ochrany v spoločnej správe o sociálnej ochrane a sociálnom začleňovaní na rok 2009.

Môžem vás ubezpečiť, že Komisia má záujem prehodnotiť rôzne body tejto správy v úzkej spolupráci s Parlamentom.

Predsedajúca. – Tento bod programu je týmto uzavretý.

Hlasovanie sa uskutoční vo štvrtok 20. novembra 2008.

Písomné vyhlásenia (článok 142)

Bogusław Rogalski (UEN), písomne. – (PL) Starnutie a pokles populácie sú, bohužiaľ, pre budúcnosť Európy nezvratným faktom. Demografi tvrdia, že pôrodnosť neprinesie generačnú výmenu, pričom priemerná dĺžka života sa bude zvyšovať. Nízka pôrodnosť súvisí s problémom zosúladenia pracovného a rodinného života – máme nedostatok jasí a materských škôl a chýba nám hospodárska podpora rodín. Do konca roku 2030 zrejme na dvoch pracujúcich prípadne jeden nepracujúci.

Zmiernenie následkov poklesu pracujúcej populácie prisťahovalectvom je iba jedným z možných riešení. Tento fakt bude viesť aj k vyššej etnickej, kultúrnej a náboženskej rozmanitosti. Preto musíme zvýšiť úroveň zamestnanosti osôb so zdravotným postihnutím a starších ľudí (formou vzdelávania a rekvalifikácie). Aj dôchodok musí byť flexibilnejší, čo môžeme dosiahnuť zavedením dobrovoľného odchodu do dôchodku, zmenou zamestnania a využívaním nových technológií.

Členské štáty musia uskutočňovať vyváženú finančnú politiku a spravodlivo rozdeliť daňové zaťaženie medzi pracovníkov, spotrebiteľov a podnikateľov.

Demografické zmeny budú mať zásadný vplyv na verejné výdavky v oblasti dôchodkov a starobných dôchodkov, čo je možné zmierniť čiastočným financovaním zo súkromných zdrojov. Zvýšia sa aj výdavky na zdravotnú starostlivosť.

Za týchto okolností je poskytovanie zdravotnej starostlivosti obyvateľom členských štátov, ako aj poskytovanie primeraných výhod na adekvátnej úrovni úlohou, ktorá si vyžaduje prijať okamžité opatrenia na mnohých sociálnych a vládnych úrovniach.

18. HIV/AIDS: Diagnostika a včasná liečba (rozprava)

Predseda júca. – Ďalším bodom programu sú vyhlásenia Rady a Komisie o HIV/AIDS: Diagnostika a včasná liečba.

Jean-Pierre Jouyet, *úradujúci predseda Rady.* – (FR) Vážená pani predsedajúca, pán komisár Potočník, dámy a páni, od objavenia vírusu HIV prešlo dvadsaťpäť rokov. Dnes, keď počet obetí epidémie prekročil 25 miliónov, je mimoriadne dôležité, aby Európska únia opätovne potvrdila svoj záväzok bojovať proti svetovej pandémie HIV/AIDS.

Jednotný prístup k prevencii, testovanie, včasná liečba a podpora v tejto oblasti sú nevyhnutnosťou, čo Európsky parlament, tento Parlament, zdôraznil vo svojom uznesení z 24. apríla 2007. Medzi naliehavé potreby patrí zvýšenie úrovne vývoja, zlepšenie uplatňovania opatrení na prevenciu, výchovné a informačné kampane, investície do výskumu a vývoja nových stratégií na prevenciu a testovanie, ktoré sa musia prispôbovať zmenám charakteru pandémie.

Predovšetkým je veľmi dôležité začať s testovaním a liečbou čo najskôr a zaistiť, aby antiretrovirové lieky boli dostupné za prijateľnú cenu. V prípade, že sa diagnóza zistí neskoro, alebo je imunitný systém v dôsledku choroby veľmi poškodený, u pacientov sa zvyšuje riziko úmrtia do štyroch rokov od zistenia diagnózy.

Na včasné zistenie diagnózy je nevyhnutné využívať nové stratégie a nástroje, napríklad rýchle skriningové testy. Bolo by vhodné ponúkať testovanie vo väčšom rozsahu, samozrejme, za predpokladu, že pacienti budú súhlasiť. Je dobré mať na pamäti, že tieto rýchle skriningové testy sa môžu robiť aj mimo lekárske laboratóriá a že pacient môže mať výsledky za relatívne krátky čas.

Ak chceme povzbudiť ľudí s HIV/AIDS k včasnému testovaniu, dôležité je tiež prekonanie diskriminačných bariér. Strach zo stigmy v súvislosti s pozitívnym výsledkom testu môže brániť pacientom prístup k včasnému skriningu. Z toho dôvodu sa Európska únia musí jasne a dôsledne postaviť proti všetkým formám diskriminácie voči ľuďom s vírusom HIV na celom svete.

O tom je pevne presvedčený aj francúzsky prezident Nicolas Sarkozy a rovnako aj Bernard Kouchner, ktorý predniesol túto problematiku na pôde Organizácie Spojených národov. HIV sa musí brať ako prenosná, nie však nákazlivá choroba a akékoľvek obmedzenia slobody prístupu, cestovania a pobytu pre HIV pozitívnych ľudí z dôvodu nákazy vírusom HIV sú kontraproduktívne. Všetky podobné praktiky odradia pacientov od skriningu a liečby, čo je rovnako škodlivé pre jednotlivcov, ako aj pre spoločnosť.

Na záver by som vás chcel oboznámiť s dvomi zisteniami. Po prvé, máme tento spoločný cieľ: ľudia s pozitívnym HIV testom musia dostávať kvalitnú liečbu bez ohľadu na pôvod, národnosť, názory, vek, pohlavie, sexuálnu orientáciu, náboženstvo alebo iné faktory.

Druhým zistením je fakt, že ak chceme vyhrať boj s pandemiou, nevyhnutne potrebujeme medzinárodnú koordináciu. Chcel by som oceniť program EuroHIV, ktorý od roku 1984 poskytuje organizáciám WHO, UNAIDS a Európskemu stredisku na prevenciu a kontrolu chorôb základné informácie o HIV/AIDS. Ak chceme dosiahnuť, aby boli prevencia, skrining

a včasné liečenie dostupné každému, aby ľudia s touto chorobou už nemuseli čeliť stigmatizovaniu a diskriminácii, aby krajiny na juhu mali riadny prístup k liekom, musíme zlepšiť úroveň spolupráce medzi agentúrami OSN a regionálnymi agentúrami.

Európska únia sa musí zapojiť do tohto boja viac ako kedykoľvek predtým.

Janez Potočnik, člen Komisie. – Vážená pani predsedajúca, chcel by som povedať kolegom poslancom a pánovi ministrovi Jouyetovi, že keďže sme vyhlásili 1. december 2008 za deň boja proti AIDS, toto plenárne zasadnutie nám dáva vhodnú príležitosť zamyslieť sa nad výraznými úspechmi, ktoré sme v boji proti HIV/AIDS dosiahli, a zamerať sa na vážne problémy, ktoré máme pred sebou.

Tento rok získali Nobelovu cenu za medicínu dvaja európski výskumní pracovníci z Pasteurovho inštitútu – profesorka Françoise Barréová-Sinoussiová a profesor Luc Montagnier, ktorí v roku 1983 prvýkrát identifikovali u ľudí vírus imunitnej nedostatočnosti.

Tento významný objav otvoril cestu mnohým dôležitým výskumom, diagnostike a liečbe infekcií HIV a umožnil nám lepšie pochopiť patogenézu infekcií HIV a ich ničivé dôsledky.

Ani po 25 rokoch však nemáme liek na HIV/AIDS. Každoročne vo svete pribúdajú milióny infikovaných ľudí, v Európe sú to desaťtisíce nových prípadov.

Ako je niečo také možné? Veľmi dobre vieme, akým spôsobom sa dá účinne predchádzať prenosu HIV.

Úspešné kampane v osemdesiatych a začiatkom deväťdesiatych rokov minulého storočia potvrdili, že základnými prvkami preventívnych stratégií v boji proti infekciám HIV sú informovanosť a vedomosti.

Ďalšie dva základné predpoklady na úspešný boj proti HIV/AIDS sú pevné politické vedenie a občianska zodpovednosť – keďže ide o otvorené a konštruktívne partnerstvo medzi zainteresovanými stranami.

Dnešné plenárne zasadnutie je vynikajúcou príležitosťou na opätovné potvrdenie nášho politického záväzku – aby sme začali konať ambiciózne. Chcel by som dodať, že si veľmi cením skutočnosť, že Európsky parlament sa zaviazal zaradiť problematiku HIV/AIDS na najvyššie priečky svojho politického programu.

Nedávno sme mali veľmi užitočnú výmenu názorov o problematike HIV/AIDS počas stretnutia za okrúhlym stolom, ktoré zorganizovali podpredseda pán Miguel-Angel Martínez a pani Zita Gurmaiová, kde sme hovorili o potrebe testov na HIV, o následnej včasnej modernej liečbe a podpore. Odborníci odhadujú, že v priemere 30 % ľudí v Európe, ktorí sú infikovaní vírusom HIV, o svojej chorobe vôbec nevie. Toto neuveriteľné číslo prináša dve riziká: prvé pre infikovanú osobu, keďže táto osoba sa nelieči včas, a druhé vo vzťahu k partnerovi alebo partnerom, ktorí sú tiež vystavení riziku infekcie.

Otázka znie, čo môžeme my ako politici urobiť, aby sme túto situáciu riešili a vyriešili?

Naše spoločné základné ľudské hodnoty a veľká zodpovednosť vo vzťahu k ľudským hodnotám, solidarita a postoj k diskriminácii musia byť základom všetkých politík v boji proti HIV/AIDS a základom všetkých aktivít v boji proti tejto chorobe. Európske stanovisko a odpoveď znejú jasne: zameriavame sa na prevenciu a zvýšenie informovanosti, podporujeme testy na HIV a prístup k liečbe a starostlivosti pre všetkých, ktorí to potrebujú, bojujeme za cenovo dostupné lieky, vyjadrujeme nesúhlas s akoukoľvek formou

diskriminácie alebo stigmatizácie, snažíme sa určiť osvedčené postupy a podporujeme občiansku spoločnosť. V oblastiach, za ktoré nesieme politickú zodpovednosť, musíme vytvárať podmienky na prijatie účinných krokov, ktoré budú slúžiť spoločnosti i ľuďom s vírusom HIV a AIDS.

Určite však nemôžeme byť spokojní s tým, čo sa nám podarilo dosiahnuť. Musíme ísť stále vpred.

EÚ sleduje aj vývoj za hranicami a vidí ničivé dôsledky HIV/AIDS v subsaharskej Afrike a v ďalších rozvojových krajinách, čo predstavuje mimoriadny problém pre sociálny rast a rozvoj.

Východná Európa a stredná Ázia naďalej čelia najrýchlejšiemu nárastu epidémie vo svete.

V tejto súvislosti opätovne potvrdzujeme svoj záväzok podporovať partnerské krajiny v rozširovaní všeobecného prístupu k prevencii šírenia HIV, k liečbe, starostlivosti a podpore.

V mene Komisie vítam uznesenie o diagnostike a včasnej liečbe HIV/AIDS a plne súhlasím a podporujem zásadu prekonania bariér pri testoch na HIV, pri liečbe a starostlivosti.

Komisia stále vyzýva ľudí, aby využili možnosť testov na HIV a znovu pripomína členským štátom potrebu vytvoriť testovacie centrá, ktoré budú spĺňať kritériá medzinárodných noriem a vykonávať svoju činnosť v zmysle dohodnutých zásad.

Komisia v súčasnosti pracuje na svojej druhej stratégii boja proti HIV/AIDS v EÚ a v najbližších susedských štátoch, ktorá bude naďalej upriamovať pozornosť na prevenciu a zameria sa na regióny a skupiny najviac postihnuté epidémiou. Úspešná prevencia si však vyžaduje najmä otvorenosť a toleranciu na politickej a spoločenskej úrovni: otvorenosť k realite súčasného života, sexualite a správaniu, otvorenosť k prostriedkom na znižovanie škôd, otvorenosť v boji proti nerovnostiam, diskriminácii a útlaku a otvorenosť vo vzťahu k iným kultúram a zvyklostiam.

Komisia bude pri riešení problematiky HIV/AIDS naďalej robiť maximum. Viem, že Parlament nás v tomto úsilí plne podporuje a veľmi si to ceníme.

Preto spolu s Radou naďalej zotrvajme vo vysokom politickom tempe v snahe splniť záväzky, ktoré sme si dali.

John Bowis, v mene skupiny PPE-DE. – Vážená pani predsedajúca, v Spojenom kráľovstve žije 80 000 ľudí s vírusom HIV a ako už pán komisár povedal, každý tretí prípad je nediodagnostikovaný. Jedna z 360 tehotných žien je HIV pozitívna. Desať percent nových prípadov v Európe sú prípady mnohopočetnej liekovej rezistencie. Tento údaj sa stále zvyšuje a približuje sa k 20 %, čo je súčasný stav v Amerike.

Sme svedkami zvyšujúceho sa počtu prípadov multirezistentnej TBC i AIDS. Európske stredisko na prevenciu a boj s nakažlivými chorobami (ECDC) poukazuje na dvojnásobný počet nových prípadov infikovania vírusom HIV v rokoch 1999 až 2006. Stredisko uvádza, že 11 % prípadov sú mladí ľudia vo veku 15 – 24 rokov. 53 % prípadov sa infikovalo heterosexuálnou formou prenosu, pričom šíriteľmi boli najmä ľudia pochádzajúci z krajín epidemického výskytu. Jedna tretina z nich boli muži, ktorí mali pohlavný styk s osobou rovnakého pohlavia a, možno prekvapujúco, menej ako 10 % infikovaných sú injekční užívatelia drog.

Okrem toho – a som veľmi rád, že to pán minister povedal – ľudí vystavujeme stigme. Stigma je krutým bremenom, ktoré okrem bolesti z choroby ešte viac komplikuje situáciu a núti ľudí, aby sa skrývali a vyhýbali testom a liečbe. Pri hľadaní riešení by sme mali vychádzať z týchto údajov, z týchto faktov. Ako už viacerí povedali, včasná diagnostika je veľmi potrebná. Potrebujeme anonymné testy, potrebujeme výchovu, potrebujeme pochopenie vychádzajúce z týchto skutočností, ktoré by mohlo zabrániť šíreniu stigmy. Potrebujeme ďalší výskum a vývoj a potrebujeme starostlivosť, pretože v súčasnej dobe na AIDS zomiera menej ľudí, väčší počet ľudí s touto diagnózou žije.

Zita Gurmai, *v mene skupiny PSE*. – Vážená pani predsedajúca, som veľmi rada, že pán komisár spomenul rokovanie za okrúhlym stolom, na ktorom som sa zúčastnila a ktorému som spolupredseda. Pán Miguel Angel Martínez a pani komisárka Vassiliouová boli tiež prítomní a aktívne sa zapojili do rokovania.

AIDS je jednou z najvážnejších chorôb tohto storočia. Len v Európskej únii sa za posledných 10 rokov infikovalo vírusom HIV 215 000 ľudí. Podľa tohtoročných odhadov takmer jedna tretina prípadov infikovania AIDS – ako už spomenul môj kolega – stále nie je diagnostikovaná, čo reálne ohrozuje zdravie európskych občanov. Je najvyšší čas, aby sme prijali konkrétne opatrenia, preto sme predložili praktické návrhy riešení, ako účinne bojovať s HIV/AIDS tým, že sa zameriame na diagnostiku a včasnú liečbu na základe dôkazov.

Nehovoríme len o otázke zdravia. Hovoríme o strategickej záležitosti vo vzťahu k ďalšiemu rozširovaní EÚ a zásadnej otázke v oblasti susedskej a migračnej politiky. Mali by sme zjednotiť rôzne politiky EÚ s cieľom zdôrazniť právo každého európskeho občana na lepšie životné podmienky a lepšiu zdravotnú starostlivosť, pričom nesmieme zabúdať na úlohu žien. Ženy sú v súvislosti s problematikou HIV/AIDS najviac ohrozenou skupinou.

Najdôležitejšie je zabezpečiť presné sledovanie choroby. Za naliehavú potrebu považujeme včasnú diagnostiku a odstránenie bariér pri testovaní. Musíme prijať opatrenia na zabezpečenie bezplatných a anonymných testov, čo by pomohlo uspokojiť väčší počet záujemcov o testy. V každom členskom štáte musíme vypracovať stratégie na zníženie HIV/AIDS a musíme sa zamerať najmä na zraniteľné a vysoko rizikové skupiny.

Súčasťou stratégie budú aj informačné a výchovné kampane na prevenciu, testovanie a liečbu HIV/AIDS. Musíme si uvedomiť, že základom dlhodobej úspešnosti pri riešení problematiky HIV/AIDS bude zvýšenie investícií do výskumu a vývoja účinnejších liečebných a preventívnych nástrojov, ako sú vakcíny a mikrobicídy.

Problematika diskriminácie voči ľuďom s HIV/AIDS sa musí v Európskej únii účinne riešiť. Boj proti HIV/AIDS nesmie mať žiadny diskriminačný efekt na HIV pozitívnych občanov a nesmie priniesť obmedzenia, ktoré by mali vplyv na ich slobodu pohybu. Spoločné uznesenie strán Európskeho parlamentu bojuje proti každej podobnej situácii. Máme spoločný cieľ a rozšírená Európa sa môže v blízkej budúcnosti stať iniciátorom lepšej medzinárodnej spolupráce vychádzajúcej z diagnostiky a včasnej liečby HIV/AIDS na základe dôkazov.

Som presvedčený, že ak sa systém diagnostiky a včasnej liečby ako pilotný program osvedčí, bude možné ho využiť ako spoločný európsky nástroj aj pre iné politiky v oblasti zdravotnej starostlivosti. Som skutočne vďačná všetkým svojim kolegom, ktorí túto iniciatívu podporili a podieľali sa na jej realizácii.

Georgs Andrejevs, *v mene skupiny ALDE.* – Vážená pani predsedajúca, odvtedy, ako som mal tú česť navrhnuť správu o boji proti HIV/AIDS v rámci EÚ a v susedných krajinách, som s touto problematikou veľmi úzko spojený vrátane všetkých jej vplyvov a dôsledkov na ľudí infikovaných vírusom HIV.

Pred rokom účastníci konferencie HIV v Európe 2007 vypracovali rozsiahlu výzvu na prijatie opatrení na účinný boj proti HIV/AIDS v Európe. Niektoré časti tejto výzvy sa uvádzajú aj v tomto spoločnom návrhu uznesenia.

Cieľom uznesenia je podieľať sa na riešení problematiky boja proti HIV/AIDS na politickej úrovni. Preto uznesenie vyzýva Radu a Komisiu, aby sformulovali rozsiahlu stratégiu v boji proti HIV s cieľom podporiť diagnostiku, zabezpečiť včasnú liečbu a oboznámiť všetkých európskych občanov o výhodách včasnej liečby.

Uznesenie vyzýva Komisiu, aby na spomínanú stratégiu vyčlenila dostatočný objem prostriedkov a žiada členské štáty, aby podporili informačné a výchovné kampane o prevencii, testovaní a liečbe.

Viem, že Komisia plánuje predložiť nové oznámenie o boji proti HIV v EÚ a v susedných štátoch a že pani komisárka Vassiliouová sa osobne zaviazala, že v tejto oblasti budú prijaté ďalšie opatrenia.

Na záver by som dodal, že táto situácia si vyžaduje naliehavé riešenie.

Vittorio Agnoletto, *v mene skupiny GUE/NGL.* – (IT) Vážená pani predsedajúca, dámy a páni, ako lekár bojujem proti AIDS už 21 rokov a každý rok tu počúvam to isté.

Z klinického hľadiska je situácia veľmi jasná: máme k dispozícii okolo 30 antiretrovirusových liekov, ktoré umožňujú ľuďom infikovaným vírusom HIV predĺžiť život. Nemáme však žiadny liek, ktorý by vedel vírus zničiť, a v dôsledku toho sme na Západe a v Európe svedkami znižovania úmrtnosti a zvyšovania počtu ľudí žijúcich s vírusom HIV, ktorých môžeme technicky označiť ako „potenciálnych šíriteľov infekcie“. To znamená, že v porovnaní s minulosťou dnes čelíme väčšiemu riziku, že prideme do kontaktu s ľuďmi infikovanými vírusom HIV, pretože počet žijúcich HIV-pozitívnych ľudí sa zvyšuje. Čo vlastne robíme, aby sa všetky tieto problémy vyriešili? Nič.

Väčšina európskych krajín dlhé roky nerobí žiadne stabilné preventívne kampane. Profilaktiká sú drahé a povedzme si otvorene a jasne: profilaktiká sú drahé a sú jedným z hlavných prostriedkov prevencie vírusu HIV.

Nehovoriac o projektoch na zníženie škôd zameraných najmä na drogovu závislých, v snahe zabrániť používaniu spoločných ihliel. Koľko krajín má podobné projekty na vnútroštátnej úrovni? V Taliansku sa 50 % potvrdených prípadov diagnózy AIDS objavuje v rovnakom čase ako prípady diagnózy HIV, čo znamená, že veľa ľudí sa o infikovaní vírusom HIV dozvie až potom, keď ochorejú.

Kde sú kampane na zlepšenie prístupu k bezplatným a anonymným testom? Vieme, že kým existuje diskriminácia, ľudia sa budú snažiť skrývať, budú sa vyhýbať testom a riskovať tým vlastné zdravie i zdravie iných.

A posledná vec: dnes Rada znovu spomínala pomoc pre globálny juh, ale rád by som vedel, čo sa stalo s návrhmi Parlamentu, keď sme hlasovali za najnovšie znenie dohody TRIPS, ktorá zaviazala Komisiu a Radu zvýšiť prostriedky na boj proti AIDS v oblasti globálneho juhu, a najmä umiestniť do tejto oblasti technológie a farmakologickú pomoc.

Avril Doyle (PPE-DE). – Vážená pani predsedajúca, v roku 2006 bolo v európskom regióne WHO hlásených vyše 86 000 nových prípadov diagnózy HIV a 13 000 prípadov AIDS.

V západnej Európe sa 10 % nových prípadov objavuje vo vekovej skupine 15 – 24 rokov a 25 % všetkých nových infikovaných prípadov boli ženy. Najčastejšou formou prenosu, ako už povedal pán komisár, bol heterosexuálny styk.

Vo východnej Európe bola najčastejšou formou prenosu aplikácia drog injekčnou striekačkou. Je veľmi znepokojujúce, že 27 % nových prípadov sa objavilo vo vekovej skupine 15 – 25 rokov a 41 % nových infikovaných pacientov boli ženy.

V súčasnosti 30 % pacientov infikovaných vírusom HIV o svojej infekcii vôbec nevie a títo ľudia sú zodpovední za vyše polovicu všetkých nových prípadov infekcií HIV. Neskorá diagnostika okrem toho spôsobuje neskoré nasadenie antiretrovírusovej liečby, čo výrazne obmedzuje účinnosť liekov.

Naliehavo potrebujeme riadenie a poradenstvo v oblasti testovania HIV na európskej úrovni. Potrebujeme komplexné a flexibilné riadenie osvedčených postupov v oblasti hlásenia, testovania, liečenia a starostlivosti.

U nás v Írsku – hoci údaje o HIV a AIDS by sme mali brať s rezervou, keďže sa zistili podstatné chyby v hláseniach a niektoré hlásenia sa podávali oneskorene – je celkový počet prípadov AIDS hlásených ku koncu roka 2007 takmer 1 000. Očakáva sa však, že toto číslo sa v dôsledku chýb v hláseniach zvýši. Kumulatívne bol hlásený počet ľudí infikovaných vírusom HIV za rovnaké obdobie 4 780. Preventívne stratégie musíme preto opäť zaradiť na popredné miesta v spravodajstve a na prvé stránky elektronickej tlače. Zavládla u nás falošná spokojnosť, strach z infikovania sa dostal do úzadia. Musíme otvoreným a tolerantným spôsobom vysvetliť fakty. John Bowis má veľkú pravdu v tom, že na AIDS umiera menej ľudí, ale stále viac ľudí s touto chorobou žije.

Michael Cashman (PSE). – Vážená pani predsedajúca, chcel by som zablahoželať francúzskemu predsedníctvu k prijatiu záväzku bojovať proti AIDS a HIV a všetkým, ktorí sa dnes zapojili do rozpravy.

Táto rozprava, ktorá pokračuje do neskorých nočných hodín, sa týka každého jedného z nás, každého dňa a každej minúty nášho života. Ako homosexuál som sa aj ja mohol v sedemdesiatych a osemdesiatych rokoch ľahko infikovať vírusom HIV. Mal som šťastie. Nestalo sa mi to. Bol som však svedkom toho, ako vírus poznačil celé generácie, ako ich poznačila diskriminácia a stigmatizácia.

Preto dnes musíme vyslať jasnú správu o tom, že sa zaväzujeme sprístupniť liečbu a včasné testovanie, ale predovšetkým, a tu odviedol pán Bowis ako minister zdravotníctva konzervatívnej vlády vynikajúcu prácu, musíme problematiku chápať v zmysle zásady: „čo sa stane tebe, akoby sa stalo mne alebo mojej dcére, či synovi“. Ľudia sa boja včasného testovania z jedného jednoduchého dôvodu: boja sa diskriminácie, s ktorou budú musieť žiť – boja sa stigmatizácie.

Pamätám sa, keď som raz začiatkom osemdesiatych rokov navštívil nemocnicu. Chcel som pacientom dodať odvalu, ale vôbec sa mi to nepodarilo! A keď som vošiel na oddelenie, kde ležali ľudia infikovaní vírusom HIV, na posteli som zbadal jedného zo svojich blízkych priateľov. Nebol schopný sa priznať, že má AIDS a že na túto chorobu umiera. S podobnými prípadmi sa stretávame stále, a to nielen v našich krajinách, ale aj na ostatných kontinentoch.

Situácia na iných kontinentoch nás priamo ovplyvňuje, pretože pokiaľ nebudeme venovať pozornosť najrizikovejším komunitám, naše poslanstvo sa k nim nikdy nedostane. Osoba poskytujúca sexuálne služby, ktorá sa dostane na územie EÚ nelegálnym spôsobom, je rovnako zraniteľná, ako návštevník z EÚ prichádzajúci do Afriky alebo na ktorýkoľvek iný kontinent. Práve preto vítam toto uznesenie. Dňa 1. decembra 2008 si pripomíname 20. výročie Medzinárodného dňa boja proti AIDS, ale za toto obdobie, okrem predĺženia už aj tak dosť zničených životov, nenastali výrazné zmeny. Preto chcem poďakovať Parlamentu, predsedníctvu, Komisii a všetkým rečníkom za to, že sem prišli, aby vyslali jasný signál v zmysle zásady: „čo sa stane vám, akoby sa stalo nám samým“.

Toomas Savi (ALDE). – Vážená pani predsedajúca, všimol som si, že k ľuďom infikovaným vírusom HIV sa niekedy správame ako k malomocným a nevedomujeme si, že skôr, ako sa u nich prejaví AIDS a choroba začne vážne ovplyvňovať ich život, môžu byť pomocou včasnej diagnostiky a liečby dlhé roky aktívnymi členmi spoločnosti.

Takéto predsudky sú dôkazom našej neinformovanosti. Je mimoriadne dôležité, aby sme presadzovali podporu a pochopenie vo vzťahu k ľuďom infikovaným vírusom HIV. V dôsledku toho by ľudia mali viac odvahy ísť na vyšetrenie, aby sa vírusová infekcia diagnostikovala v počiatočnom štádiu a nemuseli sa vyhýbať nepríjemnostiam a ohrozovať tak ostatných.

Je veľmi dôležité, aby HIV pozitívni ľudia mohli otvorene hovoriť o svojom probléme bez strachu z toho, že budú vystavení diskriminácii, a týmto spôsobom môžeme v spoločnosti zvýšiť informovanosť a toleranciu vo vzťahu k HIV a AIDS.

Colm Burke (PPE-DE). – Vážená pani predsedajúca, prevencia šírenia HIV a možnosti liečby sa líšia v závislosti od spoločensko-ekonomického a geopolitického prostredia. Podpora včasnej diagnostiky infekcie HIV by mala byť súčasťou komplexných prístupov k riešeniu problematiky AIDS.

Aj v krajinách, kde sú možnosti aniretrovírusovej liečby výrazne obmedzené, sa môže dosiahnuť výrazný pokrok v oblasti zdravia, a to diagnostikou a liečením sexuálne prenosných ochorení, tuberkulózy a iných oportunistických infekcií medzi osobami infikovanými vírusom HIV.

Najnovší americký výskum uvádza, že čas od hlásenia údajov o diagnóze HIV do začatia liečby sa v skutočnosti predĺžil. Interval medzi diagnostikou a začatím liečby bol v prípade injekčných užívateľov drog v porovnaní s ostatnými rizikovými skupinami podstatne dlhší. V kombinácii s touto skutočnosťou nastáva problém, pretože AIDS sa teraz vníma ako liečiteľná choroba, čo nepriaznivo ovplyvňuje výzvu smerom k verejnosti na pravidelné testovanie a okamžitú liečbu HIV.

Mairead McGuinness (PPE-DE). – Vážená pani predsedajúca, chcem poďakovať pánovi Michaelovi Cashmanovi za zanietenosť, ktorú vniesol do tejto rozpravy. S radosťou som si vypočula jeho slová a dúfam, že ich budú počuť aj ostatní a budú podľa nich konať.

V súvislosti s touto problematikou ma znepokojuje skutočnosť, že sme zabudli na strach, ktorý sme prežívali v 80. rokoch minulého storočia. Nevedomujeme si, že je tu celá generácia ľudí, ktorá 80. roky nezažila, a ktorá si tento odkaz musí znovu vypočuť.

Mali by sme sa všetci snažiť presvedčiť verejnosť o význame prevencie a zároveň sa vyhýbať stigme, ktorá je niekedy jej sprievodným javom. Toto musíme docieľiť, pretože hoci

testovanie a liečba chorých sú absolútne nevyhnutné, chceme zastaviť šírenie AIDS a nechceme, aby ľudia museli s touto chorobou žiť a napokon na ňu tragicky umierať.

Jean-Pierre Jouyet, *úradujúci predseda Rady*. – (FR) Vážená pani predsedajúca, pán komisár Potočník, dámy a páni, toto je skutočne fascinujúca a chvíľami až dojímavá rozprava. Rád by som poďakoval predovšetkým pánovi Cashmanovi za pozoruhodné vysvetlenie. Viem, že je často v kontakte s pani Bachelotovou, ktorá sa dnes ospravedlnila a ktorá povedala, že sa musíme správať tak, ako keby nás táto choroba všetkých postihla, a že musíme spolupracovať s komunitami, ktoré sú vystavené najväčšiemu riziku. Pán Savi tiež povedal, že ľudia by mali o svojej chorobe rozprávať otvorene. Pán Burke zdôraznil význam tolerancie a rovnocenného prístupu. Pani McGuinnessová veľmi výstižne povedala, že nesmieme zabúdať na to, čo sme prežívali v 80. rokoch.

Chcel by som sa ešte vrátiť k tomu, čo povedal pán Bowis – a myslím si, že toto môže byť základom spoločného prístupu, ktorý získa plnú podporu – že v súčasnosti sa zvyšuje počet ľudí žijúcich s AIDS a že máme vyššiu úroveň odolnosti voči antiretrovírusovým liekom. Tieto dva javy musíme prijať a v dôsledku toho sa z dôvodov, ktoré ste uviedli, musíme ešte dôraznejšie postaviť voči všetkým formám diskriminácie. Po druhé, musíme robiť všetko preto, aby mali všetci prístup k včasnej diagnostike. Na tom sme sa zhodli. Pani Gurmaiová mala úplnú pravdu, keď poukázala na nepriaznivú situáciu žien a predovšetkým na potrebu propagovať prevenciu. Pani Doylová zdôraznila skutočnosť, že vírus sa rozširuje medzi mladými ľuďmi a že musíme zvýšiť úsilie na podporu prevencie, ale zároveň musíme zabezpečiť, aby sa neobmedzila sloboda pohybu, s čím vyjadrila súhlas aj pani Gurmaiová. Všetky tieto hľadiská považujem za mimoriadne dôležité: transparentnosť, anonymitu, ktorú spomínal pán Cashman, bezplatnú lekársku starostlivosť, rozšírenie distribúcie prezervatívov, rovnocenný prístup k testovaniu pre všetky skupiny obyvateľstva.

Postrehy pána Agnoletta, ktorého skúsenosti v tejto oblasti sú veľmi známe, naznačili, že retrovírusové lieky môžu predĺžiť život, ale žiadny liek chorobu nevylieči, čo znamená, že musíme zlepšiť preventívne opatrenia, a to bez ohľadu na výšku ich nákladov. Pán Bowis dodal, že je nutné zlepšiť výskum a vývoj.

Som presvedčený, že na všetkých týchto aspektoch by sme mali pracovať spoločne, že máme potrebné zdroje a v plnej miere súhlasím s pánom Andrejvskom v súvislosti s navrhovaným uznesením, ktorého cieľom je vypracovať všetky aspekty včasnej liečby.

Verím, že táto rozprava nám dodá odvalu naďalej bdieť a obozretne bojovať proti všetkým formám diskriminácie a konať na základe toho, čo sa udialo v minulosti, a netváriť sa, že sa situácia vrátila do normálnych koľají.

Janez Potočník, *člen Komisie*. – Vážená pani predsedajúca, nedávno som sa zúčastnil na konferencii – bolo to koncom minulého alebo začiatkom tohto týždňa – už ani neviem presne, momentálne zrejme všetci niekedy strácame pojem o čase. Bola to konferencia o chorobách spojených s chudobou. HIV a AIDS patria, samozrejme, v súčasnosti k trom najčastejším chorobám, ktoré spôsobujú smrť, na druhom a treťom mieste sú malária a tuberkulóza.

Celkovo sú tieto tri choroby príčinou úmrtia piatich miliónov ľudí ročne, čo zodpovedá počtu obyvateľov Dánska. Ide o veľmi dôležitý problém a bolo by nemorálne, keby sme mu nevenovali dostatočnú pozornosť.

Musíme vynaložiť všetko úsilie na realizáciu preventívnych kampaní. Musíme sa viac snažiť, pretože v tejto oblasti sme trochu zaspali dobu. Musíme urobiť všetko pre to, aby sme zabezpečili včasnú identifikáciu infekcie. Musíme sa snažiť nájsť liek, musíme robiť viac v oblasti starostlivosti. Keďže, ako viete, mám v Komisii na starosti financovanie výskumu, môžem vám sľúbiť, že v budúcnosti budeme využívať prostriedky aj na aktívny výskum vakcín proti HIV-AIDS.

Máme k dispozícii vynikajúci projekt, ktorý funguje už dlhé roky pod názvom EDCTP (Partnerstvo Európy s rozvojovými krajinami v oblasti klinických testov). Ide o partnerstvo s krajinami subsaharskej Afriky v oblasti klinického výskumu. Na začiatku boli mnohé problémy, ale teraz už program pracuje spoľahlivo a iba vlni, v roku 2007, sme si dali záväzok, že členské štáty budú spolupracovať s Komisiou. Všetky členské štáty spolupracujú s africkými členskými štátmi v oblasti budovania nových kapacít. Za jediný rok investovali prostriedky v hodnote 80 až 90 miliónov EUR a táto suma sa, samozrejme, zdvojnásobila, keďže prispievame rovnakou sumou.

Výskum v tejto oblasti by mal teda tiež napredovať. Moja kolegyňa komisárka Vassiliouová je zodpovedná za svoju oblasť, ja budem naďalej zabezpečovať výskum, za ktorý som zodpovedný.

Jedna vec, ktorú sme tu dnes nespomínali, a myslím si, že by sme o nej mali hovoriť, je význam susedskej politiky a štrukturálnej kohéznej politiky, pretože situácia je kritická najmä v krajinách Európy a v susedných štátoch. Preto by sme tieto politiky mohli a mali na tento účel využiť.

A na záver: jednoducho povedané, ako ľudské bytosti máme morálny záväzok konať. Som naozaj rád, že naše hlasy dnes zneli jednoznačne. Zneli veľmi presvedčivo, dokonca až zanietene.

Predseda júca. – V súlade s článkom 103 ods. 2 rokovacieho poriadku som dostala šesť návrhov uznesení ⁽⁵⁾.

Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční vo štvrtok 20. novembra 2008.

19. Zmena a doplnenie nariadenia o spoločnej organizácii trhov (rozprava)

Predseda júca. – Ďalším bodom programu je správa (A6-0368/2008) pána Parisha v mene Výboru pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka o zmene a doplnení nariadenia o jednotnej spoločnej organizácii trhov (KOM(2008)0489 – C6-0314/2008 – 2008/0156(CNS)).

Neil Parish *spravodajca.* – Vážená pani predsedajúca, dnes sa zaoberáme problematikou jednotnej spoločnej organizácie trhu s vínom. Myšlienka spojiť všetky spoločné organizácie trhov do jednej organizácie má našu veľkú podporu. Obávame sa však, že nebudeme presne vedieť, kde kapitoly o víne hľadať, že sa k nim nebudeme vedieť dopátrať a že v budúcnosti, keď sa budeme zaoberať problematikou vína, a členské štáty sa ňou zaoberajú, budeme musieť zbytočne naraz otvárať všetkých 20 kapitol, ktoré celá jednotná spoločná organizácia trhov obsahuje.

(5) Pozri zápisnicu.

Mali sme viac stretnutí s Komisiou s cieľom uistiť sa, že to nebude potrebné. V súčasnosti sa pravdepodobne pracuje na zjednotení všetkých spoločných organizácií trhov do jednej organizácie. Čakáme opätovné uistenie, že potrebné informácie bude možné získať. Aj samotné odvetvie má, samozrejme, obavy, či bude vedieť identifikovať pravidlá v rámci jednotnej spoločnej organizácie trhov.

Komisia nás nepochybne uisťuje, že tento krok prinesie zníženie byrokracie. To nás veľmi teší, ale chceme mať istotu, že sa tak skutočne stane. Bolo nám povedané, že organizácia technickej stránky, ktorá poskytuje Komisii informácie o víne, sa nezmení, no odteraz bude súčasťou jednotnej spoločnej organizácie trhov, takže – ak je to skutočne tak a my budeme môcť v budúcnosti prejsť na automatizovaný systém a budeme si vedieť vyhľadať všetky nariadenia – tento návrh vítame. No musíme mať napokon istotu, že tieto kroky budú pre celé odvetvie skutočne prospešné.

Myslím si, že poslanci budú dnes žiadať, aby ich Komisia o tom ubezpečila. Tešíme sa na odpovede Komisie. Som presvedčený, že zníženie byrokracie v Komisii i v Európe je pokrok. Teraz však čakáme opätovné ubezpečenie. Vítam jednotnú spoločnú organizáciu trhov. Som presvedčený, že k danej problematike by sa chceli vyjadriť aj ďalší poslanci. Je úplne jasné, že musíme hlasovať teraz, aby Parlament mohol poskytnúť svoje stanovisko, aby Komisia mohla predložiť návrh, a aby sme túto problematiku uzavreli. Preto Parlamentu odporúčam zvoliť tento postup.

Janez Potočnik, člen Komisie. Vážená pani predsedajúca, rád by som poďakoval predovšetkým pánovi spravodajcovi a predsedovi Výboru pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka pánovi Parishovi a členom Výboru pre poľnohospodárstvo za správu.

Mohol by som sa vyjadriť len stručne, ale musím postupovať podľa jednotlivých bodov.

Veľmi intenzívne pracujeme na zjednodušení spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP). Cieľom nášho úsilia je vytvoriť jednotnú spoločnú organizáciu trhov (CMO) pre všetky poľnohospodárske odvetvia, ktorá nám umožní zjednodušiť právne predpisy medzi sektormi a súčasne zohľadniť špecifiká jednotlivých výrobkov. Jednotná spoločná organizácia trhov tiež výrazne znižuje objem právnych predpisov SPP.

Tento návrh Komisie sa zameriava na dokončenie projektu jednotnej spoločnej organizácie trhov, ktorej súčasťou sa stáva aj vinársky sektor. Bez vinárstva by jednotná spoločná organizácia trhov nebola kompletná. Zostali by sme stáť na polceste procesu a stratili by sme mnohé výhody, ktoré nám projekty ponúkajú.

Vždy sme chceli, aby sa víno stalo súčasťou jednotnej spoločnej organizácie trhov. Napokon aj pôvodný návrh jednotnej spoločnej organizácie trhov a najnovšiu reformu vína sme navrhovali a prijali na tomto základe. Som rád, že Európsky parlament vždy plne podporoval projekt jednotnej spoločnej organizácie trhov, do ktorého sa po ukončení reforiem v daných odvetviach začlení aj ovocie, zelenina a víno.

Jednotná spoločná organizácia trhov a jej riadiaci výbor robia vynikajúcu prácu aj pre iné sektory a nikomu to neprekáža.

Návrh na začlenenie by sa mohol na prvý pohľad zdať zložitý. Ale taká je povaha pozmeňujúcich a doplňujúcich právnych predpisov. Po zapracovaní sa zverejní konsolidované znenie jednotnej spoločnej organizácie trhov, kde budú veľmi jasne uvedené ustanovenia týkajúce sa vína.

Zavedenie jednotnej spoločnej organizácie trhov neprinesie zásadné zmeny v oblasti politiky prijatej v reforme vinárstva. Útvary mojej kolegyne pani Fischerovej Boelovej budú na tomto prípade spolu s Európskym parlamentom a Radou veľmi intenzívne pracovať. Riešenie podobnej problematiky v prípade rovnako komplikovaného odvetvia ovocia a zeleniny sme úspešne zvládli.

Preto by som vás chcel požiadať, aby ste Komisii a mojej kolegyni uľahčili prácu a aby ste k tomuto návrhu zaujali pozitívne stanovisko.

Christa Klaß, v mene skupiny PPE-DE. – (DE) Vážená pani predsedajúca, pán komisár, musím povedať, že vaše reakcie ma sklamali, pretože sme začali s Komisiou rokovať na základe toho, čo spomínal Neil Parish.

Dúfala som, že si vypočujem konkrétnejšie návrhy, nie len neustále opakovanie faktu, ako sa problematika zjednoduší. To nie je pravda. Spoločná organizácia trhu s vínom bude v poradí už 21. spoločnou organizáciou rozsiahlej série organizácií. Zjednodušenie problematiky formou zníženia byrokracie si neuvedomím ani ja, ani vinári v Európe. Každý, kto bude hľadať informácie o vinárskom sektore, bude musieť preštudovať dlhé nariadenie, spoločnú organizáciu trhov pre všetky poľnohospodárske produkty, ktorá predtým pozostávala z 204 článkov a dvakrát dlhšieho dodatku, aby našiel všetky body súvisiace s vínom, bude musieť prezrieť 98 článkov, 21 názvov a 10 dodatkov v prílohe.

Pán komisár, toto nie je zníženie byrokracie. Je to byrokracia v tej najčistejšej forme. Vyzývam Komisiu, aby zjednodušila aspoň technickú stránku žiadostí, pretože to sa dá. Moji mladší kolegovia ako Anja Weisgerberová tvrdia, že sa to určite dá. Chcela by som poprosiť Komisiu, aby o tom pouvažovala. Súčasťou technického zjednodušenia by mohol byť napríklad vyhľadávací nástroj na internetovej stránke Komisie, ktorý by umožnil stiahnuť a vytlačiť iba tie časti spoločnej organizácie trhov, ktoré sa vzťahujú na konkrétne poľnohospodárske produkty. Vinárov ani výrobcov mlieka nezaujímajú ustanovenia týkajúce sa ovocia a zeleniny alebo konope a naopak.

Musíme využívať technické možnosti s cieľom veci zjednodušiť. Ak sa v budúcnosti uskutočnia zmeny v jednej poľnohospodárskej oblasti, je možné, že podobné zmeny sa budú realizovať aj v iných oblastiach. To znamená, že ak prijmeme pozmeňujúci a doplňujúci návrh v sektore mlieka a jednotná spoločná organizácia trhov sa zmení, všetci poľnohospodári a vinári musia mať istotu, že táto zmena sa neuskutoční v krátkom čase aj v ich oblasti.

Pani predsedajúca, chcela by som pánovi komisárovi položiť dve konkrétne otázky.

Pán komisár, kto bude situáciu v budúcnosti monitorovať? ...

(Predsedajúca prerušila rečníčku.)

Rosa Miguélez Ramos, v mene skupiny PSE. – (ES) Vážená pani predsedajúca, nariadenie o jednotnej spoločnej organizácii trhov platí od decembra 2006. Komisia ho považuje za základný prvok plánov na zefektívnenie a zjednodušenie spoločnej poľnohospodárskej politiky.

Niektorí vrátane mňa považujú toto vyjadrenie za veľmi diskutabilné. Podľa mňa je však toto správny čas a miesto na riešenie problému. Mali sme už o tejto problematike rozpravu a napriek tomu, že nariadenie platí iba niekoľko mesiacov, hlasujeme o jeho pozmeňujúcom a doplňujúcom návrhu.

Zapracovaním nariadenia (ES) č. 479/2008 o spoločnej organizácii trhu s vínom ho dnes rozširujeme o ďalšie strany. Toto nariadenie sa súčasným návrhom ruší a jeho obsah sa v plnom rozsahu začlení do nariadenia o jednotnej spoločnej organizácii trhov.

Vinársky sektor nás, a konkrétne aj mňa, presviedča o svojich obavách, že, články o víne v spoločnej organizácii trhov budú rozptýlené medzi rôzne kapitoly jednotnej spoločnej organizácie trhov, čo prináša riziko oslabenia špecifického charakteru tohto produktu.

O nevyhnutnosti tohto začlenenia nepochybujeme a všetci sme mali možnosť prečítať si list, ktorý poslal pán komisár predsedovi Výboru pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka pánovi Parishovi, a v ktorom ho ubezpečuje, že toto legislatívne opatrenie zásadne nezmení pravidlá v tomto sektore. Malo by ísť o výlučne technické začlenenie, ktoré v žiadnom prípade neovplyvní obsah.

Z toho vyplýva, že správu pána Parisha môžem len podporiť, i keď chápem, že existujú určité pochybnosti, s ktorými súhlasím.

Vladimír Železný, *v mene skupiny IND/DEM.* – (CS) V skutočnosti tu, pani predsedajúca, hlasujeme o tom, či sa ustanovenie právnych predpisov súvisiacich s vínom včlení do nariadenia o spoločnej organizácii poľnohospodárstva formou „rozsypaného čaju“. Právne predpisy súvisiace s vínom majú byť napriek svojim zásadným špecifikám týmto spôsobom „nasprejované“ medzi ovce, obilniny, kozy, ovocie a zeleninu. Zväz vinárov Českej republiky upozornil na to, že malý producent z južnej Moravy, vyprodukuje možno 2 000 litrov vína, bude ťažko hľadať v tomto obrovskom legislatívnom balíku rozptýlené záležitosti týkajúce sa jeho vína. O pomoc ma požiadal nielen náš zväz vinárov, zastupujúci 20 000 vinárov, ale dostal som žiadosti aj od vinárskych zväzov Španielska, Francúzska, Talianska a Nemecka, ktoré sú členmi Združenia európskych vinárskych regiónov (AREV). Komisia však pred touto problematikou zatvára oči. Generálne riaditeľstvo AGRI tvrdilo, že o ničom nevie a že vinári sú spokojní. A keď už komisárka Boelová priznala, že vinári spokojní nie sú, povedala, že sa nedá nič robiť. Niečo však urobiť musíme, sme predsa Parlament. Buď vytvoríme transparentnú kapitolu o víne v rámci právnych predpisov v oblasti poľnohospodárstva, alebo zamietneme správu. Nedovoľme arogancii úradníkov otravovať život vinárom, teda tým, ktorých dane prispievajú aj na platy úradníkov.

Esther Herranz García (PPE-DE). – (ES) Vážená pani predsedajúca, Európska komisia predložila tento pozmeňujúci a doplňujúci návrh k nariadeniu o jednotnej spoločnej organizácii trhov, v ktorom sa uvádza, že súčasťou novej úpravy, ktorá má obmedziť administratívu a byrokráciu, bude aj víno.

Výrobcovia však uvádzajú, že návrh prinesie ešte viac nejasností, že majú obavy o dostatočnú právnu istotu a majú pochybnosti o tom, či návrh nezmení základ spoločnej organizácie trhu s vínom (v zmysle zákona zmeny nie je možné realizovať bez schválenia v tomto Parlamente, a to ani na účely konzultácie).

V každom prípade musíme povedať, že spoločná organizácia trhu s vínom je viac ako len spoločná organizácia trhu. Súvisí aj s ďalšími požiadavkami, napríklad s otázkou označovania vína. Preto, ak mlieko nie je zelenina a zelenina nie je obilnina a obilnina jednoznačne nie je víno, prečo ich miešame dokopy, akoby bola medzi nimi nejaká súvislosť?

Som presvedčená, že tento návrh má určité technické nedostatky, ktoré sú, ako som už povedala, predmetom kritiky zo strany výrobcov. Zaujíma ma, čo by sa stalo, ak by sa napríklad predložil návrh na zmenu a doplnenie časti nariadenia o jednotnej spoločnej

organizácii trhov. Dovoľíme to aj v prípade ostatných sektorov? Bude možné realizovať zmeny a doplnenia v sektore bez nášho vedomia? Bude možné zmeniť a doplniť každý začlenený sektor?

Som presvedčená, že Európskej komisii nemôžeme vysloviť dôveru, ak nevie zaručiť, že sa, po prvé, zavedie vyhľadávač – ako žiadala pani Klassová – ktorý výrobcom zabezpečí spoľahlivé, rýchle a dôveryhodné vyhľadávanie pri prehliadaní nariadenia, a po druhé, ak Komisia nebude zaručovať dostatočnú právnu istotu, že nebude možné zmeniť a doplniť žiadnu zo spoločných organizácií trhu, ktoré sú súčasťou jednotnej organizácie trhov.

Týmto návrhom nás Európska komisia stavia pred hotovú vec, ale nemôže povedať, že sme ju pred touto chybou nevarovali, a domnievame sa, že tento krok v žiadnom prípade neprispieje k zníženiu administratívy alebo byrokracie, ale naopak, prinesie ešte väčšiu administratívnu záťaž a byrokráciu a väčšiu právnu neistotu, ktorej sa výrobcovia obávajú najviac.

Astrid Lulling (PPE-DE) . – (FR) Vážená pani predsedajúca, pod zámenkou zjednodušenia Európska komisia vytrvalo presadzuje spojenie všetkých spoločných organizácií trhu do jednotnej spoločnej organizácie trhov, čo by sa vzťahovalo na všetky výrobky, od pšenice po kurčatá, od ovocia a zeleniny po tabak. Výsledkom toho je rozsiahly materiál s obsahom niekoľko sto strán, v ktorom budete márne hľadať potrebné informácie.

Ako už bolo povedané, vinársky sektor v dôsledku výrazne špecifických požiadaviek podlieha veľmi podrobnému nariadeniu, ktoré je odlišné od nariadení vzťahujúcich sa na iné výrobky a ktoré zaručuje zrozumiteľnosť a transparentnosť. Preto sa predpokladalo, že spoločná organizácia trhu s vínom zostane samostatná.

Dnes sa však zdá, že spoločná organizácia trhu s vínom sa v tomto veľkom množstve materiálu stráca. Komisia sa nechce od tohto problému dištancovať, keďže víno a vinárske výrobky sú tým posledným, čo by malo zostať mimo tejto spleti s názvom jednotná spoločná organizácia trhov. Ak je právne nemožné urobiť krok späť a ak to musíme z nie celkom racionálnych dôvodov rešpektovať, chcela by som, pani predsedajúca, vidieť aspoň to, že sa bude postupovať v zmysle návrhov pani Klassovej.

Mairead McGuinness (PPE-DE). – Vážená pani predsedajúca, budem hovoriť naozaj len krátko, pretože nelobujem za výrobcov vína, keďže pochádzam z Írska.

Myslím si, že vládne všeobecná obava zo spájania takého množstva rôznych sektorov do jednotnej spoločnej organizácie trhov. To, či sa skutočne osvedčí, zistíme až po jej zavedení. Preto si vypočujem obavy tých, ktorí o sektore vína vedia viac, pričom si uvedomujem, že musíme v tomto procese pokračovať. Dúfam, že Komisia nám poskytne väčšiu istotu, pretože nemáme záujem počúvať, ako sú výrobcovia znepokojení.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). – (PL) Vážená pani predsedajúca, nariadenia o trhu s vínom začleňujeme do všeobecného nariadenia o všetkých trhoch, ktoré bolo prijaté dávnejšie. Bude to pre výrobcov vína lepšie? Verme, že tento krok prinesie skutočne zjednodušenie a zníženie súčasnej administratívnej záťaže, ktorej sú poľnohospodári vystavení.

Cieľom kontroly stavu spoločnej poľnohospodárskej politiky, ktorá bola dnes prijatá, je tiež obmedziť kontroly a znížiť administratívnu záťaž poľnohospodárov. Konsolidácia nariadení v súvislosti s veľmi špecifickými trhmi do jednotného nariadenia bola tiež diskutabilná, ale napokon bola schválená. Mali by sme považovať o tom, či trh s vínom,

ktorý funguje veľmi špecificky na základe konkrétnych výrobných postupov, spracovania a tradícií, má byť naozaj súčasťou spoločnej organizácie trhov.

Christa Klaß (PPE-DE). – (DE) Vážená pani predsedajúca, práve ste mi vypli mikrofón, a preto využijem postup „catch-the-eye“ a preformulujem svoje otázky.

Chcela som sa opýtať konkrétne Komisie, kto bude v budúcnosti monitorovať existujúce právne predpisy v prípade, že sa spoločná organizácia trhov zmení a kto zabezpečí, aby sa zmeny nedotkli ostatných oblastí, napríklad oblasti vína, keď budeme hovoriť o mlieku?

Moja druhá konkrétna otázka znie takto: Môže Komisia realizovať technické požiadavky v snahe zjednodušiť riadenie systému na internete alebo portáli, aby používatelia mali prístup ku každej oblasti trhu osobitne, napríklad k oblasti vína, mlieka, ovocia a zeleniny?

To boli moje otázky. Ďakujem, pani predsedajúca.

James Nicholson (PPE-DE). – Vážená pani predsedajúca, všetci veľmi dobre vieme, že vytvorenie jednotnej spoločnej organizácie trhov je pokus o zlepšenie transparentnosti a zefektívnenie a zjednodušenie právnych predpisov v oblasti spoločnej poľnohospodárskej politiky. Väčšina sektorov už bola do spoločnej organizácie trhu úspešne začlenená.

Podobne ako pani McGuinnessová ani ja nepochádzam z vinárskej oblasti, takže budem zvažovať slová – ďakujem, pani Lullingová. Stotožňujem sa s názorom pána Parisha, že vinársky sektor by sa mal zahrnúť do doplňujúceho a pozmeňujúceho návrhu a keďže chápem znepokojenie niektorých svojich kolegov, mám pocit, že by sme sa mali zamerať na dokončenie tohto technického procesu, ktorý v konečnom dôsledku prinesie zníženie byrokracie pre poľnohospodárov. To by malo byť pozitívom. Pre vinárov to bude napokon istá forma bonusu.

Janez Potočnik, člen Komisie. – Vážená pani predsedajúca, v prvom rade by som sa chcel všetkým, ktorí sa zapojili do tejto rozpravy, poďakovať.

Chcel by som opätovne zdôrazniť význam tohto návrhu na zjednodušenie SPP.

Znepokojenie, ktoré ste vyjadrili, je dosť podobné obavám, ktoré sa objavili na začiatku projektu jednotnej spoločnej organizácie trhov. Myslím si však, že skúsenosti sú dostatočne presvedčivé. Jednotná spoločná organizácia trhov v súčasnosti funguje naozaj bez problémov.

Aby bolo jasné, spoločná organizácia trhu s vínom nikdy nebola jednoduchou záležitosťou. Práve naopak. Náš súčasný návrh v podstate prináša väčšiu zrozumiteľnosť a dôveryhodnosť – samozrejme, v rámci možností – na základe súčasného, veľmi komplexného textu samotnej vinárskej reformy.

Pokiaľ ide o reformu spoločnej organizácie trhu s vínom, nenastanú žiadne podstatné zmeny. Hovoríme o technických – o čisto technických – úpravách. Oblasť vína bude začlenená do osobitných kapitol. Témy, ktoré sú pre vinársky sektor špecifické, zostanú nedotknuté, a budú mať v jednotnej spoločnej organizácii trhov osobitné miesto, napríklad pokiaľ ide o otázky výrobného potenciálu, podporných programov, označenia pôvodu, zemepisného označenia a tradičných výrazov, označovania etiketami a obchodnej úpravy, ako aj enologických postupov. Objavia sa však aj témy, ktoré budú pre vinárstvo a iné sektory spoločné, napríklad ustanovenia o obchode s tretími krajinami alebo o štátnej pomoci, a tie budú zapracované do samostatného jednoduchého ustanovenia.

Chcel by som tiež dodať, že sa spomínala možnosť používania vyhľadávačov. Portál EUR-Lex má vyhľadávač, ktorý umožňuje v jednotnej spoločnej organizácii trhov vyhľadať všetky ustanovenia, ktoré obsahujú slovo „víno“. Samozrejme, z technického hľadiska zatiaľ v tejto etape nie je možné poskytnúť konsolidovanú elektronickú verziu celej spoločnej organizácie trhu s vínom, ktorú by bolo možné vyňať z konsolidovanej jednotnej spoločnej organizácie trhov. Po dokončení by to, samozrejme, malo byť možné.

V súvislosti s otázkami, ktoré vážení poslanci predložili, by som chcel uviesť, že nie je možné, aby sa problematika vína miešala s reformami v ďalších sektoroch. To v praxi jednoducho nie je reálne. Nie je dôvod, prečo by napríklad návrh v sektore mlieka mal nejakým spôsobom zaujímať zákonodarcov v oblasti vína. V každom prípade – z čisto právneho hľadiska – začlenenie do jednotného nariadenia situáciu nemení. Ak by sa niečo stalo, bolo by to predmetom navrhovaných zmien, nie presného právneho rámca, v ktorom boli zmeny navrhované.

Na záver chcem povedať, že podľa môjho názoru potrebujeme urobiť posledný krok, ktorý nám umožní jednotnú spoločnú organizáciu trhov doviest' do konca. Chcel by som preto zdôrazniť, že Komisia je pevne odhodlaná tento cieľ splniť. Ale skutočne hovoríme len o zjednodušení a transparentnosti, o nič iné nám nejde.

Neil Parish, spravodajca. – Vážená pani predsedajúca, ako sa hovorí, najlepšie je všetko vyskúšať na vlastnej koži, takže sa tešíme, že Komisia splní, čo sľúbila, pretože do budúcnosti potrebujeme spoločnú organizáciu trhov v elektronickej forme, aby sme k nej mali elektronický prístup.

Komisia sľubuje, že sa všetky odvetvia spoja do jednej spoločnej organizácie trhov, čo znamená, že ak sa zaujímate o oblasť vína, môžeme túto oblasť skúmať bez toho, aby sme museli zároveň otvárať oblasť spoločnej organizácie trhu s mliekom, čím sa zníži byrokracia. Dnes sme v tejto súvislosti dostali prísľub a väčšina z nás bude zajtra práve na základe tohto prísľubu hlasovať za návrh. Ako som povedal, tešíme sa na výsledky. Sľuby Komisie prijímame v dobrej viere, rovnako, ako boli dnes prezentované a tešíme sa na budúcu spoluprácu v oblasti spoločných organizácii trhu, alebo lepšie povedané, jednej spoločnej organizácii trhov.

Predsedajúca. – Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční vo štvrtok 20. novembra 2008.

20. Situácia vo včelárstve (rozprava)

Predsedajúca. – Ďalším bodom programu je rozprava o otázke na ústne zodpovedanie o situácii vo včelárstve (B6-0480/2008), ktorú Komisii predkladá pán Parish v mene Výboru pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka (O-0104/2008).

Neil Parish, spravodajca. – Vážená pani predsedajúca, predovšetkým by som chcel veľmi pekne poďakovať Astrid Lullingovej, pretože vďaka jej iniciatíve sa dnes touto témou zaoberáme. Z pozície predsedu dnes predložím túto správu, pretože situácia v súvislosti so včelami nás mimoriadne znepokojuje. To, čo sa deje so včelami, je pre Európu – vlastne pre celý svet veľmi dôležité.

V priebehu posledných dvoch rokov v Spojených štátoch amerických uhynula za neobjasnených okolností tretina medonosných včiel. V roku 2007 uhynulo 800 000 včelstiev. V Chorvátsku v priebehu necelých 48 hodín zmizlo päť miliónov včiel.

V Spojenom kráľovstve zaniká každý piaty včelín a pokiaľ ide o situáciu vo svete, komerční včelári hlásia od roku 2006 straty až do výšky 90 %.

Čo sa deje so včelami a aké vážne dôsledky to bude mať pre nás a pre budúcnosť ľudstva? Albert Einstein predpovedal, že ak vyhynú včely na zemi, ľudom ostanú iba štyri roky života, takže situáciu musíme brať veľmi vážne. Pokiaľ ide o včely, ich úlohou je opelovať kvety a rastliny, ktoré tvoria asi tretinový podiel našej potravy. Včely majú pri opelovaní v prírode dominantnú pozíciu, bez nich by sa neurodili sójové bôby, cibuľa, mrkva, brokolica, jablká, pomaranče, avokádo, broskyne a mnohé iné potraviny. Nemali by sme žiadne jahody. Viete si predstaviť, že by mohol Wimbledon existovať bez jahôd? Nemali by sme lucernu, ktorá sa využíva na kŕmenie dobytka. Preto sme od včiel úplne závislí. Samozrejme, včely opelujú aj bavlnu, takže by sme si nemali ani čo obliecť. Skutočne musíme brať situáciu veľmi vážne.

Napríklad v niektorých regiónoch Číny nemajú takmer žiadne včely, preto musia mnohé plodiny opelovať ručne. 90 % komerčných plodín, ktoré sa vo svete pestujú a ktoré sú závislé od opelovania, predstavuje sumu okolo 30 miliárd GBP ročne. Včely sa ročne podieľajú na hospodárstve Spojeného kráľovstva sumou 100 miliónov GBP a na európskom hospodárstve sumou okolo 400 miliónov EUR, takže tieto čísla svedčia dosť jasne o tom, že máme obrovský problém.

Preto by som sa chcel opýtať Komisie – a pokiaľ je to možné, chcel by som venovať zvyšný čas Astrid Lullingovej, pretože ona bola v tomto smere hnacou silou – či môže Komisia vyčleniť viac peňazí na výskum. Na základe informácií od profesionálnych včelárov a ďalších zainteresovaných vieme, že včely hynú za neobjasnených okolností, čiastočne aj preto, že v posledných rokoch sú vo veľmi slabej forme a zdá sa, že hynú doslova ako muchy. Problém je aj v tom, že nemáme vhodné chemické látky na liečenie chorôb včiel.

Myslím si, že ako Komisia musíte nielen vyčleniť prostriedky na výskum, ale tiež zjednotiť aktivity všetkých členských štátov. Je nevyhnutné, aby sme začali konať okamžite. Nemôžeme čakať, kým včely vyhynú, pretože potom už budeme mať mimoriadne vážny problém.

Janez Potočnik, člen Komisie. – Vážená pani predsedajúca, ďakujem pánovi Parishovi a, samozrejme, aj pani Lullingovej za túto ústnu otázku a uznesenie o situácii vo včelárstve EÚ. Komisia si dostatočne uvedomuje význam, ktorý majú včely pre ekológiu a ekosystém EÚ. Komisia tiež berie na vedomie správy, ktoré vypracovali niektoré členské štáty v súvislosti s výrazným úhynom včelstiev.

Dovoľte mi, aby som odpovedal priamo na vaše konkrétne otázky – bolo ich pomerne dosť – a pokúsil sa priamo poukázať na to, čo Komisia v tejto oblasti robí.

Pokiaľ ide o úmrtnosť včiel a výskum, vo februári tohto roku Komisia žiadala, aby Európsky úrad pre bezpečnosť potravín preskúmal situáciu v súvislosti s úmrtnosťou včiel v Európskej únii a jej príčinami. Európsky úrad pre bezpečnosť potravín (EFSA) zhromaždil informácie od členských štátov a v súčasnosti ich plánuje analyzovať, na základe čoho poskytne Komisii lepší prehľad o epidemiologickej situácii v úhyne včelstiev, čo bude základom pre prijatie ďalších krokov v tejto oblasti. Okrem toho Komisia podporuje a bude podporovať mnohé výskumné projekty súvisiace s včelami prostredníctvom rámcového programu pre výskum. Ak by ste mali záujem, môžem niektoré z nich neskôr spomenúť.

Pokiaľ ide o ekologické oblasti bohaté na peľ, napriek tomu, že tieto oblasti je ťažké určiť, chcel by som pripomenúť, že sme poskytli finančnú podporu na presun včelínov. Toto

opatrenie, ktoré sa riadi nariadením Rady č. 1234/2007, má pomôcť pri riadení presunu včelínov v Spoločenstve a určiť lokality, v ktorých sa môže sústrediť veľa včelárov počas obdobia kvitnutia. Súčasťou tohto opatrenia môže byť aj obohatenie včelárskej flóry v určitých oblastiach.

Pokiaľ ide o tretiu otázku, chcel by som pripomenúť, že uvedenie prípravkov na ochranu rastlín na trh a povolenie ich používania sa riadi smernicou Rady 91/414/EHS. Táto smernica stanovuje, že pesticídy sa môžu používať iba v prípade, ak sa preukáže, že nemajú vážne negatívne účinky na zdravie človeka, zvierat a na životné prostredie. Preto spomínané hodnotenie zohľadňuje aj krátkodobé a dlhodobé riziká v súvislosti so včelami a ich larvami. Testy sa vykonávajú v súlade s normami vypracovanými medzivládnyimi organizáciami, napríklad Európskou a stredoziemskou organizáciou na ochranu rastlín, v ktorej spolupracuje 47 vlád.

Je dôležité poznamenať, že právne predpisy Spoločenstva sú založené na riziku. Insekticídy sú nepochybne svojím zložením pre včely toxické. Ich používanie však prichádza do úvahy v prípade, že neprinesú riziká alebo sa tieto riziká budú minimalizovať na úroveň, ktorá nebude mať škodlivé účinky.

Klasickými príkladmi opatrení na zníženie rizika sú: správne agronomické postupy, primeraná a správne načasovaná aplikácia (napríklad večer, keď nelietajú včely, alebo v období, keď nekvitnú plodiny a, prípadne, iná susediaca burina) priame zapracovanie výrobku do pôdy, využívanie týchto látok v skleníkoch, kde včely nemajú prístup, alebo pestovanie semien v špecializovaných zariadeniach.

Pokiaľ ide o kvalitu povrchových vôd, rámcová smernica o vode sa týka ochrany všetkých vôd, stanovuje povinnosť dosiahnuť/udržiavať dostatočnú kvalitu všetkých povrchových a podzemných vôd do roku 2015, ďalej nariaďuje zákaz zhoršovania stavu vôd, povinnosť zaviesť monitorovací systém, povinnosť vypracovať potrebné plány a programy na základe rozsiahlych verejných konzultácií s miestnymi samosprávami, zainteresovanými stranami a mimovládnyimi organizáciami do decembra 2009.

V súvislosti s podporou hospodárstiev, ktoré sa ocitli v ťažkostiach, by som rád uviedol, že Komisia je rada, že počet včelínov v rokoch 2004 až 2007 vzrástol – a to nehovoríme o rozširovaní včelínov.

Pokiaľ ide o straty včiel, chcel by som povedať, že od roku 2004 sa do zoznamu príslušných opatrení v národných včelárskych programoch pridalo nové opatrenie na obnovu včelínov. Preto je teraz možné kompenzovať straty včiel (a výrobu) financovaním aktivít na podporu produkcie včelích kráľovien, nákup včiel alebo aj nákup včelínov.

Myslím si, že otázka, ktorú ste položili, je, samozrejme, mimoriadne vážna a my ju musíme brať rovnako vážne.

Astrid Lulling, v mene skupiny PPE-DE. – (FR) Vážená pani predsedajúca, ak hrozí problém v súvislosti s omeškaním, môžem sa na celý Výbor pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka a na jeho predsedu kolegu pána Parisha, plne spoľahnúť. Ďakujem im za rýchlú a efektívnu reakciu na moju iniciatívu v otázke na ústne zodpovedanie s rozpravou a Európskej komisii za uznesenie, ktoré vyzýva Komisiu, aby sa zaoberala problematikou krízy v oblasti zdravia včiel.

V situácii, keď sú včelstvá oslabené a včely nadmerne hynú, je nevyhnutné analyzovať všetky faktory spôsobujúce zvýšený úhyn včiel a navrhnúť akčný plán v snahe zvrátiť tento hrozivý vývoj.

Komisia nám práve prečítala dlhý zoznam toho, čo sa už urobilo, ale musím povedať, že za posledné roky, odkedy som spravodajkyňou pre situáciu vo včelárstve – od roku 1994 – sme ju museli dlho presviedčať, aby začala konať. Spolu s kolegami som sa snažila upozorniť Komisiu na túto alarmujúcu situáciu, ktorá je všeobecne známa, a ktorú tu podrobne opísal najmä kolega pán Parish.

Nie je čas všetko tu znovu opakovať alebo dopĺňať, no keďže teraz už nikto z nás nepochybuje o tom, že úmrtnosť včiel výrazne ohrozuje produkciu ovocia a zeleniny, ktoré sú od opelenia závislé, žiadame Komisiu, aby konala dôslednejšie a poskytla na tieto účely väčší objem prostriedkov. Komisia sa musí podieľať na analýze príčin úmrtnosti včiel a napokon zahrnúť výskum a boj proti chorobám včelstva do európskej veterinárnej politiky.

Týmto krokom by sa mali podporiť opatrenia potrebné na obmedzenie a odstránenie rizika nedostatočného opelenia a na zabezpečenie dostatočnej a rôznorodej výroby potravín s cieľom uspokojiť potreby ľudí a hospodárskych zvierat. Musíme pochopiť, že kríza v stave včiel je pre prežitie ľudstva rovnako nebezpečná, ako finančná kríza pre reálne hospodárstvo.

Nebudem uvádzať čísla, chcem spomenúť len jeden celosvetový údaj: hodnota opelenia pri pestovaní rastlín, ktoré slúžia ako potrava pre ľudstvo, sa odhaduje na 1 53 miliárd EUR. Navrhované riešenia sú v porovnaní s riešeniami prijatými v dôsledku finančnej krízy menej náročné, a aj keby sme v snahe zachovať včely v Európe museli napokon pristúpiť k schváleniu prostriedkov na účely opelenia a finančnú pomoc pre včelárov, ktorí sa ocitli v problémoch, v porovnaní s inými rozpočtovými položkami by to boli zanedbateľné sumy. Ak pošlete do Afriky miliardu, a to bez akejkoľvek kontroly – ako to plánujete – na boj proti hladu so všetkými katastrofálnymi dôsledkami, ktoré to môže spôsobiť, malo by sa nájsť aj 60 miliónov EUR na niečo, čo má naozaj zmysel.

Vážená pani predsedajúca, keďže zastávam funkciu spravodajkyne, mohla by som povedať ešte niečo k pozmeňujúcim a doplňujúcim návrhom? Nevyužila som rečnícky čas, ktorý mi venoval pán Parish...

(Predsedajúca prerušila rečníčku.)

Rosa Miguélez Ramos, v mene skupiny PSE. – (ES) Vážená pani predsedajúca, chcela by som zablahoželať pani Lullingovej k odhodlaniu riešiť túto problematiku, ktorú možno niekto považuje v programe Parlamentu za menej podstatnú, aj keď o nej rokujeme v neskorých hodinách.

Včelárstvo je poľnohospodárska činnosť, ktorá má významný hospodársky vplyv a priaznivé účinky na rozvoj vidieka a ekologickú rovnováhu.

V našej krajine sa včelárstvu venuje okolo 27 000 výrobcov, ktorí spravujú vyše 2 300 000 včelínov. Preto má naša krajina v Európskej únii vedúce postavenie v oblasti výroby medu.

Španielski včelári spolu s mnohými ďalšími čelia problémom, ktoré sú spôsobené nielen znížením množstva peľu a nektáru, ale aj výskytom nových chorôb, ktoré včelíny postihujú. Komisia by sa mala podieľať na výskume pôvodu týchto chorôb a v tejto súvislosti považujeme rozpočtové úsilie za nevyhnutnosť.

Chcela by som však dodať, že dovoz – mám na mysli dovoz medu – musí spĺňať rovnaké požiadavky ako naše výrobky a poskytovať spotrebiteľom plné záruky. V tejto súvislosti je dôležité zabezpečiť vhodné označenie našich výrobkov, v čom by mala Komisia zohrávať dôležitú úlohu.

Musíme udržiavať vysokú úroveň frekvencie a počtu kontrol vykonaných na miestach hraničnej kontroly a zabezpečiť, aby sa do Európskej únie nedostali z tretích krajín žiadne včelie produkty s obsahom rezíduí.

Pre mnohým našich poľnohospodárov je včelárstvo prilepením k ich takmer trvalo nízkym príjmom. Táto oblasť zamestnáva aj mnoho žien. Med má dôležité miesto na malých jarmokoch a trhoch a včelári vynaložili veľké úsilie na diverzifikáciu svojich výrobkov, na ich označovanie, zabezpečenie lepšej hygieny a zdravotnej nezávadnosti a hľadanie nových možností distribúcie.

Pán komisár, nemôžeme dopustiť, aby všetko toto úsilie jednoducho vyšlo nazmar.

Francesco Ferrari, *v mene skupiny ALDE.* – (IT) Vážená pani predsedajúca, pán komisár, dámy a páni, včelársky sektor nepredstavuje len výrobnú činnosť s dlhoročnou tradíciou v histórii našich poľnohospodárskych činností, ale momentálne je jedným zo systémov, ktoré sú vďaka krížovému opeleniu nevyhnutné na udržanie úrovne výroby ovocia a plodín.

Chcel by som zdôrazniť, že 80 % pestovaných rastlín nám prináša ovocie vďaka opeleniu včelami a opelenie zabezpečuje aj genetické variácie druhov pri rozmnožovaní. Niet pochyb, že v súčasnosti je včelársky sektor so svojimi činnosťami nenahraditeľný, a predstavuje jediný spôsob, ako zachovať biodiverzitu. Včelie produkty musia stále viac bojovať o svoje miesto na svetovom trhu, v ktorom vládnu netransparentné podmienky hospodárskej súťaže a hromadný dovoz výrobkov vrátane výrobkov pochádzajúcich z krajín mimo EÚ, na ktoré sa nevzťahuje záruka. Ich kvalitu nie je možné vždy zaručiť, čiastočne aj z dôvodu pesticídov, ktoré sú v Európe zakázané, no v zahraničí sa používajú. Z toho dôvodu je nevyhnutné zabezpečiť označovanie výrobkov s uvedením ich pôvodu.

Považujem za dôležité zdôrazniť nepriaznivý vplyv vírusov na činnosť včelárov. Vírusy zničili 50 % európskeho včelárskeho sektora. Žiadam Európsku komisiu, aby vyvinula väčšie úsilie v oblasti vedeckého výskumu s cieľom nájsť spôsob, ako prekonať túto vážnu chorobu včiel tým, že vydá zákaz používania akejkoľvek formy fytošetrivého ošetrovania v období kvitnutia.

Zdzisław Zbigniew Podkański, *v mene skupiny UEN.* – (PL) Vážená pani predsedajúca, pán komisár, prírodné bohatstvo sa nám stráca priamo pred očami. Následkom výskytu parazitov, chorôb, používania chemických látok a nezodpovedného správania ľudí vymierajú celé druhy. V mnohých regiónoch je narušená ekologická rovnováha a vznikli veľké, nenapraviteľné škody.

Čelíme obavám z hromadného úhynu včiel, včelíny postupne jeden po druhom zanikajú a zároveň s nimi hynú aj mnohé druhy rastlín, ktoré sú závislé od opelenia. Situácia vo včelárstve ovplyvňuje výnosy až 84 % rastlinných druhov pestovaných v Európe. Tým včely výrazne ovplyvňujú množstvo potravín na našich stoloch.

Úhyn včiel je spôsobený chorobami a škodcami, s ktorými si včelári sami neporadia. Na ich kontrolu a výskum potrebujeme dodatočné prostriedky. Včelárom musíme pomôcť aj pri ochrane ich trhov a zabezpečení životaschopnosti ich výrobkov. Preto musíme

chrániť náš vnútorný trh pred dovozom nekvalitného medu z tretích krajín, ktorý v mnohých prípadoch nespĺňa požiadavky verejného zdravia. Včelári musia tiež dostávať pomoc vo forme dotácií alebo lacnejšieho cukru a rozsiahlych propagačných kampaní.

Na záver chcem povedať, že je najvyšší čas, aby sme začali pracovať ako včeličky. Ako včelár chcem vyjadriť želanie, aby si Európska komisia zobrala príklad zo včiel, a verím, že na dobrý program, ktorý pani Lullingová tak neúnavne presadzuje, nebudeme musieť čakať pätnásť rokov.

Alyn Smith, v mene skupiny *Verts/ALE*. – Vážená pani predsedajúca, chcel by som tiež vziať na vedomie pani Lullingovej, ktorá, musím povedať, veľmi húževnato propaguje túto problematiku a prináša ju na pôdu tohto Parlamentu. Chcel by som poďakovať aj vám, pán komisár, za pôsobivý zoznam činností, ktoré Komisia v tejto významnej oblasti vykonáva, a keď už o tom hovoríme, myslím, že by sme uvítali aj viac finančných prostriedkov a lepšiu koordináciu. Existuje riziko, že jednotlivé inštitúcie odvádzajú dobrú prácu, ale túto prácu nevieme zjednotiť, čo je v tomto prípade nevyhnutné. Myslím si, že práve tu môže rozprava viesť do riešenia problému viac svetla.

Ide o vážnu záležitosť. Baníci si v minulosti brávali do bane kanárikov, ktorí ich varovali pred jedovatými plynmi. Smrť kanárikov bola dôkazom, že v bani sa nachádzajú jedovité plyny. Kanárikovia zahynuli, ale baníkom to zachránilo život. Obávame sa, že včely v Európe nám robia v podstate tú istú službu. Jedna tretina potravy v EÚ – každý tretí kúsok jedla – má súvislosť s opeľovaním včiel.

Úbytok včiel dosahuje katastrofálne rozmery, a preto musíme prijať kroky na európskej úrovni. Vedci sa zhodujú v tom, že úhyn včiel je veľmi výrazný. Už vieme, že úbytok včiel dosiahol kritickú úroveň, ale stále nepoznáme príčiny tohto stavu. Je to používanie pesticídov? Sú to klimatické podmienky? Sú to parazity, roztoče alebo iné choroby, alebo možno iné príčiny, ktoré nemáme pod kontrolou?

Chcel by som, pán komisár, spomenúť konkrétnu charitatívnu organizáciu s názvom *Bumblebee Conservation Trust*, ktorá pôsobí na univerzite v škótskom Stirlingu, a ktorá robí v tejto oblasti vynikajúcu prácu. Európa má dostatočné skúsenosti. Potrebujeme ich len zjednotiť. Podľa môjho názoru text, ktorý máme pred sebou, obsahuje množstvo konkrétnych opatrení, ktoré nás budú viesť týmto smerom – ide najmä o vyčlenenie prostriedkov na včelárstvo, biologicky rozmanité zóny, a to aj popri cestách a v oblastiach s neproduktívnou pôdou, výskum pesticídov, povrchovú vodu a poskytnutie pomoci.

Ako už bolo povedané, ak vieme nájsť miliardu eur na pomoc Afrike, myslím, že sa nájdú peniaze aj na financovanie vlastného výskumu. Je správne, že EÚ v tejto oblasti koná a – odvážim sa povedať – týmto vytvárame veľmi koherentný plán B, pretože plán A, spoločná európska poľnohospodárska politika, situáciu včiel v Európe nerieši. Podľa môjho názoru musíme vo väčšej miere vzájomne dopĺňať jednotlivé kroky, ktoré sme prijali s cieľom zmierniť súčasnú situáciu.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). – (PL) Vážená pani predsedajúca, včelári a včely sa nachádzajú v zložitej situácii a potrebujú pomoc. Sme svedkami dramatického úpadku včelstiev, a to nielen v Európe, ale na celom svete. Ziskovosť včelárstva sa, žiaľ, znižuje, čím sa znižuje aj záujem mladých ľudí o túto profesiu. Existuje niekoľko problémov, ktoré musíme čo najskôr vyriešiť.

Po prvé, musíme zintenzívniť výskum parazitov, chorôb a vírusov, ktoré tento pracovný hmyz ničia. Po druhé, musíme zaviesť kontrolu medu dovážaného z tretích krajín. Všetky

výrobky musia vyhovovať príslušným požiadavkám na kvalitu. Okrem toho by označenie výrobkov malo obsahovať informáciu o krajine pôvodu. Po tretie, musíme iniciovať informačnú kampaň, v ktorej vysvetlíme priaznivý vplyv včiel na životné prostredie a priaznivý vplyv medu a ďalších včelích produktov na zdravie človeka.

Keďže ide o širokú problematiku, musíme zväziť poskytnutie finančnej podpory pre včelíny, ktorým hrozí zánik. Včelárske spoločenstvo žiada lacnejší cukor, ktorý slúži na chov včiel. Vzhľadom na výrazne priaznivý vplyv včelárskeho sektoru na životné prostredie by sme mali považovať o zavedení špeciálneho podporného systému pre tento sektor.

Janusz Wojciechowski (UEN). – (PL) Vážená pani predsedajúca, chcel by som zablahoželať pani Lullingovej a poďakovať jej za neúnavnú a zanietenu obhajobu záujmov európskeho včelárskeho priemyslu. Diskusiu o tomto probléme považujem za pozitívum, pretože včelári v Európe a na celom svete sú znepokojení situáciou v súvislosti s úhynom včiel.

V súčasnosti prebieha skúmanie príčin tohto javu. Jednou z príčin je podľa výskumných pracovníkov možný vplyv biotechnológie, konkrétne pestovanie geneticky modifikovaných plodín, ktoré môžu mať na funkciu včiel nepriaznivý vplyv.

Preto by som chcel Európskej komisii, ktorá schvaľuje pestovanie geneticky modifikovaných plodín v Európskej únii, položiť nasledovnú otázku: aké sú príslušné výsledky testov a ako sa vo všeobecnosti chápe vplyv geneticky modifikovaných organizmov (GMO) na situáciu včiel v Európe?

James Nicholson (PPE-DE). – Vážená pani predsedajúca, dovoľte mi, aby som na úvod zablahoželať Astrid Lullingovej k práci, ktorú pri riešení tejto problematiky odvodila. Pokiaľ viem, problematike včiel sa venuje už dlho, preto som rád, že uznesenie, ktoré predložil Výbor pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka, umožnilo Parlamentu diskutovať o súčasných problémoch včelárskeho sektora.

Hoci táto problematika vyvolala veľký záujem a publicitu, možno preto, že ide o niečo nové, všetci veľmi dobre vieme, že v skutočnosti čelíme veľmi vážnym problémom, ktoré môžu mať ničivé dôsledky.

Určite nemusím nikomu pripomínať, aký majú včely význam – už sme to dnes spomínali – nielen čo sa týka výroby dôležitých vedľajších produktov, ako sú vosk a med, ale aj pri opelení a udržiavaní zdravých ekosystémov.

Keďže pochádzam z grófstva Armagh v Severnom Írsku, ktoré je na ostrove známe ako grófstvo sádov, kde včely plnia dôležitú funkciu pri opelení jabloní, môžem povedať, že táto oblasť by o včelách mohla veľa rozprávať. V tejto súvislosti musí Komisia nutne zintenzívniť výskum presných príčin prudkého úbytku populácie včiel a dúfajme, že navrhne vhodné riešenia. V prípade, že nenájdeme spôsob, ako zlepšiť zdravotný stav včiel a znížiť ich úmrtnosť, a nezabránilme úhynu včelstiev, situácia sa bude naďalej zhoršovať. Tento problém znepokojuje všetkých zainteresovaných nielen v celej Európe, ale aj v Spojených štátoch a za ich hranicami.

Nedávno som sa zúčastnil konferencie včelárov v našom regióne v Severnom Írsku, kde sa potvrdilo, ako som počul z mnohých dnešných príspevkov, že včelári sa obávajú strát, a to najmä počas zimy. Je potrebné vyčleniť dodatočné finančné prostriedky na účely ďalšieho výskumu a vývoja s cieľom pokúsiť sa odhaliť príčinu tejto kalamity, ktorej sú včelári vystavení. Ak robíme niečo nesprávne, musíme to okamžite zistiť. Sú príčinou

problémov pesticídy, alebo niečo iné? Stretávame sa s množstvom rôznych teórií a špekulácií, ale pravdou je, že odpoveď, ktorú potrebujeme, a ktorú musíme nepochybne hľadať, nepoznáme.

Mairead McGuinness (PPE-DE). – Vážená pani predsedajúca, všetci si uvedomujeme, že včely sú pre nás veľmi dôležité. O tom tu hovoril každý. Jedno sme však v rozprave zatiaľ nespomínali, a to skutočnosť týkajúcu sa nie zanedbateľného obchodu v oblasti komerčného chovu čmeliakov. Globálne sa včely pohybujú úplne neobmedzene a pokiaľ viem, regulácia pohybu včiel na miestach, kde si to situácia vyžaduje, je veľmi malá. Realizuje sa v prípade iných druhov zvierat a pri hospodárskych zvieratách a vieme, že v prípade kontroly chorôb sa osvedčila. Pohyb včiel môže byť príčinou prenosu parazita varroa, ako sa to stalo v Írsku. V súčasnosti majú včelári starosti s malým úľovým chrobákom, ktorý im spôsobuje veľké škody.

Takže máme veľký problém, ktorý nevieme vyriešiť. Existuje minimálne pol tucta dôvodov vzniku týchto problémov a výskum je absolútne nevyhnutný. Ak chceme problém vyriešiť, musíme k výskumu pristupovať v celej Európskej únii koordinovane. Je potrebné riešiť aj otázku samotných včelárov, pretože, ako sa zdá, ich populácia starne a ich počet musíme zvyšovať, nie naopak.

Avril Doyle (PPE-DE). – Vážená pani predsedajúca, ak pani Lullingová ešte zostane a budem mať príležitosť jej zablahoželať, rada by som túto príležitosť využila a zablahoželala jej k neúnavnému dlhodobému úsiliu a podpore včelárstva v Európskej únii.

Pokles populácie včiel a jeho hrozivé dôsledky pre opelenie rastlín a biodiverzitu si vo všeobecnosti vyžadujú našu plnú pozornosť. Musíme podporiť výskum a spolu s vedcami na celom svete hľadať a zistiť príčiny tohto poklesu. Infekcie spôsobené parazitmi, zmena klímy, pesticídy: v tomto štádiu môžeme o príčinách len špekulovať.

Okrem toho, že nám včely pomáhajú udržiavať lúky, dvadsaťpäť percent našej potravy od nich priamo závisí. Žiaľ, írsku vládu pred niekoľkými rokmi zrušila jediné írské výskumné centrum v tejto oblasti, ktoré sa nachádzalo v Clonroche v grófstve Wexford. Nie som si preto istá, či môže Írsko pri riešení tejto problematiky pomôcť. Máme vedcov a znalosti, ale určite nemáme podporu vlády. Rada by som od Komisie počula, ako môže Európa a Európska únia podporiť výskum a čo pre to v súčasnosti robíme.

Astrid Lulling (PPE-DE) . – (FR) Vážená pani predsedajúca, keďže pán Parish už musel odísť, požiadal ma, aby som oznámila naše stanovisko k pozmeňujúcim a doplňujúcim návrhom, ktoré sme dostali na poslednú chvíľu.

Výbor pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka jednomyselne schválil uznesenie vrátane všetkých pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov, ktoré sme preskúmali ako celok. Avšak Skupina zelených/Európska slobodná aliancia, ktorá počas diskusií o uznesení neprišla s ničím zaujímavým, sa na poslednú chvíľu snaží napraviť svoju reputáciu predložením štyroch pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov. Posledné návrhy nielenže neprinášajú nič nové, ale navyše by spôsobili zmätok v texte, ktorý je v súčasnosti ucelený a zrozumiteľný.

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 1 vychádza z chyby v nemeckom preklade, keďže návrh pána Graefa zu Baringdorfa uvádza presne to isté, čo sme navrhli my, ale ako som povedala, nemecký preklad môjho odôvodnenia je neadekvátny.

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 2 považujeme za samozrejmosť, pozmeňujúci a doplňujúci návrh 3 je nezrozumiteľný a pozmeňujúci a doplňujúci návrh 4 duplikuje odsek 8, ktorý jasne vyzýva na zintenzívnenie výskumu vplyvu pesticídov na úmrtnosť včiel a navyše uvádza, že rozhodnutie o povolení týchto výrobkov by malo byť závislé od tohto výskumu, čo sa v súčasnosti už realizuje.

Preto navrhujem, aby sa tieto pozmeňujúce a doplňujúce návrhy zamietli, keďže neprinášajú nič nové, a okrem toho by narušili zrozumiteľný a presne formulovaný text. Trvám na tom, aby predložené návrhy boli kvalitné, pretože ide o veľmi dôležité uznesenie a snažíme sa ho sformulovať zrozumiteľne. Preto by sme boli radi, keby sa tieto pozmeňujúce a doplňujúce návrhy zamietli.

Zdzisław Zbigniew Podkański (UEN). – (PL) Vážená pani predsedajúca, rozprava o včelárstve v Európskom parlamente včelárov veľmi zaujala. Ako včelár som sa v poľskom meste Puławy osobne stretol so včelármi, ktorí sem pricestovali z celého Poľska. Žiadali ma, aby som sa Európskej komisii opýtal iba jednu otázku a žiadal na ňu definitívnu odpoveď – s čím môžu včelári rátať do ďalších rokov?

Janez Potočnik, člen Komisie. – Vážená pani predsedajúca, som naozaj presvedčený, že táto diskusia mala význam a priniesla mnoho návrhov nielen pre môjho kolegu, ale aj pre útvary GR AGRI, moje útvary, ako aj ďalšie. Problematikou, o ktorej dnes hovoríme, sa okrem generálneho riaditeľstva AGRI zaoberajú aj mnohé iné generálne riaditeľstvá: GR SANCO, GR pre výskum a GR pre životné prostredie. Ide naozaj o multidisciplinárnu problematiku. Keď hovoríme o tom, koľko finančných prostriedkov sa na túto problematiku vyčlenilo, myslím, že sa budeme musieť pozrieť aj na iné oblasti.

Dovoľte mi najprv sa vyjadriť k viacerým vašim otázkam v súvislosti s informáciami o tom, čo robíme, čím sa zaoberáme a čo konkrétne máme na mysli, keď hovoríme o výskume vo včelárskom sektore. Šiesty rámcový program obsahuje konkrétny cieľový výskumný projekt kvality a bezpečnosti potravín pod názvom Včely v Európe a udržateľná produkcia medu (BEE SHOP). Tento projekt spája deväť európskych včelárskych výskumných skupín, ktoré sa špecializujú na kvalitu medu, patológiu, genetiku a správanie. Aby som vás neuviedol do omylu: projekty šiesteho rámcového programu sa už realizujú, s projektmi siedmeho rámcového programu ešte len začíname.

Okrem toho konkrétne podporné opatrenie s názvom Výskum včiel a virológia v Európe (BRAVE) umožnilo usporiadať dve rozsiahle multidisciplinárne konferencie, na ktorých sa zúčastnili odborníci z oblasti základného a aplikovaného výskumu včiel – odborníci z oblasti virológie, diagnostiky, imunológie a epidemiológie – ako aj medzinárodného obchodu, tvorby politiky a posúdenia rizík v oblasti chorôb. Dňa 3. septembra tohto roku bola zverejnená výzva na predkladanie návrhov v oblastiach potravinárska, poľnohospodárska a rybolovná biotechnológia, identifikácia škodcov a chorôb včiel a obnovenie patogénov. Tieto výzvy sú zamerané na objasnenie neznámych mechanizmov a príčin zvýšenej úmrtnosti včiel. Takže spomínané témy s uvedenou problematikou a s mnohými vašimi otázkami priamo súvisia.

Do úvahy sa budú brať aj otázky životného prostredia vrátane chronickej expozície pesticídmi. Integrovaný projekt ALARM zameraný na posúdenie rozsiahlych environmentálnych rizík pre biodiverzitu je tiež financovaný z prostriedkov šiesteho rámcového programu a obsahuje modul týkajúci sa nedostatku opel'ovačov. Projekt ALARM vyvinie a otestuje metódy a protokoly na posúdenie rozsiahlych environmentálnych rizík v snahe minimalizovať priame a nepriame negatívne vplyvy ľudskej činnosti. Výskum sa

bude zameriavať na posúdenie a zmeny štruktúry biodiverzity, funkciu a dynamiku ekosystémov – najmä riziko vyplývajúce zo zmeny klímy, environmentálne chemikálie, bude sa zaoberať aj problematikou biologických invázií a nedostatkom opelovačov v súvislosti s lepším využívaním európskej pôdy v súčasnosti i v budúcnosti. Toľko k súčasným iniciatívam.

Chcel by som zdôrazniť ešte jednu skutočnosť – keďže o tom hovoril aj váš kolega – Európa má dostatočné skúsenosti. Myslím si, že si to musíme uvedomiť a podľa toho sa správať. Na úrovni Európskej únie hovoríme o 5 % – opakujem 5 % – verejných prostriedkov Európskej únie, ktoré sú určené na výskum. Preto je mimoriadne dôležité, aby sme spojili sily a urobili prakticky všetko, čo sa dá. Vytvorenie Európskej výskumnej oblasti, ktoré plne podporujem, v skutočnosti napĺňa túto myšlienku – že všetci vieme, čo robíme, a že spájame vedecké skúsenosti, ktoré sme v Európe získali. Tento prvok nám dnes určite v Európe chýba.

Uisťujem vás, že ako komisár zodpovedný za výskum som si vypočul vaše výzvy, aby sa pokračovalo vo výskume, ale dnes som tu v inej pozícii. Chcel by som spomenúť ešte jednu skutočnosť – keďže som to v úvode zrejme nevysvetlil dostatočne – ide o komplexné posúdenie úmrtnosti včiel a pozorovanie včiel v Európe, ktoré realizuje EFSA. Bolo zverejnené 11. augusta 2008, takže je to niečo nové. Ide presne o analýzu programu, aký požadujete, a považujem za dôležité, aby sme si všetci uvedomili, čo nás v budúcnosti čaká.

Musím odpovedať aj na otázku kolegu poslanca, ktorý sa pýtal na geneticky modifikované plodiny. Jedinou geneticky modifikovanou plodinou, ktorá sa v súčasnosti v Európskej únii pestuje, je Bt-kukurica MON 810. Bt-kukurica a Bt-toxín sa v súvislosti s možným vplyvom na zdravie včiel dôkladne analyzovali. Pokusy s kŕmením včiel, počas ktorých sú zdravé včely vystavované veľkým dávkam Bt-toxínu, nepreukázali žiadny negatívny vplyv. Celkovo prevažná väčšina štúdií dokazuje, že kŕmenie peľom z Bt-kukurice nemá na včely žiadny negatívny účinok. Môžem ešte dodať, že masívny úhyn včiel, ktorý v poslednej dobe pozorujeme v severnej Amerike i v Európe a ktorý označujeme ako „kolaps včelstva“ (syndróm CCV), zrejme nebol spôsobený pestovaním geneticky modifikovaných plodín, keďže úhyn včiel hlásia aj v oblastiach, kde sa geneticky modifikované plodiny vôbec nepestujú. Napríklad straty včiel zistené v južnom Nemecku sa zjavne pripisujú otrave pesticídom Poncho Pro. Mám tu aj latinský názov, ktorý je však veľmi zložitý, takže ho radšej nebudem čítať.

Na záver chcem povedať, že Komisia bude určite ďalej vyvíjať a zintenzívňovať svoje úsilie v tejto oblasti. To pomôže včelárom vyrovnáť sa so súčasnými problémami a podporiť ich v ďalšom vykonávaní tejto činnosti. Dúfam, že k výkonu tejto profesie povzbudíme aj ďalších, pretože včelárstvo plní mimoriadne dôležitú úlohu nielen pokiaľ ide o biodiverzitu EÚ, ale aj z hľadiska hospodárstva.

Čo sa týka mojej kolegyne komisárky Fischerovej Boelovej a jej priamej zodpovednosti, pani komisárka bude naďalej vykonávať svoju činnosť v snahe zabezpečiť, aby sa národné včelárske programy využívali čo najúčinnejšie. Prvý krok však musia urobiť členské štáty, a to tým, že budú rozumne využívať svoje rozpočty. V súčasnosti máme každoročne k dispozícii 26,3 milióna EUR. Táto suma sa po pripočítaní prostriedkov členských štátov zdvojnásobí – tieto prostriedky však nevyužívame. Využívame iba 80 % týchto peňazí. Členské štáty nevyužívajú financie, ktoré majú v súčasnosti k dispozícii.

A napokon najlepším riešením na zabezpečenie budúcnosti včelárskeho sektora je zvýšiť spotrebu medu vyrobeného v EÚ. Od roku 2004 je med na zozname výrobkov určených na podporu vnútorného trhu a prijalo sa niekoľko programov.

Moja odpoveď bola dlhšia, pretože som chcel vysvetliť, že tieto kroky berieme vážne. Chcem vás uistiť, že nám môžete dôverovať a že budeme aj naďalej konať – nepochybné aj v oblasti, za ktorú nesiem zodpovednosť. Ďakujem vám za pozornosť a za to, že ste tu vydržali tak dlho.

Predsedajúca. – V súlade s článkom 108 ods. 5 rokovacieho poriadku som dostala jeden návrh uznesenia od Výboru pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka ⁽⁶⁾.

Rozprava sa skončila.

Hlasovanie sa uskutoční vo štvrtok 20. novembra 2008.

Písomné vyhlásenia (článok 142)

Filip Kaczmarek (PPE-DE), písomne. – (PL) Včely majú veľký význam pre rôzne kultúry v rôznych častiach sveta. Ich univerzálnosť nie je náhodná. Včelárstvo tvorí už od praveku dôležitú súčasť hospodárstva, to znamená, že vzniklo skôr, ako sa začala písať história. V Španielsku sa so zberom medu začalo pred 6 000 rokmi.

Dnes môže úsilie včiel a včelárov vyjsť nazmar v dôsledku javu, ktorý postihuje životné prostredie, a tým nepriamo aj ľudstvo. V Európe stále žijú ľudia, ktorí si na živobytie zarábajú vlastnou prácou a prácou včiel. Včelári predávajú med, ktorý sami produkujú. Mali by sme byť radi, že takých ľudí máme. Objavili sa aj snahy o návrat k tradičnému lesnému včelárstvu. V Poľsku pritom pomáhali včelári, ktorí prišli z Baškirska, pretože v našej krajine sú tieto starodávne metódy výroby medu dávno zabudnuté. Včelárstvo má kultúrny, sociálny a hospodársky význam. Práve preto by sme mali európske včelárstvo chrániť. Žiaľ, existuje veľké množstvo faktorov, ktoré včelárstvo ohrozujú.

Ide najmä o hospodárske riziká, ako je nespravodlivá hospodárska súťaž zo strany tretích krajín, ohrozené zdravie včiel, ako aj biologické hrozby, napríklad choroby, parazity, znečistenie životného prostredia a nadmerné používanie pesticídov. Európska komisia a členské štáty by mali včelársky sektor, ktorý čelí mnohým problémom, chrániť. Včelári sami ťažko ochránia biodiverzitu, ktorej bohatstvu významným podielom prispievajú najmä včely.

21. Program rokovania na nasledujúci deň: pozri zápisnicu

22. Skončenie rokovania

(Rokovanie sa skončilo o 23.45 hod.)

⁽⁶⁾ Pozri zápisnicu.